

สำนักงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐

วันจันทร์ที่ ๒๖ เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐

สำนักกรรมการประชุมและชวเลข
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการตรวจแล้ว วันที่ ๒๗ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐

สภารับรองในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๒/๒๕๕๐ วัน จันทร์ ที่ ๒๓ เดือน มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๐

LIRT

Legislative Information Repository of Thailand

รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๘/๒๕๕๐
วันจันทร์ที่ ๒๖ เดือนกุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐
ณ ตึกรัฐสภา

เริ่มประชุมเวลา ๐๙.๔๔ นาฬิกา
จำนวนสมาชิกที่มาประชุมทั้งหมดที่ลงชื่อไว้ เมื่อเลิกประชุม ๙๔ คน

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : สภาร่างรัฐธรรมนูญ
ในคราวที่แล้วที่ประชุมได้พิจารณารายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการ
ยกร่างรัฐธรรมนูญ ในกรอบที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิเสรีภาพการมีส่วนร่วมของประชาชนและ
การกระจายอำนาจเสร็จแล้ว ในวันนี้จะพิจารณาต่อในกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันการเมือง และ
กรอบที่ ๓ ว่าด้วยองค์กรตรวจสอบอิสระและศาล

ผมขออนุญาตเชิญคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญเข้าประจำที่ครับ
เชิญคณะกรรมการนะครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

- ๒/๑

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : คณะกรรมาธิการครับ มีอะไรจะแถลงเพิ่มเติมนอกจากที่แถลงวันจันทร์ที่แล้วไหมครับ หรือจะมอบหมายให้ใครชี้แจง มีไหมครับ เอากรอบไหนก่อนครับ กรอบ ๒ นะครับ ท่านสมาชิกครับ ผมจะขอให้ท่านสมาชิก อภิปรายแสดงความคิดเห็นในกรอบที่ ๒ นะครับ ท่านสมาชิกจะแสดงความคิดเห็นไหมครับ เชิญคุณพิเชียรครับ

นายพิเชียร อำนาจวรประเสริฐ : กราบเรียนท่านประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ ท่านกรรมาธิการ เพื่อนสมาชิก สสร. ที่เคารพรักทุกท่านนะครับ กระผม นายพิเชียร อำนาจวรประเสริฐ สมาชิก สสร. หมายเลข ๐๔๕ ก็จะขออนุญาตอภิปรายในส่วนส่วนของกรอบที่ ๒ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่องของสถาบันการเมือง โครงสร้างอำนาจรัฐ ทั้งในเรื่องของรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรี รวมทั้งเรื่องการใช้อำนาจรัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แต่พี่น้องประชาชนทั่วประเทศที่กำลังรับชมรายการผ่านทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง ๑๑ รวมทั้งวิทยุรัฐสภา เอฟเอ็ม ๘๗.๕ เมกะเฮิร์ตซ์ (FM 87.5 Megahertz) กระผมอยากจะเสนอแนะเรื่องที่ได้รับฟังมาจากพี่น้องประชาชนคนไทยทั้งประเทศนะครับ ในช่วงสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา สสร. ของเราได้ลงพื้นที่ ในหลายจังหวัด หลายท้องที่ด้วยกันนะครับ ท่านประธานอาจารย์บรรณิทธิ เศรษฐบุต เอง ก็ได้เดินทางลงในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อวันอังคารที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา -----

กระผมได้เรียนสอบถามท่าน สสร. วิชา ท่านบอกว่ามีพี่น้องประชาชนเข้าร่วมในการสัมมนา รับฟังความคิดเห็นที่นครศรีธรรมราชมากมายถึง หก เจ็ดร้อยคนนะครับ แล้วก็ถัดมาเมื่อวันศุกร์ที่ ๒๓ กุมภาพันธ์นี้เองที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น ท่านพลตำรวจโท ธรรมนิตย์ ในฐานะประธานกรรมการฯ ภาคอีสาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือได้จัดสัมมนาใหญ่ ซึ่งมีผู้ร่วมการสัมมนามากกว่า ๖๐๐ ท่านครับท่านประธาน เดินทางมาจาก ๑๙ จังหวัดของภาคอีสานนะครับ มาชุมนุมพร้อมกันที่ห้องประชุมสายสุรี จุติกุล คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กระผมเองก็ได้มีโอกาสไปร่วมในงานครั้งนี้ร่วมกับผู้ใหญ่ของ สสร. และสมาชิกอีกมากมายหลายท่าน โดยเฉพาะท่านรองประธานสภาฯ นะครับ ท่านเสวี สุวรรณพานนท์ ได้นำทีม สสร. สิบกว่าท่านนะครับไปร่วมในงานครั้งนี้ โดยมีท่านอาจารย์ เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง แล้วก็ สสร. ท่านอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา และอีกหลายท่านไปร่วมในงานครั้งนี้ครับ พี่น้องประชาชนเข้าคิวกันยาวเหยียดเลยครับท่านประธาน เพื่อที่จะแสดงความคิดเห็นนะครับ ดังนั้นสิ่งที่โพล (Poll) บางโพลนี่นะครับ ได้มีการสำรวจแล้วบอกว่าพี่น้องประชาชนตั้ง ๖๔ เปอร์เซ็นต์ (percent) ไม่รู้เรื่องว่ารัฐธรรมนูญเป็นอย่างไร ตรงนี้กระผมคิดว่าโพลนั้นอาจจะมีความคลาดเคลื่อนบ้างนะครับ ทั้งนี้เนื่องจากว่าเท่าที่พวกกระผมได้ลงพื้นที่แล้วไปพบกับพี่น้องประชาชนมานั้น ปรากฏว่าพี่น้องประชาชนคนไทยส่วนใหญ่ขณะนี้มีความตื่นตัว อย่างยิ่งในการรับฟังความคิดเห็นแล้วก็เสนอแนะสิ่งที่เป็นประโยชน์นะครับ

ในกรอบที่ ๒ นี้พี่น้องประชาชนจำนวนมากนะครับ ได้เสนอแนะดังนี้
 อยากจะกราบเรียนท่านกรรมการฯ ๑. คือในเรื่องของจำนวน สส. นะครับ ก็ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าจะเห็นจำนวน สส. ที่ลดน้อยลงมาจาก ๕๐๐ คน เหตุก็เพราะว่าพี่น้องส่วนใหญ่เห็นว่าเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณมาก อยากจะให้มีการลดงบประมาณในส่วนนี้ลงมาบ้าง แล้วก็ สส. พรรคี่ลิสต์ (Party list) หรือ สส. ในระบบบัญชีรายชื่อนั้น ตรงนี้พี่น้องประชาชนก็ยังมีความคิดเห็นเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งเห็นว่าควรที่จะยกเลิกไปนะครับ เพราะว่า สส. พรรคี่ลิสต์นั้นก็ยังมีหลายคนบอกว่าจะมีนักวิชาการแล้วก็มีผู้รู้เข้ามาแล้วนี่ก็ยังมีนายทุนของพรรคการเมือง หรือว่ามี การไปตอบแทนให้กับผู้สนับสนุนพรรคการเมือง เพื่อให้เข้ามาอยู่ในพรรคี่ลิสต์อันดับต้น ๆ อันจะมีโอกาสได้รับรัฐมนตรีนะครับ ตรงนี้เขาก็ไม่อยากจะเห็นว่าจะเป็นการตอบแทนกัน

ทางการเมือง แต่ว่าในขณะที่เดียวกันปาร์ตี้ลิสต์นั้นก็เปิดโอกาสให้กับนักวิชาการ ให้กับผู้รู้ บางส่วนที่อาจจะไม่มีโอกาสหรือว่าไม่ถนัดที่จะลงพื้นที่นะครับ ก็จะได้เข้ามาทำงาน ทำหน้าที่ให้กับพี่น้องประชาชน นอกจากเรื่อง สส. ปาร์ตี้ลิสต์แล้วนะครับ ก็คือ สว. ท่านประธานครับ สว. นี้ก็ปรากฏว่าพี่น้องประชาชนมีความเห็นดังนี้ครับ คือจำนวน ๒๐๐ ท่านนี้ส่วนใหญ่ก็เห็นว่าสมควรที่จะให้ยังมีอยู่ ๒๐๐ ท่าน แต่ว่าวิธีการให้ได้มา ซึ่ง สว. นี้ก็ยังมีความคิดเห็นที่แตกต่าง ส่วนใหญ่ก็ยังคิดว่าน่าจะมาจากการเลือกตั้ง แต่ควรจะปิดจุดอ่อนในเรื่องของสภาเครือข่าย สภาผู้เฒ่า หรือว่าผู้ใกล้ชิดกับนักการเมือง จะมีวิธีอย่างไร เราอาจจะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญว่า ห้ามเครือข่ายของนักการเมือง ลงสมัครรับเลือกตั้ง อันนี้ไม่ทราบว่าจะเขียนได้หรือเปล่า คือประชาชนพูดอย่างนี้จริง ๆ เลย แล้วที่อันที่ ๒ ก็คือนอกจากให้มาจากการเลือกตั้งแล้ว บางส่วนก็ยังบอกว่าน่าจะ มาจากทั้งการเลือกตั้งและการแต่งตั้งนะครับ การแต่งตั้งนั้นก็หลายวิธี คือมีทั้งว่า มาจากการแต่งตั้งโดยการสรรหาจากวิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งตรงนี้นะครับ พี่น้องประชาชน โดยเฉพาะที่จังหวัดระยอง ระยองมีการรับฟังความคิดเห็นเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมา -----

พี่น้องประชาชนจำนวนมากบอกว่าอยากจะเห็น สว. มาจากการสรรหาของกลุ่มวิชาชีพต่าง ๆ คล้าย ๆ กับการสรรหาสมาชิกแห่งชาติ และสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยบอกว่าเพื่อที่จะได้มีตัวแทนของพี่น้องประชาชนในสาขาอาชีพต่าง ๆ อยู่ใน สว. ตรงนี้กระผมก็มาทำหน้าที่แทนท่านแล้วนะครับ ผมได้พูดเรื่องนี้ขึ้นมาในที่ประชุม

แล้วก็ยังมีการพูดถึงอีกเรื่องหนึ่งนะครับ เรื่องของผู้เสียหายครับ ท่านประธาน ซึ่งอาจจะไม่ได้อยู่ในกรอบ ๒ นี้ะครับ แต่จะอยู่ในกรอบ ๓ เรื่องการตรวจสอบอำนาจรัฐ พี่น้องประชาชนคนหนึ่งในจังหวัดระยองได้พูดถึงนิยามคำว่า ผู้เสียหาย ว่าประชาชนทำไมไม่ได้เป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย ปปช. มาตรา ๖๖ และมาตรา ๖๗ ประชาชนน่าจะมีส่วนในการที่จะฟ้องร้องนักรบการเมือง หน่วยราชการ แล้วก็หน่วยงานของรัฐที่กระทำมิชอบ หรือว่ากระทำทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption) ตรงนี้เขาก็ฝากมา ซึ่งกระผมคิดว่าเป็นประเด็นใหญ่ที่สำคัญมากประเด็นหนึ่งนะครับ

ในส่วนของเรื่องอื่น ๆ นะครับ ก็ยังมีเรื่องของการกระจายอำนาจ และการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตรงนี้หลายฝ่ายก็เห็นพ้องต้องกันนะครับว่าควรจะมีการกระจายอำนาจออกไปให้ประชาชนในท้องถิ่นให้มากที่สุด แต่พี่น้องประชาชนก็พูดถึงปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันที่เกิดขึ้นในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น อบต. อบจ. เทศบาลว่ามีการเรียกรับเงินค่าก่อสร้าง อะไรต่าง ๆ ตั้งแต่ ๑๐ เพอร์เซ็นต์ ๒๐ เพอร์เซ็นต์ ๓๐ เพอร์เซ็นต์ ตรงนี้จะมีแนวทางแก้ไขอย่างไร ก็อยากจะฝากถึงท่านกรรมาธิการยกกว้างๆ นะครับว่าแนวทางเรื่องของการกระจายอำนาจออกไปสู่ส่วนท้องถิ่นจะมีวิธีการใดที่จะทำให้เกิดการบริหารงานที่มีความสุจริต เทียบธรรม แล้วก็มีความบริสุทธิ์ยุติธรรมให้มากที่สุดนะครับ

ในส่วนของเรื่องอื่น ๆ นะครับ ก็มีพี่น้องประชาชนอีกส่วนหนึ่งที่เสนอแนะว่าเรื่องการเลือกนายกรัฐมนตรี ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญที่สุดของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ พี่น้องประชาชนส่วนใหญ่ยังเห็นว่านายกรัฐมนตรีนั้นควรมาจากการเลือกตั้ง ไม่ใช่มาจากการแต่งตั้ง ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนส่วนใหญ่ก็ยังหวาดระแวง แล้วก็กลัวว่าจะมีการสืบทอดอำนาจโดยกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่ว่าถ้าหากจะมีการเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกที่ไม่ใช่ สส. มาเป็นนายกรัฐมนตรีได้ ตรงนี้จะต้องมีการพูดคุยและอภิปรายกันอย่างมาก ว่าความจำเป็นที่จะเปิดโอกาสให้คนนอกมาเป็นนายกรัฐมนตรีได้นั้นมีความจำเป็นมากน้อยขนาดไหนครับ

ท่านประธาน เพราะฉะนั้นประเด็นนี้โดยส่วนตัวแล้วผมเองก็เห็นว่านายกรัฐมนตรีนั้น
ควรมาจากการเลือกตั้งมากกว่ามาจากการแต่งตั้ง

อีกประการหนึ่ง คือเรื่องของระบบเขตการเลือกตั้งครับท่านประธาน นี่จะเป็น
ประเด็นสุดท้ายที่กระผมจะพูดในขั้นนี้ครับ ก็คือเขตเลือกตั้งนี้เดิมนั้น เมื่อปี ๒๕๔๐
เราใช้ระบบ วัน แมน วัน โหวต (One man one vote) หรือเขตเดียว เบอร์เดียว เป็นเขตเล็ก
ประมาณ ๒ ถึง ๓ อำเภอ แล้วก็พี่น้องประชาชนเลือกได้ ๑ คน ๑ เบอร์เท่านั้น ตรงนี้ทาง สสร.
ทางยกراًงฯ ได้มีการประชุม แล้วก็เสนอแนะว่าน่าจะเปลี่ยนเขตเลือกตั้งให้ใหญ่ขึ้น มาเป็นเขต
ที่มี สส. ได้ ๓ คน จาก ๒ ถึง ๓ อำเภอ อาจจะมาเป็น ๘ หรือ ๙ อำเภอ ตรงนี้พี่น้องประชาชน
ส่วนใหญ่เห็นด้วยนะครับว่าอยากจะเพิ่มให้เขตเลือกตั้งใหญ่ขึ้น แต่ปัญหาอยู่ที่ว่า ๓ เบอร์
หรือ ๓ คนที่ท่านได้กล่าวถึงนี้ ทาง สสร. ยกراًงฯ บอกว่าให้เลือกได้แค่เบอร์เดียว ซึ่งพี่น้อง
ประชาชนจำนวนมากก็ยังคงเห็นว่าถ้าเป็นเขตใหญ่ขึ้นแล้วน่าจะให้เขาเลือกได้ ๓ เบอร์เลย
แทนที่จะเลือกได้เบอร์เดียว ในส่วนของพรรคการเมืองทั้งหลาย -----

แม้กระทั่งคุณบรรหาร ศิลปอาชา หัวหน้าพรรคชาติไทยก็ได้แสดงความคิดเห็นในเรื่องนี้ นะครับว่าถ้าขยายเขตให้ใหญ่ขึ้นเป็น ๓ เบอร์แล้ว แล้วก็ให้ประชาชนเลือกได้แค่เบอร์เดียว อันนี้จะไม่เป็นการส่งเสริมพรรคการเมือง ในท้ายที่สุดแม้กระทั่งพรรคเดียวกันก็ต้องไปแย่งกันหาเสียง ตีกันตายครับ ในท้ายที่สุด แล้วก็ไม่ส่งเสริมระบบพรรคการเมือง ดังนั้นตรงนี้น่าจะเป็นระบบแบ่งเขตเรียงเบอร์ คือให้เขตใหญ่ขึ้นแล้วก็มี ๓ เบอร์ แล้วก็ ให้ลงคะแนนได้ ทั้ง ๓ เบอร์ แทนที่จะลงได้แค่เบอร์เดียว นี่ก็เป็นประเด็นที่กระผมได้รับฟังมาจากพี่น้องประชาชนแล้วก็อยากจะเสนอแนะนะครับ ในส่วนของเรื่องแนวนโยบาย แห่งรัฐนะครับ ขอท้ายสุดเลย มีผู้ฝากมาเป็นนายทหารเกษียณแล้ว ท่านฝากกระผมมาว่าเรื่องแนวนโยบาย แห่งรัฐนั้น ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับโครงการที่เรียกว่า เมกะโปรเจคต์ (Mega project) นะครับ เมกะโปรเจคต์ทั้งหลาย เช่น การสร้างรถไฟฟ้าใต้ดิน ๕ สายที่กำลังจะสร้าง หรือแม้กระทั่ง โครงการใหญ่ เช่น โครงการชุดคอคอดกระ หรือชุดคลองกระ ซึ่งมีการศึกษามากในวุฒิสภา ชุดที่แล้ว แต่ขณะนี้ก็เงียบหายไป ท่านบอกว่าถ้าคิดว่าจำเป็นแล้วก็มีประโยชน์ก็ขอให้เดินหน้า ทำต่อไปเถอะนะครับ แต่ขอให้มีการประหยัดงบประมาณให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ แล้วก็ให้ระมัดระวังเรื่องของการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเฉพาะการเขียน ทีโออาร์ (TOR – Terms of reference) อย่าให้เสียค่าโง่เหมือนกับค่าโง่ทางด่วนหกพันกว่าล้าน ซึ่งเราก็ได้ทางประธาน ศาลฎีกา ทางศาลฎีกามาช่วยไว้ จึงไม่ต้องเสียค่าโง่ทางด่วนหกพันสองร้อยล้าน กระผมก็ขอ อนุญาตเสนอไว้ ณ ที่นี้ และหวังว่าความคิดเห็นทั้งหลายที่กระผมได้เรียนนี้จะได้รับการรับฟัง จากท่านกรรมาธิการยกร่างฯ ทั้ง ๓๕ ท่าน ขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงครับ

นายธนิต เศรษฐบุตร (ประธานสภากร่างรัฐธรรมนูญ) : โพลว่าอย่างไร เราก็รับฟัง แล้วก็เราจะได้รณรงค์มากขึ้น เพื่อให้เข้าใจรัฐธรรมนูญและสิ่งที่เราทำ เพราะว่า ในที่สุดเราต้องกลับไปหาประชาชนในชั้นประชาคมติ ขอเชิญท่านต่อไปเลยครับ ท่าน สสร. จรัส นะครับ

ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา : ท่านประธานที่เคารพครับ กระผม จรัส สุวรรณมาลา ครับ สสร. กระผมอยากจะเสนอประเด็นเกี่ยวกับเรื่องสถาบันการเมือง นะครับ ที่ใครจะให้คณะกรรมการยกร่างฯ ได้พิจารณานะครับ ที่ผมจะเสนอต่อไปนี้ จะไม่มีอยู่ในกรอบที่ท่านเคยเขียนไว้ นะครับ เพราะว่าเท่าที่เห็นสถาบันการเมืองที่ท่านเขียน

ที่มีอยู่ในประเด็นหลักนี้ นะครับ จะเป็นการทบทวนปัญหาที่เกิดจากอดีต และก็เป็นการดูสถาบันในเชิงโครงสร้าง แต่กระผมที่จะกล่าวต่อไปนี้จะ เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคณะรัฐมนตรี รัฐสภา และประชาชน นะครับ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการบริหารงานคลัง การบริหารการเงินของประเทศ ท่านประธานที่เคารพครับ ในช่วงห้าสิบกว่าปีที่ผ่านมา รัฐบาลไทยซึ่งก็ไม่ต่างจากรัฐบาลในประเทศอื่น ๆ ในโลก ได้เข้าไปมีบทบาทในการบริหารเศรษฐกิจมหภาคอย่างกว้างขวาง ในยุคโลกาภิวัตน์วันนี้ก็ต้องมีบทบาทมากขึ้น และก็พร้อมกับการเข้าไปมีบทบาทได้มากขึ้น รัฐบาลได้สร้างเครื่องมือทางการคลังขึ้นมาเป็นจำนวนมากในการระดมเงินออม เงินฝาก และก็การให้เงินกู้กับประชาชน และก็ยังมีอีกหลายมาตรการที่รัฐบาลทำ หลายมาตรการเหล่านี้เราอาจจะเรียกว่ามีความจำเป็น แต่ว่าเป็นที่น่าสังเกตว่าไม่มีกฎหมายรองรับ เป็นมาตรการทางการคลังนอกระบบ เราอาจจะเรียกว่า การคลังพันทาง หรือ มาตรการกึ่งการคลัง เป็นต้น มาตรการการคลังเหล่านี้ได้นำไปสู่การทำลายวินัยทางการคลังของรัฐบาล ของภาครัฐในระยะยาว ปีนี้เป็นปีที่ ๒ แล้วนะครับที่รัฐบาลปัจจุบันออกมาประกาศว่าภาครัฐของไทยมีหนี้สาธารณะที่เกิดขึ้นโดยที่รัฐบาลชุดที่แล้วเป็นคนสร้างและไม่ได้รายงานให้กับประชาชนทราบ-----

ปัญหาเหล่านี้จะเกิดต่อเนื่องไปในอนาคตอย่างแน่นอน เพราะว่าเรามีช่องว่างในเรื่องกฎหมายการคลังและกฎหมายรัฐธรรมนูญค่อนข้างมากทีเดียว กระผมถึงอยากจะเสนอมาตรการต่อไปนี้ให้คณะอนุกรรมการยกร่างฯ ได้พิจารณานะครับว่าเราจะจำกัดบทบาทของฝ่ายบริหารในทางการคลัง และจะเพิ่มบทบาทของฝ่ายรัฐสภาและฝ่ายประชาชนในเรื่องการควบคุมทางการคลังของรัฐบาลอย่างไรบ้าง

ประการที่ ๑ ก็คือการจำกัดอำนาจของรัฐบาลในการก่อหนี้สาธารณะที่ผ่านมารัฐบาลสามารถใช้วิธีการก่อหนี้หรือสร้างภาระผูกพันทางการเงิน โดยที่รัฐสภาไม่ได้มีส่วนหรือไม่มีโอกาสจะได้รับรู้ ไม่ได้ผ่านการอนุมัติของรัฐสภา ที่ผ่านมามีการกู้เงินตามปกติเราจะเห็นว่ารัฐสภาจะต้องพิจารณากฎหมาย พรบ. เงินกู้ต่าง ๆ แต่ถ้าวรัฐบาลใช้วิธีการสร้างภาระผูกพันทางการเงินโดยการค้าประกัน อันนี้ก็จะไม่มีกฎหมายไหนมารองรับนะครับ มี พรบ. การบริหารหนี้ฯ ปี ๒๕๔๘ ที่ออกมาแต่ความจริงแล้ว พรบ. เหล่านี้ก็ไม่สามารถที่จะคุมการก่อหนี้รัฐบาลในระบบได้จริง ๆ นอกจากนั้นรัฐบาลยังสามารถตั้งกองทุนสาธารณะต่าง ๆ ขึ้นมา แล้วก็ใช้กองทุนสาธารณะเหล่านี้ในการระดมเงินฝาก ระดมเงินออม แล้วก็เอาไปลงทุนรวมทั้งให้กู้ด้วย อย่างเช่น กองทุนวายุภักษ์ แล้วก็อีกหลาย ๆ อย่าง รัฐบาลสามารถใช้วิธีการก่อหนี้โดยผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจ อย่างเช่น ธกส. ธนาคารออมสิน เอ็กซิมแบงก์ (Exim bank) หรือใด ๆ ก็ตามนะครับ การก่อหนี้เหล่านี้ทำโดยวิธีการแยบยล ก็คือว่าใช้วิธีการให้สินเชื่อก่อน เสร็จแล้วในระยะหลังก็เกิดปัญหาเรื่องนี้สูญญ แล้วก็กลายเป็นภาระที่รัฐบาลต้องใช้คืน กระบวนการทางบัญชีของเราที่เป็นอยู่ไม่รับรู้การก่อหนี้ภาระหนี้เหล่านี้ในเวลาที่มีการตัดสินใจ แต่ไปรับรู้ทีหลังเมื่อเกิดหนี้สูญญขึ้นแล้ว แล้วก็บังคับให้กระทรวงการคลังต้องจ่ายหนี้เหล่านี้โดยใช้เงินภาษี ปัญหาเหล่านี้เป็นปัญหาที่แสดงให้เห็นชัดว่ารัฐบาลมีอำนาจในการบริหาร ในการก่อหนี้ผูกพัน ในการใช้จ่ายเงิน โดยที่รัฐสภาไม่มีสิทธิไม่มีอำนาจ และไม่มีโอกาสที่จะได้ตรวจสอบหรือให้การอนุมัติ เป็นการก่อหนี้ที่ผิดหลักการปกครองแบบประชาธิปไตย จึงอยากจะเสนอให้ลองพิจารณาว่าเราจะมียกเว้นรัฐธรรมนูญจำกัดการก่อหนี้ การสร้างภาระผูกพันทางการเงิน และการจ่ายเงินของรัฐบาล

ให้อยู่ในกรอบที่น่าจะสามารถรักษาวินัยทางการคลังได้ และอยู่ในกรอบที่รัฐสภาเป็นผู้อนุมัติ เท่านั้นหรือไม่ครับ

ประการที่ ๒ ก็คือในส่วนของการบริหารภาษีอากร ที่ผ่านมารัฐบาลออกกฎหมายเก็บภาษีจากประชาชนซึ่งก็แปลว่ารัฐสภาเป็นผู้อนุมัติ เป็นผู้ให้ความเห็นชอบกฎหมายเหล่านั้นนะครับ แต่พอเวลาจะยกเว้นลดหย่อนภาษี ปราบกฏว่าประมวลกฎหมายภาษีอากรของไทยนี้ไปให้อำนาจกับฝ่ายบริหารตั้งแต่คณะรัฐมนตรี กระทรวง แล้วก็รวมทั้งหน่วยงาน อย่างเช่น บีไอไอ (BOI – The Board of investment of Thailand) เป็นต้น ในการยกเว้นลดหย่อนภาษีโดยที่ไม่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภา ภาษีที่ได้รับการยกเว้นลดหย่อนแต่ละปีเท่าที่ประมวลมาจากช่วงแปดเก้าปีที่ผ่านมา ปีหนึ่งไม่ต่ำกว่าสองหมื่นกว่าล้านบาท ที่สูญหายไปกับที่รัฐบาลสูญเสียไป รัฐสภาไม่ได้ทราบสิ่งเหล่านี้ แล้วรัฐบาลก็ไม่ได้รายงานให้กับรัฐสภาทราบ-----

- ๗/๑

กระผมคิดว่าเราน่าจะมีบทบัญญัติกฎหมายรัฐธรรมนูญที่จะให้การออกกฎหมายภาษี
รวมทั้งกฎหมาย รวมทั้งการยกเว้นลดหย่อนภาษีใด ๆ ต้องผ่านความเห็นชอบของสภา
ไม่ใช่ให้อำนาจให้ดุลพินิจกับรัฐบาลเท่านั้นนะครับ

ในประการถัดมาก็คือเรื่องการบริหารเศรษฐกิจมหภาค ท่านประธาน
ที่เคารพ ในช่วงที่ผ่านมาเราทราบดีว่าการบริหารการเงิน ซึ่งดำเนินการโดยธนาคาร
แห่งประเทศไทย กับการบริหารงานคลังซึ่งดำเนินการโดยกระทรวงการคลังและ
คณะรัฐมนตรี โดยหลักการแล้วควรจะเป็นอิสระจากกันนะครับ แต่ในทางปฏิบัติเราทราบ
ดีว่ามีหลายกรณีในอดีตที่ผ่านมา รัฐบาลมีความพยายามที่จะเข้าไปใช้อิทธิพลเหนือ
ธนาคารแห่งประเทศไทย และก็ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยขาดความเป็นอิสระ
ในการบริหารนโยบายการเงิน ตัวอย่างที่เห็นชัดในช่วงที่ผ่านมาคือความพยายามที่จะ
รวมบัญชีเงินทุนแผ่นดินนะครับ เงินสำรองเงินทุนแผ่นดินที่แบงก์ชาติดูแลอยู่ เพื่อที่จะให้
แบงก์ชาติสามารถที่จะรับภาระหนี้ที่เกิดจากกองทุนฟื้นฟูฯ ได้ อันนั้นเป็นอันที่ ๑ และ
หลายครั้งที่เวลารัฐบาลจะขอกู้เงินจากแบงก์ชาติมาใช้ ถึงแม้ว่าแบงก์ชาติจะมีดุลพินิจ
ที่จะให้หรือไม่ให้ก็ได้ แต่ในทางปฏิบัติก็คงไม่ให้ไม่ได้ อย่างนี้เป็นต้นนะครับ กระผม
คิดว่าในหลายประเทศที่มีรัฐธรรมนูญเขียนเอาไว้นะครับ คือเขาเขียนให้ธนาคารแห่งชาติ
เป็นอิสระตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่เป็นอิสระตามกฎหมายเฉพาะ ปัจจุบันนี้ถ้าไม่มี
บทบัญญัติใด ๆ ในรัฐธรรมนูญนะครับ ถามว่าวันนี้รัฐบาลสามารถที่จะมีอิทธิพลเหนือ
แบงก์ชาติได้หรือเปล่าในการบริหารนโยบายการเงิน คำตอบก็คือสามารถทำได้
ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นผมอยากจะเสนอว่าอยากจะให้ลองพิจารณาว่าจะมีบทบัญญัติ
ในรัฐธรรมนูญเขียนให้แบงก์ชาติเป็นองค์กรอิสระโดยบทบัญญัตินี้ ส่วนจะเป็นองค์กร
อิสระตามกฎหมายรัฐธรรมนูญ หรือองค์กรอิสระแบบ กกต. หรือ ปปช. หรือเปล่า
ก็จะเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่จะพิจารณา แต่ว่าถ้าไปดูในกฎหมายของหลาย ๆ ประเทศ
เขาเขียนอย่างนั้นนะครับ ของเราไม่ได้เขียน โดยสรุปกระผมอยากจะเรียนว่า
กฎหมายรัฐธรรมนูญที่เรามีมาในช่วง ๕๐ ปีที่ผ่านมา เราล้มเลิกในการเขียนกฎกติกา
มรรยาทในเรื่องการบริหารเศรษฐกิจมหภาคของรัฐบาลค่อนข้างมากทีเดียว ความล้มเหลว
เปิดโอกาสให้รัฐบาลใช้ดุลพินิจในการบริหารเศรษฐกิจมหภาค บางทีก็ทำตัวเลขให้ดูโต

ประมาณการเศรษฐกิจให้ดูผิด และการที่รัฐบาลพยายามที่จะทำให้เศรษฐกิจดูดี โดยการ
ทำตัวเลข ก็ไม่ได้มีความผิดทำตามกฎหมายใด ๆ ในหลายประเทศเขาเขียนให้
กระบวนการเหล่านี้ต้องผ่านการเห็นชอบของสภา อย่างน้อยที่สุดก็คือในขั้นตอนของ
การดูเศรษฐกิจมหภาคที่เขาเรียก อีคอนอมิก เอาต์ลुक (Economic outlook) ก็อยากจะ
เสนอท่านประธานฝากไปยังกรรมาธิการร่างฯ นะครับว่าอยากจะให้ดูกรอบของอำนาจ
ของรัฐบาลที่มันมีมากเกินไปในทางการคลังในวันนี้ ขอขอบคุณครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายธนิต เศรษฐบุตตร ประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายเดโช สนวนานนท์ รองประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบคุณครับ ต่อไปก็ท่าน สสร. อุทิศ ชูช่วย เชิญครับ

(นายอุทิศ ชูช่วย ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่อยู่นะครับ รายชื่อต่อไป ท่าน สสร. วิชัย รูปขำดี เชิญครับ

นายวิชัย รูปขำดี : เรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม วิชัย รูปขำดี
ประเด็นที่ผมจะเรียนเสนอการอภิปรายไปยังท่านคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ก็คือประเด็นที่เขียนไว้ในกรอบข้อที่ ๗ ที่เขียนไว้ว่า ให้พรรคการเมืองมีสถาบันเป็น
สถาบันทางการเมืองที่แท้จริง และมีบทบัญญัติว่าด้วยการให้เงินสนับสนุนและเงิน
บริจาคพรรคการเมืองอย่างชัดเจนและเหมาะสม ผมขอเสนอในประเด็นนี้ประเด็นเดียว
นะครับ โดยมีเรื่องที่จะเรียนดังนี้ครับ

ประเด็นแรกคือ ความเป็นมาและปัญหาของเรื่องนี้ พรรคการเมืองแท้ที่จริงก็เป็นสถาบันทางการเมืองพื้นฐานที่ไม่ว่าจะเป็นระบบประชาธิปไตยหรือว่าระบบอื่นก็มีอยู่แล้ว แต่ว่าในระบบประชาธิปไตยนั้น พรรคการเมืองเป็นสถาบันทางการเมืองที่ใกล้ชิดกับประชาชน เป็นสถาบันที่ประชาชนสามารถจะเข้าไปมีส่วนร่วมได้โดยตรง ประชาชนอาจจะเข้ามาสภายาก เข้าไปที่สถาบันการเมืองอื่นลำบาก แต่ว่าพรรคการเมืองนั้นประชาชนเข้าถึงได้ง่าย ดังนั้นจึงเป็นเรื่องที่จะทำให้การเมืองใกล้ชิดกับประชาชนได้อย่างดี แต่ว่าปัญหาของการอุดหนุนพรรคการเมืองในอดีตที่ผ่านมา เราก็ทราบว่า ในรัฐธรรมนูญ ฉบับปี พ.ศ. ๒๕๔๐ ได้มีการเปิดช่องทางอยู่แล้ว แต่การอุดหนุนนั้นเป็นไปโดยระบบของงบประมาณแผ่นดิน โดย กกต. เป็นผู้จัดสรรงบประมาณให้กับพรรคการเมือง แต่การจัดสรรดังกล่าวก็มีเกณฑ์ที่อาจจะยังมีปัญหาความไม่เหมาะสม สอดคล้องกับความเป็นจริง กล่าวคือว่า ๓ เกณฑ์ที่กำหนดไว้ในการจัดสรรงบประมาณก็มักจะมีแนวโน้มเอียงไปให้พรรคการเมืองที่ใหญ่ มีจำนวน สส. มาก มีจำนวนสมาชิกมาก ได้สัดส่วนของงบประมาณมากตามไปด้วย แล้วก็ทำให้พรรคการเมืองใหม่ ๆ เล็ก ๆ หรือว่าต้องการที่จะพัฒนาสถาบันอาจจะไม่ได้รับประโยชน์เท่าที่ควร นอกจากนี้เรายังพบอีกว่าพรรคการเมืองส่วนหนึ่งมิได้มีความจริงใจที่จะทำการเมือง อาศัยช่องว่างหรือว่าโอกาสที่มีการสนับสนุนพรรคการเมืองเข้ามาจัดตั้งพรรคการเมือง แล้วก็นำงบประมาณไปใช้ในทางที่ไม่เป็นประโยชน์กับการพัฒนาสถาบันทางการเมืองในเรื่องของพรรคการเมือง จึงทำให้มีการยุบหรือว่าลงโทษไปส่วนหนึ่ง ดังนั้นแสดงว่าการอุดหนุนพรรคการเมืองมันยังมีช่องว่าง มีประเด็นปัญหาที่สภาว่างรัฐธรรมนูญ อาจจำเป็นต้องนำมาคิดกันอย่างละเอียดรอบคอบ ในเรื่องนี้เมื่อวันศุกร์ที่ผ่านมาทางสถาบันพระปกเกล้าได้มีการจัดสัมมนา แล้วก็ได้เชิญผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เข้ามาช่วยอภิปราย ผมได้รับเชิญไปในฐานะประธานคณะกรรมการรับฟังความคิดเห็นขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ แล้วก็มีส่วนสรุปนะครับ ที่เราได้จากการสัมมนาเบื้องต้นบางประการ ผมอยากจะเรียนฝากท่านประธานไปยังคณะกรรมการยกร่างฯ นะครับ ในประเด็นนี้เรามองว่าที่แล้วมาเราวางรัฐธรรมนูญภายใต้หลักคิดทางรัฐศาสตร์ทางนิติศาสตร์ แต่เรามักจะไม่ได้นำเอาเรื่องที่เป็นเศรษฐกิจ เรื่องปากท้อง

เรื่องการเสียภาษี เรื่องการเข้าไปมีส่วนร่วมในด้านอื่นของประชาชน ดังนั้นประเด็นที่
ที่ประชุมได้คุยกันก็คือว่า จะทำอย่างไรให้มีการอุดหนุนพรรคการเมืองผ่านระบบภาษี
บุคคลธรรมดา เบื้องหลังตรรกะตรงนี้ก็คิดว่าถ้าหากว่าประชาชนสามารถจะมีส่วนร่วม
ในการเสียภาษี -----

- ๘/๑

แล้วก็จะพูดได้ว่าเขาอยากแบ่งส่วนหนึ่งในภาษีที่เขาเสียให้กับพรรคการเมืองใดที่เขาชอบ ก็จะทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมโดยตรง แทนที่จะเสียภาษีแล้วก็มีการจัดระบบทางอ้อม ดังกล่าวมาแล้วนะครับ

อีกประการหนึ่งก็คือว่าประชาชนสามารถที่จะเลือกว่า ปีแรกเสียภาษีให้กับพรรคการเมืองนี้ แต่ว่าพรรคการเมืองนี้ไม่ได้มีพฤติกรรมที่ดีเหมือนกับที่เคยคิดไว้ก็สามารถที่จะเปลี่ยนพรรคการเมืองที่จะเสียภาษีให้ได้ด้วย แล้วเมื่อพรรคการเมืองแต่ละพรรคนี้มีช่องทางที่จะรับภาษีจากประชาชนส่วนหนึ่ง พรรคการเมืองก็จะผูกพันกับประชาชนโดยตรง แทนที่จะต้องการตัวเลขสมาชิก ต้องการ ส.ส. ต้องการสิ่งที่ไม่เป็นข้อกำหนดเงื่อนไขจากประชาชนโดยตรง การที่เรานำเรื่องทางเศรษฐกิจมาสัมพันธ์กับเรื่องทางการเมืองนี้แท้ที่จริงเป็นวิถีชีวิตของประชาชนโดยตรง เป็นการบูรณาการทางด้านเศรษฐศาสตร์กับทางด้านรัฐศาสตร์เข้าด้วยกัน หรืออาจจะรวมไปถึงเรื่องสังคมศาสตร์ อื่น ๆ ด้วย

ในประเด็นที่ ๒ ที่เป็นเหตุผลเบื้องหลังก็คือว่า เรายอมรับว่าในทางสังคมวิทยาการเมืองนี้ ประเทศที่มีคนชั้นกลางสัดส่วนมากพอก็จะมีการพัฒนาทางการเมืองโดยอัตโนมัติ สำหรับประเทศไทยเราคนชั้นกลางก็คงจะไม่เกิน ๒๐ เปอร์เซ็นต์ เพราะฉะนั้นบทบาทของคนชั้นกลางมีเท่ากับกลุ่มอื่น ก็คือวัน แมน วัน โหวต ๑ คนก็ลงคะแนนได้เท่ากัน แต่ว่าเราน่าจะให้บทบาทของคนชั้นกลางในฐานะผู้เสียภาษีโดยตรง อันนี้ไม่ได้แปลว่าคนกลุ่มอื่นไม่ได้เสียภาษี แต่ว่าการเสียภาษีทางอ้อมนั้นคนชั้นกลางเสียด้วย แล้วก็ในขณะเดียวกันก็เสียทางตรงมากกว่าคนกลุ่มอื่น ดังนั้นการที่ให้คนชั้นกลางได้มีโอกาสเลือกว่าเขาจะนำภาษีที่ตัวเองเสียไปสนับสนุนพรรคการเมืองใด จึงเป็นการเพิ่มบทบาทของคนชั้นกลางให้มากกว่าสิ่งที่เขาได้โหวต (Vote) ตอนเลือกตั้ง ๑ เสียงเท่ากับคนอื่น ตรงนี้ก็ชี้ว่าคนชั้นกลางในสังคมที่ยังมีสัดส่วนน้อยอยู่นี้น่าจะได้มีบทบาทเพิ่มขึ้นตามความรับผิดชอบทางการเมืองเสียภาษีด้วย ลักษณะอย่างนี้เราก็หวังว่าการพัฒนาพรรคการเมืองน่าจะมีช่องทางมากกว่าช่องทางเดิม ก็คือการรับงบประมาณที่มีอยู่แล้ว ถ้าเราสามารถจะมีการเพิ่มช่องทางงบประมาณอันนี้ด้วย ก็น่าจะทำให้พรรคการเมืองที่ดี ๆ ได้มีงบประมาณเพิ่มเติมในช่องทางที่เสียภาษีของประชาชนโดยตรง ดังนั้นในที่ประชุมสัมมนาเมื่อวันศุกร์ที่แล้วก็มีข้อสรุปว่า น่าที่จะกำหนดจำนวนของภาษีที่แต่ละบุคคลเสียนี้จำนวนหนึ่ง อาจจะ

เป็นเปอร์เซ็นต์ก็ได้ของการเสีย หรือว่าอาจจะเป็นตัวเลขอย่างไรอย่างหนึ่ง เพื่อระบุไปเลยว่า เขาสามารถจะบริจาคให้พรรคไหน ในที่ประชุมก็มีตัวแทนของพรรคการเมือง ๒ พรรค ๒ พรรค การเมืองเห็นด้วยกับข้อเสนอที่ตั้งขึ้นมาเป็นประเด็นการสัมมนา ฝ่ายที่เป็นสื่อไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยด้วยเหตุผลว่าปัจจุบันนี้ประชาชนยังไม่เข้าใจพรรคการเมือง -----

- ๑๐/๑

ยังมองว่าพรรคการเมืองรวยแล้ว หรือไม่ก็กลุ่มที่ไม่รวยก็อาจจะไม่ค่อยได้ทำอะไรเลย เพราะฉะนั้นอาจจะทำให้ประชาชนไม่เต็มใจก็ได้เนาะครับ ฝ่ายทางด้านวิชาการก็มีข้อสรุปว่า เห็นด้วย แต่ว่ามีเงื่อนไขจะทำอย่างไรให้กระบวนการปฏิบัติเนี่ยมันสามารถจะเป็นจริง แล้วก็มีความเป็นธรรมสอดคล้องกับระบบการเสียภาษีที่เป็นมาแล้วก็เป็นอยู่ ผมได้ตรวจสอบ จากกรมสรรพากร ซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติเรื่องนี้ ถามว่าถ้าจะทำมีข้อขัดข้อง มีกฎหมาย มีระเบียบอะไร ที่จะต้องยุ่งยากปฏิบัติไม่ได้ใหม่ ก็ทราบในเบื้องต้นว่าไม่น่าจะมีปัญหาอะไร เพียงแต่ว่า อาจจะต้องการกำหนดให้ชัดเจนในทางปฏิบัติ ดังนั้นผมก็อยากให้นำเอาผลของการ สัมมนาที่สถาบันพระปกเกล้าได้จัดทำเมื่อวันศุกร์ที่แล้วเนาะครับเรียนฝากท่านประธานว่า เรื่องนี้อยากจะขอให้ท่านกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญได้ช่วยนำไปพิจารณา แล้วก็จัดเข้า เป็นประเด็นในเรื่องการอุดหนุนพรรคการเมืองผ่านระบบภาษีรายได้บุคคลธรรมดาด้วย ขอบพระคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ท่านกรรมาธิการคงจะรับไว้ได้เนาะครับ ลำดับต่อไปเป็นท่าน สสร. กรรณิการ์
เรียนเชิญครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตตร : เรียนท่านประธาน ขอเสนอความเห็นอยู่
๓ ประเด็นใหญ่ ๆ นะคะ ประเด็นแรก ก็คือในส่วนของกรอบที่ ๒ ที่เรื่องของสถาบัน
ทางการเมือง จากการที่ในส่วนของกรรมาธิการประสานการมีส่วนร่วมฯ ได้ออกไปพูดคุย
แล้วก็รับฟังความคิดเห็นในเวทีต่าง ๆ พอจะประมวลได้ ยกตัวอย่างเช่น อาจจะเป็นการ
กลับทิศกันในการพิจารณาของกรรมาธิการก็ได้ ซึ่งเป็นประเด็นที่ดีมาก ยกตัวอย่างเช่น
ของจังหวัดขอนแก่นที่อีสานนะคะว่าการจะมี สว. หรือไม่นั้น ถ้าเราตั้งธงว่าจะมี
สว. มานี้เหมือนกับที่เราตั้งธงว่ามีหรือไม่มี แต่ที่ประชุมในที่นั้นเขาก็เสนอใหม่ว่า
เอ๊ะ ทำไมเราไม่มาดูบทบาทหน้าที่ของ สว. ว่าบทบาทหน้าที่ของ สว. นี้เป็นอย่างไร
แล้วถึงจะพิจารณาว่าควรจะมีหรือไม่มี ไม่ใช่บอกว่าตั้งธงว่ามี สว. เพราะฉะนั้นสิ่งที่
เราจะพิจารณาต่อก็คือ สว. มาจากไหน แต่ที่เขาคิดกลับก็คือว่า สว. นี้จำเป็นหรือเปล่า
โดยบทบาทหน้าที่ของ สว. อาจจะต้องมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์บทบาทหน้าที่ของ
สว. กันใหม่ นี่ประเด็นของ สว. ส่วน สส. ก็เห็นด้วยว่าควรจะมีนะคะ ซึ่งตรงนี้จะทำให้เกิดว่า

แล้วเราจะมาพิจารณาว่าจำเป็นไหมที่จะต้องมี สว. แล้ว สว. นี้ควรจะมีต่ออย่างไร นะคะ ที่นี้ประเด็นเรื่องของ สว. ซึ่งให้ความเห็นที่ดีมาก

ส่วนประเด็นของ สส. ตัวอย่างที่ดีของจังหวัดเชียงใหม่ภาคเหนือ นะคะ ที่พอประมวลได้ที่โดดเด่นมาก ก็คือว่าการเลือกตั้ง สส. นี้เขากลับคิดกันใหม่ ไม่ใช่เลือกตั้ง จากเขต หรือว่าจากเขตเล็ก เขตใหญ่ พวงเล็ก พวงใหญ่นะคะ เขาเสนออย่างนี้คะ เขาเสนอ เรื่องของว่าควรจะมีสภาหมู่บ้าน เขาคิดจากระดับหมู่บ้าน สภาหมู่บ้าน หมู่บ้านละ ๑๐ คน จากหมู่บ้านละ ๑๐ คน เลือกผู้แทนมา ๑ คน นี่เป็นระดับหมู่บ้าน จากหมู่บ้านมาเป็นตำบล ก็เลือกตัวแทนเหล่านี้ขึ้นมาจนเป็นระดับจังหวัด ก็คือเป็นสมาชิกสภาผู้แทนระดับจังหวัด หมายความว่าตรงนี้ข้อดีก็คือว่าคนที่จะไปเป็น สส. นี้เป็นคนในท้องถิ่น จริง ๆ แล้ว เขามีมาตรการในการที่จะควบคุมดูแล สส. ซึ่งเป็นตัวแทนของเขา ซึ่งจะเป็นลงสู่ระดับ พื้นฐานของเขาก็คือระดับหมู่บ้าน ก็คือว่าประชาชนมีสิทธิที่จะยื่นถอดถอน สส. เหล่านี้ได้ โดยใช้หลักเกณฑ์ก็คือ ๕๐ เปอร์เซ็นต์ของคะแนนที่ได้ เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็ถือเป็นสิ่งที่ เขาเสนอมาใหม่ อาจจะฝากท่านประธานไปยังกรรมาธิการยกร่างฯ ซึ่งประเด็นนี้อาจจะ ไม่ได้มีการพูดคุยกัน เนื่องจากว่าเราก็มีกรอบของเรา ก็คือ สส. พวงเล็ก พวงใหญ่ อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ แต่จริง ๆ ระบบการคิดเหล่านี้ก็คือมาจากผู้แทนราษฎรจริง ๆ ก็คือ มาจากระดับชุมชนหมู่บ้าน ซึ่งตรงนี้ก็อีกแนวทางหนึ่งที่อยากจะนำเสนอให้ทราบจากการที่ได้ลงไปรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

ประเด็นที่ ๒ อยากจะนำเสนอในส่วนนี้ก็คือว่า ในรัฐธรรมนูญการที่เราจะระบุ สส. สว. หรืออะไรก็ตามจะเห็นว่าที่ผ่านมามีกระทั่งของชุด สสร. เราเองก็ตามหลังจากที่ยกร่างรัฐธรรมนูญสมมุติว่าผ่านประชามติแล้วก็จะมีการเลือกตั้ง ก็คงจินตนาการต่อได้เลยว่าคนที่จะมาลงเลือกตั้งก็คือคนหน้าเดิม อาจจะเป็นพรรคเดิมหรือพรรคใหม่ก็แล้วแต่ แต่ก็ยังเป็นลักษณะของภาพเดิม ๆ จะมีการเขียนในลักษณะที่จะสร้างสรรคอย่างไร หรือมีมาตรการอย่างไรจึงจะเปิดโอกาสให้คนดีที่ตั้งใจในการทำงานเพื่อชาติบ้านเมือง อาจจะมีมากกว่า สส. ในพื้นที่ หรือนักการเมืองอาชีพได้มีส่วนร่วมเข้ามาในการที่จะได้รับเลือกให้เข้ามาเป็น สส. หรือ สว. ก็แล้วแต่ ทำอย่างไรจึงจะมีมาตรการ เพราะถ้าคิดอย่างนี้เราร่างรัฐธรรมนูญดีเลิศประเสริฐศรีอย่างไรก็ตาม แต่ถ้าหลังจากเลือกตั้งมาแล้วถ้าไม่มีมาตรการในการที่จะดูแลตรงนั้น ที่สุดก็คือคนหน้าเดิมก็จะเข้ามาใหม่ จะไม่มีน้ำดีใหม่เข้ามาแทนที่เท่าไร เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็คงเป็นสิ่งที่ทางพวกเราค่อนข้างจะกังวลใจว่า ถึงแม้เราจะร่างรัฐธรรมนูญดีอย่างไร แต่ถ้าบุคคลที่จะเข้ามายังไม่มีจิตสำนึกที่ดี ปัญหาต่าง ๆ ก็ยังวนกลับมาเหมือนเดิม

ประเด็นที่ ๓ อาจจะเกี่ยวพันกับเรื่องของการกระจายอำนาจในกรอบที่ ๑ ก็ได้ แต่ตรงส่วนนี้ก็คือส่วนที่บอกว่า ในเมื่อการทำรัฐธรรมนูญครั้งนี้สิ่งที่อยากจะเห็นก็คือทำอย่างไรจึงจะลดอำนาจของภาครัฐลง แล้วก็เพิ่มอำนาจของภาคประชาชน ตรงจุดนี้ จะเห็นได้ว่าทำอย่างไรให้มันเป็นจริง เช่นยกตัวอย่างขอเสนอเรื่องของการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาวะของสังคม ส่วนใหญ่มักจะเป็นการกำหนดโดยภาครัฐบาล นโยบายจากรัฐเป็นส่วนสำคัญที่จะเป็นคนกำหนดนโยบายออกมา แล้วก็ลงไปทำทันทีไม่ว่าจะเป็นนโยบายประชานิยมหรือนโยบายอื่น ๆ ก็แล้วแต่ ที่ผ่านมามองเห็นว่าจากรัฐบาลถือว่าเป็นอำนาจสูงสุดก็มีแต่กำหนดนโยบายลงไป ทำอย่างไรเราจึงจะมีนโยบาย ๒ ส่วนนโยบายจากรัฐที่กำหนดในเชิงการกำหนดนโยบายภาพรวมของประเทศก็กำหนด แต่ถ้าเป็นนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อสุขภาวะของสังคม ต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชนและสังคม นโยบายสาธารณะนั้นควรจะต้องผ่านประชามติ เราเริ่มใช้ คำว่า ประชามติ ในรัฐธรรมนูญครั้งนี้ เพราะฉะนั้นการที่ประชามติก็คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามา

มีส่วนร่วม ซึ่งการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมจากความรู้ที่มีก็มีด้วยกันอยู่ ๖ - ๗ ขั้นตอน การมีส่วนร่วมของประชาชน

ประเด็นที่ ๑ คือ ตั้งแต่การรับรู้ข้อมูล การที่จะกำหนดนโยบายอะไรลงไป ในท้องถิ่นหรือกำหนดนโยบายอะไรไป ประชาชนตรงนั้นรู้หรือไม่ ก็คือการรับรู้ในเรื่องของข้อมูล

อันที่ ๒ คือ ร่วมคิด พอรับรู้ข้อมูลแล้วมาช่วยกันคิด ต้องให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และก็ร่วมวางแผนว่าจะดำเนินการอะไรต่อไป ร่วมดำเนินการ ร่วมประเมินผล และร่วมใช้ประโยชน์ ถ้าเรามีกระบวนการตรงนั้นนโยบายสาธารณะที่จะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นนโยบายเมกะโปรเจกต์ของรัฐบาลก็จะทำให้เกิดความพึงพอใจ แล้วก็การมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับ ตรงส่วนนี้คือกรณีประเด็นของนโยบายจากภาครัฐลงไป ซึ่งประเด็นเหล่านี้ยกตัวอย่างเช่น นโยบายอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ซึ่งขณะนี้กำลังมีปัญหา มาก ไม่ว่าจะเป็นมาบตาพุดหรือว่า อีสเทิร์น ซีบอร์ด (Eastern seaboard) เซาเทิร์น ซีบอร์ด (Southern seaboard) แม้กระทั่งนโยบายแร่โพแทช (Potash) นโยบายเกลือของรัฐ เหล่านี้เป็นต้น ซึ่งเป็นสิ่งที่มีผลกระทบต่อสุขภาพะ ไม่ใช่เฉพาะแต่ร่างกาย ทางด้านจิตใจแล้วก็การอยู่ด้วยกันในสังคม แล้วก็ยังมีปัญหาต่อสังคมระดับประเทศต่อไป

อีกประเด็นหนึ่งก็คือ ทำอย่างไรเราถึงจะส่งเสริมให้องค์กร ชุมชน ท้องถิ่น ในท้องถิ่นเองสามารถที่จะกำหนดนโยบายสาธารณะได้ด้วยตนเอง -----

ที่เป็นท้องถิ่นเพื่อสร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่น โดยกำหนดนโยบายสาธารณะของชุมชนออกมาได้ ตั้งแต่ระดับชุมชน ตำบล ท้องถิ่น จังหวัดออกมา ซึ่งถ้าหากว่าเราสามารถกำหนดนโยบายสาธารณะแบบนี้ออกมาได้ จะทำให้เกิดการอยู่ร่วมกันในสังคมเล็ก ๆ ในพื้นที่อย่างมีความสุข ยกตัวอย่างเช่น บังเอิญได้มีโอกาสไปที่ ขอนนุญาติเอี่ยมนามที่หินลาดตะวันตก ซึ่งเป็นร้านอาหารที่จังหวัดเชียงใหม่ ปรากฏว่าอยู่บนดอยสุเทพ แต่ว่าใช้พื้นที่สาธารณะก็คือน้ำตก ซึ่งเอกชนเข้าไปสัมปทาน แล้วก็ทำมาหากินบนพื้นที่สาธารณะตรงนั้น ที่นี้ชุมชนไม่มีโอกาสที่จะจัดการได้ เหล่านี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นอย่างนี้ก็คือนโยบายของรัฐลงมา เพราะฉะนั้นทำอย่างไรจึงจะให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถที่จะรวมกลุ่มกันในการกำหนดพื้นที่สาธารณะได้ การกำหนดนโยบายสาธารณะได้ เหล่านี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นการที่เราจะบอกว่ารัฐธรรมนูญฉบับนี้น่าจะลดอำนาจรัฐ และก็เพิ่มอำนาจของประชาชนนี้ควรจะทำให้มันเป็นจริง ไม่ใช่เขียน คือทุกอย่างเขียนด้วยสวยหรู แต่ว่าปฏิบัตินี้ปฏิบัติด้วยความยากลำบาก เพราะฉะนั้นสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นเสียงสะท้อนจากการที่เราได้มีโอกาสลงไปรับทราบ รับเห็น รับรู้ความต้องการของประชาชน จึงได้ขอเสนอทางท่านประธานผ่านไปยังกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญด้วยค่ะ ขอบพระคุณค่ะ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอบคุณครับ ผมก็ไปรับประทานอาหารอยู่ที่ร้านน้ำตกนั้นด้วยตนเอง ขอบพระคุณมาก ลำดับต่อไปก็เป็น สสร. อาภา อรรถนุวัฒน์วงศ์ เชิญครับ

นางสาวอาภา อรรถนุวัฒน์วงศ์ : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ดิฉัน อาภา อรรถนุวัฒน์วงศ์ สสร. จากที่กรรมาธิการยกร่างฯ ได้โยนคำถามออกไปสู่ภายนอกเพื่อรับฟัง ดิฉันเองได้รับผลจากการรับฟัง ๒๑ จังหวัด ๒๑ เวที ยกเว้นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และเวทีของจังหวัดเพชรบุรี ยกเว้นนะคะ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจฯ ซึ่งก็เห็นว่าตรงประเด็นกับที่กรรมาธิการยกร่างฯ ได้สอบถามเพื่อรับฟัง รวมทั้งเวทีของการสัมมนาสมาคมสตรีบัณฑิตทางกฎหมาย (ที่ถูก : สมาคมบัณฑิตสตรีทางกฎหมาย) ซึ่งเรื่องนี้ได้ฝากดิฉันมาโดยตรงเลยนะคะ ฉะนั้นเพื่อเป็นการประหยัดเวลาดิฉันขออนุญาตที่จะนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประเด็นคำถามเลยว่า จากการรับฟังมีข้อเสนอหรือ

สรุปในส่วนของสถาบันนิติบัญญัติ รัฐสภา ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าในเรื่องของสภานั้นควรที่จะมีเป็นระบบสภาคู่ คือสภาผู้แทนราษฎรและกฤษฎีกา ทั้งนี้เพื่อเป็นการถ่วงดุลซึ่งกันและกัน และมีความรอบคอบในการออกกฎหมาย ก็ยังยืนยันว่าขอให้ มี ๒ สภา

ประเด็นต่อมาก็คือเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ก็ขอให้เป็นการเลือกตั้งเพียงอย่างเดียว เพราะว่าระบบบัญชีรายชื่อ นั้นอาจจะมีจุดด้อยคือไม่สนใจประชาชนและอาจจะเป็นนายทุนหรือผู้มีอิทธิพลที่จะเข้าสู่การเมือง แล้วก็ทำให้เกิดปัญหาการซื้อเสียงและก่อให้เกิดปัญหาคอร์รัปชันติดตามมา สำหรับเรื่องจำนวน สส. ที่มาจากการเลือกตั้งนั้น ก็มีความเห็นจากเวทีว่าขอให้ลดจำนวนลงมา เหตุผลก็คือไม่จำเป็นต้องมี สส. จำนวนมาก เพราะปัจจุบันในพื้นที่ที่มีผู้แทนของราษฎรระดับท้องถิ่นดูแลอยู่แล้ว ในด้านของคุณสมบัติ สส. นั้นไม่ควรกำหนดวุฒิการศึกษาปริญญาตรี เป็นความเห็นของส่วนใหญ่เลยนะคะ แต่ว่าควรกำหนดระดับการศึกษาภาคบังคับเป็นขั้นต่ำไว้ คือตัวขั้นต่ำ ไม่จำเป็นต้องไปกำหนดตัวขั้นสูง -----

ทั้งนี้โดยเหตุผลที่ว่าการศึกษาไม่ได้บังคับ คือเป็นการบังคับความรู้ แต่ไม่ได้บังคับถึงความสามารถและจริยธรรมในการทำหน้าที่

สำหรับทางด้านวุฒิสมาชิก หรืออำนาจของวุฒิสภานะคะ ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าควรที่จะคงอำนาจการกลั่นกรองกฎหมายไว้ และควบคุมการทำงานของรัฐบาล อีกทั้งแต่งตั้ง ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต่อไป แล้วก็ยังเสนอให้เพิ่มอำนาจในการเสนอกฎหมายอีกด้วย ในขณะที่มาของ สว. นั้นก็เสนอให้เป็นการสรรหาจากกลุ่มอาชีพและเลือกตั้งกันเอง วุฒิสมาชิกควรมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๒ ทางเลือก ทางเลือกที่ ๑ คือมีวาระ ๖ ปีเหมือนเช่นเดิม หรือเป็น ๒ วาระนะคะ วาระละ ๔ ปี โดยเหลื่อมเวลากันกับ สส. อีกทั้งห้ามวุฒิสมาชิกไม่ให้มีความใกล้ชิดเกี่ยวข้องกับ สส. ด้วยคะ

สำหรับทางด้านนายกรัฐมนตรีนั้นก็มีข้อเสนอว่าควรจะมาจกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพียงอย่างเดียว นะคะ ทั้งนี้เหตุผลก็คือว่า เมื่อเป็นผู้แทนที่มาจากประชาชนก็就会有ความเข้าใจ เมื่อมีอำนาจเข้ามาบริหารประเทศก็จะได้สามารถดำเนินกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง อีกทั้งมีความใกล้ชิดอีกด้วย

ทางด้านคุณสมบัติของรัฐมนตรี ส่วนใหญ่เห็นว่ารัฐมนตรีจะมาจก สส. หรือไม่ก็ได้ นะคะ แต่ว่าทั้งนายกรัฐมนตรีและ สส. นั้นเกือบทั้งหมดเห็นว่าควรจะมีการกำหนดในเรื่องของผลประโยชน์ทับซ้อนไว้ให้ชัดเจน แล้วสิ่งสำคัญที่สุดก็คือการกำหนดในเรื่องของมาตรฐานคุณธรรม จริยธรรมที่ชัดเจน และก็สามารควบคุมติดตามได้โดยง่าย แล้วก็ให้มีการนำไปสู่การถอดถอนที่ยุติธรรม รัดกุม และปฏิบัติได้ง่าย โดยที่การเสนอถอดถอนนั้นควรให้ประชาชนที่เลือกตั้งมานั้นมีสิทธิโดยตรงในการที่จะฟ้องร้องนักการเมืองที่ทุจริตต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เพราะว่าเมื่อเป็นผู้เลือกตั้งเขามากก็ควรที่จะมีสิทธิที่จะถอดถอนเขาได้โดยการฟ้องร้องนะคะ

ในขณะที่เกี่ยวกับเรื่องรัฐบาลรักษาการมีความเห็นว่าถ้าหากว่ามีการยุบสภาก็ไม่ควรที่จะเป็นระบบรัฐบาลรักษาการ แต่ควรเป็นรัฐบาลเฉพาะกาล ทำหน้าที่แทนระหว่างการเลือกตั้ง เหตุผลก็คือเพื่อให้เกิดความโปร่งใส ป้องกันการใช้อำนาจรัฐเอาเปรียบการเลือกตั้ง ซึ่งมีและเป็นเช่นนั้นมาโดยตลอด มีจริงมาโดยตลอดนะคะ ฉะนั้นดิฉัน

ก็ขอแนะนำเรียนต่อท่านประธานสภาฯ และกรรมการยกร่างฯ ถึงประเด็นคำถามที่ท่านสอบถาม
นะคะ ก็ได้รับฟังจากเวทีต่าง ๆ ดังนี้ค่ะ ขอขอบพระคุณค่ะ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายบรรณิณี เศรษฐสุนทร ประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายบรรณิณี เศรษฐสุนทร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญท่าน สสร.

อุทิศ ครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : กราบเรียนท่านประธานสภา ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ
กระผม อุทิศ ชูช่วย สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ หมายเลข ๐๙๙ ท่านประธานที่เคารพ
กระผมใคร่ที่จะกราบเรียนท่านประธานใน ๒ กรณี กรณีที่ ๑ ผมอยากจะกราบเรียน
รายงานท่านประธานสภาฯ เพื่อให้ท่านสมาชิกและคณะกรรมการได้รับทราบว่า -----

ขณะนี้การทำงานของคณะกรรมการฯ รับฟังความคิดเห็นภาคใต้เราได้ดำเนินการไปอย่างไรบ้าง เพื่อให้เห็นภาพรวมของการรับฟังความคิดเห็นในภาคใต้และเพื่อเป็นการยืนยันกับพี่น้องประชาชนว่าการที่กรรมการฯ รับฟังความคิดเห็นประชาชน ในภาคใต้ และกรรมการวิสามัญฯ รับฟังความคิดเห็นฯ ประจำจังหวัดแต่ละจังหวัด ในภาคใต้นั้น เราได้ทำอะไรไปบ้าง และหลังจากนั้นผมจะสรุปข้อคิดความเห็นของพี่น้องประชาชน แนวโน้มในการเสนอแนะในกรอบที่ ๒ ว่าด้วยสถาบันทางการเมืองให้ท่านประธาน และกรรมการฯ และกรรมการที่เกี่ยวข้องได้รับทราบครับ กราบเรียนท่านประธาน อย่างนี้นะครับว่า กรรมการฯ รับฟังความคิดเห็นฯ ภาคใต้เราได้รับผิดชอบ ๑๔ จังหวัดภาคใต้ ขณะนี้เราได้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นในภาพรวมเป็นเวทีขนาดใหญ่ เป็นเวทีที่รับฟังความคิดเห็น กระตุ้นให้พี่น้องประชาชนในภูมิภาคภาคใต้ทั้ง ๑๔ จังหวัดนะครับ ได้มีโอกาสเสนอข้อคิด เสนอความเห็นในการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ เวทีที่ได้จัดในจังหวัดต่าง ๆ นะครับ เราจัดที่จังหวัดสงขลาเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา มีผู้เข้าร่วมในการเสนอข้อคิด ความเห็นประมาณ ๒๐๐ คนนะครับ หลังจากนั้นเราได้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นอีกครั้งหนึ่งที่จังหวัดสงขลา อำเภอหาดใหญ่ มีผู้เข้าร่วม ๒๐๐ คนนะครับ ต่อมาเราได้จัดเวทีรับฟังความคิดเห็นที่จังหวัดพัทลุง ขอกราบเรียนท่านที่เคารพนะครับว่า ในแต่ละภูมิภาคนี้เราจะมารวมกัน เช่น พัทลุง ตรัง นครศรีธรรมราช ก็จะมารวมกัน เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ที่ผ่านมา มีผู้เข้าร่วมประชุมประมาณ ๓๐๐ คนนะครับ นอกจากนั้นในครั้งที่ ๔ เราได้จัดรายการรับฟังความคิดเห็นพี่น้องประชาชนโดยผ่านสื่อสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ หาดใหญ่ แพร่ภาพรับฟังความคิดเห็นพี่น้องประชาชน ๗๕ จังหวัดทั่วประเทศ ก็อยากจะกราบเรียนว่านี่คือกิจกรรมที่คณะกรรมการภาคใต้ ได้ลงไปทำกิจกรรมในภาพรวม

นายณนิตติ เศรษฐบุต (ประธานสภาฯ รัฐธรรมนูญ) : ท่านอุทิศครับ ขออนุญาตอภิปรายเข้าไปในเรื่องกรอบนะครับ เพราะว่าผมเรียนไว้ว่าเนื่องจากเรามีอีก ๒ กรอบ เราน่าจะพยายามให้เสร็จภายในช่วงเช้า ถ้าเป็นไปได้นี่ กรอบที่ ๓ เราอาจจะขอผลัดไป เพราะวันนี้จะต้องพูดเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการ เนื่องจากต้องนำหลักเกณฑ์และวิธีการเข้ามาพิจารณา เพราะหลักเกณฑ์และวิธีการเป็นตัวร่างตัวแรกที่ยังจะนำไปสู่การออกกฎหมายซึ่งจะใช้เวลาครับ ขอฝากด้วยครับ

นายอุทิศ ชูช่วย : ท่านประธานครับ ขอนิดเดียวครับ เพื่อที่จะสรุปให้เห็นว่า สิ่งที่เราไปรับฟังความคิดเห็นพี่น้องประชาชนมานะครับ ไปรับฟังมาจริง ๆ และก็นำไปเสนอแนะจริง ๆ นะครับ ไม่ใช่ว่าพิมพ์เขียวเสร็จแล้ว แล้วก็เราฟังแค่ว่าได้ฟังแค่นั้นเอง ไม่ใช่ นะครับ ก็อยากจะกราบเรียนนะครับว่า ในส่วนของกรอบที่ ๒ ว่าด้วยเรื่องสถาบันทางการเมือง จากการที่ได้ฟังในภาพรวมของภาคใต้ นะครับ อยากจะกราบเรียนอย่างนี้นะครับว่า ในประเด็นของจำนวน สส. นะครับ อยากจะกราบเรียนว่าแนวคิดความเห็นส่วนใหญ่อยากจะให้ สส. จำนวนลดลงนะครับ เนื่องจากว่าปัจจุบันนี้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็น อบต. อบจ. เทศบาล นะครับ เป็นผู้ดูแลพี่น้องประชาชน ทุกข์ สุข ด้านต่าง ๆ แทน สส. ในพื้นที่ต่าง ๆ นี้นะครับ ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว เพราะฉะนั้นหน้าที่หลักของ สส. ก็น่าจะเป็นการดูแลเรื่องนิติบัญญัติ นะครับ เพราะฉะนั้นจำนวนก็ไม่จำเป็นต้องมากนะครับ

ประการต่อมาครับ ในเรื่องของปาร์ตี้ลิสต์ซึ่งเป็นเรื่อง พี่น้องประชาชน ได้อภิปรายกันเป็นจำนวนมากนะครับ ในลักษณะที่นำเหตุการณ์สมัยรัฐบาลที่ผ่านมา มาเป็นตัวกำหนดว่ามีความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยกับการมีปาร์ตี้ลิสต์ -----

เพราะว่าจะจะเป็นแหล่งที่มาของนายทุนที่จะมาทำให้ระบบการเมืองในพรรคการเมืองผิดเพี้ยนไปนะครับ

ประการต่อมา นายกฯ มาจาก สส. เท่านั้นนะครับ นี่คือการได้ฟังความคิดเห็นความเห็นของพี่น้องประชาชน โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ในภาคใต้

ส่วนคุณสมบัติของ สส. ขอให้เปิดกว้าง ไม่จำกัดว่าแค่ปริญญาตรีเท่านั้น ขอแค่ภาคบังคับก็พอ เพราะว่าปริญญาตรีก็ไม่ได้ประกันว่าคนเหล่านั้นจะมีคุณธรรมจริยธรรมพอ เพราะฉะนั้นขอให้สิ่งเหล่านี้เป็นการตัดสินใจของพี่น้องประชาชนที่จะเลือกหรือไม่เลือกผู้ใด

ส่วนเขตการเลือกตั้ง แนวคิดของพี่น้องประชาชนที่น่าเสนอมาเห็นด้วยกับการขยายเขตเลือกตั้งเป็นเขตใหญ่ อย่างน้อยเขตละ ๓ คน สส. ๓ คน และก็ให้เลือกโดยวิธีการเรียงเบอร์ ไม่ใช่เบอร์เดียว นี่คือข้อเสนอแนะของพี่น้องประชาชนนะครับ

เรื่องต่อมา เรื่องผลประโยชน์ทับซ้อนของนายกรัฐมนตรี ของ สส. และของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทุกระดับ แนวโน้มที่ประชาชนเสนอแนะมาว่าจะต้องมีมาตรการที่จัดการอย่างเด็ดขาด ตลอดจนการเสนอการถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ที่ขาดคุณธรรมจริยธรรม จะต้องม็องค์กรอิสระมาดำเนินการต่อหรือร่วมกับพี่น้องประชาชนที่จะเป็นผู้ดำเนินการลงชื่อถอดถอน และก็ควรจะมีวิธีการและขั้นตอนที่ดำเนินการได้ง่ายขึ้น

ต่อมาในเรื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่เห็นว่าการกระจายอำนาจไปสู่ท้องถิ่น ไม่ว่าจะรูปแบบของ อบต. อบจ. เทศบาล เห็นด้วยที่จะให้มีการเพิ่มอำนาจหน้าที่ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในขณะเดียวกันก็ต้องมีองค์กรตรวจสอบ หรือขั้นตอนการตรวจสอบ ขั้นตอนการถอดถอนของภาคประชาชนของภาคพลเมืองต้องเข้มแข็งด้วย นี่คือนี่สิ่งที่ได้รับฟังมาในเรื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ท่านประธานที่เคารพครับ สำหรับในภาพรวมการรับฟังความคิดเห็นสรุปว่าประชาชนต้องการที่จะลดอำนาจรัฐและก็เพิ่มอำนาจของภาคประชาชนภาคประชาสังคม

ให้มากขึ้น นี่คือนสิ่งที่อยากจะกราบเรียนท่านประธานสภา และก็ผ่านไปยังท่านประธาน
กรรมการยกกว้างๆ ขอขอบคุณมากครับท่านประธาน

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : เชิญท่าน สสร.
สมเกียรติ ครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ
รอดเจริญ สมาชิกสภาร่างฯ ขณะนี้ผมทำหน้าที่กรรมการรับฟังความคิดเห็น
ของจังหวัดสมุทรปราการและจังหวัดในภาคตะวันออกอีก ๕ จังหวัด รวมเป็น ๖ จังหวัด
ก็ไปมาเกือบทุกจังหวัดแล้วตั้งแต่สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด
เมื่อวานนี้ไปเสร็จสิ้นที่ตราดในรอบแรก ไม่น่าเชื่อครับ ความคึกคักเกิดขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อ
ผมมองแล้วที่แรกนึกว่าจะจัดตั้งเสียด้วยซ้ำ แต่พอเข้าไปสัมผัสแล้วถึงรู้ว่ามันเป็นศรัทธา
ของชาวบ้านจริง ๆ แต่ประเด็นปัญหาที่เกิดขึ้นที่เขารับรู้ รับทราบเป็นการประชาสัมพันธ์
ของกรรมการประจำจังหวัดนั้น ๆ เท่านั้น จากส่วนภาคของส่วนรวมนี้ยังมีเห็นเลยว่า
เราได้ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการร่างรัฐธรรมนูญกันแล้วหรือยัง ผมเคยเจอในช่อง ๑๑ บ้าง
มีนิดหน่อย แต่ว่าชาวบ้านบอกว่าไม่รู้เลยว่าเรากำลังร่างรัฐธรรมนูญอยู่ หรือที่มาวันนี้
ที่พวกผมมา มารับฟังไปนี้จะทำให้กระบวนการนี้มันเสร็จสิ้นสมบูรณ์ ให้ภาพสวยเท่านั้นหรือ
ตั้งกันไว้แล้วหรือยัง ร่างกันไว้แล้วหรือยัง อันนี้คือความเข้าใจของประชาชนในเกือบทุกจังหวัด
ที่ผมผ่านมา -----

ค่อนข้างที่จะบอกได้เลยว่าการประชาสัมพันธ์ของเราอ่อนมากนะครับ ก็เลยขอฝากไปยังท่านประธาน ขอความกรุณาเพิ่มความถี่แห่งการประชาสัมพันธ์ในเรื่องร่างรัฐธรรมนูญให้ด้วยนะครับ ณ โอกาสนี้ก็ยังคงขออนุญาตฝากประเด็นปัญหา หรือประเด็นความเห็นของประชาชนใน ๖ จังหวัดที่ผมได้สัมผัสมานะครับ ฝากไปยังท่านกรรมาธิการยกร่างฯ ด้วยก็คือเอาเป็นประเด็นตามกรอบที่เรากำหนดไว้วันนี้ะครับ เอาไม่มากนักครับ เพราะว่าหลาย ๆ ท่านก็ได้อภิปรายไปแล้วก็ค่อนข้างที่จะตรงกันในเรื่องจำนวน สส. หรืออะไรก็แล้วแต่นะครับ ที่จับบุรีครับ ฝากเป็นพิเศษนะครับ ท่านประธานครับ ในแบบสอบถามของเราบอกว่า จะกระจายอำนาจลงไปในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนะครับ มันหายคำว่าท้องที่ ไปหรือเปล่า ผมไม่ทราบ มีการพิมพ์ตกหรือเปล่า ไม่ทราบ กำหนด ผู้ใหญ่บ้านที่จับบุรีประมาณ ๙๐๐ ท่าน มาประชุมพร้อมกันและให้ความเห็นว่า แล้วส่วนท้องที่ของผมละหายไปไหน ก็ฝากมาด้วยว่าถ้าเผื่อจะกระจายลงไปนะครับ ท้องถิ่นก็ดี อบต. อบจ. อะไรทั้งหลายนะครับ ก็คำนึงถึงท้องที่กำหนด ผู้ใหญ่บ้านด้วย ท่านฝากมา วันนั้นได้รับความร่วมมือจากท่าน ผู้ใหญ่บ้านประมาณ ๙๐๐ ท่านนะครับ ก็ฝากมาประเด็นนี้

ส่วนประเด็นอื่น ๆ ก็เป็นประเด็นพื้น ๆ นะครับ ที่มีความเห็นใกล้เคียงกันในเรื่องการให้อำนาจประชาชนนะครับ เพิ่มอำนาจประชาชนให้มาก อยากเห็นประชาชนเป็นผู้มีอำนาจตรวจสอบได้ง่ายครับ สำหรับนักการเมือง ข้าราชการ รัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีทั้งหลาย อยากจะหาองค์กรของประชาชนจริง ๆ ที่ตั้งขึ้นมาคู่ขนานแล้วให้อำนาจในการตรวจสอบสิ่งเหล่านี้ะครับ เขาฝากมานะครับ ก็คงต้องฝากไปถึงท่านกรรมาธิการยกร่างฯ ด้วยนะครับ ที่นี้การให้อำนาจประชาชนนี่มันกลายเป็นเหมือนกับว่ามันไม่มีรูปธรรมนะครับ มันเป็นนามธรรม กล่าวอ้างกันลอย ๆ จากรัฐธรรมนูญเดิมที่บอกว่า รัฐพึง รัฐต้อง รัฐอะไรทั้งหลายนะครับ ผมไปอ่านอยู่ประมาณสามสี่สิบมาตรา ก็ยังไม่ได้ทำอะไร ขอความกรุณาเจาะจงลงไปได้เลยไหมครับว่าต้องทำอะไร อย่างไร เจาะจงให้ชัดเจนไปเลย จะออกกฎหมายลูกภายในกี่วัน จะออกกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญภายในกี่วัน ก็เดือน เขาขอให้ฟิกซ์ (Fix) ลงมาครับ ไม่ใช่เขียนกฎหมายแบบปลายเปิดแบบนี้ะครับ บางมาตรานี้แปดเก้าปีแล้ว ตั้งแต่รัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ก็ยังไม่ได้ตรากันเป็นกฎหมายลงมานะครับ ก็ยังถือปฏิบัติไม่ได้ะครับ

ขออนุญาตไปทางเรื่องสถาบันการเมืองนครชัยศรี กรอบที่ ๒ ก็อยากจะเห็น สส. ลดจำนวนลงอย่างที่ว่านครชัยศรี จำนวนที่เหมาะสมก็มีตั้งแต่สามร้อยสี่ร้อยคนนครชัยศรี ส่วน สว. นี้ก็อยากให้คงไว้สัก ๒๐๐ คน แต่เพียงแต่บอกว่าน่าจะมาทางการคัดสรร โดยท่านองคมนตรีสัก ๑๐๐ คน แล้วก็มีการเลือกโดยอ้อมนครชัยศรี จากตัวแทนส่วนต่าง ๆ แล้วถ้าเผื่อเป็นไปได้นครชัยศรี ท่านประธานนครชัยศรี ถ้าเผื่อเป็นไปได้ตราไปในรัฐธรรมนูญ ได้ใหม่ครัยว่า ตัวแทนจากองค์กรนั้นต้องเป็นอย่างนี้ อย่างเช่น นายกษมาคมประมง นายกษมาคมเกษตร นายกษมาคมอะไรทั้งหลายนี้ครัย พิกซ์ลงไปตำแหน่งหน้าที่ แต่ไม่ใช่ตัวบุคคลนครชัยศรี ถ้าเผื่อใครอยู่ตรงนี้ก็มาโดยอัตโนมัตินครชัยศรี เขาฝากไว้นครชัยศรี และก็ปาร์ตี้ลิสต์นี่ก็เป็นอันว่าเกือบตลอดแนวนครชัยศรี ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บอกว่าไม่จำเป็นต้องมี มีเสียงส่วนน้อยมากยังอยากให้มี แต่ลดลงเหลือสัก ๕๐ คน มีบ้างนครชัยศรี ปาร์ตี้ลิสต์นี่ก็คงไม่น่าจะมีแล้วนครชัยศรี แล้วก็การสังกัดพรรคนครชัยศรี การสังกัดพรรคการเมืองก็โดยส่วนมากที่บอกว่าเราจะออกรูปแบบอย่างไรที่จะให้นักการเมืองนี้ขายตัวได้ยากขึ้นนครชัยศรี มีบางคนบอกว่าสังกัดไปเลย ต้องสังกัดพรรค อย่างน้อย ๒ ปี ๓ ปี หรือไม่คนที่ลงในพื้นที่ สมมติจังหวัดสมุทรปราการนี่คนที่ลง ต้องไปอยู่ในพื้นที่อย่างน้อย ๒ ปี -----

ปัจจุบันนี้มันใช้ระบบเคยอยู่ตรงนั้น เคยเรียนที่นั่นได้แล้ว ต้องลงจริง ๆ จะได้คนที่ต้องถิ่น
ท้องที่มาเป็นตัวแทนจริง ๆ นะครับ ส่วนกำหนดเขตเลือกตั้งอะไรก็ได้ครับ จะอะไรก็ได้
จะพวงเล็ก พวงใหญ่ได้ทั้งนั้น ขอให้ได้เลือกเถอะ ขอให้ได้เลือก เทียบนี้หวังว่าอยากจะได้
เลือกตั้ง เลือกเร็วยิ่งดีนะครับ

นายกรัฐมนตรีก็อยากจะเห็นมาจาก สส. แล้วก็ไม่ต้องอยากให้ขาดอายุเลย
นะครับ หมายถึงว่าไม่อยากให้ขาดสิทธิ ในกรณีมาเป็นนายกฯ แล้วขาดจากการเป็น สส.
นี่ไม่ดี จะเปลืองงบประมาณเลือกตั้งอีก ก็ให้ท่านเป็น สส. ด้วย เป็นนายกฯ ด้วยก็แล้วกัน
ก็ยังอยากให้นายกฯ มาจาก สส. อยู่นะครับ แล้วก็ไม่น่าอยู่เกิน ๘ ปี หรือ ๒ วาระ
ไม่น่าอยู่ ถ้าเผื่ออยู่มารากจะงอกนะครับ

ส่วนห้ามนายกฯ และรัฐมนตรีมีผลประโยชน์ทับซ้อน เขาไม่ได้ห้ามเฉพาะ
นายกฯ และรัฐมนตรีนะครับ เขาขออนุญาตไปถึงโนนเลยนะครับ วงศ์วานว่านเครือด้วย
ถ้าเผื่อจะฉีกสาแทรกกันได้สัก ๒ ชั้น ๓ ชั้นก็ยิ่งดี เพราะว่าใครมีอำนาจตอนนี้ส่วนมาก
ก็จะใช้วงศ์วานว่านเครือละครับ เป็นผู้ที่ไปหาประโยชน์ทับซ้อนทางด้านอื่นที่พอจะมี
ช่องทาง

สิ่งที่นายกฯ ควรกระทำในระบบนี้ก็คือมาสภาแล้วมาตอบกระทู้
ให้ความสำคัญของสภาให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ มาตอบกระทู้ด้วยครับ ไม่ใช่หา
ตัวแทนมา ไม่ให้ความสำคัญสภา อันนี้น่าจะมีบทบัญญัติอะไรที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน
นะครับ

แล้วส่วนนักศึกษาเกือบทุกภาคส่วนขอฝากมานะครับ ขอฝากมาเลย
ส่วนนักศึกษาบอกว่าน่าจะสนับสนุนให้การศึกษาเรียนฟรีไปจนถึงระดับปริญญาตรี
แล้วต้องจริง ๆ ด้วยนะครับ ไม่เหมือนการเรียนฟรีในปัจจุบันนี้นะครับ แค่ ๑๒ ปีนี้มันไม่ใช่
เรียนฟรีจริงครับ โดยเฉพาะท่านผู้ปกครองทั้งหลายแหละ ท่านบอกว่ามันไม่ใช่เรียนฟรี
จริงหรอก มันมีเรื่องอื่น ๆ ยุบยับ ๆ เข้ามาเยอะเยอะ แล้วก็ไม่มีสิทธิที่จะเบิกด้วย หนักกว่าเดิม
เสียอีก เรียนฟรีก็ให้มันเรียนฟรีกันจริง ๆ ทุกวันนี้มันเรียนฟรีไม่จริงครับ

อีกเรื่องหนึ่ง อันนี้เป็นเรื่องที่ขอชายแดนเขาฝากมาโดยเฉพาะ กลุ่มวัยรุ่นกลุ่มนักเรียน
นักศึกษา แล้วก็กลุ่ม เ็นจีโอ (NGO – Non Government Organization) เขาบอกมาว่า เราจะทำอย่างไรครับ

ถึงจะให้เด็กที่เกิดในประเทศไทย เด็กที่เกิดในประเทศไทยนะครับ ได้สัญชาติโดยการเกิด โดยอัตโนมัติ ปัจจุบันนี้เด็กที่เกิดในประเทศไทยที่มีบิดา มารดาเป็นคนต่างด้าว ที่เข้ามาผิด ก็คือหลบหนีเข้าเมืองมานี้มันผิด เด็กเหล่านี้เกิดขึ้นมาแล้วไม่มีโอกาสที่จะได้สัญชาติ และไม่มีโอกาสที่จะได้ทะเบียนราษฎร ไม่มีโอกาสที่จะได้รับการศึกษา ไม่มีโอกาสที่จะได้รับการดูแลทางด้านสาธารณสุข และเป็นประเด็นปัญหาของระบบการนับทะเบียนราษฎรจริง ๆ แล้วการจะให้งบประมาณต่อทุน ต่อหัว ต่อคน มันก็ผิดเพี้ยน ทุกวันนี้คนประเภทนี้ค่อนข้างที่จะเยอะในประเทศไทย แล้วก็กระจายอยู่ในจังหวัดต่าง ๆ แล้วคนพวกนี้เกิดเจ็บไข้ได้ป่วยก็เข้าโรงพยาบาล ทีนี้เราให้งบในการที่ดำเนินการของโรงพยาบาล ต่อคน ต่อหัวไป ก็นับจำนวนคนที่มีอยู่ในทะเบียน แต่คนพวกนี้อยู่นอกทะเบียน ถึงเวลามารักษาพยาบาลโรงพยาบาลจะไม่รักษาก็ไม่ได้ มันจึงมีการผิดเพี้ยนเกี่ยวกับเรื่องตัวงบประมาณ ทำอย่างไรถึงจะให้เขามีสัญชาติในการเกิดได้ ท่านประธานครับ ก็คงฝากเรียนท่านประธานไปถึงคณะกรรมการช่วยออกแบบรัฐธรรมนูญให้มันมีสิทธิตามที่ผมได้นำเสนอ กราบขอบพระคุณครับ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่าน สสร. สวิง ครับ

นายสวิง ต้นอูด : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม สวิง ต้นอูด นะครับ ผมมีประเด็นที่อยากจะฝากท่านประธานผ่านไปถึงกรรมการร่างฯ เรื่องเกี่ยวกับทางด้านสถาบันการเมืองสัก ๓ - ๔ ประเด็นครับ

ประเด็นแรกนะครับ ผมคิดว่าสิ่งที่เราไปรับฟังความคิดเห็นจากพี่น้องประชาชน ผมคิดว่าเรื่องหนึ่งที่เขาตื่นเต้นมาก เรื่องหนึ่งที่เขาสนใจมากก็คือเรื่องเกี่ยวกับการที่จะทำอย่างไรที่จะให้อำนาจประชาชนที่เป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเกี่ยวกับการฟ้องรัฐหรือฟ้องผู้มีอำนาจได้ ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นวัฒนธรรมใหม่หรือเป็นกระบวนการใหม่ในทางสังคม ในทางการเมืองบ้านเรา ที่นี้ที่ผ่านมาก็คือว่าประชาชนที่ได้รับผลกระทบในเรื่องนี้บางทีก็จะถูกกันออกไปว่าไม่ได้เป็นผู้เสียหาย ผมคิดว่าเรื่องนี้ต้องคิดให้เป็นรูปธรรมนะครับ ให้สำคัญที่สุดว่าประชาชนขนาดเท่าไรจะฟ้องผ่านระบบไหน องค์กฤษฎาะที่จะมารับเรื่องราวเหล่านั้นจะเป็นตัวแทนที่แท้จริงของเขาได้อย่างไร และก็รวมทั้งมีหลักประกันในการที่จะทำให้ระบบของเขาเองศักดิ์สิทธิ์ ผมคิดว่าอันนี้คือเรื่องที่สำคัญ เพราะถ้าไม่เช่นนั้นแล้วระบบตรวจสอบที่เราบอกว่าประชาชนสามารถที่จะตรวจสอบรัฐได้นี้ก็ไม่มี ความหมาย รัฐธรรมนูญฉบับนี้จะทำอย่างไรถึงจะทำให้ระบบตรวจสอบมีรูปธรรมและเป็นกระบวนการที่แท้จริง ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญอย่างยิ่ง นอกเหนือจากการมีส่วนร่วม เพราะว่าจริง ๆ แล้วระบบที่เราบอกว่าจะเพิ่มอำนาจประชาชน ก็คือเพิ่มอำนาจในแง่ของการตัดสินใจ เพิ่มอำนาจของการมีส่วนร่วมระบบตรวจสอบ แล้วที่ที่สำคัญก็คือเรื่องเกี่ยวกับการฟ้องรัฐหรือการถอดถอน มีประชาชนบางคนเสนอเรื่องเกี่ยวกับขอคืนเสียงเสียด้วยซ้ำไป ระบบของการขอคืนเสียงจะทำอย่างไร เพราะว่าบางทีเสียงที่เขาให้ไปแล้วเขาไม่ชอบธรรม ผู้ที่ได้เสียงเขาไปแล้วไม่ชอบธรรม เขาขอคืนจะทำอย่างไร ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ค่อนข้างจะสำคัญ ก็ต้องขอฝากท่านประธานผ่านไปยังกรรมาธิการยกกว้างๆ ซึ่งผมคิดว่าอันนี้อาจจะต้องคิดให้รอบคอบเพื่อที่จะทำให้ดุลอำนาจของฟากประชาชนเพิ่มมากยิ่งขึ้นนะครับ

อีกประเด็นหนึ่งครับ ผมคิดว่าเรื่องนี้อันนี้ค่อนข้างสำคัญและก็เป็นเรื่องที่ประชาชนเฝ้าติดตาม ก็คือเรื่องเกี่ยวกับระบบการพัฒนากองเมือง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมืองของภาคพลเมือง เราให้ความสนใจในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนากองเมืองของฟากของผู้มีอำนาจมาโดยตลอด และเราคิดว่าทำอย่างไรถึงจะทำให้ศักยภาพของฝ่ายการเมืองมันคงเพื่อที่จะพัฒนาประเทศไปได้ ซึ่งผมคิดว่าอันนั้นก็สำคัญ แต่ว่าสิ่งที่เราละเลยก็คือเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนากองเมืองของภาคพลเมือง เขาตื่นเต้นอยู่สองสามเรื่องครับ ทำอย่างไรสถาบันของการพัฒนากองเมืองภาคพลเมืองถึงจะเกิดขึ้นได้จริง แล้วหยั่งรากลงไปสู่สังคม

จากฐานได้อย่างแท้จริง ถ้าเป็นระบบแบบนี้มันแสดงว่าเราจะต้องจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองให้กับภาคประชาชน ซึ่งผมคิดว่าอันนี้คือระบบตรวจสอบที่สำคัญ การเมืองถ้าหากว่าเป็นการเมืองของผู้มีอำนาจอย่างเดียวแล้วก็คงจะไม่สามารถที่จะนำพาประเทศไปสู่ประชาธิปไตยที่แท้จริงได้ เรื่องนี้ก็เป็นเรื่องที่ประชาชนเฝ้ามอง แล้วก็อยากจะเห็นว่าการพัฒนาสถาบันการเมืองภาคพลเมืองจะอยู่ในรัฐธรรมนูญนี้ในรูปแบบใด จะคิดออกมาให้เป็นรูปธรรมที่สำคัญได้อย่างไร ประชาชนอยากจะเข้าร่วมตรงจุดนี้ค่อนข้างมาก ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญนะครับ นั่นก็คือหมายความว่านอกจากมีระบบ มีสถาบันของการมีส่วนร่วมแล้ว งบประมาณที่รัฐจะต้องอุดหนุน สนับสนุน ก็ต้องพอเพียงพอสมควรในการที่จะทำให้เขาเข้าไปสู่การเรียนรู้ สู่การเคลื่อนไหวทางการเมืองของเขาเองในทุกระดับ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้หลายเวทีให้ความสนใจมากนะครับ ๒ เรื่องนี้คือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับคำถามที่ในกรอบของกรรมาธิการยกกว้างๆ ได้เสนอมานะครับ ผมคิดว่ามีอีกหลายเรื่องซึ่งไม่ได้อยู่ในคำถามและก็เป็นประเด็นที่ค่อนข้างสำคัญที่จะทำให้เราต้องคิด แล้วก็ในหลายพื้นที่ก็ได้ตั้งข้อสังเกตเรื่องราวต่าง ๆ เหล่านี้ไว้ด้วย ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ต้องขอฝากท่านประธาน นั่นก็คือเรื่องเกี่ยวกับระบบภาษี ผมคิดว่าจริง ๆ แล้วมีท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติเมื่อก็ได้อภิปรายไปครั้งหนึ่งแล้ว แต่ว่าทำอย่างไรเราถึงจะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญให้ชัดเจนว่าเราจะสร้างระบบภาษีก้าวหน้าที่เป็นระบบภาษีที่จะสร้างความยุติธรรมและความเป็นธรรมให้กับสังคมได้ จะเขียนไว้ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐหรืออะไรก็ได้แล้วแต่ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ต้องคิดให้จริง เพราะว่าตอนนี้ระบบภาษีบ้านเราเป็นภาษีทางอ้อม และส่วนใหญ่เราก็รู้กันด้วยนะครับว่าเป็นภาษีของคนจนที่มาเลี้ยงดูประเทศอยู่ทุกวันนี้ -----

ถ้าเราเข้าไปซื้อแปรงสีฟันอันหนึ่ง คนจน ๒๐ คนเข้าไปซื้อ คนรวยไปซื้อ ๑ คน เสียภาษีเท่ากัน ทั้ง ๆ ที่ระบบภาษีในระบบอื่น ๆ เราทำอย่างไรถึงจะพัฒนาระบบภาษีเรื่องนี้ขึ้นมาได้ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญครับ เพราะว่าถ้าเราจะพูดถึงเรื่องระบบสวัสดิการในด้านการศึกษาที่ดี ระบบสวัสดิการทางด้านสาธารณสุขที่ดี เราไม่ได้มาพัฒนาระบบภาษีเรา ผมคิดว่าเป็นไปไม่ได้ ทำอย่างไรเราถึงจะพัฒนาระบบภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษีก้าวหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะไปเกี่ยวพันกับอีกเรื่องหนึ่งครับ ท่านประธาน แล้วก็ได้ไม่ได้พูดไว้ด้วย ซึ่งผมคิดว่าน่าจะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดิน ตอนนี้นะครับมีคนคำนวณบอกว่า ถ้าเราใช้ระบบของการปฏิรูปที่ดินอยู่ทุกวันนี้ที่เป็นไปอย่างเชื่องช้านี้ นะครับ เราจะใช้เวลาไม่ต่ำกว่า ๖๐๐ ปี ในการที่จะทำการปฏิรูปที่ดินนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ให้ประชาชนคนยากจนสำเร็จลุล่วงไปได้ เพราะว่าสิ่งที่เราทำอยู่ทุกวันนี้ทำได้เพียงแค่พอเป็นพอไป ไม่สามารถที่จะทำเรื่องนี้ให้เป็นอย่างเป็นจริงเป็นจังได้ ถ้าเราสามารถทำแบบนี้ได้นั้นก็คือว่า ถ้าเราสามารถที่จะจัดการเรื่องระบบภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษีก้าวหน้า เช่น ภาษี เรื่องที่ดิน ถ้าสามารถที่จะทำให้ที่ดินถูกลงด้วยระบบภาษี แล้วก็สามารถที่จะตั้งกองทุน ในเรื่องเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินและให้ประชาชนคนจนสามารถที่จะซื้อหาที่ดินได้ในราคาถูก ผมคิดว่าอันนี้นะครับก็จะเป็นระบบของการที่จะหนุนเสริมเรื่องเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งยังไม่เห็นนะครับว่าในรัฐธรรมนูญฉบับนี้เขียนไว้ตรงไหน ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ก็อาจจะต้องเขียนหรือพัฒนาไว้ เพื่อที่จะทำให้เป็นระบบในการที่เราจะต้องคิดนะครับ ซึ่งจะสัมพันธ์กันระหว่างเรื่องเกี่ยวกับการปฏิรูปที่ดินแล้วก็เรื่องภาษี

อีกเรื่องหนึ่งครับท่านประธาน เรื่องสุดท้ายซึ่งผมอยากจะตั้งเป็นข้อสังเกต ซึ่งผมก็ไม่แน่ใจว่าจะถูกอยู่ในเรื่องไหน อุปสรรคสำคัญที่เราพูดกันตอนต้นเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดิน ตอนนี่สิ่งที่สำคัญก็คือเราทำอย่างไรถึงจะป้องกันคนมีอำนาจไม่ให้ใช้ภาษีของเราหรือเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณแผ่นดินได้โดยง่าย ให้มีระบบอื่น ๆ ตรวจสอบแต่ระบบที่เป็นอุปสรรคสำหรับประชาชนในตอนนี่ก็คือเรื่องเกี่ยวกับระเบียบวิธีงบประมาณครับท่านประธาน ระเบียบวิธีงบประมาณของเราในขณะนี้ เป็นอุปสรรคในแง่ของการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง ทำอย่างไรเราถึงจะทำให้ระเบียบวิธีงบประมาณของเราก้าวหน้า

ไปกว่านี้ มีระบบที่โปร่งใสและตรวจสอบในยุคของเทคโนโลยีทั้งหลายที่ก้าวหน้าไปได้ ซึ่งผมคิดว่าอันนี้เป็นอุปสรรคอย่างยิ่งสำหรับประชาชนคนเล็กคนน้อย ในการที่จะเข้ามาใช้ระเบียบที่จะใช้แล้วเรียนรู้เรื่องเกี่ยวกับระเบียบวิธีงบประมาณของรัฐ ในขณะที่คนใหญ่คนโตใช้เงินจำนวนมากโดยไม่มีระบบตรวจสอบ แต่เงิน ๑๐ บาท ๒๐ บาท ประชาชนเข้ามาใช้ได้โดยยากมาก ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้เราอาจจะต้องถูกเขียนไว้ตรงใดตรงหนึ่งในรัฐธรรมนูญ เรื่องนี้ก็ต้องขอฝากท่านประธานผ่านไปกรรมมาธิการยกกว้างๆ ครับ ขอขอบคุณครับท่านประธาน

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายธนิต เศรษฐบุตร ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายเดโช สนวนานนท์ รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณครับ ท่านสมาชิกครับ เรามีรายชื่อ กระผมขออนุญาตอ่านเสียก่อนนะครับ จะเห็นว่ามีผู้ต้องการอภิปรายวันนี้มากครับ มีท่านปริญญา ท่านมนตรี ท่านมณูญศรี ท่านเจิมศักดิ์ ท่านอรรถรัตน์ ท่านประดิษฐ์ นะครับ ก็ขออนุญาตเรียงลำดับต่อไปเลย ท่าน สสร. ปริญญา ศิริสารการ เรียนเชิญครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : ท่านประธานที่เคารพ ผม ปริญญา ศิริสารการ สสร. นะครับ ขอหารือเรื่องแรกแล้วกันนะครับ หรือท่านประธานว่าจะดีหรือไม่ครับ ถ้าเรามีจอยเรียงลำดับผู้จะเข้าคิวอภิปรายให้ฝ่ายสมาชิกได้เห็นด้วย เพื่อจะได้จัดระเบียบตัวเองและได้เห็นว่าสมควรจะยื่นเสนอชื่ออภิปรายหรือไม่ครับ ผมว่าถ้าท่านเห็นด้วยขอรุณาช่วยจัดการด้วยนะครับ ท่านประธานที่เคารพครับ ผมอาจจะป็นนักอภิปรายที่ไม่คล่องตัวเท่าไร แต่ว่าขอให้ฟังในประเด็นแล้วกันนะครับ ในอดีตที่เราเห็นมาตลอดเวลานะครับว่ารัฐบาลทุกรัฐบาลพยายามจะให้มีการอภิปรายไม่ไว้วางใจเข้าที่สุดหรือเมื่อมีการอภิปรายก็จะพยายามที่จะให้สั้นที่สุด เหมือน ๆ กับการหนีการอภิปรายไม่ไว้วางใจนะครับ จนกระทั่งรัฐบาลที่ผ่านมาในอดีตรวบรวม สส. ไว้ในมือให้มาก ๆ หรือรวบรวมพรรคเล็กพรรคน้อยให้มาก จนกระทั่งเป็นประเด็นหนึ่งซึ่งเกิดวิกฤติ

ทางการเมืองและนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงรัฐบาล ท่านประธานที่เคารพ กระผมกำลัง
คิดว่าผมจะเสนอรายละเอียดดังต่อไปนี้ก็คือวิธีทางที่น่าจะแก้ไขได้ -----

- ๒๐/๑

ก็คือตามรัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ ในมาตรา ๑๘ ระบุว่า รัฐบาลต้องเสนอผลงานกับรัฐสภาทุกปี ปีละ ๑ ครั้ง ท่านประธานที่เคารพ ผมขอเสนอว่าเราควรจะมีอย่างนี้นะครับ คือเมื่อมีการเสนอผลงานกับรัฐสภา รัฐสภาหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสามารถจะอภิปราย แนะนำ เสนอแนะ พร้อมอภิปรายไม่ไว้วางใจ ตามด้วยการลงมติปีละ ๑ ครั้ง เป็นหลักเกณฑ์ตายตัวซึ่งรัฐบาลทุกรัฐบาลต้องทำ ส่วนการอภิปรายไม่ไว้วางใจในกรณีวิสามัญต่าง ๆ ก็ใช้การยื่นญัตติและใช้จำนวน สส. รับรอง แล้วแต่ที่กฎหมายจะกำหนดต่อไป เหตุการณ์อย่างนี้เป็นกรณีก่อปัญหาในอดีตที่เกิดมาของการชักฟอกต่าง ๆ อันนี้เป็นการคิดนอกกรอบหรือเปล่าไม่ทราบนะครับ ตามหลักการร่างรัฐธรรมนูญผมก็ไม่แน่ใจว่ามันจะร่างลงไปได้หรือเปล่า แต่กระผมก็เสนอกรรมาธิการร่างรัฐธรรมนูญว่าพยายามเสนอสาเหตุนี้ ประเด็นนี้ผู้กรรมาธิการ เพราะประเด็นที่ผมเสนอประเด็นแรกนี้ ผมได้สอบถามหรือได้ฟังความคิดเห็นของประชาชนมากมายแล้ว เหมือนกับเกาหลีที่คั้นของประชาชนว่าเพื่อไม่ให้รัฐบาลทุกรัฐบาลซื้อพรรค ดึง สส. หรือว่าบิดพลิ้วในการชี้แจงกับรัฐบาล ฉะนั้นเราจึงมีการชักฟอกปีละ ๑ ครั้ง โดยไม่ต้องหลีกเลี่ยงใด ๆ ทั้งสิ้น เป็นหน้าที่นะครับ

ประการต่อมาที่ผมจะเสนอก็คือ ท่านประธานที่เคารพ เรามักจะเห็นการอภิปรายไม่ไว้วางใจต่าง ๆ ของ สส. ฝ่ายค้าน ซึ่งนำเหตุและผลข้อมูลต่าง ๆ หลักฐานมาอภิปรายในสภา ทำให้สังคมที่ฟังมีความรู้สึกว่ามีมูลเหตุแห่งความผิด แต่เมื่อเวลาลงมติครั้งใด เราก็จะเห็นว่าลงมติทุกครั้งผ่านการรับรอง ผมมองว่าสังคมเข้าใจเรื่องนี้มานานแต่ไม่ได้รับการแก้ไข ทุกอย่างเป็นไปโดยเหมือนกับชักฟอกคนได้ในการยกมืออภิปรายรับรอง จนกระทั่งมีบทบัญญัติกลับมาว่าการอภิปรายไม่ไว้วางใจต้องนำสำนวนไปให้องค์กรอิสระตรวจสอบและนำเสนอศาลฟ้อง กระผมเลยเสนอต่อไปท่านประธานที่เคารพ หากมีการตัดสินจากคำพิพากษาว่ามีความผิดและรับโทษ กระผมก็เสนออีกเรื่องหนึ่งก็คืออันนี้อาจจะเป็นการที่หลายคนฟังแล้วไม่สบายใจ หลายคนฟังแล้วสะใจ ก็คือผมคิดว่า สส. ที่อภิปรายรับรองหรือไว้วางใจกับรัฐมนตรีหรือผู้บริหารรายใดจะต้องรับผิดชอบและรับผิดชอบกัน จากการที่ผมฟังความคิดเห็นของประชาชนมากมายก็พบว่า เขาตั้งตาคูตาไว้ตั้งนี้ว่าเมื่อ สส. อันนี้เป็นตุ๊กตาคูตาครับ ท่านจะทำอย่างนี้หรือจะทำยิ่งกว่านี้ก็ได้ครับ เมื่อ สส. อภิปรายไว้วางใจกับรัฐมนตรีผู้ถูกตัดสินว่าผิดและ

ถูกลงโทษจะต้องรับผิดชอบเช่นเดียวกัน เพราะท่านมีสิทธิที่จะเห็นด้วย ไม่เห็นด้วย และก็ไม่ออกเสียงได้ แต่เมื่อท่านออกเสียงรับรองประหนึ่งชาวบ้านบอกว่าคุ้มใจที่ผิด ท่านต้องรับผิดชอบด้วยกัน ตู๊กตาก็เสนอว่า อาจจะทำให้พรรคการเมือง หรือ สส. ท่านนั้น จะต้องพ้นจากหน้าที่ไปเลย หรือว่าเมื่อพ้นจากหน้าที่อาจจะต้องเว้นวรรคทางการเมือง นี่ตูกตาท่างความผิด หากเป็นการลงมติตามมติพรรคการเมือง พรรคการเมืองนั้นก็ต้องรับผิดชอบ เช่น ยุบพรรคไปเลย โดยไม่มีอภิสิทธิ์ทางการเมืองเป็น สส. ใด ๆ ทั้งสิ้น อันนี้ อาจจะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้มากมายนะครับ ถ้ามว่าประชาชนจะได้อะไร ประเทศชาติจะได้อะไรจากข้อนี้ ผมว่าประชาชนจะได้ความสุขใจที่ได้ผู้แทนราษฎรที่มีมาตรฐานที่ทำงานจริง ๆ และเป็นความภูมิใจที่ไม่รู้ลืม ถ้ามว่าประเทศชาติได้อะไร ผมว่าสิ่งที่ประเทศชาติจะได้ก็คือ ความเป็นเอกเทศของอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร จะเป็นเอกเทศกันมากยิ่งขึ้น ไม่เหมือนในอดีตที่มีความรู้สึกว่าคุณพันกันบ้าง แต่นี้ก็ไม่ใช่ประเด็นที่จะแก้ความเป็นเอกเทศของอำนาจนิติบัญญัติและอำนาจบริหาร ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ แต่ก็เป็นการแก้ปัญหาประการหนึ่ง กรณีอย่างนี้ผมคิดว่าเป็นเรื่องที่เราเกาถูที่คัน

เรื่องต่อไปที่ผมไม่แน่ใจว่าจะฝากไว้ในเรื่องของ กกต. หรือกรรมการร่างรัฐธรรมนูญนะครับ ก็ขอให้ประเด็นที่เป็นกฎหมายที่ผู้รู้มากกว่าผมไปเขียนแล้วกันนะครับ มีของฝากจากชาวบ้านมาอย่างนี้นะครับว่า ทุกครั้งเรามีความรู้สึกการซื้อสิทธิขายเสียงมันมีจริง มันเหมือนเงาที่เวลามีแสงไปตรงไหนเราเห็นหมด แต่เราจับไม่ได้ เสียที เพราะว่าทั้งผู้ซื้อและผู้ขายผิดทั้งคู่มันก็เลยไม่ได้ -----

ชาวบ้านก็ฝากผมมาบอกว่าถ้าจะเอาผิดจริงขอให้ผู้ซื้อมีความผิด ผู้ขายเป็นพยานมันจะ
ได้จับกันได้เสียที แล้วเมื่อผู้ขายเป็นพยาน ผู้ซื้อถ้าถูกลงโทษว่าผิด ถูกตัดสินว่าผิดและ
ถูกลงโทษนะครับ ก็ควรที่จะยึดทรัพย์แล้วก็ป็นรางวัลนำจับให้กับผู้ซื้อ ชี้แนะน่าจะเป็น
วิธีหนึ่งที่ล้างการซื้อเสียได้อย่างหนึ่ง นี่คือความคิดของผมที่ได้สอบถามประชาชน
แล้วประชาชนก็ได้เสนอความคิดเห็นมา ต่อไปการแก้ไขรัฐธรรมนูญ การแก้ไขรัฐธรรมนูญ
ในอดีตมีระบุไว้ในรัฐธรรมนูญเช่นกันว่า เมื่อถึงระยะเวลาที่ปีให้แก้ไขรัฐธรรมนูญ แต่เนื่องจาก
ที่ผ่านมาเราไม่เห็นการแก้ไขรัฐธรรมนูญ ก็เลยมีความคิดจากประชาชนที่ฝากผมมาจาก
จากเวทีต่าง ๆ ที่เราฟังก็พบว่า ท่านประธานครับ เขาคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่แอบแฝงหรือว่า
ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อไม่ให้เกิดการแก้ไข มีอะไรมากมายที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ
เพื่อไม่ให้ทำ แต่ระบุไว้ เขาก็เลยเสนอว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญต่อไปขอให้เป็นอย่างองค์
อิสระองค์กรใดองค์กรหนึ่ง หรือหลายองค์กรก็ได้ ที่เข้ามาแบบ สสร. หรือการเลือกตั้ง
สสร. แล้วทำการแก้ไข เพื่อไม่ให้แฝงผลประโยชน์ในสภา และเมื่อการแก้ไขเสร็จโดยวิธีการ
ต่าง ๆ ไต ๆ ที่จะระบุต่อไปนี้จะครับ การแก้ไขรัฐธรรมนูญตามระยะเวลา เพียงแต่ให้ สสร.
รับรองผ่านเท่านั้น ไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมครับ นี่คือข้อฝากจากชาวบ้านมาที่เราไป
หลาย ๆ เวทีนะครับ

อีกเรื่องหนึ่งก็คือเรื่องที่ผมลืมพูดไปก็คือ เมื่อก็ก็บอกว่าถ้าเมื่อ สสร.
ที่ยกมือรับรองผู้กระทำผิด และเมื่อถูกลงโทษ ผมลืมเติมไปว่า แม้แต่อยู่ในวาระ
หรือแม้แต่พ้นวาระความผิดนั้นก็ไม่ได้หมดไปนะครับ แต่ต้องรับผิดชอบต่อการยกมือ
รับรอง หรืออุ้มผู้กระทำผิด ก็เป็นประการเช่นนี้ครับ

อีกประการหนึ่งครับ ไม่ทราบว่าจะเสนอเปลี่ยนแปลงชื่อกรรมการในท้องถิ่น
ได้ไหมครับ พอดีผมไปรับตำแหน่งดูแลกรรมการในภาคอีสาน แล้วก็พบว่าชื่อ
นามสกุลซ้ำกัน

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
คนละเรื่องครับ รอไว้เรื่องอื่น ๆ ดีกว่าครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : เพราะเห็นว่ามันแป็บเดียว ยกมือก็เลยนึกว่า
ใช้ได้ ถ้าคนละเรื่องก็ขอบคุณมากครับ

นายเดโช สวณานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณครับ ขอเชิญท่าน สสร. มন্ত্রী เพชรชุ่ม ครับ

นายมนตรี เพชรชุ่ม : ท่านประธานที่เคารพ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนุญ ผู้ทรงเกียรติทุกท่านครับ ผม มন্ত্রী เพชรชุ่ม นายองค์การบริหารส่วนตำบลคนเดียวของประเทศนะครับ ที่ได้เข้ามาทำหน้าที่สภาว่างรัฐธรรมนุญ ก็จะถูกครอบที่ ๒ เรื่องของสถาบันทางการเมืองนะครับ แต่ก่อนจะพูดผมขอแนะนำเรียนว่า ตลอดเวลาที่ได้ลงพื้นที่นะครับ ก็ได้รับฟังความคิดเห็นแล้วก็ได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ จากประชาชนเป็นอย่างดีนะครับ ในสิ่งที่ไปเจอมาอีกครั้งหนึ่งนะครับ ก็วันที่ ๒๓ ที่ผ่านมาที่จังหวัดตรังนะครับ คือ สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทยเขาก็จัดประชุมที่นั่น แล้ววันนั้นบังเอิญ ท่านเดโช ท่านรองประธาน ก็ไปเป็นประธานในพิธีด้วยนะครับ ผมก็ได้ไปเป็นผู้บรรยายและเป็นวิทยากรที่นั่นนะครับ ผมก็สนใจพอสมควรนะครับ ที่สมาคมคนพิการแห่งประเทศไทยได้จัดประชุมกัน ๔ ครั้งทั่วประเทศ ครั้งที่ ๑ ที่กรุงเทพมหานคร ครั้งที่ ๒ ที่จังหวัดตรัง ครั้งที่ ๓ ก็ที่ภาคอีสาน ครั้งที่ ๔ ที่เชียงใหม่ เมื่อผมได้สอบถามเขาบอกว่า เขาจะมีงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากสถาบันพระปกเกล้า ประมาณ ๙๐,๐๐๐ บาท จากมูลนิธิ ๕๐,๐๐๐ บาท รวมแล้ว ๑๔๐,๐๐๐ บาทนะครับ ผมถามว่างบประมาณที่จะมาจัดตรงนี้ได้มาจากที่ไหนกัน เขาก็ตอบว่าเขาต้องเรียไรและเก็บกันเองนะครับ เพื่อที่เขาจะได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของการว่างรัฐธรรมนุญฉบับนี้ ฉะนั้นผมว่าสภาแห่งนี้ น่าจะเห็นใจสมาคมคนพิการนะครับที่เขาได้ดำเนินการของเขาเพื่อที่จะมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งลงประชามติ เท่าที่ผมไปดูและก็ศึกษาตามทะเบียนประวัตินะครับ ตอนนี้มีคนพิการในประเทศไทยเกือบสิบล้านคนที่ลงทะเบียนแล้ว ฉะนั้นเป็นองค์กร ๆ หนึ่งที่กำลังเรียกร้องสิทธิของเขาเองในความเป็นคนไทย ในความเป็นมนุษย์ของเขา นะครับ ฉะนั้นขอให้สภาแห่งนี้ได้รับทราบแล้วก็ได้พิจารณาว่าคนพิการกำลังเคลื่อนไหวแล้วก็กำลังที่จะมีส่วนร่วมในเรื่องของรัฐธรรมนุญฉบับนี้อยู่ด้วยนะครับ ผมเองลงพื้นที่ตลอดนะครับ ไม่ว่าจะกิจกรรมนั้นจะเป็นกิจกรรมใดที่มีประชาชนเยอะ ๆ นะครับ จะต้องเข้าไปทำหน้าที่เพื่อชี้แจงและอธิบายเรื่องรัฐธรรมนุญฉบับนี้ -----

แล้วก็หลาย ๆ ที่เหมือนกันก็ถามผมว่าจริงหรือเปล่าที่รัฐธรรมนูญฉบับนี้เขียนไว้เสร็จแล้ว แล้วเอาพวกผมมานั่งเป็นฉากกันอยู่นี้ ผมยืนยันชัดเจนว่าไม่ใช่ และการดำเนินการของ คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ก็ดำเนินการกันอยู่ พวกผมก็ออกพื้นที่เพื่อรับฟังความคิดเห็นตลอด ก็ส่งข้อมูลข่าวสารให้กับคณะกรรมาธิการยกร่างฯ ตลอดเพื่อพิจารณา อันนั้นก็เป็นที่ ได้ดำเนินการและปฏิบัติตลอด

เรื่องของสถาบันทางการเมือง ผมเข้าเรื่องเลยนะครับ ผมคนหนึ่ง แล้วก็ประชาชนอีกส่วนใหญ่ที่ผมได้รับฟังมาเป็นจำนวนมากอยากให้มีการเลือกตั้ง ไม่ว่าจะท้องถิ่นระดับล่าง อบต. เทศบาล อบจ. สส. สว. นายกรัฐมนตรีสมควรมาจากการเลือกตั้งเป็นอย่างยิ่ง และที่ทราบข่าวว่าตอนนี้คณะกรรมาธิการยกร่างฯ กำลังเขียน และกำลังพิจารณาว่า สว. น่าจะมาจากการแต่งตั้ง ที่ผมทราบนะครับ จะชัดเจนหรือเปล่านั้นก็ไม่ทราบ แต่พี่น้องประชาชนโดยเฉพาะชาวท้องถิ่น ซึ่งใกล้ชิดกับท้องถิ่นที่สุด ซึ่งมี อบต. ทั้งหมดในประเทศก็เกือบหมื่น อบต. ทุกคนก็ให้ความคิดเห็นเหมือนกันว่าการเลือกตั้ง จะเป็นเรื่องที่ดีที่สุด เพราะประเทศไทยเป็นประเทศประชาธิปไตย ฉะนั้นประชาชนคนไทย ทุกคนต้องมีสิทธิที่จะกำหนดผู้ที่เข้ามาทำหน้าที่บริหารประเทศ กรณีที่คณะกรรมาธิการ ยกร่างฯ ได้นำเสนอข่าวยังไม่ชัดเจน นำเสนอว่า สว. น่าจะมาจากการแต่งตั้ง ผมเองก็ต้องถามกลับไปว่าการแต่งตั้ง แต่งตั้งโดยใคร แล้วใครเป็นผู้กำหนด ถ้าถามว่าผู้ที่กำหนดจะ แต่งตั้งบุคคลคนใดคนหนึ่งในจังหวัดนั้น ๆ บุคคลคนนั้นแต่งตั้งใคร ก็ไม่พ้นหรือครับ ต้องเป็นคนี่รู้จัก หรือลูกน้องเก่า หรือพรรคพวกอยู่เช่นเดิม ก็อย่างนั้นอยู่ดี สิ่งที่ผม อยากเห็นแล้วก็ประชาชนส่วนใหญ่อยากเห็นคือ การเลือกตั้งที่เป็นการกำหนดของ ประชาชนจะให้ใครเข้ามาทำหน้าที่ นี่คือเสียงสะท้อนจากภาคประชาชนในพื้นที่ ประชาชน ในท้องถิ่น อย่าง สส. เหมือนกัน ประชาชนกำหนดบอกมาว่าอยากจะให้มีการเลือกตั้ง เอาจังหวัดเป็นเขตเสียเลยดีกว่า จะได้ไม่มีพรรคมีพวกของคนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง อยู่ตลอดเวลา ที่ผ่านมามีแต่พรรค จะมีแต่พวกของคนกลุ่มใด กลุ่มหนึ่งตลอดในจังหวัดนั้น ๆ เพราะการเลือกตั้งแบ่งเขตใช้เขตพื้นที่ ๒ - ๓ อำเภอเป็น ๑ เขต เลือกตั้ง สส. ได้ ๑ คน แต่ถ้ารัฐธรรมนูญฉบับนี้บอกว่าเอาจังหวัดเป็นเขตแล้ว ให้เลือกได้คนเดียวคือ วัน แมน วัน ไหวต ผมเชื่อเหลือเกินว่าพรรคการเมืองที่มีพรรค

มีพวก จะเอาลูก เอาหลาน เอาญาติพี่น้องเข้ามาอยู่ในจังหวัดนั้น ๆ ที่จะมาเป็น สส. ผมว่ายาก แผลง ๆ ตกไปเป็นแถว นั่นคือเรื่องดีที่ประชาชนต้องการ เพราะผมเชื่อมั่นว่า คนที่มีความรู้ความสามารถ จริยธรรม คุณธรรมมากมายในพื้นที่นั้น ๆ จังหวัดนั้น ๆ ในประเทศมีคนมีความรู้ความสามารถเยอะแยะ แต่ที่ผ่านมาเขาไม่มีโอกาสที่จะทำหน้าที่ ตรงนี้ ไม่มีโอกาสที่จะได้ลงสมัคร เพราะเขาไม่มีโอกาสได้เข้ามาสังกัดพรรคการเมือง เพราะว่าพรรคการเมืองไม่ต้องการ คนที่พรรคการเมืองต้องการคือคนที่พรรคการเมือง กำหนดไว้แล้วว่าเป็นใคร นั่นคือส่วนหนึ่ง และเรื่องของวาระผมเองผมมองถึงประเทศต่าง ๆ ที่เขาเจริญแล้ว นายกรัฐมนตรีอยู่หลายสมัย อยู่ตลอด ไม่จำเป็นต้องอยู่ ๒ วาระ แล้วก็หมดไป ฉะนั้นเช่นเดียวกับท้องถิ่น ท้องถิ่นต้องอยู่ได้ตลอดเมื่อประชาชนต้องการ สิ่งนี้ต้องสอดคล้องทั้งท้องถิ่นแล้วก็รัฐบาลกลาง ก็หมายถึงว่ารัฐบาลกลางก็อยู่ได้ตลอด เมื่อประชาชนเลือกพรรคนั้น ๆ ขึ้นมาเสียงข้างมาก แล้วพรรคนั้น ๆ ก็ส่งตัวแทนขึ้น เป็นนายกรัฐมนตรี ซึ่งนายกรัฐมนตรีต้องมาจาก สส. และเช่นเดียวกันกับท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกเทศมนตรี ของเทศบาล ก็ต้องมาจากเลือกตั้งโดยประชาชน แล้วก็อยู่ในวาระได้ตลอดหลายสมัยก็ได้ ถ้าประชาชนยังต้องการ -----

ผมเชื่อเหลือเกินว่าอำนาจอิทธิพลหรือความร่ำรวยจะทำให้บุคคลนั้นอยู่ในฐานะตลอดไป เป็นไปไม่ได้ เพราะประชาชนเดี๋ยวนี้หูตาสว่าง ประชาชนเขารู้เลยว่าบุคคลนั้นทำหน้าที่ ได้ไหม ทำหน้าที่ดีไหม ถ้าเขาเข้าไปไม่ทำหน้าที่ ผมก็เชื่อมั่นเหลือเกินว่าประชาชน ไม่เอาแน่ ครั้งต่อไปประชาชนไม่เลือกแน่ แต่ถ้าคนเหล่านั้นทำผลประโยชน์ให้กับ ประชาชน สร้างความเจริญให้กับท้องถิ่น สร้างความเจริญให้กับประเทศชาติ ผมเชื่อว่า ประชาชนยังต้องการอยู่ตลอด ก็อย่างที่ผมนำเรียนเมื่อีกว่าต่างประเทศหลาย ๆ ประเทศ ที่เขาเจริญ เขามีนายกรัฐมนตรีเป็นมาหลายสิบปี หลายสิบสมัย ก็ไม่เห็นเป็นอะไร ก็เป็นได้ตลอดจนะครับ อันนั้นคือส่วนหนึ่ง และท่านอย่าวิตกกังวลว่าถ้าอยู่ในอำนาจ ๒ สมัย ๓ สมัย แล้วกลัวจะมีอิทธิพลมีอำนาจลึบทอดต่อหรือว่าบังคับจิตใจประชาชนได้ ไม่ใช่เป็นการเข้าใจผิดแน่นอนเรื่องนี้ครับ นั่นคือเรื่องของวาระนะครับ

แล้วก็ผมขอย้อนกลับไปเรื่องของการกระจายอำนาจผมอยากให้รัฐธรรมนูญ ฉบับนี้กำหนดให้ชัดเจนว่าการกระจายอำนาจของภาครัฐลงสู่ท้องถิ่นนี้จะที่เปอร์เซ็นต์ จะเท่าไร ตอนนี้อยู่ประมาณ ๒๔.๙ เปอร์เซ็นต์ลงสู่ท้องถิ่น แต่ขอให้ท่านได้เข้าใจ ว่าท้องถิ่นต้องทำหน้าที่รับผิดชอบอย่างมากมายกว้างขวาง นะครับ และโดยเฉพาะ อบต. นะครับ ผมซึ่งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีความน้อยใจแทนเพื่อนนายกฯ ทั่วประเทศ ที่นายก อบต. หรือว่าองค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศได้รับงบประมาณจากรัฐที่อุดหนุนเข้ามา ถ้าคิดตามหัวประชากรประมาณ หัวละ ๑,๐๐๐ บาท แต่ถ้าถามว่า เทศบาลหัวละ ๕,๐๐๐ บาทต่อปี ในขณะที่เดียวกันพื้นที่ของ อบต. หลายร้อยตารางกิโลเมตร ต่อองค์การบริหารส่วนตำบล แต่ถ้าถามว่าในขณะที่เดียวกันพื้นที่ของเทศบาลอาจจะ ๒ ถึง ๓ กิโลเมตร ต่อ ๑ พื้นที่รับผิดชอบของเทศบาล ถ้าถามว่าเครื่องไม้เครื่องมือ เครื่องจักรกล อบต. ไม่มีโอกาสได้ซื้อเลย เพราะงบประมาณน้อย แต่ถ้าถามว่า อบจ. เทศบาลเขาซื้อกันมากมายเต็มไปหมด ไม่รู้จะเอาไปไหนแล้ว เหลือใช้ กรณีจะเกิดภัยแล้ง ไม่กี่วันข้างหน้า หรือตอนนี้ที่เกิดภัยแล้งอยู่ อบต. แม้แต่รถน้ำเขายังหาไม่ได้ ต้องหาขีมน เทศบาล อบจ. หรือจังหวัดก็เข้ามาที่จะช่วยเหลือประชาชน แต่ถ้าถามว่าเทศบาล อบจ. มีพร้อม รวมทั้งเครื่องจักรกลทุกชนิดที่จะพัฒนาพื้นที่ได้ตลอด ก็เช่นเดียวกับ อบจ. ที่ผมได้นำเรียนแล้วว่า อบจ. มีงบประมาณหลายร้อยล้าน เป็นพันล้าน แต่พื้นที่รับผิดชอบ

ของ อบจ. ไม่มี มีพื้นที่ของ อบจ. อยู่คนเดียวคือที่ตั้งตัวอาคารแค่นั้นเอง ผมพูดยืนยันได้ชัดเจน แต่งบประมาณของ อบจ. มีเป็นหลายร้อยล้าน เป็นพันล้าน ซึ่งซ้ำซ้อนกับเทศบาล และ อบต. จริงอยู่ อบจ. กระจายอำนาจลงสู่พื้นที่ในจังหวัดนั้น ๆ แต่ถามว่าบางพื้นที่จะได้หรือเปล่า ก็อยู่ว่านายก อบจ. รองนายก อบจ. รู้จักสนิทสนมกับพื้นที่นั้น ๆ ไหม มีที่ของญาติ อบจ. ผ่านไหมที่จะสร้างความเจริญให้กับตรงนั้นนะครับ นี่เป็นส่วนหนึ่ง ท่านประธานครับ มีคนประท้วง เชิญให้เขาประท้วงก่อนครับ ผมยินดีครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
เขายังไม่ได้ประท้วงครับ ยังไม่ได้ยกมือขึ้นเหนือศีรษะ ยังไม่ได้ลุกขึ้นยืน

นายมนตรี เพชรขุ้ม : ยังใช้ไหมครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่ใช้ประท้วงครับ

นายมนตรี เพชรขุ้ม : ก็แสดงว่าผมพูดต่อได้ใช้ไหมครับ อันนี้ผมไม่ได้หาเรื่องทะเลาะกับใครนะครับ แต่ผมพูดเรื่องจริง แล้วเอาข้อมูลความจริงเข้ามาว่านะครับ อีกประการหนึ่งครับ อย่างที่ผมได้นำเรียนว่าท้องถิ่นอย่าง อบต. มีพื้นที่หลายร้อยตารางกิโลเมตร ที่ต้องรับผิดชอบ ต้องทำถนน ต้องทำประปา ต้องดูแลเรื่องไฟฟ้า อย่างเมื่อที่ผมพอจะนึกขึ้นได้เดี๋ยวจะลืมเสียอีก คุณกรรณิการ์ได้พูดถึงนโยบายสาธารณะของท้องถิ่น ท้องถิ่นต้องกำหนดนโยบายขึ้นอย่างชัดเจน-----

ผมก็ขอพูดเสียก่อน แล้วเป็นนโยบายที่ผมกำหนดขึ้นมาเองในองค์การบริหารส่วนตำบล
 ของผม และพี่น้ององค์การบริหารส่วนตำบลทั่วประเทศคงจะมีนโยบายสาธารณะคล้าย ๆ
 กับผม และนโยบายสาธารณะเป็นนโยบายสาธารณะตอนที่ผมหาเสียงลงนายกฯ และก็ได้
 ได้เอามาใช้อยู่ถึงทุกวันนี้ก็ยังใช้อยู่ ผมก็ขออนุญาตนำเรียนให้ท่านประธานและเพื่อน
 สมาชิกในห้องนี้ได้รับทราบชนิดหนึ่งว่านโยบายสาธารณะที่ผมกำหนด เมื่อกี้ทาง
 คุณกรรณิกาก็ได้พูดว่าน่าจะกำหนดนโยบายให้ชัดเจน จริง ๆ ท้องถิ่นก็มีนโยบายชัดเจน
 อยู่แล้ว และเป็นนโยบายที่ครอบคลุมพื้นที่อยู่แล้ว นโยบายสาธารณะ ข้อที่ ๑ ส่งเสริม
 การศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น ข้อที่ ๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่
 มั่นคง ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ข้อที่ ๓ ส่งเสริม สนับสนุนกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในชุมชน
 ให้เข้มแข็ง ข้อที่ ๔ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตสตรี เด็ก เยาวชน คนชรา คนพิการ และ
 ผู้ด้อยโอกาส ข้อที่ ๕ ส่งเสริม สนับสนุนกีฬา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากร และ
 ต่อต้านยาเสพติด และสิ่งผิดกฎหมายทุกชนิด ข้อที่ ๖ ดูแลความปลอดภัยในชีวิตและ
 ทรัพย์สินของชุมชนของอาณาเขตนั้น ๆ ข้อที่ ๗ ส่งเสริม สนับสนุนด้านสาธารณสุข
 ข้อที่ ๘ ส่งเสริมและช่วยเหลือป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัยฝ่ายพลเรือน ข้อที่ ๙
 ส่งเสริมอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติในชุมชน นี่คือนโยบายหลัก นโยบาย
 สาธารณะ ๙ ข้อ ของผมเอง และที่ทั่วประเทศ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล คงจะใช้
 อยู่ครับ

และอีกเรื่องหนึ่งที่ผมจะนำเสนอก็คือเรื่องของกระทรวงนะครับ
 กระทรวงมหาดไทยซึ่งเป็นกระทรวงที่ต้องดูแลหลาย ๆ เรื่อง เฉพาะตอนนี้ก็เรื่องของ
 ๔ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเรื่องของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และเรื่องอื่น ๆ ที่มหาดไทย
 ดูแลอยู่ ผมเองในนามขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อยากให้แยกองค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่นออกจากมหาดไทย ไปอยู่ในกระทรวงส่งเสริมท้องถิ่น ความเห็นของท้องถิ่น
 ก็เสนอมาอย่างนี้ ฝากผมมาอย่างนี้ เพราะกระทรวงมหาดไทยถ้าถามว่าให้รักท้องถิ่น
 คงจะน้อย ถ้าถามว่าลูกก็ลูกเมียหน่อย ไม่ได้เป็นลูกที่รักของกระทรวงมหาดไทยมาตลอด
 ฉะนั้นการที่ท้องถิ่นอยู่ได้ตอนนี้ก็มีการดูแลของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
 ฉะนั้นถ้าแยกออกไปเป็นกระทรวงส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ผมว่าน่าจะดี

เพื่อเป็นการจัดการบริหารที่ดีของชาวท้องถิ่น ก็อย่างที่ผมนำเรียนตอนต้นว่าท้องถิ่น อยู่ทั่วภูมิภาคของประเทศ ครอบคลุมประเทศอยู่ทุกพื้นที่ ฉะนั้นรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ก็เหมือนกัน พี่น้องชาวท้องถิ่นคงจะให้ความเห็นชอบ ถ้ารัฐธรรมนูญฉบับนี้เขียนแล้ว ให้ความสำคัญกับท้องถิ่น ให้โอกาสกับท้องถิ่น ให้หลักการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่ ท้องถิ่นสามารถที่จะดำเนินการกระจายอำนาจลงพื้นที่ ลงสู่สาธารณชน เพื่อประชาชน ได้เต็มที่ เพื่อความ สงบสุข เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน นั่นคือสิ่งที่ชาวท้องถิ่นต้องการ และก็รอคอยอยู่ ฉะนั้นผมก็ต้องฝากไปยังคณะกรรมการยกร่างฯ ว่าการเขียน รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ขอให้ท่านเขียนถึงความสำคัญของท้องถิ่นให้ชัดเจน และงบประมาณ การถ่ายโอนลงสู่ท้องถิ่นอย่างชัดเจน ในรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๔๐ รัฐธรรมนูญ ระบุว่า ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ ท้องถิ่นจะได้รับการกระจายอำนาจ ๓๕ เปอร์เซ็นต์เต็ม แต่เมื่อ เกิดการยึดอำนาจ การปฏิวัติทำรัฐประหาร รัฐธรรมนูญฉบับนั้นก็ถูกฉีกทิ้งไป รัฐธรรมนูญ ฉบับชั่วคราว ที่ คมช. หรือคณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติได้เขียนขึ้นก็บอกว่า หลักการกระจายอำนาจ ๓๕ เปอร์เซ็นต์สู่ท้องถิ่น ให้รอไปก่อน ก็ไม่เป็นอะไร -----

ก็รอได้ แต่หมายถึงรัฐธรรมนูญฉบับนี้ขอให้คณะกรรมการการยก่างฯ ได้พิจารณา ได้เขียนให้กับท้องถิ่นที่เป็นรูปอย่างชัดเจนนะครับ โอกาสนี้ขอขอบคุณก่อน สวัสดีครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ขอขอบคุณมากครับ เนื่องจากบอกไว้แล้วว่าเราจะมีเรื่องต้องพูดกันยาว เพราะฉะนั้นเราจะไม่พัก ถ้าท่านจะทยอยไปรับประทานอาหารแล้วก็เข้ามาเร็ว จะได้ดำเนินเรื่องต่อไปเลย ท่านต่อไปตามที่เรียนไว้แล้ว ท่าน สสร. จุติพันธ์ ครับ

นายจุติพันธ์ ภิรมย์ภักดี : กราบเรียนท่านประธาน ผม จุติพันธ์ ภิรมย์ภักดี ก็อยากจะฝากเรื่องที่จะคาบเกี่ยวกับทั้งกรอบที่ ๑ และกรอบที่ ๒ ว่าด้วยจริยธรรม และคุณธรรม

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ขอประทานโทษ คุณจุติพันธ์นิดหนึ่ง ปรากฏว่าในรายการพลาด เขาเรียงไว้แบบนี้ ขอประทานโทษ ท่านมณูญศรี มีอยู่ในรายชื่อ คือรายชื่อสลับ ที่เรียงไว้เดิม ท่านมณูญศรี ท่านจะสรุปหรือ

นางมณูญศรี โชติเทวัญ : ท่านใดก่อนคะ ดิฉันก่อน หรือว่าท่านที่ยกมือคะ ดิฉัน มณูญศรี ค่ะ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านจะสรุปหรืออย่างไรครับ

นางมณูญศรี โชติเทวัญ : ดิฉันมี ๒ เรื่องที่อยากนำเสนอคะ

นายบรรณิธิ เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ถ้าท่านไม่สรุปเดี่ยวท่านพูดไปเลย เพราะท่านอยู่ใน ลิสต์ (List) แล้วจะตามด้วยท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ เป็นไปตามที่เข้าคิวไว้ครับ ผมขออนุญาต ขอโทษ เมื่อกี้เขาสลับ เชิญครับ

นางมณูญศรี โชติเทวัญ : ดิฉัน สสร. มณูญศรี จากภาคเอกชน ดิฉันวันนี้ อยากจะพูดถึงเรื่องของสถาบันการเมือง ซึ่งอยู่ในกรอบที่พูดถึงเรื่องการเมือง และเมื่อเข้านี้ ก็มีการนำเสนอทางภาคของการเมืองจำนวนมาก แต่ว่าในภาคของเอกชนซึ่งดิฉันเป็น สสร. ภาคเอกชนก็อยากจะนำเสนอในเรื่องของภาคเอกชนในกรอบของการเมืองด้วย ในการร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็ในการพูดถึงเรื่องระบอบประชาธิปไตย การที่มีประชาธิปไตย

และการให้สิทธิเสรีภาพในการออกความคิดเห็นนี้เป็นสิ่งที่ดี แต่ว่าถ้าเรามามองว่า ถ้าหากว่านักคิดกับผู้ที่ไม่ได้คิด จะมีความแตกต่างกันในการที่จะเสนอความคิดเห็น คนคิดมีน้อย แต่คนไม่คิดอาจจะมีมาก ถ้าหากว่าเรามาว่ากันว่าจำนวนเอามาเป็นที่ตั้ง ในการออกเสียงแล้ว เอาเสียงข้างมากมาเป็นเสียงที่ชนะ มันก็อาจจะบิดเบือนจากความเป็นจริงได้ในเรื่องของการแสดงออกถึงระบอบประชาธิปไตย ถ้าในเรื่องของการเมือง ดิฉันมีประเด็นที่อยากจะเรียนว่าดิฉันก็เคารพในคณะกรรมการการที่ยกร่างรัฐธรรมนูญ กรอบที่ ๒ ในเรื่องว่าด้วยให้พรรคการเมืองเป็นสถาบันการเมืองอย่างแท้จริง แล้วก็ มีบทบัญญัติว่าด้วยการให้เงินสนับสนุน และเงินบริจาคพรรคการเมืองอย่างชัดเจนและ เหมาะสม การใช้จ่ายเงินในเรื่องของสถาบันการเมือง ถ้าทางภาครัฐให้การสนับสนุน ก็เป็นสิ่งที่ดี แต่ดิฉันจะเสนอประเด็นที่ว่าถ้าหากว่าการสนับสนุนถ้ามาจากนักธุรกิจ หรือบริษัทนั้นก็ควรจะให้มีการสนับสนุนอย่างมีเหตุผล หรือควรห้ามสนับสนุน ถ้าหากว่า เป็นประเด็นที่จะขาดความชอบธรรมทางสังคม เพราะที่ผ่านมามีการให้ แต่ก็ อาจจะเป็นการให้ที่ไม่เปิดเผย แต่มันก็ขาดความชอบธรรม เพราะว่าตำแหน่งรัฐมนตรี อธิบดีแต่ละตำแหน่งก็ต้องใช้เงินเยอะ แล้วจะเอาเงินมาจากไหนถ้าหากว่าทางภาค เอกชนไม่มีการสนับสนุน แต่ดิฉันก็เรียนว่ามันขาดความชอบธรรมทางสังคม นี่คือมุมมอง ในฐานะของภาคเอกชน ซึ่งอยากจะให้ทางท่านกรรมาธิการยกร่างฯ ได้สังเกตเห็นถึงประเด็น ทางนี้เอาไว้ด้วย -----

และนอกจากนี้แล้วดิฉันก็ยังมีความเห็นว่าควรมีบทบาทบัญญัติว่าด้วยจริยธรรมและคุณธรรมของนักการเมืองและข้าราชการ อันนี้คุณธรรมและจริยธรรมของนักการเมือง ข้าราชการควรจะรวบรวมไปถึงและของนักธุรกิจด้วยนะคะ ดิฉันก็อยากจะให้ถึงเห็นถึงความสำคัญของภาคเอกชนให้มากนะคะ เพราะว่าเศรษฐกิจของประเทศก็มาจากทางภาคอุตสาหกรรมภาคธุรกิจเป็นหลัก เพราะว่าการแข่งขันในเรื่องการค้าถ้าขาดความชอบธรรมมันก็ไม่สามารถที่จะแข่งขันได้ในเวทีการค้าโลกนะคะ ก็อยากจะฝากท่านกรรมาธิการยกراًงฯ ช่วยมองเห็นถึงบทบาทของภาคอุตสาหกรรมนักธุรกิจไว้ด้วยนะคะ รวมทั้งบทบาทกำหนดโทษด้วยนะคะ ถ้าหากว่าได้มีการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงให้กับผู้ให้และผู้รับ หมายถึงว่าการให้การสนับสนุนนะคะ ถ้าหากว่าข้าราชการและนักธุรกิจได้กำหนดบทลงโทษที่รุนแรงทั้งผู้ให้และผู้รับ โดยเฉพาะผู้ให้คือผู้ที่ทำผิดกฎหมายควรที่จะลงโทษอย่างสูงสุดนะคะ ดิฉันก็เห็นว่าอยากจะบรรจุประเด็นในเรื่องของความไม่ชอบธรรมในเรื่องของการให้สินบนในเรื่องนี้นะคะ ในเรื่องของกรอบของทางการเมือง ดิฉันก็ฝากท่านกรรมาธิการยกراًงฯ ว่าขอให้มีความสำคัญกับภาคเอกชน ภาคธุรกิจด้วยนะคะ เพราะที่ผ่านมาจะพูดถึงแต่เรื่องของสถาบันการเมืองคะ ก็ต้องขอบคุณท่านประธานไว้เป็นอย่างสูง แล้วในรอบที่ผ่านมาในช่วงตั้งแต่ท่านประกาศแต่งตั้งกรรมาธิการการมีส่วนร่วมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนภาคกลาง ซึ่งดิฉันเป็นรองประธานภาคกลางอยู่นะคะ ก็ได้รับฟังความคิดเห็นของประชาชนค่อนข้างมาก และก็วันนี้ทางภาคเอกชนของเราก็จะไปรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มนักอุตสาหกรรม ของสภาอุตสาหกรรมด้วย ก็อาจจะมีประเด็นที่สำคัญ ๆ นำมาเรียนท่านประธานในโอกาสต่อไป และก็คงจะเป็นประเด็นอีกมากนะคะ ซึ่งก็คงจะต้องเขียนเข้ามาเพื่อที่จะให้ท่านได้นำมาพิจารณานะคะ ดิฉันก็ต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงนะคะ ขอให้ท่านช่วยพิจารณาในสิ่งที่ได้นำเสนอมาด้วยนะคะ ขอขอบคุณคะ

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ตามด้วยท่าน สสร. เจิมศักดิ์นะครับ ต่อด้วยท่าน สสร. อรรถรัตน์นะครับ และที่ท่านประดิษฐ์ตามที่ท่านกล่าวไว้เชิญท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง ท่านประธานครับ ผมขอแสดงความชื่นชมที่ท่านประธานกรรมาธิการ

ยกร่างฯ ยังอยู่ในห้องประชุมนะครับ ผมอยากจะขอความกรุณาท่านช่วยฟังกระผมสักนิดหนึ่ง
ตรงนี้ เพราะว่าเมื่อกี้พอท่านประธานบอกว่าเราไม่หยุดพัก แต่ว่าให้แต่ละคนไปกินข้าวนี้
ผมใจหายวาบว่า สิ่งที่ผมจะพูดต่อไปนี้ผมว่าเป็นของที่สำคัญ และก็ผมไปได้มาจาก
ประชาชนนะครับ ผมมีอยู่ ๕ ประเด็นใหญ่ ๆ ที่อยากจะกราบเรียนท่านประธาน

ประเด็นที่ ๑ ผมได้มาจากการที่ผมไปที่จังหวัดระยองเมื่อวานนี้ ที่ระยอง
ผมไปอยู่ ๒ วัน ไปร่วมกับกรรมการของจังหวัด ๑ ครั้ง และที่สำคัญเมื่อวานนี้ชาวบ้าน
เขาดึงผมไปเพื่อที่จะไปฟัง ชาวบ้านที่อำเภอมาบตาพุด (ที่ถูก : ตำบลมาบตาพุด) เขาเชิญผมไป
แล้วเขาก็จะเป็นกุศโลบายหรืออย่างไร ไม่ทราบ ให้ผมได้ไปเจอประสบการณ์จริง ไปในบริเวณที่
มีปัญหาจริง ได้เห็นของจริง และเขาสรุปสุดท้ายว่าท่านจะร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร เพื่อที่จะ
แก้ปัญหาอันยิ่งใหญ่อันนี้ได้ ท่านประธานคงเคยได้ยินใช่ไหมครับว่าโรงเรียนพันพิทยาคม
(ที่ถูก : โรงเรียนพันพิทยาคาร) ชื่อเต็มว่า โรงเรียนมาบตาพุด พันพิทยาคม (ที่ถูก : โรงเรียน
มาบตาพุด พันพิทยาคาร) เป็นโรงเรียนใหญ่ มีตึกอยู่หลายชั้น แล้วก็มียุทธหลายตึก ประมาณ
สามสี่ตึก มีสนามบาสเกตบอล (Basketball) มีสนามฟุตบอล (Football) อย่างงดงาม แต่
ปรากฏว่าทั้งนักเรียนและครูหนีจากโรงเรียนนี้ไปทั้งหมด ปัจจุบันนี้เป็นโรงเรียนร้าง ทั้งหมดนี้
เป็นเพราะว่าล้อมรอบไปด้วยสิ่งแวดล้อม ล้อมรอบไปด้วยโรงงานอุตสาหกรรมที่เลวทราม
อย่างมาก ท่านประธานครับ ผมกล้าพูดด้วยความรุนแรงอย่างนี้ -----

เพราะผมไปนั่งฟังประชาชนที่นั่น เขาให้ผมเข้าไปที่โรงเรียนแห่งนี้และนั่งอยู่ที่ในสนามหญ้า ผมนั่งอยู่ ๒ ชั่วโมงเศษ ท่านประธานครับ ผมได้ประสบการณ์ตรง ตรงคืออะไรครับ เขาบอกนะ ผมฟังที่แรกผมไม่เชื่อ แต่ผมไปนั่งอยู่ ๒ ชั่วโมงเศษ ประการแรกเลยนั้นคือแห่งไปหมด หายใจเริ่มติดขัด และน้ำตานี้ไหล พอถึง ๒ ชั่วโมงน้ำตาผมเริ่มไหลอยู่ตลอดเวลา สมอนั้น เริ่มมีอาการปวดหัวและมึนอย่างมาก ท่านประธานครับ ผมอยู่ที่นั่นตั้งแต่ ๙ โมงเศษ จนถึงเที่ยงสิบนาทีก่อน ผมนั่งฟังประชาชนที่นั่น ผมเสียใจมากกว่ามีข้าราชการที่ไปเพียงแค่ว่าคนเดียวคือรองผู้ว่าราชการจังหวัด นิคมอุตสาหกรรรมผู้เป็นต้นเรื่องบอกจะไปแล้วไม่ไป กรมควบคุมมลพิษไม่ไป ชาวบ้านเขาเชิญไปฟังเพื่อที่จะดูว่านั่นนะของจริงครับเราจะทำอย่างไรได้ ท่านประธานครับ ท่านประธานอนุกรรมการกรอบสิทธิฯ นั่งอยู่ตรงนี้ ผมขออนุญาตสักนิดหนึ่งเถอะที่จะต้องพูดในเรื่องนี้สักนิดหนึ่งท่านประธานทราบไหมครับ ว่าที่นั่นมลภาวะนั้นหนักอย่างมหาศาล ผมเชื่อว่าเป็น อีเมอร์เจนซี (Emergency) นะครับ

นายบรรณิตรี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ นิดหนึ่งครับ ไปกรอบอื่นนิดเดียวจะครับ เพราะว่าในกรอบนี้เรื่องเมื่อก็ใครพูดเกิน ผมก็ต้องติง เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ นิดเดียวครับ ผมไปฟังประชาชนมาและเขาก็คงอยากจะรู้ว่าพอจะได้อะไรบ้างไหม ท่านทราบใช่ไหมครับ ว่าสารพิษที่ปรากฏอยู่ในบริเวณนั้นมันหนักหนา เหมือนกับเรานั่งอยู่ที่นี่ถูกรดมด้วยควันพิษ นะครับ ผมนี่ไม่ได้เข้าไปจะไม่รู้เลยว่าเป็นอย่างไรนั้นจริง ๆ แต่มันเป็นจริง ๆ ครับ ผมอยากจะ กราบเรียนอย่างนี้นะครับว่า ตัวเลขทางวิทยาศาสตร์นี้ปรากฏว่ามาตรฐานสูงสุดที่มนุษย์ ควรจะได้รับในบริเวณนั้นนี้ ปรากฏว่าข้อเท็จจริงสูงกว่า ๖๐ เท่า ไม่ใช่ ๖ เท่า นะครับ ๖๐ เท่า นะครับ ถ้ามาตรฐาน ๑๐๐ นี้มัน ๖,๐๐๐ นะครับ แล้วประชาชนเขาจะอยู่กันได้อย่างไร เพราะฉะนั้นถ้าท่านดูจากรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้ว ชาวบ้านเขาหยิบขึ้นมาให้ผมดู นะครับว่ารัฐธรรมนูญก็เขียนไว้ แต่ช่วยอะไรเขาไม่ได้ รัฐธรรมนูญมาตรา ๕๖ สิทธิของบุคคล ที่จะมีส่วนร่วมกับรัฐและชุมชนในการบำรุงรักษา ได้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ คุ้มครอง ส่งเสริม รักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมให้ดำรงอยู่อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่จะ ไม่ก่อให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิภาพ และคุณภาพของชีวิตย่อมได้รับการ

คุ้มครอง ท่านประธานครับ มีอีกบอกว่าการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบอย่างรุนแรงต่อสภาพสิ่งแวดล้อมจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะได้ศึกษาและประเมินผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งได้ให้องค์การอิสระซึ่งประกอบด้วยผู้แทนองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม และผู้แทนอุดมศึกษาที่จัดการศึกษาด้านสิ่งแวดล้อม ให้ความเห็นประกอบก่อนการดำเนินการ สิทธิของบุคคลจะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ตามกฎหมายย่อมได้รับการคุ้มครอง ท่านประธานครับ เขาถามผมว่ารัฐธรรมนูญที่ร่างไว้ ปี ๒๕๔๐ แต่ไม่เคยทำอะไรได้เลย เขาถามผมฝากมาถึงท่านประธานประสงค์ถามมาถึงท่านประธานอนุกรรมการ ชูชัย ว่าแล้วท่านจะทำอย่างไร ผมกราบเรียนนะครับ ตรงนั้นเป็น อีเมเจอร์เจเนซี จริง ๆ นะครับ ผมไม่ได้พูดเล่นนะครับ เหมือนกับเราไปนั่งอยู่ในที่ร่มวันแก๊ส (Gas) กลิ่นต่าง ๆ โขยไปโขยมาตลอดเวลา แล้วที่ไม่ได้มีกลิ่นนี้อันตรายต่อร่างกายขนาดไหน ที่นั่นพบว่ามะเร็งสูงสุดในประเทศไทยขณะนี้ ผมไปดูตัวเลขทางการปรากฏว่าเป็น มะเร็งสูงสุด โรคทางเดินหายใจสูงสุด หลอดลม มีปัญหาอย่างมากมาย และก็เป็นโรคผิวหนังด้วย น้ำก็ต้องซึ่อกิน ไม่สามารถที่จะใช้น้ำได้ มาถึงนี้ผมนั่งค้น ผมได้เห็นกรอบที่ท่านเขียนนะครับ แล้วก็บอกว่ารายงานการดำเนินการของคณะกรรมการยกกว้างๆ ผมว่าดีมาก ๆ เราจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้เห็นนะครับว่ากรรมการยกกว้างๆ ครั้งนี้ได้เขียนกรอบความคืบหน้าในเรื่องอำนาจชุมชนและสิทธิชุมชน หน้า ๗ ท่านประธานเปิดดูเถอะครับ ผมคิดว่าถ้าประชาชนเห็นจะได้มั่นใจว่าพวกเรานี้กำลังจะต้องคุ้มครองให้ได้ เขียนอยู่ ๓ ข้อครับท่านประธาน -----

ข้อที่ ๑ บอกชุมชนต้องมีอำนาจในการต่อรองเพิ่มมากขึ้น ในการมีสิทธิดูแลรักษาและจัดการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในระดับท้องถิ่นได้อย่างเต็มที่ เพราะเป็นฐานในการดำรงชีวิตของบุคคลในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

นั่นข้อ ๑ ที่ท่านประธานนั่งอยู่ที่นี่ส่งเอกสารนี้ให้ผม ผมพอใจ ประการที่ ๒ บอกว่าชุมชนในฐานะผู้เสียหายจะต้องมีสิทธิในการฟ้องร้องได้ ผมคิดว่าเขาได้ยื่นเขาต้องพอใจ

ประการที่ ๓ ชุมชนสามารถเรียกร้องในการปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แม้ในกรณีที่ไม่มีกฎหมายบัญญัติ ผมคิดว่าเขาต้องพอใจ เพราะฉะนั้นผมหยิบอันนี้ขึ้นมา นะครับ ท่านประธานครับ ผมอยากจะถามเพียงนิดเดียวเท่านั้นเอง ผมพอใจแล้วที่ท่านเขียนอย่างนี้ ถ้ามว่าท่านจะทำอย่างไรให้เป็นจริงให้ได้ จะใส่รัฐธรรมนูญอย่างไรให้ตรงนี้ อันนั้นอันที่ ๑ เมื่อท่านประธานเร่งรัดผมว่าไม่อยากให้พูดเรื่องนอกกรอบอันนี้มากไป เพราะว่าไปถึงกรอบที่ผ่านมา แต่ผมกราบเรียนว่าผมมีประสบการณ์ตรงเมื่อวานนี้นะครับ และผมเรียนว่าผมพูดได้เลยว่าผมเจ็บป่วยเมื่อวานไปทั้งวัน และบัดนี้ผมยังหายใจติดขัด ทั้ง ๆ ที่ผมนั่งอยู่ ๒ ชั่วโมงเศษ ท่านประธาน ชาวบ้านเขาอยู่ที่นั่นเขาจะทำอย่างไร ผมรู้สึกว่าเป็น อีเมอร์เจนซี อย่างยิ่ง แล้วท่านนาวาอากาศตรี ประสงค์ ก็เป็นสนช. อยู่ ผมคิดว่าเรื่องนี้จะต้องพยายามให้รัฐบาลเยียวยาปัญหาเร่งด่วนตรงนี้นะครับ ผมจะกราบเรียนท่าน

ประการที่ ๒ ผมจะเข้ากรอบพรรคการเมือง ท่านอาจารย์วิชัย รูปขำดี เมื่อเข้าพูดถึงเรื่องของการให้เงินอุดหนุนพรรคการเมือง ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานประสงค์ สุนศิริ พรรคการเมืองในอุดมคติที่เราคิดกันอยู่ว่าเราอยากจะให้เงินอุดหนุนพรรคการเมือง แต่ถ้าท่านฟังผมต่อไปนี้แล้วท่านคงต้องคิดหนัก และที่ท่านอาจารย์วิชัยบอกว่าควรจะใช้ให้ผู้เสียภาษีระบូ ผมคิดว่ามันพอจะไปด้วยกันได้กับสิ่งที่ผมจะพูดต่อไปนี้ ท่านประธานครับ พรรคการเมืองบางพรรคไม่ได้เป็นพรรคการเมืองที่แท้จริง แต่เป็นบริษัทจัดหาคนไปลงสมัคร ไม่ใช่บริษัทที่จัดหาคนไปลงสมัครเท่านั้น แต่เป็นบริษัทที่ต้องการ สส. เขาต้องการคัด สส. ไม่ได้ต้องการคัดผู้ไปสมัคร สส. ท่านฟังผมออกไหมครับ พรรคการเมืองบางพรรคที่ปรากฏในอดีตที่ผ่านมา ช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาห้าหกปีที่ผ่านมา ผมไม่อยากจะทำอะไร เขาใช้วิธีใครอยากจะทำสมัครพรรคนี้

ไปติดประกาศก่อนเลยในพื้นที่ตัวเอง นี่ผมได้มาจากชาวบ้านเหมือนกัน เมื่อไปติดประกาศแล้วก็บอกว่าชื่อพรรคพรรคนี้ แต่ปรากฏว่าพอถึงเวลาจริงเขตนี้นิ่งได้คนเดียว แต่ว่ามีคนติดพรรคนี้ ๓ คน พอถึงเวลาจริงใกล้วันสมัครเลือกตั้ง เขาก็ใช้วิธีทำโพลว่า คนไหนจะมีคะแนนที่จะได้มา ตกลงก็จัดแจงซื้อและหีบคนนั้นทันที คนอื่นตัดทิ้งพูดง่าย ๆ ว่าเขาต้องการเอา เขาไม่สนใจอะไรทั้งสิ้น เขาต้องการได้ สส. เขาไม่ได้ต้องการคนไปสมัคร เขา เวิร์ก (Work) กลับกันนะครับ เขาทำงานกลับกันกับที่พวกเราเข้าใจ เราคิดว่าผู้สมัครจะมีอุดมการณ์ มีปรัชญา มีแนวนโยบายเหมือนกันจึงเข้าพรรคนี้แล้วพรรคนี้จึงส่งไปสมัคร แล้วให้ประชาชนตัดสิน แต่เขาไม่สนใจคุณจะเป็นใครไม่ว่าแต่ขอให้คุณนั้นกำลังจะได้คะแนนเสียงจากประชาชน เขาก็คว้าบุคคลคนนี้เข้ามาแล้วเขาก็สัญญาง่าย ๆ ว่าจะให้ ๑๕ ล้านบาท ท่านประธานครับ ถ้าบุคคลคนนี้เข้ามาแล้วได้คะแนนอย่างชัดเจนเขาจะให้เงินลดลง แต่ถ้าบุคคลคนนี้เข้ามาแล้วคู่นี้เขาจะทุ่มไม่อั้น ท่านประธานครับ อย่างนี้คือพรรคการเมืองหรือเปล่า แล้วอย่างนี้เรายังจะสนับสนุนส่งเสริมเงินให้กับเขาหรือเปล่า -----

ผมคิดว่าอาจารย์วิชัย รูปขำดี ได้พูดเมื่อเช้านี้ว่า ถ้าเราให้ผู้เสียภาษีกำหนดเสียว่า เขาอยากจะเอาเงินภาษีที่เขาจ่ายนี้จะแบ่งก็เปอร์เซ็นต์ให้กับพรรคการเมืองใดเสียเลยนี้ ประชาชนจะได้มีทางเลือกด้วยว่า พรรคการเมืองใดเป็นพรรคการเมืองที่แท้จริง หรือพรรคการเมืองใดเป็นพรรคการเมืองเพียงแค่เหมือนกับไปหาเซลส์แมน (Salesman) ถ้าเซลส์แมนขายออกขายได้ เอาไว้ เซลส์แมนไหนขายออกไม่ได้ เอาออก แล้วรู้ไหมครับ หลังจากอยู่มา ๔ ปี พอลงสมัครครั้งถัดไป ถ้าคนไหนทำงานดีประชาชนรัก แล้วจะลง เลือกตั้งกลับให้เงินน้อย แต่คนไหนที่พอไปทำโพลแล้วตกแน่นอน ตัดทิ้งเลย คนไหนที่สูสี ทุ่มไม่อื่น ท่านประธานครับ แบบนี้มันเป็นวิธีคิดทางการตลาด และวิธีคิดแบบเซลแมน ไม่มีผิด เซลแมนคนไหนทำยอดขายเขา เซลแมนทำยอดขายไม่ถึงขั้นตัดทิ้ง อย่างนี้พรรคการเมือง เราจะพัฒนากันอย่างไร สถาบันพรรคการเมืองเป็นสถาบันที่สำคัญ ผมเห็นด้วยกับ ท่านอาจารย์วิชัยนะครับ จะต้องแก้ไขประเด็นนี้

ประเด็นที่ ๓ ท่านประธาน ผมคิดว่าเราคงจำเป็นที่จะต้องพูดถึงเรื่อง วุฒิสภา ท่านประธานครับ ผมฟังเมื่อครั้งที่แล้ว ผู้ที่เสนอเรื่องวุฒิสภา แต่ตอนนี้ ท่านอาจารย์จรัญไม่อยู่ที่นี้ ผมอยากจะกราบเรียนนะครับ ใน สสร. แห่งนี้ มีวุฒิสภาอยู่ สามสี่คน มีท่านพลตำรวจเอก มีชัย นุกูลกิจ มีผม มีคุณการุณ ไสงาม ท่านประธานครับ พวกเรายังไม่ได้รับ ไม่ได้เรียก ไม่ถูกเรียก ไม่ถูกเชิญ ไม่ถูกถามเลย ผมคิดว่ากรรมาธิการ ยกร่างฯ อาจยังเข้าใจเรื่องวุฒิสภาดีน้อยกว่าผมแน่ ผมกล้าพูด เพราะว่าผมนั่งอยู่ในวุฒิสภา ๖ ปี แล้วก็ต่อสู้กับพวกวุฒิสภาด้วยกันมากพอสมควร แล้วผมเป็นคนต่อสู้ เรื่ององค์กรอิสระ เป็นคนที่ตรวจสอบองค์กรอิสระเข้มข้นที่สุด เพราะฉะนั้นผมเองฟังแล้ว มันยังมีอะไรแปลก ๆ อยู่ ที่จะต้องขออนุญาตที่จะให้ความเห็นตรงนี้ ถึงแม้ว่ากรรมาธิการ ยังไม่เคยเชิญพวกผมไปถาม ท่านประธานครับ วุฒิสภานี้มีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณา เรื่องหน้าที่ควบคู่ไปกับเรื่องของที่มา ผมคิดว่าหน้าที่นี้เป็นตัวที่จะต้องมาก่อนถึงจะถามได้ว่าเราต้องการบุคคลหน้าตาเป็นอย่างไรที่จะไปทำหน้าที่อย่างนั้น ถ้าเราอยากจะได้คน ไปเล่นบาส เราก็ต้องการคนที่รูปร่างสูงใหญ่ แต่ถ้าเราต้องการไปเล่นกีฬาอีกประเภทหนึ่ง เราก็คงจะต้องการคนอีกประเภทหนึ่ง ผมฟังหน้าที่นี้ นะครับ ในสมัยที่พวกผมเป็นวุฒิสภา มีอยู่ ๔ หน้าที่ แต่ฟังดูแล้วนี่ท่านจะคงไว้ซึ่งการกลั่นกรองกฎหมาย ฟังดูแล้วท่านจะคงไว้

ซึ่งการตรวจสอบรัฐบาล ฟังดูแล้วท่านจะลดจากการแต่งตั้งองค์กรอิสระเป็นเพียงแค่ผู้รับรอง และฟังดูแล้วท่านถอดเรื่องการถอดถอนทิ้ง พุดง่าย ๆ ว่าท่านกำลังจะลดบทบาทของวุฒิสภากลาง ลดอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภากลาง ผมอยากจะกราบเรียนท่านประธานครับ ท่านต้องพิจารณาควบคู่ไปกับบทบาทและหน้าที่ของสภาผู้แทนราษฎร โดยเฉพาะพรรคฝ่ายค้าน โดยเฉพาะผู้ที่เป็นฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร รัฐธรรมนูญที่ผ่านมาในฉบับปี ๒๕๔๐ เขาลดอำนาจการตรวจสอบของสภาผู้แทนราษฎร แล้วไปเพิ่มอำนาจให้กับวุฒิสภาในการตรวจสอบ แต่งตั้ง แล้วก็ถอดถอน เพราะฉะนั้นถ้าท่านจะลดบทบาทของวุฒิสภา ท่านจะต้องไปเพิ่มอำนาจให้กับพรรคฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร ท่านมีความจำเป็นเหลือเกินที่จะต้องดูว่าการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน วุฒิสภาจะทำอะไรได้ทำอะไรไม่ได้ ซึ่งจะสอดคล้องกันกับการแต่งตั้งองค์กรอิสระที่ท่านจะทำ ท่านจะลดบทบาทลงเพียงแค่รับรอง ท่านประธานครับ ถ้าเราเรียนจากอดีตการรับรองของวุฒิสภาเคยกระทำเพียงแค่ ๒ องค์กร องค์กรที่ ๑ คือ การหาตุลาการศาลปกครองสูงสุด -----

วุฒิสภาในรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วทำหน้าที่ในการรับรองหรือไม่รับรองเท่านั้น ท่านก็จะบอกว่าผมนี่เป็นกรรมาธิการตรวจสอบฯ ผู้ที่จะมาเป็นตุลาการศาลปกครองสูงสุด ผมเป็นประธานกรรมาธิการตรวจสอบกระบวนการสรรหาและตรวจสอบคุณสมบัติของแต่ละคน ท่านประธานครับ พิจารณาเพียงแค่การรับรองอย่างเดียว และท่านบอกว่าศาลปกครองสูงสุดนี้เขาทำได้ดีพอสมควร เพียงแค่รับรองอย่างเดียวไม่ได้ ศาลปกครองสูงสุดนั้นที่เขาหาตุลาการสรรหา เขาไม่ได้ใช้วิธีสรรหา แต่กระบวนการสรรหาของเขานั้นใช้วิธีเหมือนการสอบ ใช้วิธีเหมือนการเฟ้นหานักวิชาการ ขอให้เสนอผลงานในอดีต ขอให้เสนองานวิจัยหรือผลงานที่จับต้องได้ แล้วมีการประเมินงาน หลังจากนั้นมีการให้คะแนน ตัดออกจำนวนหนึ่งมาสอบสัมภาษณ์ สอบแล้วสอบอีกจนกระทั่งเขาต้องการคนถึงสิบกว่าตำแหน่ง แต่เขาคัดมาให้พวกผม ๔ คนเท่านั้นเอง และผมนี่เป็นคนตรวจสอบว่า ๔ คนนี้คุณสมบัติเป็นอย่างไร กระบวนการสรรหาเป็นอย่างไร เราจึงมั่นใจพอสมควร และผ่านทั้ง ๔ คนโดยที่ไม่ได้ข้อแหวะเลย ท่านประธานจะแปลกใจว่าผมนี่ปกติเวลาตรวจสอบองค์กรอิสระจะเอาเป็นเอาตายและจะไม่ยอมให้มันผ่านไปง่าย ๆ ก็เพราะมันไม่ควรผ่าน แต่ศาลปกครองที่เขาทำมานี้เขาทำค่อนข้างดี เพราะฉะนั้นผมเป็นคนอภิปรายเองว่าผมเป็นประธานตรวจสอบเรื่องนี้ ปล่อยให้ทั้งหมดเลย ๔ คนโดยไม่ต้องไปยุ่งกับเขา แต่ท่านประธานครับ มันอยู่ที่กระบวนการสรรหาศาลปกครองสูงสุดด้วยว่าเขาหาอย่างไร เพราะฉะนั้นท่านได้แต่ลงอย่างเดียวว่าองค์กรอิสระต่อไปนี้จะให้วุฒิสภาทำหน้าที่เพียงแค่รับรองหรือไม่รับรอง ท่านต้องดูภาพองค์กรประกอบรวมด้วยว่าท่านจะสรรหากันอย่างไร ท่านฟังผมออกแล้วใช่ไหมครับ ผมฟังดูการสรรหาที่ผมยังไม่ค่อยมั่นใจนัก แต่ผมยังไม่ลงรายละเอียด วันหลังจะต้องไปนั่งคุยกับท่านในกรรมาธิการ ผมยังไม่ค่อยมั่นใจนักในกระบวนการสรรหาที่ท่านไปประดิษฐ์คิดค้น ผมยอมรับว่าดีกว่าเดิม

ประเด็นที่ ๒ ที่ในเรื่องของวุฒิสภา ที่ผมอยากจะกราบเรียนก็คือว่าในเรื่องของการถอดถอน รู้สึกว่าท่านจะตัดทิ้งเรื่องการถอดถอน ปัญหาที่มีอยู่ถ้าอย่างนั้นเราจะให้ใครเป็นผู้ถอดถอน เราจะให้องค์กรอิสระที่ไหนถอดถอนหรือ หรือจะทำอย่างไร ท่านยังไม่ได้ชี้แจงในประเด็นนี้ ผมพยายามฟังอยู่ ผมคิดว่าเรื่องการถอดถอนยังจำเป็นอยู่นะครับ

คราวนี้เรื่องของที่มา ท่านประธานครับ เราเคยฝันในรัฐธรรมนูญฉบับที่แล้วว่าเราเลือกวุฒิสภาโดยอิสระ ไม่ให้สังกัดพรรคการเมือง เราจะได้วุฒิสภาแบบอิสระ แล้วในที่สุดเราก็ได้เหมือน สส. อิสระเลยครับที่ขายตัวอยู่สักพักหนึ่งก็จะมีคนจำนวนหนึ่งขายตัวไปที่ละน้อย ๆ ไปเรื่อย ๆ จนกระทั่งเหลืออิสระจริง ๆ นี่ไม่ถึงหนึ่งในสี่ท่านประธานครับ คำถามที่น่าสนใจก็คือว่า ท่านยังเชื่อในการเลือกตั้งแบบอิสระแล้วให้เป็นอิสระได้จริงหรือเปล่า ถ้าท่านเชื่ออย่างนี้ผมคิดว่าท่านมีสภาเดียวดีกว่าท่านยุบไปเลยวุฒิสภา เพราะว่าถ้ามันเป็นอิสระไม่ได้จริง ๆ นี่ผมคิดว่ามีเสียสภาเดียวก็ไม่แตกต่างอะไรกัน แล้วก็ให้สภาผู้แทนราษฎรเขาทำ เราประหยัดงบประมาณอีกปีละพันล้านบาท ไม่ต้องมีเสียดีกว่า เพราะฉะนั้นโจทย์ในเรื่องนี้ท่านอย่าฝันเอาเองนะครับ ท่านอย่าคิดเอาเองว่าเลือกตั้งดี หรือแต่งตั้งดี หรือจะแบบผสม หรือท่านจะเอาแบบมีเลือก ๒ ชั้น มีการไปสรรหามาชั้นหนึ่งแล้วเลือกอีกชั้นหนึ่ง จะเอากันอย่างไรดี ผมเห็นท่านยังไม่ลงตัวในเรื่องนี้ ผมกราบเรียนนะครับ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ท่านควรจะต้องตั้งคณะทำงานขึ้น และเอาคนที่มีความปรารถนาตรงคุยกับท่าน ท่านจะพอมองเห็นภาพมากขึ้น อย่าได้คิดเอาเองนะครับ เวลาคนที่มาจากการเลือกตั้ง ผมบอกท่านประธานนะครับ มันเขียนทุกคนนะครับ อย่าได้ประมาทเด็ดขาด สส. และ สว. ที่มาจากการเลือกตั้งทุกคนนี้เขียนหมดทุกคน คุณจะมากติกาไหนมันเล่นได้หมดทุกกติกา ผมนี่ยอมรับเลยว่าพวกนี้เขียน พวกนี้เก่งจริง ๆ -----

ไม่เก่งจริงเขาไม่ผ่านการเลือกตั้ง พอเขามาแล้วไม่ว่ากติกาคูณจะเป็นอย่างไร เขาแหกได้ เขาแทรกได้ เขาจัดการได้หมด คำถามตรงนี้นะครับ เราจะหาหนทางอย่างไรที่จะได้ ถ้าจะมีวุฒิสภาก็ต้องมีวุฒิสภาที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นราษฎรอาวุโส เป็นบุคคลที่จะคอย กระตุกสภาผู้แทนราษฎร คอยกระตุกรัฐบาล ตรงนี้คือจะต้องใช้ปัญญากันเยอะพอสมควร ผมยังไม่ลงรายละเอียดตรงนี้นะครับ

ประเด็นที่ ๔ ที่จะต้องพูดถึงคือเรื่ององค์กรอิสระ ท่านประธานครับ ผมฟังเรื่ององค์กรอิสระที่เล่าให้เราฟังเมื่อวันจันทร์ที่แล้ว ผมคิดว่าปัญหาขององค์กรอิสระปัจจุบันนี้ก็คือรัฐธรรมนูญที่เขียนไว้ในปี ๒๕๔๐ ไม่ชัดเจน จนกระทั่งองค์กรอิสระคิดว่าตัวเองเป็นรัฐอิสระเกิดขึ้นในประเทศไทย ไม่มีใครคานและดุลได้เลย ตอนที่พวกผม เลือกลงเขาไปเป็นองค์กรอิสระเขาดูจะดี ดูจะอ่อนน้อมถ่อมตน ดูจะมาแถลงวิสัยทัศน์ว่า พร้อมเสมอที่จะต้องมาชี้แจงกับสภา แต่ท่านประธานครับพอเขาเป็นองค์กรอิสระ เขาคิดว่าเขาเป็นอิสระเสีย สภาไม่ว่าสภาผู้แทนราษฎรหรือวุฒิสภาเชิญมาเพื่อที่จะชี้แจง ว่าทำไมเขาทำอย่างนี้ ทำไมเขาให้ใบเหลือง ใบแดงอย่างนี้ ทำไม ปปช. ทำงานอย่างนี้ ทำไมศาลรัฐธรรมนูญทำงานอย่างนี้ เขาตอบอย่างไรรู้ไหมครับ เขาเป็นองค์กรอิสระ เขาให้เลขาฯ มา เขาไม่ยอมมาที่จะถูกตรวจสอบ คานและดุลอำนาจ แต่ขณะเดียวกัน แอบไปขึ้นเงินเดือนให้กับตัวเอง เพราะคิดว่าเป็นรัฐอิสระทำอะไรก็ได้ ศาลรัฐธรรมนูญ เลยเป็นต้นแบบในการขึ้นเงินเดือน ถัดมา ปปช. ถัดมา กกต. ถัดมาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ๔ องค์กรแอบขึ้นเงินเดือนให้ตัวเองเดือนละ ๔๐,๐๐๐ ถึง ๕๐,๐๐๐ บาท ผมจัดการได้แต่ ปปช. แล้วก็หมดความอยู่ ตอนนี้เรื่องยังคาราคาซัง อยู่กับศาลรัฐธรรมนูญและอื่น ๆ ท่านประธานครับ อันนี้ท่านจะร่างอย่างไร ที่จะต้องคาน และดุล อย่าให้เขาเป็นรัฐอิสระที่อิสระลอยออกไป ท่านประธานครับ ผมได้ยื่นอันหนึ่งที่กรรมาธิการยกร่างฯ ได้แถลงเมื่อคราวที่แล้ว ผมค่อนข้างพอใจ ก็คือว่าศาลรัฐธรรมนูญ อาจจะต้องแยกเป็น ๒ ส่วน ส่วนหนึ่งคือส่วนที่พิจารณาว่ากฎหมายใดขัดแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ อาจจะเป็นองค์คณะถาวร ผมคิดว่าพอจะได้ แต่อะไรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องซุกหุ้น อะไรที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของนักการเมือง และบทบาททางการเมืองหรือยุบพรรคการเมือง ท่านประธานครับ ถ้าเราจะเอาองค์คณะที่ถาวรอยู่เหมือนเดิม ผมคิดว่ามีปัญหา พรรคการเมือง

นักการเมือง ท่านอย่าเล่นกับเขานะครับ พวกนี้เขียนทุกคนนะครับ เขาจะแทรก เขาจะโน้มน้าว
จงใจบุคคลที่อยู่ในศาลรัฐธรรมนูญแต่ต้น จะมาซึ่งกระบวนการในการสรรหาแต่ต้นที่จะ
ได้คนของเขาขึ้นไปศาลรัฐธรรมนูญ และท่านก็จะปวดใจ อย่างเช่น สี่ห้าปีที่ผ่านมา
เราไม่สามารถจะกระทำอะไรได้เลย เพราะฉะนั้นตรงนี้ผมคิดว่าแนวของท่านถูกแล้ว
ขอความกรุณาช่วยยึดศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นหลัก
เขาทำอย่างไรครับ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เมื่อมีคดี
นายรักเกียรติ สุขชนะ ทูจวิทยาเข้ามา เขาประชุมใหญ่ศาลฎีกาทั้งหมด แล้วเขาเอาคดีนี้
ขึ้นมาแล้วให้ศาลฎีกาทั้งหมดได้พิจารณาว่าคดีอย่างนี้ จะส่งใครไปเป็นองค์คณะ
ถึงจะเหมาะสม แล้วเลือกกันในที่ประชุมใหญ่ ลงคะแนนแบบวิธีลับ ใครได้คะแนนสูงสุด
ต้องตามจำนวน อันนี้จะทำให้ไม่สามารถจะล็อก (Lock) ผู้พิพากษาเก่าเอาไว้ได้
แล้วขณะเดียวกันสามารถที่จะให้องค์คณะเปลี่ยนแปลงพิจารณาสอดคล้องกับคดี
ได้อย่างเหมาะสม เมื่อครั้งที่ผมฟ้องเรื่อง ปปช. ๙ คน ขึ้นเงินเดือนตัวเอง ศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองก็ลงมติเลือกกันเอง ได้ประธานองค์คณะ
ที่เป็นบุคคลที่เข้มแข็ง แล้วก็ทำงานอย่างได้ผล เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ผมค่อนข้างจะเห็นด้วย
นะครับว่าศาลรัฐธรรมนูญต้องแยกเป็น ๒ ส่วน ส่วนเรื่อง ปปช. นะครับท่านประธาน
เห็นท่านประธานเปิดไฟ ท่านประธานจะไม่ให้ผมพูดหรืออย่างไร

นายบรรณิทธิ เศรษฐบุต (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ให้ท่านพูด เมื่อกี้เห็นว่าท่านจะจบ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ตกลงผมพูดต่อหน้าครับ ท่านประธานครับ เรื่อง ปปช. นี่นะครับ ผมเองเป็นคนที่ต้องตรวจสอบ ปปช. และตรวจสอบพวกนี้มาโดยตลอด ผมเสียใจว่าวันนี้คงมีเวลาให้ผมพูดได้ไม่มาก ปปช. ๙ คน ที่มามีปัญหามากในตอนเช้าเข้ามา แล้วเราก็ได้ตัวบุคคลที่มีปัญหา เมื่อเราได้ตัวบุคคลที่มีปัญหาคือความต่าง ๆ ก็จะมีปัญหาตามไปหมด เราได้บุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับอดีตนายกรัฐมนตรี ตกลงเราจะทำอะไรก็ติดขัดไปหมด เพราะฉะนั้นที่มาของ ปปช. ผมขอกราบเรียนนะครับ ช่วยกรุณาพิจารณาให้รอบคอบ เพราะถ้าเราว่างรัฐธรรมนูญ และกฎหมาย ปปช. และกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญก็ยังอยู่ ปปช. คือศูนย์กลางแห่งอำนาจในการตรวจสอบทั้งหมด ท่านจะดำเนินการไม่ว่าจะตรวจสอบ ไม่ว่าจะเอาผิดทางทุจริตประพฤติไม่ชอบ หรือไม่ว่าจะถอดถอน ท่านต้องผ่าน ปปช. ไปทั้งหมด ถ้า ปปช. บอกว่าไม่มีมูลความผิดแล้ว เอาผิดอะไรใครไม่ได้เลย เรื่องตกไปทันที ไม่ว่าจะเรื่องถอดถอนที่ผ่านวุฒิสภา วุฒิสภาต้องส่ง ปปช. แล้วถ้า ปปช. บอกว่ามูลความผิดไม่พอ จบ ท่านประธานรู้ไหมครับว่า ปปช. มีอยู่ ๙ คน เขาไปตั้งเกณฑ์ว่าถ้ามีการถอดถอนเกิดขึ้นจะต้องใช้คะแนนสองในสาม ก็คือ หกในเก้า หลายกรณีคดีมีมูล มีผู้ลงมติว่ามีความผิดห้าต่อสี่ แต่ปรากฏว่า ปปช. ก็ทิ้งไปเลยบอกว่าเรื่องนี้ไม่พอเกณฑ์คือ หกจากเก้า การถอดถอนก็ไม่เกิดประโยชน์ การถอดถอนก็เกิดไม่ได้ ท่านประธานยกเว้นๆ ช่วยกรุณาพิจารณาเรื่องพวกนี้ด้วยนะครับว่าเราจะทำอย่างไรที่จะได้ ปปช. ที่มีความสามารถอย่างแท้จริงและเอาจริง ท่านประธานครับ ปปช. ระดับกระทรวงลองพิจารณาบ้างได้ไหม ในบางประเทศเขามี ปปช. ที่แยก กำกับตรวจสอบเรื่องทุจริตระดับกระทรวง จะมีบ้างไหม หรือว่า ๙ คนนี้ดูแลตลอดไป เราควรจะแยกเรื่องทุจริตโดยข้าราชการออกไปใหม่ เหลือแต่นักการเมืองแยกเป็น ๒ ปปช. หรือไม่ โจทย์พวกนี้เป็นโจทย์ที่ผมคิดว่าเราจะต้องปรึกษาหารือกันมากพอสมควรในประเด็นนี้นะครับ วันนี้เพียงแค่ว่าผมฟังแล้วยังมีอะไรบางอย่างที่เราคงจะต้องพิจารณากันอีกเยอะพอสมควร ท่านประธานครับ เรื่ององค์กระษัตริย์อีกองค์หนึ่ง ผมอยากจะอย่างนี้เพื่อให้ความรวดเร็ว ท่านประธานครับ ที่ผมพูดองค์

อิสระมาแต่ต้น เป็นองค์อิสระตามรัฐธรรมนูญเดิมที่มีอำนาจในตัวเองหรือที่เรียกว่า ดาวฤกษ์ ดาวฤกษ์คือดาวที่มีอำนาจในตนเอง ไม่ว่าจะเป็นศาลรัฐธรรมนูญ ปปช. กกต. พวกที่มีอำนาจในตัวเองท่านจงระมัดระวังให้หนัก เพราะเมื่อมีอำนาจแล้วพรรคการเมือง มันจะแทรก แต่พอองค์อิสระประเภทดาวพระเคราะห์ก็คือกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา นี่ยกตัวอย่าง พวกนี้พรรคการเมืองไม่ค่อยแทรก แต่ตอนหลังไปแทรกผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เพราะรู้ว่าผู้ตรวจการแผ่นดิน ของรัฐสภาควรจะต้องทำหน้าที่แทนประชาชนในการฟ้องร้องศาลปกครอง ฟ้องร้องศาล รัฐธรรมนูญให้ได้ แล้วผมถามท่านเถอะครับ ท่านกำลังรวมระหว่างกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติกับผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา ผมคิดว่าอันนี้ท่านควรจะต้องทบทวนอย่าง ยิ่งใหญ่ ผมยอมรับครับว่าที่ผ่านมาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาควรจะถูกยุบ เพราะที่ผ่านมาผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา มี ๓ คน ทำหน้าที่เหมือนผู้ตรวจการ กระทบงไม่มีผิดเลยทั้ง ๓ คน -----

เขาใช้วิธีแยกกันทำงานด้วย ๓ คนนี้ คนนี้รับเรื่องราวที่ไปจากสภา คนนี้รับเรื่องราวที่มาจากประชาชน คนนี้รับเรื่องราวที่ไปอีกฝ่ายหนึ่ง เสร็จแล้วต่างคนต่างทำงานเหมือนผู้ตรวจ เอาสิ่งที่ร้องเรียนมา แทนที่จะดำเนินการจัดการ ส่งเรื่องที่คนร้องเรียนมาเอาไปให้ฝ่ายบริหารว่าคุณถูกเขาเล่นงานอย่างไร ตกลงฝ่ายบริหารรู้อีกว่ามีคนเขามาเล่นงานว่าอย่างไร แล้วให้ฝ่ายบริหารช่วยชี้แจงมาได้ไหมว่าฝ่ายบริหารจะทำอย่างไร นั่งรอเป็นเดือน เป็นปีว่าเขาจะชี้แจงมาว่าอย่างไร พอชี้แจงมาว่าอย่างไร ท่านประธานครับ นี่ประสบการณ์ตรงผมเจ็บปวดกับผู้ตรวจการแผ่นดินมาก ผมส่งเรื่องถึงเขา เขาส่งไปให้รัฐบาลชี้แจง รัฐบาลส่งกลับมาเขาก็ส่งคำชี้แจงมาให้ผม บอกเขาชี้แจงแล้วจบ ผมบอกว่าอันนี้คือหน้าที่ของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาหรือครับ คุณไม่ใช่ผู้ตรวจการกระทรวง แต่คุณเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา แปลว่าผู้ตรวจการแผ่นดินของประชาชนทั่วประเทศ คุณไม่มีอะไรที่จะริเริ่มเองเลย ร้องเรียน นั่งอยู่ชั้น ๒๐ กว่าตึกสูง ๆ ผมจะเข้าไปจะต้องให้เขามารูดบัตรถึงจะเปิดได้ แค่อสถานที่ก็ปิดแล้ว แล้ววิธีการทำงานแบบนี้มันจึงไม่มีผลงานอย่างไรล่ะครับ แต่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติไม่เป็นดาวพระเคราะห์เหมือนกัน ทำงานตรวจสอบแหล่งกลาญ แต่ท่านเล่นเอา ๒ อันนี้มารวมกัน ผมคิดว่าท่านกำลังทำผิดนะครับ ผมคิดว่าท่านต้องปรับปรุงผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาใหม่ และจะต้องเขียนอำนาจหน้าที่ใหม่ให้เขาเริ่มได้ และคุณสมบัติต้องเปลี่ยนใหม่ ท่านได้คนอย่างที่เป็นอยู่ทั้งหมดเคยมีมา ๔ คน ผมสรรหามาหมด ๔ คน เกษียณหรือหลุดจากตำแหน่งไปแล้ว ๑ เหลือ ๓ ท่านรู้ไหมครับ ๓ คนนี้นะครับ ทั้ง ๔ คนเลยครับ ข้าราชการเก่าหมดเลย ข้าราชการระดับ ซี ๑๐ ซี ๑๑ หมดเลยทั้ง ๔ คน แล้ววิธีการทำงานก็ยึดแบบแผนราชการไม่มีผิด ไม่ใช่ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาเลยแม้แต่น้อย แต่พอถึงเวลาขึ้นเงินเดือนตัวเองจัดแจงบอกว่าเราเป็นองค์กรอิสระ ไม่ได้เหมือนข้าราชการ ขึ้นได้เลยเงินเดือน ท่านดูเขาทำดีครับ ท่านปล่อยได้ไหมอย่างนี้ ผมคิดว่าต้องรีบแต่อย่ายุบทิ้ง ท่านใช้คำ ครอบรวม จะทำเหมือนพรรคการเมืองบ้าง เสรีธรรมไปครอบรวมกับไทยรักไทย ชาติพัฒนาไปครอบรวม จริง ๆ ยุบทิ้งทั้งนั้นไปอยู่กับไทยรักไทย และท่านอย่าไปครอบรวมเลย ผมคิดว่าถ้าจะมี ปรับปรุงเสียใหม่ และจะเกิดประโยชน์ให้เขาเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาอย่างแท้จริง ท่านประธานครับ ผมคิดว่าศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองของเก่าทำงานได้ดี ผมคิดว่า

ท่านน่าจะจะเป็นแบบอย่างที่ดีในการสรรหา ในการดูกระบวนการทั้งหลายที่จะเป็นแบบอย่าง ให้ตัดแปลงในองค์กระษัตริย์อื่น ๆ และวิธีการทำงาน ผมคิดว่าอันนี้เป็นสิ่งที่ผมตรวจสอบ มาโดยตลอดและผมชื่นชม ผมคิดว่าไม่มีปัญหา เพราะฉะนั้นผมแนะนำให้ในขั้นนี้ว่าควรที่จะต้องดูกระบวนการของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผมคิดว่าเราจะพอที่จะพัฒนาเรื่องนี้ไปได้ดี

เรื่องสุดท้ายท่านประธาน เรื่องที่ ๕ ผมจะเพียงแค่อายากจะตอกย้ำที่ ศาสตราจารย์จรัส สุวรรณมาลา พูดเมื่อเช้านี้ อาจารย์จรัสมองจากนักรัฐศาสตร์เข้ามาหาประเด็นทางเศรษฐกิจ เข้ามาหาประเด็นในเรื่องของคลัง ผมเป็นนักเศรษฐศาสตร์ อายากจะมองจากคลังกลับไปหาในกระบวนการทางการเมืองคือรัฐศาสตร์ ผมขอสนับสนุนอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา เป็นอย่างยิ่ง อาจารย์จรัสหยิบยกปัญหาของบ้านเมืองในช่วง ๕ ปีที่ผ่านมา ในยุคระบอบทักษิณ ท่านไม่ได้พูดตรงว่าปัญหามันเกิดขึ้นในระบบทักษิณ ที่ได้ทำให้กระบวนการในการสร้างภาวะผูกพันทางการเงินกับกระทรวงการคลัง ความสัมพันธ์กับสถาบันการเมืองก็คือรัฐสภา ท่านประธานครับ ในหลักการของการคลังและในหลักการทางการเมืองแล้ว เงินทุกบาททุกสตางค์ที่เราจะใช้เป็นเงินของประชาชน ย่อมต้องผ่านการเห็นชอบจากตัวแทนของประชาชน คือ สส. และ สว. -----

ทุกบาททุกสตางค์ต้องผ่านการเห็นชอบก่อนแล้วจึงนำไปใช้ได้ แต่สิ่งที่รัฐบาลที่แล้วทำก็คือไปบีบบังคับให้ธนาคารออมสิน ธกส. กรุงไทย และธนาคารอาคารสงเคราะห์ เอาเงินไปใช้ก่อน แล้วบอกว่ารัฐบาลไปค้าประกัน เมื่อค้าประกันเสร็จ เมื่อมีหนี้ไม่ได้ชดใช้กับธนาคารดังกล่าว ก็กลับเข้ามาใส่ในพระราชบัญญัติงบประมาณแผ่นดินในปีถัดไป ท่านประธานครับ พวกผมเจ็บปวดมาก ผมเป็นวุฒิสมาชิกมาก่อน ปีนี้หกหมื่นล้าน ปีนี้แปดหมื่นล้าน เอาไปใช้หนี้ ธกส. ถามว่าไม่ให้ได้ไหม บอกไม่ให้ธนาคารเดือดร้อน ถามว่าแล้วคุณทำได้อย่างไร เงินทุกบาททุกสตางค์เป็นของประชาชน คุณเล่นเอาเงินไปใช้ก่อนแล้วมาตั้งให้เราใช้หนี้ทีหลัง เขาบอกเขามีสิทธิในการค้าประกัน ท่านประธานครับ อาจารย์จรูญพูดไว้ชัดเจนว่ารัฐธรรมนูญควรจะคุ้มครองดูแลในประเด็นนี้ใหม่ เรื่อง ควาไซ ฟิสเคิล โพลีซี (Quasi fiscal policy) ใช้ศัพท์ทางเทคนิค (Technic) นิดหนึ่ง จริง ๆ ก็คือเป็นเรื่องนโยบายทางการคลังที่มันกึ่ง ๆ มันมีลูกเล่น ที่มันไม่ใช่ นโยบายโดยการคลังที่แท้จริง แต่ใช้วิธีใช้สถาบันการเงินเอาเงินไปใช้ก่อน ผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญนะครับ

เรื่องที่ ๒ ที่อาจารย์จรูญพูด ก็คือเรื่องของการลดหย่อนภาษี ท่านประธานครับ การที่รัฐบาลได้ภาษีมาจะใช้อย่างไร ตัวแทนของประชาชนควรจะรู้ แต่การที่ได้เงินมาแล้วไปยกเว้นเลย ยกเว้นภาษี สิ่งที่เราจะได้มันก็เหมือนกับรัฐบาลได้มาแล้วใช้ไปใช้ใหม่ครับ แล้วถามว่าตัวแทนของประชาชนคือรัฐสภาควรจะต้องรับรู้ ควรจะต้องอนุมัติหรือเปล่า ท่านประธานคงจะเคยได้ยิน ผมพูดด้วยความเจ็บปวดมาตลอด ดาวเทียมไทยคม ดวงที่ ๔ ที่ชื่อว่า ไอพีสตาร์ (IPSTAR) เงินลงทุนหมื่นหกพันสี่ร้อยล้าน เขาขอยกเว้นภาษีรายได้จากดาวเทียมไทยคม ขอสิทธิพิเศษเหมือนกับอยู่ในเขตพิกัดการค้า ๘ ปี ขอยกเว้นภาษีรวมกันหมื่นเจ็ดพันกว่าล้าน แต่ว่ากฎหมายไปให้อำนาจว่ายกเว้นได้ไม่เกินเงินลงทุน ตกลงเขาเลยได้ไปหมื่นหกพันสี่ร้อยล้าน เท่ากับเงินลงทุน เขาไม่ต้องเสียภาษีแม้แต่บาทเดียวเซฟ (Save) เงิน ประหยัดเงินไปอีกหมื่นหกพันสี่ร้อยล้าน ท่านประธานครับ เหมือนกันไหมครับกับการที่เราเก็บเงินหมื่นหกพันสี่ร้อยล้านเข้ามาที่กระทรวงการคลัง แล้วตั้งพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ๑๖,๔๐๐ ล้านบาท ให้กับบริษัทไทยคม เหมือนกันไหมครับ เหมือนกันไม่มีผิดเลย แต่เขาเล่นยกเว้นไม่ต้องเก็บ มันก็เหมือนกับเก็บ แล้วเอาไปให้บริษัทชินฯ ท่านประธาน ถ้าเราปล่อยไว้อย่างนี้ไม่ว่าใครมาบริหาร

ประเทศ แล้วสามารถทำได้โดยที่รัฐสภาไม่ต้องให้คำอนุมัติ คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน จะเป็นแหล่งในการใช้เงินหลวง โดยที่ไม่ต้องผ่านสภา รัฐธรรมนูญช่วยดูแลตรงนี้ หน่อยดีไหมครับ กระทั่งกรมการโยธาธิการฯ ผมรู้ว่าท่านก็เจ็บปวดในเรื่องนี้ เราคุยกัน มาเยอะ เพราะฉะนั้นเรื่องพวกนี้ทำอย่างไร ต้องให้ประชาชนรู้ด้วยว่ามันมีการซิกแซก (Zigzag) นักการตลาด นักการเงินมันเล่นกลเกมเรื่องการเงิน เรื่องการตลาด แล้วมันก็ทำอย่างนี้ ทำให้บ้านเมืองเสียหายมาเท่าไร โดยที่คนไม่รู้เลยเพราะมันเล่นทางบัญชีหมด

ประการที่ ๓ ผมคิดว่าอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา ได้พูดไว้ในเรื่อง ความอิสระของธนาคารแห่งประเทศไทย ผมคิดว่าสำคัญนะครับ รัฐธรรมนูญ ไม่เคยพูดถึงเลยทุกฉบับ แต่ของในหลายประเทศได้พูดถึง ทำอย่างไรที่ท่านจะระบุ ให้ชัดเจนได้ไหมว่าธนาคารแห่งประเทศไทยจะมีอิสระได้มากน้อยแค่ไหน ท่านประธาน รู้จักกับท่านประธานป๊วย อึ้งภากรณ์ ผมก็รู้จักอาจารย์ป๊วย อึ้งภากรณ์ ท่านประธาน เคยทำงานกับท่านอาจารย์ป๊วย ผมก็เคยทำงานกับท่านอาจารย์ป๊วย ท่านประธาน ทราบดีว่าอาจารย์ป๊วยเป็นคนที่ต่อสู้เรื่องนี้ แล้วอาศัยบารมีของอาจารย์ป๊วยเอง ที่ทำให้ธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นอิสระ -----

ท่านประธานจะหวังที่เราจะมีบารมีอย่าง ดร.ป๋วย อึ้งภากรณ์ ไปเรื่อย ๆ ไหมครับ อาจารย์ป๋วยเคยเล่าให้ฟังว่า เมื่อถูกรัฐบาลแทรกแซง ไม่ใช่รัฐบาลเขาไม่ให้แทรกแซง อาจารย์ป๋วยถึงจุดหนึ่งอาจารย์จะบอกว่า เป็นผู้ว่าฯ แบงก์ชาติจะต้องลาออก แล้วไม่ใช่ ลาออกเงียบ ๆ แล้วไม่ให้สัมภาษณ์ แต่ต้องลาออกแล้วก็ให้สื่อมวลชนให้ประชาชนรู้และ ทำหน้าเครียด ๆ ทำหน้าจริงจัง แล้วก็ลาออก ท่านประธานก็คงจะทราบ ท่านก็ทำงาน กับอาจารย์ป๋วยมาก่อน ผมคิดว่าเราจะใช้บารมีอย่างนี้ ใช้เทคนิคธรรมาภิบาล ใช้เทคนิค ของคนที่มีอาวุโส เป็นที่นับหน้าถือตา มีบารมีมากขนาดนี้ไปได้อีกก็น่าในบ้านเมืองของเรา เพราะฉะนั้นเรื่องนี้ผมคิดว่าอาจารย์จรัส สุวรรณมาลา นั้นได้ให้ข้อคิดที่เป็นประโยชน์ แล้วก็น่าที่จะคิดดูนะครับว่าจะใส่อย่างไรได้ แล้วเรื่องสุดท้ายเรื่องการบริหารเศรษฐกิจมหภาค ผมคงไม่ต้องพูดอะไรซ้ำ ผมดีใจที่เห็นนักรัฐศาสตร์มองกลับเข้ามาหาเศรษฐศาสตร์ และเศรษฐศาสตร์ก็มองกลับเข้าไปว่ารัฐสภา สถาบันการเมืองควรจะได้ควบคุมฝ่าย บริหารอย่างแท้จริง ถ้าไม่อย่างนั้นแล้วฝ่ายนิติบัญญัติจะไม่มีน้ำยาอะไรเลย สุดท้ายครับ ท่านประธานครับ ผมอยากจะฝากประเด็นเล็ก ๆ กลับไปหาเรื่องสภาผู้แทนราษฎรนัดหนึ่ง กับวุฒิสภา ขอ ๒ นาทีตรงนี้ ท่านประธานทราบใช่ไหมครับว่าแต่เดิมนี่ที่กฎหมาย มีความจำเป็น และพวกท่านหลายคนไปประเมินผลงานมา สถาบันพระปกเกล้าก็ไปประเมิน ผลงาน ใคร ๆ ไปประเมินผลงานวุฒิสภา แล้วก็บอกวุฒิสภาพวกผมทำหน้าที่ในการ กู้เงินกรอกกฎหมายได้ดีพอสมควร เป็นเครดิตของผม แต่ท่านประธานครับ ผมอยากจะกราบเรียนที่พวกผมกู้เงินกรอกกฎหมายได้ดีพอสมควรเพราะอะไรรู้ไหมครับ เพราะกฎหมายที่มันออกมาจากสภาผู้แทนราษฎรมันและตุ้มเป๊ะ มันดูดีเยี่ยมเดี๋ยวก็รู้ว่า มันต้องแก้ไข ถ้ามว่าทำไมถึงต้องแก้ไข ถึงต้องกู้เงินกรอก ก็เพราะว่าในสภาผู้แทนราษฎร เรามีปัญหาที่พรรคการเมืองครอบงำ สส. เสียทั้งหมด ฝ่ายบริหารครอบงำเสียทั้งหมด โดยผ่านวิป (Whip) ผ่านคณะกรรมการประสานงาน แล้วบรรดา สส.ทั้งหลายเข้ามา ไม่อยากจะนั่ง ประชุมหรอกครับ เพราะอะไรครับ เข้ามาถ้าเขาไม่มีชื่อก็พูดไม่ได้ ถ้ามีชื่อก็ต้องพูด ตามวิป ที่สั่งให้เห็นด้วย ตกลงฝ่ายรัฐบาลก็ไม่อยากจะไปแก้ไขอะไรกฎหมาย เพราะว่าตัวเองก็พูดไม่ได้ ถ้าจะพูดก็ต้องพูดตามสั่ง ฝ่ายค้านมืออยู่นิดเดียวร้อยคน ร้อยกว่าคน ทำอะไรไม่ได้ แก้ไขอะไรไม่ได้ จะแก้ไขอะไรก็แก้ทุกที่ในสภา

ตกลงกฎหมายที่มาจาก สส. มาหาวุฒิสภา ก็ดูว่าจะมีปัญหาหนัก พวกผมก็แก้ไขกันนำดู ก็เลยดูเหมือนจะมีผลงาน แต่อย่าคิดว่าเป็นผลงานที่จะต้องคงไว้ตลอด ถ้าท่านจะยุบวุฒิสภา ท่านทำอย่างไรให้ สส. มีอิสระในการพิจารณากฎหมายตามสมควร ผมคิดว่าท่านยุบไปเลยวุฒิสภา ท่านอย่าได้อาลัยอาวรณ์เรื่องกลั่นกรองกฎหมาย แต่ถ้าท่านอยากจะให้วุฒิสภาช่วยทำหน้าที่กลั่นกรองกฎหมายจริง ท่านทำเป็นสภาคู่ได้ใหม่เรื่องกฎหมาย คือไม่ใช่ให้วุฒิสภาไม่มีอำนาจในการเสนอกฎหมายเลย ควรจะให้กฎหมายมาจาก สส. ก็ได้แล้วไปวุฒิสภากลั่นกรอง แต่ให้วุฒิสภาเสนอกฎหมายแล้วให้ สส. กลั่นกรองบ้างได้ใหม่ ออสเตรเลีย (Australia) ก็ทำ หลายต่อหลายแห่งก็ทำ เพราะฉะนั้นประเด็นนี้ขอกรุณาใคร่ครวญสักนิดหนึ่ง ที่มีคนบอกว่าวุฒิสภาพวกผมทำงานด้านกฎหมายได้ดีพอสมควร ได้ดี เพราะว่ามีมาตรฐานที่ผ่านมามันต่ำมาก และที่มันต่ำมากก็เพราะว่าสภาผู้แทนราษฎรของเราถูกครอบงำจาก พรรคการเมืองพรรคการเมืองหนึ่ง และมีวิป มีการกำหนดมาเลยว่าเรื่องนี้ต้องผ่าน เรื่องนี้ต้องไม่ผ่าน ขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายธนนิติ เศรษฐบุตร (ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ) : ท่านสมาชิกครับ คือผมเรียนว่าท่านประธานท่านไม่อยู่ แต่กรรมวิธีการของท่านอยู่ จดเอาไว้ที่นั่นนะครับ เพราะฉะนั้นท่านก็เวียนกันออกไปได้ ผมเรียนถามท่านชาติชาย เจียมศรีพงษ์ ว่าเมื่อกี้ท่านยกมือ ท่านจะประท้วงหรืออย่างไร เพราะไม่อย่างนั้นต้องเป็นไปตามลิสต์ ว่าอย่างไรครับ

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : ท่านประธานสภาที่เคารพครับ ผมไม่ถึงกับประท้วงนะครับ ก็ขออนุญาตที่จะได้เรียนสั้น ๆ นะครับ

นายบรรณิณี เศรษฐบุตร (ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ) : ตอบสั้น ๆ คนที่พูดก่อนนะครับ

นายชาติชาย เจียมศรีพงษ์ : สั้น ๆ นะครับ พอตัวอย่างนี้ครับ เมื่อสักครู่นะครับ ท่านมนตรี เพชรขุ้ม ได้เรียนต่อสภาในเรื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จริงกรอบนี้ผมคิดว่าน่าจะเป็นกรอบที่ ๒ นะครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนอย่างนี้ครับว่าในเรื่องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนะครับ ผมขออนุญาตสั้น ๆ นะครับท่านประธานเพื่อไม่ให้ยืดเยื้อนะครับ กรอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนี้ ที่อยู่ตามต่างจังหวัดตามภูมิภาคนี้จะมีองค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาลและเมืองการบริหารส่วนจังหวัด แต่ขออนุญาตที่จะได้เรียนนิดหนึ่งครับ ต้องขอประทานอภัยด้วยครับ ท่านมนตรี เพชรขุ้ม ในเรื่องของท้องถิ่นนะครับ ก็คือท่านได้บอกว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัดและเทศบาลมีเครื่องจักรเครื่องมือเยอะแยะมากเลยนะครับ แล้ว อบต. ประสบปัญหาในเรื่องของงบประมาณ อบจ. ก็คือองค์การบริหารส่วนจังหวัดนี้บางพื้นที่ลงไปพัฒนาในกลุ่มเครือญาติ ผมคิดว่าถ้า อบจ. หรือเทศบาลเหล่านั้นลงไปทำในกลุ่มเครือญาติ ผมคิดว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดีและไม่ควรกระทำอย่างยิ่งด้วยนะครับ เพราะฉะนั้นยังมีอีกหลายพื้นที่ครับ ที่ท้องถิ่นด้วยกันนะครับ วันนี้เมื่อสักครู่ท่านประธานครับ ท่านคุณหมอชัชชัย ที่อยู่อนุกรรมการของกรอบที่ ๑ ก็มานั่งอยู่ด้วยนะครับ ผมขออนุญาตเรียนอย่างนี้ครับว่าในเรื่องของท้องถิ่นด้วยกันนี้คงจะต้องรักกันเยอะ ๆ เพราะว่าเรามีตัวแทนจากทั้งองค์การบริหารส่วนตำบล มีตัวแทนของเทศบาลและมีตัวแทนขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนะครับ ที่ได้มามีส่วนร่วมในการที่ได้เข้ามาประติมากรรมร่างรัฐธรรมนูญ การที่กฎหมายรัฐธรรมนูญเราจะใช้ในปี ๒๕๕๕ เป็นกฎหมายที่จะต้องใช้เหมือนกันทั่วประเทศ เรายังมีกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญอีกหลายฉบับที่จะต้องเข้าไปร่วมกันแก้ปัญหา นะครับ ก็ขออนุญาตเรียนว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นมีความใกล้ชิดกับประชาชนจริง ๆ แล้วนะครับ เพราะว่าจุดมุ่งหมายแล้วก็เป้าประสงค์ก็เหมือนกัน ก็คือการที่จะได้การพัฒนาและการแก้ปัญหา นะครับ ขออนุญาตเรียนอย่างนี้นะครับว่า ในปี ๒๕๕๙ เราประสบปัญหาเยอะมากครับ

ในเรื่องของภูมิภาคแล้วก็มาสู่ในระดับประเทศ เช่น ในเรื่องของอุทกภัย ในปีที่ผ่านมาท่านจะเห็นว่าหลายจังหวัดประสบอุทกภัย ไม่ว่าจะเป็นจังหวัดแพร่ สุโขทัย พิษณุโลก พิจิตร แล้วรวมมาถึงจังหวัดนครสวรรค์ สุดท้ายแล้วนี่ก็มาเกิดที่อยุธยาบ้าง อ่างทองบ้าง เกิดความเสียหายทั้งระบบสาธารณูปโภค เสียหายทางด้านทรัพย์สิน ผมคิดว่าเป็นหมื่น ๆ ล้านบาทนะครับ ตรงนี้ถือว่าเป็นปัญหาในระดับภูมิภาคและเป็นปัญหาระดับประเทศด้วยที่เป็นปัญหาอย่างนี้ก็เพราะว่าพื้นที่เหล่านี้มีลำน้ำนาน ลำน้ำยม ลำน้ำปิง ลำน้ำวัง ลำน้ำยม ไม่มีเขื่อนนะครับ เพราะฉะนั้นตรงนี้จะปัญหาซ้ำซากในเรื่องอุทกภัยนะครับ เพราะฉะนั้นในอนาคตนี้ขออนุญาตที่จะได้เรียนว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายประเภทเดียวกันทั่วประเทศ กฎหมายลูกก็เหมือนกัน บางครั้งสภาพพื้นที่แต่ละจังหวัดไม่เหมือนกัน ภาคอีสานอาจจะมีปัญหาในเรื่องของภัยแล้งที่จะเกิดขึ้นนะครับ อาจจะมีปัญหาในเรื่องอุทกภัย แต่ภาคเหนือจะมีปัญหาก็คืออีกเดือนเศษ ๆ จะเกิดปัญหาภัยแล้ง เพราะฉะนั้นผมขออนุญาตกราบเรียนท่านประธานผ่านไปยังท่านกรรมาธิการยกกว้างๆ ครับ ว่าปัญหาบางปัญหาเมื่อเราได้นำกฎหมายเหล่านี้ไปใช้แล้วนะครับก็อาจจะต้องดูด้วยว่าสภาพข้อเท็จจริงของแต่ละพื้นที่นั้นมีปัญหาอย่างไร ขอขอบคุณครับที่อนุกรรมาธิการ แล้วก็คณะกรรมาธิการยกกว้างๆ นะครับได้สังเกตเห็นความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนะครับ

ผมได้รับฟังมาว่าจะมีการกระจายอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น คงไม่ต่ำกว่ารัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ และก็มากขึ้นด้วย แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นผมขออนุญาต กราบเรียนว่าเมื่อกระจายอำนาจแล้วองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็คงจะต้องยอมรับด้วย ในเรื่องของระบบการตรวจสอบ หรือระบบการมีส่วนร่วมของประชาชนที่จะเข้ามาดู ในเรื่องของพื้นที่ ฝากท่านประธานสั้น ๆ นิดเดียวครับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการถ่ายโอนหลายกรณีครับ แต่ว่ารับถ่ายโอนมาในสภาพที่ไม่สามารถที่จะพัฒนาได้ นะครับ เช่น ระบบโครงสร้างพื้นฐานอีกหลาย ๆ กรณีได้รับมาค่อนข้างที่จะแย่มาก ก็ฝาก ท่านประธานนิดหนึ่งในเรื่องของกรรมาธิการยกร่างฯ ก็คงจะได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการ ที่จะได้ให้กฎหมายลูกได้ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและ การแก้ปัญหาอย่างชัดเจนนะครับ เพราะฉะนั้นขออนุญาตสรุปได้ว่าท้องถิ่นนั้นก็คงจะได้ เข้ามามีส่วนร่วมด้วยฝ่ายปกครองที่อยู่ในจังหวัดต่าง ๆ ในการแก้ปัญหา มิฉะนั้นแล้วคนที่ อยู่ในท้องถิ่นก็จะเข้าไปอยู่ในพื้นที่ที่มากมาย ขออนุญาตที่จะวกไปกรอบที่ ๑ พอดี ท่านมนตรี เพชรขุ้ม จริง ๆ แล้วผมไม่ได้ประท้วงหรอกครับ แต่ผมคิดว่าผู้นำของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการที่จะได้นำเครื่องจักร เครื่องมือ รถแบคโฮ (Backhoe) รถเกรด (Grader) ไปตามพื้นที่ต่าง ๆ ถ้าไปทำในเครือญาติก็คงจะไม่ดี ผมคิดว่าก็เป็นการดีที่ได้เตือน ในสภาแห่งนี้ครับ แต่ผมคิดว่า อปท. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่นั้นก็คงจะเห็น ความสำคัญของภาพรวม สั้น ๆ นิดเดียว ท่านประธานครับ ในเรื่องของวาระผู้นำ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็เช่นกันครับ ในปี ๒๕๔๗ มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดทั่วประเทศ กฎหมายเขียนว่าวาระนั้น ๔ ปี แต่บางจังหวัดกว่าที่คณะกรรมการ การเลือกตั้งนั้นจะรับรองเกือบปีครับ บางครั้งสภาพว่าจะได้ประชุมเกือบปี เพราะฉะนั้น จริง ๆ เรื่องวาระเหลือ ๓ ปี เห็นด้วยกับ คุณมนตรี เพชรขุ้ม ว่าวาระของผู้นำ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ควรไปจำกัด เพราะว่าถ้าเรามีเรื่องของการตรวจสอบ เรามีการที่มีส่วนร่วมของประชาชนมากขึ้น ผมคิดว่าอย่าไปปิดกั้น เพราะว่าประชาชน นั้นก็คงจะดูอยู่ว่าใครนั้นเป็นผู้ได้เข้ามาพัฒนาบ้านเมือง ก็ขออนุญาตที่จะได้สรุปสั้น ๆ ขอบขอบคุณท่านประธานครับ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายธนนิติ เศรษฐบุตร ประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้ นายเสรี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภา
ร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :

ขอพระคุณครับ ท่านสมาชิกครับ ขออนุญาตหารือที่ท่านคิดหนึ่งว่าในการอภิปราย
เรากำลังอภิปรายอยู่ในกรอบที่ ๒ ผมเข้าใจเพื่อนสมาชิกเวลาเสนอประเด็นปัญหา
ก็อยากจะให้ครบ เตรียมมาคิดมาก็อยากจะให้เป็นประโยชน์มากที่สุด เพียงแต่ว่า
เราต้องมีการบริหารเวลาตามสมควร เนื่องจากว่าตอนนี้เราอยู่ในวาระที่ ๒ เดี่ยวจะมี
วาระที่ ๓ เรื่องสำคัญก็คือเรื่องเกี่ยวกับการพิจารณาเรื่องหลักเกณฑ์วิธีการออกเสียง
ประชามติในวาระที่ ๑ จะรับหลักการหรือไม่ ถ้าท่านสมาชิกใช้เวลาเกินเยอะ เราก็จะ
มีปัญหาเรื่องการบริหารเวลา แล้วถ้าหากว่าอยู่ในกรอบที่ ๒ ก็อยากอภิปรายในกรอบที่ ๒
จริง ๆ ต้องขอความกรุณา บางท่านอาจจะเสนอมาก็เห็นเป็นประโยชน์ แต่ถ้าหากว่า
เราพูดกรอบที่ ๒ แล้วเราก็ไปกรอบที่ ๑ แล้วท่านก็เสนอมาก็เราก็จะสับสน เพราะฉะนั้น
ผมอยากหารือท่านสมาชิกอย่างนี้ครับ พอท่านอภิปรายดูเนื้อหาสาระที่จะให้กรรมาธิการ
ยกร่างฯ เขาจะนำความคิดเห็นของประชาชน หรือความคิดเห็นของท่านไปพิจารณา
อย่างไร บางทีเราไปอภิปรายเรื่องในท้องถิ่นของเรา จริง ๆ ก็เป็นความทุกข์ร้อน
แต่อยากให้ตรงในเนื้อหาของรัฐธรรมนูญก่อน ขอหารืออย่างนี้ก็แล้วกันนะครับ
แล้วขอความกรุณานิดหนึ่ง ผมพยายามจะไม่จำกัด เพราะว่าเป็นสิทธิในการที่จะให้
ประชาชนรับฟัง แต่เราต้องช่วยกันบริหารกันเองด้วยนะครับ ให้ใช้เวลาตามสมควร
ในประเด็นที่มันตรงประเด็นจริง ๆ นะครับ และอันไหนที่เพื่อนอภิปรายไปแล้วถ้าจะซ้ำ
เดี่ยวเราเอาไว้โอกาสหน้าก็ยังมีอภิปรายกันอยู่เรื่อย

เพราะการรับฟังความคิดเห็น การแถลงความคืบหน้าของกรรมาธิการยกร่างฯ ก็จะต้องอยู่ตลอด ไม่ใช่ว่าไม่ได้อภิปรายวันนี้แล้ว วันหน้าจะไม่ได้อภิปรายอีกก็ไม่ใช่ ขอให้ช่วยกันบริหาร ท่านอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ เชิญครับ

นายอรรถรัตน์ รัตนจันทร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ ผม อรรถรัตน์ รัตนจันทร์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ จากการศึกษาที่ได้มีการจัดเวทีประชุม รับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนในจังหวัดมุกดาหาร ผมได้สรุปประเด็น ในส่วนของกรอบที่ ๒ ไว้ และก็มีประเด็นที่สำคัญ ซึ่งอยากจะนำเสนอต่อสภาร่างรัฐธรรมนูญ และกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ซึ่งจะเป็นประเด็นที่เป็นประเด็นสำคัญ และก็มีเหตุผล ที่กระชับ ผมขออนุญาตกราบเรียนในเรื่องแรก ก็คือมีประชาชนในจังหวัดมุกดาหารเสนอแนะ ความคิดเห็นว่า ถ้ายังมีการคงไว้ในเรื่องของบัญชีรายชื่อของพรรคการเมืองที่ได้คะแนนเสียง น้อยกว่าร้อยละ ๕ ของจำนวนคะแนนเสียงรวมทั้งประเทศ ให้ถือว่าไม่มีผู้ใดในบัญชีนั้น ได้รับเลือกตั้งนั้น ขอให้ปรับลดลงมาเหลือเพียงร้อยละ ๑ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้สมัครจาก พรรคเล็กที่มีศักยภาพได้มีโอกาสเข้ามาเป็น สส.

ในเรื่องต่อไป หากผู้สมัคร สส. ถูกวินิจฉัยว่ากระทำความผิด หรือทุจริต ในการเลือกตั้งจนกระทั่งถูกให้ใบแดง ควรมีบทกำหนดโทษกับกรรมการบริหารพรรค ต้นสังกัดไว้ด้วย เนื่องจากเป็นบุคคลที่คัดสรรผู้สมัคร จึงควรจะต้องรับผิดชอบในเรื่อง ดังกล่าวด้วย

ในส่วนของการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมือง มีผู้เสนอแนะว่าเมื่อมีการ ถูกฟ้องร้อง และศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาว่ามีความผิด ให้ผู้นั้นยุติการปฏิบัติหน้าที่โดยทันที และก็ในการประกาศผลการเลือกตั้งควรจะทำโดยเร็ว โดยมีกำหนดระยะเวลาที่ชัดเจนแน่นอน เพื่อไม่ให้งานสะดุด

ในประเด็นต่อไป ในเรื่องของนายกรัฐมนตรีกฎอภิปรายไม่ไว้วางใจ และถูกตรวจสอบได้ง่าย ในส่วนนี้ประชาชนควรเข้าไปมีส่วนร่วมด้วย โดยให้ลดจำนวน ประชาชนจำนวน ๕๐,๐๐๐ คน ในการเข้าชื่อ โดยให้ลดลงมาอีกครั้ง ในส่วนของ สส. บัญชีรายชื่อไม่ควรมีต่อไป เนื่องจากที่ผ่านมามีการพบว่ามีการจ่ายเงินให้พรรคการเมือง เพื่อแลกกับตำแหน่ง

ในข้อต่อไป เห็นว่า สส. ไม่จำเป็นต้องจบปริญญาตรี เนื่องจากเป็นการแบ่งชนชั้น และเป็นการกีดกันสิทธิเสรีภาพส่วนบุคคล ซึ่งทำให้เกิดความไม่เท่าเทียมกัน ในส่วนของ สว. เห็นด้วยในการที่จะมามีการสรรหาจากทุกกลุ่มอาชีพ แต่ทั้งนี้ทั้งนั้น ให้คณะกรรมการสรรหาต้องเป็นกลางและมีความเที่ยงธรรม ในวาระการดำรงตำแหน่งของ สส. ควรดำรงตำแหน่งได้เพียง ๒ วาระเท่านั้น จะติดต่อกัน หรือไม่ติดต่อกันก็ได้ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้อื่นได้มีโอกาสเข้ามาทำหน้าที่ สส. ด้วย แล้วกรัฐมนตรีควรจะมาจาก สส. หรือจากบุคคลภายนอกก็ได้ เพื่อให้มีความหลากหลาย โดยบุคคลภายนอกนั้น ควรจะเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในเชิงบริหารได้ ในส่วนของนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีไม่ควรจะมีผลประโยชน์ทับซ้อนทั้งในระหว่างการดำรงตำแหน่ง และเมื่อพ้นจากตำแหน่งแล้ว และควรมีการเพิ่มในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจใด ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างเด็ดขาด เข้าไปด้วย

ในส่วนของการกำหนดจริยธรรม และคุณธรรมของนักการเมือง ควรมีบทลงโทษที่ชัดเจน เนื่องจากนักการเมืองเป็นผู้มีบทบาทในการกำหนดชะตากรรมของประเทศ จึงต้องมีคุณธรรม และจริยธรรมมากกว่าประชาชนทั่วไป

ในส่วนของการเลือกตั้ง สส. ควรจำกัดวงเงินค่าใช้จ่ายในการหาเสียง รวมทั้งจำกัดพื้นที่ในการติดตั้งป้ายต่าง ๆ โดยควรให้ กกต. เป็นผู้ดำเนินการจัดทำป้ายโฆษณาหาเสียง รวมทั้งจัดทำใบปลิวโฆษณา -----

แล้วก็กำหนดจำนวน และกำหนดที่จะติดตั้งป้ายไว้ด้วย ในส่วนของ สส. ควรสังกัด พรรคการเมือง มีประชาชนเห็นด้วยอย่างยิ่งเพื่อป้องกันการซื้อขายตัว แต่ควรลดระยะเวลา ในการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองนับแต่วันที่สมัครรับการเลือกตั้งติดต่อกัน ให้เหลือเพียง ไม่น้อยกว่า ๓๐ วันครับ

ในส่วนของ การกระจายอำนาจให้กับชุมชน ประชาชนเห็นว่าควรกระจายอำนาจ ให้ชุมชนเพิ่มมากขึ้น และควรกำหนดระยะเวลาในการออกกฎหมายดูไว้อย่างชัดเจน ในรัฐธรรมนูญ ผมมีปัญหาที่ความจริงอยากจะสอบถามท่านประธานคณะกรรมการร่าง รัฐธรรมนูญในเรื่องของแบบสอบถามที่คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ทำออกมาให้เป็น แบบสอบถาม แล้วก็ชื่อของคณะกรรมการวิสามัญประสานการมีส่วนร่วมและการประชาคมติ ทำไว้ซึ่งเป็น ๒ แบบ พอที่ท่านประธานคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้ออกไปก่อน ไม่ทราบว่าถ้าท่านคณะกรรมการยังอยู่ก็อยากจะขอความกระจ่างตรงนี้เพื่อเวลาที่ คณะกรรมการระดับจังหวัดลงไปในพื้นที่จะได้ทราบว่าควรจะใช้แบบสอบถามจากที่ไหนครับ ขอขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ จริง ๆ ถ้าท่านจะถามนี้ท่านถามได้เลยนะครับ เพราะว่าท่านประธานก็ดี หรือคณะกรรมการก็ดี แม้ไม่อยู่ห้องนี้ท่านก็ฟังอยู่ข้างนอก อาจจะอยู่ห้องอาหาร ที่นี่ผมเรียน ท่านนิดหนึ่งนะครับ สิ่งที่ท่านเสนอตกลงอย่างนี้ได้ไหมครับ ถ้าหากว่าเป็นข้อเสนออยาก ให้ท่านบอกด้วยความเห็นที่ท่านถามกรรมการหรือเสนอกรรมการร่างฯ นั้นจาก เวทีไหน จะได้มีฐานว่ามาจากเวทีนี้นะ ไปฟังมาแล้วประชาชนที่มาอยู่ในเวทีเขาเห็นอย่างนี้ เป็นภาพรวม ๆ มา ผมก็หวังว่าเดี๋ยวกลายเป็นเสนอรายบุคคลไป คนนี้เสนออย่างนี้ เราก็มา อ่านให้ฟังไปเรื่อย ๆ ภาพรวมมันก็ไม่เกิดนะครับ ถ้าจะเสนอความเห็นในลักษณะนี้ให้บอก เวทีด้วย ก็จะขอบพระคุณมากนะครับ ส่วนอย่างที่ท่านยกตัวอย่างสักคนนี้ ท่านบอกว่า กรรมการร่างฯ ช่วยตอบทีหนึ่งนะครับ ว่าแบบสอบถามมีปัญหาอย่างไร ผมว่าอันนี้ถูก พอเราประชุมร่วมกันคือให้ทั้ง ๒ ฝ่ายหาทางที่จะทำงานร่วมกันนะครับ ถ้าเป็นคำถาม ก็อยากให้เป็นคำถามรวมนะครับ ท่านที่มีรายชื่อไว้แล้ว ถ้าไม่มี ไม่อยู่ ผมก็จะผ่านนะครับ ท่านประดิษฐ์อยู่ เคารพครับ

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม : กราบเรียนท่านประธาน ท่านสมาชิกที่เคารพ
 กระผม ประดิษฐ์ เหลืองอร่าม จากการทำไต่ถามการเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของประชาชน
 ในจังหวัดเพชรบุรี และมีหลายท่านที่ให้ความเห็นผ่านมายังกระผม นั้น สรุปประเด็นดังนี้ครับ
 ส่วนประเด็นที่ข้าพเจ้าไม่นำเสนอท่านนะครับ เพื่อเป็นการไม่รบกวนเวลานะครับ
 ประเด็นที่มาของ สว. นั้นส่วนใหญ่เห็นว่าควรจะมาจากการสรรหา มีบางส่วนที่เห็นว่ามาจก
 การเลือกตั้ง แต่มีตรงประเด็นที่ว่าถ้ามาจากการเลือกตั้งไม่ควรที่จะให้มีการแต่งตั้งองค์กฤษฎี
 นะครับ ส่วนถ้าหากว่ามีการสรรหา นั้นให้แต่งตั้งองค์กฤษฎีได้ เนื่องจากว่ารัฐบาลกับองค์ก
 ฤษีนั้นจำเป็นต้องมีการตรวจสอบ ทั้งนี้ถ้าหากว่าที่ผ่านมามี สว. ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นแนวร่วม
 หรือมีพันธมิตรกับรัฐบาลก็จะทำให้การตรวจสอบขององค์กฤษฎีนั้นทำได้ยากขึ้นนะครับ
 ประเด็นต่อมาคือ สส. ระบบบัญชีรายชื่อ ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรมีเนื่องจากไม่ได้เป็นตัวแทน
 ของประชาชนโดยแท้จริง มีบางส่วนที่เห็นควรให้มี แต่ต้องแบ่งตามกลุ่มสาขาอาชีพครับ
 ในเรื่องของคุณสมบัติการสังกัดพรรคการเมืองนั้นประการสำคัญอยู่ที่จะต้องกำหนดวัน
 เลือกตั้งให้หลังจากจำนวนวันในการสังกัดพรรค อย่างเช่น ถ้าหากว่าสังกัดพรรค ๓๐ วัน
 จะต้องเลือกตั้งหลังจาก ๓๐ วัน เพื่อให้ สส. สามารถย้ายพรรคได้ครับ ในส่วนของการ
 แบ่งเขตหรือรวมเขตนั้นส่วนใหญ่เห็นว่าแบ่งเขตเหมือนเดิม -----

ซึ่งมีข้อดีดังนี้คือประชาชนรู้จักตัวแทนของเขาที่ดีขึ้น แล้วก็เป็นการแบ่งเบาภาระของ สส. เพราะว่าถ้าหากว่ารวมเขตใหญ่ขึ้นนั้น สส. ต้องทำหน้าที่ในหลายอำเภอ ทำให้ต้องสิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายมากขึ้น และสามารถคัดคนเข้าสู่การเมืองได้ดีขึ้น ส่วนข้อเสีย นั้น สส. แบ่งเขตนั้นไม่ได้เป็นตัวแทนของบุคคลทั้งจังหวัด ข้อเสียประการต่อมาคือ เกิดการพัฒนาแต่ละเขตไม่เท่าเทียมกัน กรณี สส. ท่านหนึ่งอยู่พรรคฝ่ายค้าน ท่านหนึ่ง อยู่ฝ่ายรัฐบาล ทำให้ในจังหวัดนั้นพัฒนาไม่เท่ากัน ประการต่อมาคือเพิ่มภาระให้ สส. ที่ต้องดูแลทั้งจังหวัด และจะเกิดการซื้อเสียงมากขึ้นกว่าเดิม และซื้อหนักกว่าเดิม ถ้าหากกรณีรวมเขตมีข้อเสียดังนี้ครับ

ส่วนการที่เราจะกำหนดให้ สส. หรือ สว. ถ้าเป็น สส. ห้ามส่งเครือญาติ เป็น สว. นั้น ผมมีประเด็นนำเสนอให้มีการชี้แจง หรือวิเคราะห์ในรายละเอียดว่า คำว่า เครือญาติ นั้นเราหมายถึงกี่ชั้น โดยที่จะได้ไม่ต้องตีความในอนาคตนะครับ

อีกประการหนึ่งคือเรื่องของนายกฯ มาจากการเลือกตั้ง ส่วนใหญ่ประชาชน เห็นด้วยที่มาจาก การเลือกตั้ง แต่มีข้อสังเกตว่า ถ้าหากว่าการเมืองถึงทางตัน อย่างกรณี ที่ประชาชนนับแสนคนเคลื่อนไหวมาคัดค้านต่อต้านรัฐบาล และรัฐบาลก็ไม่ดำเนินการ แก้ไข ไม่ลาออก ไม่ยุบ ตรงนี้จะถือว่าเป็นวิกฤติหรือไม่ แล้วก็เราก็จะมีกรอบในทางแก้ไขอย่างไร เพื่อไม่ให้มีการปฏิวัติรัฐประหารอย่างที่ เป็นมา ส่วนคำว่า วิกฤติ นั้นเราจะตีความอย่างไรว่า คนเท่าไรเป็นวิกฤติ หรือการกระทำอย่างไรของประชาชนเป็นคำว่าวิกฤติ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ รายชื่อที่แจ้งไว้ครับ ถ้าไม่อยู่ในห้องผมผ่านนะครับ ท่านจตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี เชิญครับ

นายจตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี : ขอบคุณท่านประธานครับ กราบเรียนท่านประธาน ผม จตุรินทร์ ภิรมย์ภักดี สสร. นะครับ ประเด็นที่จะพูดนี้ครับ คงจะเป็นคาบเกี่ยวระหว่าง กรอบที่ ๑ และกรอบที่ ๒ นะครับ ซึ่งว่าด้วยถึงจริยธรรมและคุณธรรม ภายใต้รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ ในมาตรา ๗๗ ซึ่งระบุไว้ว่ารัฐบาลต้องจัดให้มีมาตรฐานทางคุณธรรม และจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนะครับ ซึ่งก็ได้มีเอกสารทำขึ้นมา ๒ อันคือ ข้อบังคับว่าด้วยประมวลจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและกรรมาธิการ ฉบับปี ๒๕๕๒

นะครับ แล้วก็ประมวลจริยธรรมของสมาชิกวุฒิสภาและกรรมการ ปี ๒๕๔๕ ซึ่งทั้ง ๒ ฉบับนี้ ก็คงต้องถือว่าเป็นสื่อกระดาษนะครับ เพราะว่าในหกเจ็ดปีที่ผ่านมาไม่ได้มีอะไรที่เป็น รูปธรรมเห็นชัดในการประเมิน ผมเลยจะขอกรุณาเสนอสั้น ๆ ๒ ประเด็นที่เกี่ยวกับมาตรา ๗๗ ซึ่งจะให้บรรจุไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันนะครับ คือ

ประเด็นที่ ๑ ในเรื่องเพิ่มอำนาจในการตรวจสอบพฤติกรรมที่ขัดต่อจริยธรรม ของ สส. และ สว. เพราะปัจจุบันนี้อำนาจในการตรวจสอบของคณะกรรมการประมวล จริยธรรมไม่สามารถทำได้หากไม่มีการร้องเรียน แล้วก็คงเป็นที่ทราบดีว่า สส. หรือ สว. ที่ผ่านมาก็ไม่ค่อยอยากร้องเรียนหรือกล่าวหาตัวเอง เพราะว่าอาจจะคำนึงถึงประเด็น ภาพลักษณ์ส่วนรวม ฉะนั้นจึงขอเสนอแนะครับ ให้ออกเป็นกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ เพิ่มอำนาจในการตรวจสอบ และให้อำนาจตรวจสอบเป็นไปตามระบบการไต่สวน กล่าวคือ เมื่อความปรากฏต่อสาธารณะคณะกรรมการมีสิทธิที่จะเรียกผู้ที่ถูกกล่าวหาหรือพาดพิง เข้าชี้แจงได้ โดยไม่จำเป็นต้องให้ผู้มีส่วนได้เสียร้องเรียนก่อน

ส่วนภาคที่ ๒ ของจริยธรรมนี้ก็คือขาดสภาพบังคับ ซึ่งประมวลจริยธรรม ปัจจุบันนี้มีบทลงโทษที่น้อยหรือไม่มีเลย สิ่งที่ผมอยากขอเสนอก็คือเสนอให้ลงโทษตาม หมวด ๒ ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการตามประมวลกฎหมายอาญาตามมาตรา ๑๕๗ กล่าวคือ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่ ๑ ปี ถึง ๑๐ ปี รวมทั้งปรับ หรือทั้งจำและปรับ -----

สองอย่างนี้ผมคิดว่าที่เราพูดกันมาหลายอาทิตย์มานี้มันเป็นการซ่อมแซม ต่อเติมบ้าน แต่สิ่งที่ผมอยากจะดึงความสนใจมาคงเกี่ยวกับเรื่องทำอย่างไรให้ผู้ที่จะเข้ามาอยู่อาศัยในบ้านนี้ประพฤติตัวอยู่ในกรอบนะครับ ก็เลยอยากจะฝากท่านคณะกรรมการยกกว้างๆ ไว้ ณ ที่นี้ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ รายชื่อท่านต่อไป คุณชาติชาย แสงสุข กรอบไหนครับ ถ้ากรอบ ๑ ผมขอคราวหน้าแล้วกัน คราวต่อ ๆ ไปนะครับ ไม่อย่างนั้นมันย้อน กรอบ ๒ นะครับ เชิญครับ

นายชาติชาย แสงสุข : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ท่านคณะกรรมการยกกว้างๆ และท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติทุก ๆ ท่านครับ กระผม ชาติชาย แสงสุข สสร. ท่านประธานครับ สำหรับเรื่องที่ผมจะอธิบายอย่างชัด ๆ แล้วก็ สั้น ๆ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับได้ทำการสำรวจความคิดเห็นจากผู้นำนิสิตนักศึกษาทั่วประเทศ ถ้าเกิดว่าผมไม่นำเรื่องนี้มาพูดเลย เรื่องที่พี่น้องผู้นำนักศึกษาทั่วประเทศที่จัดให้อยู่ในสารบบการประชุมที่มหาวิทยาลัยบูรพาที่ผ่านมาไม่ก็อาทิตย์ก็จะเป็นผล ผมก็เลยต้องมาเสนออธิบายในสภาอันทรงเกียรติผ่านท่านประธานไปยังท่านคณะกรรมการยกกว้างๆ ให้จัดอยู่ในสารบบด้วย ก็คือยังไม่มีกฎหมายรัฐธรรมนูญข้อไหนที่ระบุเกี่ยวกับเรื่องของสิทธิเสรีภาพ บทบาทของผู้นำนิสิตนักศึกษาหรือนักศึกษา แต่ระบุไว้เพียงอย่างกว้าง ๆ ว่า สิทธิเสรีภาพของปวงชนชาวไทย อันนั้นก็เป็นอย่างอื่น

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านชาติชายครับ ขอภัยท่านนิดหนึ่งนะครับ คือตกลงกันไว้ขอให้เป็นกรอบที่ ๒ ก่อน ส่วนที่ท่านไปฟังนิสิตนักศึกษา ทางเราไม่ปฏิเสธ แต่เราจะร่างรัฐธรรมนูญทั้งที่เราก็ต้องมีกฎเกณฑ์ถูกใหม่ครับ เพียงแต่ว่าในช่วงเวลานี้เราพิจารณากรอบที่ ๒ ก็กรอบที่ ๒ ส่วนท่านจะไปกรอบที่ ๑ เดี่ยวเรามีเวลาเราก็ค่อยว่ากรอบที่ ๑ จะวันนี้หรือคราวหน้า ยังมีอีกหลายเวลาไม่ปฏิเสธเลยนะครับ ขอกรอบที่ ๒ ไม่อย่างนั้นไม่จบ ท่านครับ

นายชาติชาย แสงสุข : ก็ขอเสนอเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้นำนิสิตนักศึกษาให้มีอยู่อย่างเหมาะสมในกฎหมายรัฐธรรมนูญครับ ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ขอบพระคุณมากครับ เดี่ยวท่านยังมีเวลาส่วนอื่นด้วยนะครับ ผมไม่ได้ปฏิเสธท่านนะครับ
 ขอบพระคุณครับ ท่านวัชรา หงส์ประภัสร์ เชิญครับ

นายวัชรา หงส์ประภัสร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม
 นายวัชรา หงส์ประภัสร์ สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ กระผมขอก้าวในกรอบที่ ๒ และเพียง
 ย่นย่อเท่านั้นนะครับ คือจะเข้าประเด็นเลยในเรื่องของวุฒิสมาชิก โดยกระผมได้ไปรับฟัง
 ความคิดเห็นจากประชาชนชาวจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งขณะนี้ได้รับฟังมาเกือบครบ
 ทุกอำเภอแล้วนะครับ วันนี้เป็นวันสุดท้ายที่จะครบทุกอำเภอ ผลของการรับฟังปรากฏว่า
 การได้มาซึ่งวุฒิสมาชิกนี้จะต้องเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ในลักษณะที่ว่าได้มา
 โดยการเลือกตั้งโดยตรง ที่คณะกรรมการได้ให้ความเห็นไว้ว่าการได้มามี ๒ วิธี วิธีที่ ๑
 คือการสรรหาบุคคลเพื่อแต่งตั้ง และวิธีที่ ๒ คือวิธีการเลือกตั้งโดยทางอ้อมนั้น ไม่ตรงกับ
 ความต้องการหรือความคิดเห็นของประชาชนที่ผมรับฟังมา โดยเหตุผลที่ว่าเดี๋ยวนี้นั้น
 เรากำลังเดินในเส้นทางของประชาธิปไตยมาจนถึงขั้นที่ประชาชนรู้ในเรื่องของการเลือกตั้งดี -----

เพียงแต่ว่ายังมีส่วนหนึ่งที่ได้มาโดยการซื้อเสียงก็ดี โดยการสนับสนุนของนักการเมือง ซึ่งไม่ต้องวัดดูประสงค์ของการได้มาซึ่งวุฒิสมาชิก แต่ก็ยังเป็นเพียงส่วนน้อยเมื่อเทียบกับคะแนนเสียงที่ได้มาโดยบริสุทธิ์ และผู้ที่ได้มาเป็นวุฒิสมาชิกนั้น ส่วนใหญ่จะได้มาโดยการที่มีชื่อเสียงของตนเอง กระผมจะไม่ขอยกตัวอย่างนะครับ แต่เป็นที่ทราบดีอยู่แล้ว

อีกประการหนึ่ง ในเรื่องคุณสมบัติของวุฒิสมาชิกนั้น มีความคิดเห็นว่าจะควรจะกำหนดคนที่จบปริญญาตรีเป็นหลัก แต่ก็ควรมีข้อยกเว้นไว้สำหรับผู้ที่มีความรู้โดยการปฏิบัติ เช่น กระผมขออนุญาตที่จะเอ่ยนาม คือ คุณประยงค์ รณรงค์ ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รางวัลแมกไซไซ (Magsaysay) ท่านผู้นี้ไม่ได้จบปริญญา แต่ท่านมีความรู้มีความสามารถที่จะแก้ปัญหา แม้กระทั่งระดับชาติได้โดยดี ในเรื่องของปัญหาที่ว่า สว. ถูกครอบงำโดยฝ่ายบริหารก็ดี โดย สส. ฝ่ายรัฐบาลก็ดีนั้น จากการรับฟังมีความเห็นว่าจะไม่ควรที่จะไปลดอำนาจหน้าที่ของวุฒิสมาชิก แต่น่าจะแก้ไขด้วยวิธีที่ว่าถ้ามีกรณีที่วุฒิสมาชิกนั้นไปเกี่ยวข้องกับรัฐบาล หรือ สส. ฝ่ายรัฐบาล หรือกลับกัน รัฐบาลหรือ สส. ฝ่ายรัฐบาลสามารถที่จะครอบงำ สว. ได้ ก็ต้องใช้มาตรการที่ว่า พิจารณาถึงกรณีที่จะนำมาพิจารณาว่ามีกรณีต้องห้ามหรือไม่ เปรียบเทียบกับวิธีพิจารณาความแพ่งที่ห้ามผู้พิพากษามีให้พิจารณาในเรื่องที่ญาติของตน เจ้าหนี้ ลูกหนี้ของตนเป็นคู่กรณีอยู่ โดยเทียบเคียงอันนั้น แต่ไม่ตัดสิทธิ ไม่ให้สมัคร สว. เพราะเหตุว่าสิทธิในการสมัครเป็น สว. นั้นเป็นสิทธิทางการเมืองที่เราไม่ควรจะไปห้าม

อีกประการหนึ่งในเรื่องการที่กำหนดว่าจะต้องมีสมาชิกครบจำนวนเท่านั้นเท่านั้น จึงจะเปิดประชุมได้นั้นขอให้มีการแก้ไขเป็นว่า เปิดประชุมได้เมื่อมีสมาชิก ๗๕ เปอร์เซ็นต์ หรือ ๘๐ เปอร์เซ็นต์ โดยไม่กำหนดตายตัวเป็นตัวเลข อันเป็นอุปสรรคในการที่จะเปิดประชุมอย่างที่แล้ว ๆ มา กระผมขอกราบเรียนท่านประธานที่เคารพว่า กระผมได้เสนอที่จะให้ถือรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ เป็นหลักนั้น ก็เพื่อที่จะให้สิ่งที่มันกว้างขวางเป็นมหาสมุทรที่เราจะต้องไปค้นหาสิ่งหนึ่งสิ่งใดในมหาสมุทร -----

กลับเป็นว่าเรามาหาของในคลองซึ่งแคบลง อันนี้เป็นตัวอย่างที่กระผมยกมาคือเรื่อง สว. เราได้มาพิจารณากันในสิ่งที่ได้คิดไว้ดีแล้วในปี ๒๕๔๐ แล้วเรามาต่อยอด เรามาปรับปรุงไม่ถึงขนาดต้องไปรื้อขึ้นมาใหม่ ผมขอจบสำหรับเรื่องกรอบ ๒ โดยหยิบยกเพียงเรื่องเดียว ทั้งที่ได้ฟังมาหลายเรื่อง แต่เห็นว่าเรื่องที่สำคัญมีอยู่แค่นี้ แล้วขอกรอบ ๓ ต่อกไป ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบคุณครับ พอที่ท่านบอกสั้น ๆ นะครับ ผมก็ฟังคุณสั้นของท่านนี้มันแค่นั้น แต่มันไม่สั้น นะครับ ท่าน สสร. เสรี นิเมะยู เชิญครับ

นายเสรี นิเมะยู : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ ท่านสมาชิก ผู้ทรงเกียรติ กระผม นายเสรี นิเมะยู สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ หมายเลข ๐๘๘ ท่านประธานครับ ในวันนี้ผมจะมาพูดในกรอบที่ ๒ สถาบันการเมืองครับ สถาบันการเมือง จากที่ผมเองนั้นได้ไปออกประชาพิจารณ์ที่จังหวัดสงขลา อำเภอหาดใหญ่ ก็ได้รับเสียงสะท้อนจากพี่น้องประชาชนที่ได้ทำประชาพิจารณ์ก็มีความคิดที่ว่าระบบการเลือกตั้งนั้น จะพูดในประเด็นระบบการเลือกตั้ง ระยะเวลาสังกัดพรรค สส. เพื่อให้มีสิทธิลงสมัครรับเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช ๒๕๔๐ กำหนดระยะเวลาดังกล่าวไว้ ๙๐ วัน นั้น กระผมขอเสนอว่าการเลือกตั้งนั้นควรจะกำหนดระยะเวลา ๖๐ วัน หรือว่า ๓๐ วัน ในประเด็นนี้ แต่ถ้าเกิดว่าในกรณีที่พรรคการเมืองนั้นมีการยุบสภา ในประเด็นนี้ไม่ควรที่จะมีการกำหนดระยะเวลาในการที่เป็นสมาชิกพรรค ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ที่จะมี ความประสงค์ในด้านที่จะใช้ชีวิตในทางการเมืองนั้นสามารถที่จะลงเป็นนักการเมืองได้ สามารถที่จะสมัครเป็นผู้แทนได้ ไม่ต้องกำหนดระยะเวลา ๙๐ วันในส่วนนี้ เพราะว่า ถ้าเกิดว่าเรากำหนดระยะเวลา ๙๐ วันนั้น ในบางครั้งโอกาสที่นักการเมืองที่จะไปสู่เวที การเมืองนั้นคงจะลำบาก ต้องขึ้นอยู่กับว่าหัวหน้าพรรคจะพิจารณา ดังที่ในอดีตได้ ปรากฏการณ์มาแล้วครับ ขอฝากท่านประธานผ่านไปยังกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญ ในประเด็นนี้ครับ

ส่วนในกรอบต่อไปนั้น ผมจะพูดในกรอบการเมือง หัวข้อที่ ๓ ครับ ในสถาบัน การเมือง ในหัวข้อที่ ๓

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านเสรีครับ ขอประทานโทษ กรอบที่ ๓ หรือเปล่าครับ

นายเสรี นิมะยุ : กรอบ ๒ ขอโทษครับ กรอบ ๒ ในสถาบันการเมืองครับ
ในหัวข้อที่ ๓ ควรจัดระบบการควบคุมการเลือกตั้งให้เป็นไปโดยบริสุทธิ์ยุติธรรม
และมีประสิทธิภาพ ในหัวข้อนี้ครับผมเองนั้นในฐานะเป็นกำนัน แล้วก็ในฐานะที่ได้ดู
ประสบการณ์การเลือกตั้งในอดีตหลายครั้งในเวทีการเมืองระดับชาติ ที่นี้ผมมีความเห็น
ในจุดนี้ว่าการเลือกตั้งเพื่อจะให้มีผลสุจริตยุติธรรมควรจะให้มีการนับคะแนนอย่างไร
ในส่วนตัวแล้วจากการที่ได้ประเมิน แล้วก็จากการใช้ประสบการณ์ และจากการที่
ได้รับฟังประชาพิจารณ์ในระดับจังหวัดสงขลาที่ดี ที่ปัตตานีที่ดี หรือที่บ้านผมก็ดี
การสอบถามนั้นเขาบอกว่าน่าจะมีการแบบรวมเขต ผมเห็นว่ามันไม่ดีครับ การนับที่เขต
สืบเนื่องที่ว่าการนับที่เขตในลักษณะการรวมเขตนั้น ๑. จะทำให้มีความล่าช้าในด้าน
การนับคะแนน ๒. อาจจะมีการครหาในการที่จะดูว่า-----

การเคลื่อนย้ายหีบการเลือกตั้งก็ดี หรือว่ากระทำกรใด ๆ ก็ดี ซึ่งครหาในทางที่ทุจริต ในข้อนี้ ผมเห็นด้วยในหลักการว่าควรจะนับที่หน่วย นับที่หน่วยนั้นอย่างน้อยประชาชน จะได้มีส่วนร่วมในด้านการที่จะดูในหน่วยการเลือกตั้งของท่าน แล้วประชาชนก็จะได้สังเกต โดยเฉพาะพื้นที่ของผมในทาง ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ การนับที่รวมเขตนั้น จะมีปัญหาในการที่จะเคลื่อนย้ายหีบการเลือกตั้ง หรือว่าการนับคะแนนนั้นย่อมมีปัญหา อุปสรรค ผมเห็นว่านักการเมืองนั้นควรที่จะมีการนับที่หน่วยดีกว่ากับการที่รวมเขต ในจุดนี้ครับ จากประสบการณ์ที่ได้เป็นกำนันมา ในหัวข้อนี้ครับ ที่นี้พอมาดูว่าการที่จะ ได้ผลหรือไม่นั้น บางคนอาจจะแย้งว่าการนับที่หน่วยนั้นอาจจะใช้ระบบห้วคะแนน แต่ผมว่าเป็นข้อดีครับ อย่างน้อยก็จะได้รู้ว่าห้วคะแนนนั้นทำหน้าที่ได้สมบูรณ์หรือไม่ ที่ผมพูดในจุดนี้ก็เพื่อจะแย้งในจุดที่ว่าต่อไปนี้นักการเมืองจะได้ไม่โดนห้วคะแนนหลอก ในด้านการหาเสียง ถ้าเกิดว่ารับปากกับนักการเมืองแล้วถ้าทำไม่ได้แล้วก็ปัญหาต่อไป ก็คงจะไม่มีในจุดนี้ เห็นอย่างยิ่งว่าควรที่จะนับที่หน่วยเพราะเวทีการเมืองนั้นชาวบ้าน จะต้องมีการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมทางการเมืองในส่วนนี้ ผมว่ายังมีประสิทธิภาพแล้วก็ มีประสิทธิผล โดยเฉพาะในทางที่จะครหาดังที่ผมได้กล่าวเมื่อสักครู่ นั้น ในประเด็นนี้หัวข้อ ในการเมืองนั้น จะขออนุญาตพูดสักนิด ขออนุญาตเอ่ยนาม ท่านมนตรี สสร.จาก สุราษฎร์ธานี เขาพูดในจุดนี้ ท่านบอกว่า นายก อบต. นั้น ท่านได้มาด้วยหนึ่งเดียว ของประเทศไทย ผมเองก็หนึ่งเดียวของกำนัน ๑๔ จังหวัดภาคใต้ ท่านประธานครับ ขออนุญาตครับ ในจุดนี้ผมต้องเป็นกระจกสะท้อนชีวิตความเป็นกำนันของคณะ กระผมบ้าง และอีกอย่างหนึ่งผมนั่งอยู่ในฐานะที่ว่าการองเลขาธิการสมาคมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย ซึ่งสมาคมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็ได้พูดตลอดเวลาว่า ตามรัฐธรรมนูญนี้ควรจะมีส่วนท้องถิ่นไว้บ้าง ส่วนภูมิภาคไว้บ้าง ท่านบอกว่า นายก อบต. นี้ร้อยละ ถ้าท่านร้อยละ ๑ เท่า ผมชีวิตการเป็นกำนันก็คงจะ ๑๐ เท่าในจุดนี้ครับ ท่านประธาน เรียกได้ว่าของเรานั้นในกฎหมายรัฐธรรมนูญผมได้พูดตลอดเวลา เมื่อวันนั้น ก็ได้พูดผ่านกรรมาธิการว่าผมดูรัฐธรรมนูญนั้นไม่มีเขียนในส่วนท้องถิ่นที่กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเลย แม้กระทั่งที่จะแก้กฎหมายลูกต่อไปนั้น อย่าลืมนึกว่ากฎหมายรัฐธรรมนูญ เป็นกฎหมายสูงสุด เมื่อไม่มีในเจตนารมณ์แล้วจะมีปัญหาในทางปฏิบัติต่อไปของ

กฎหมายที่จะตามมาในจุดนี้ครับ ดังนั้นผมอยากจะให้คนที่พิจารณาด้วยว่าส่วนของ
 กำนัน ผู้ใหญ่บ้านนั้นจะอยู่ในจุดไหน มิใช่จะให้แต่งงานมาครับ ผมจะพูดผ่านทางทีวี
 ให้เขาเห็นว่าชีวิตการเป็นกำนันนั้น ในบางครั้ง ๒๐ กระทรวงหลักมาอยู่ที่กำนัน
 แต่ให้ในเรื่องงาน แต่เรื่องงบประมาณนั้นไม่ค่อยจะให้ จุดนี้ก็ไม่อยากจะใช้คำพูดว่า
 คำนึงถึง แต่ควรพิจารณาผ่านประธานในวันนี้ไปยังคณะกรรมการยกกว้างๆ ในสภา
 แห่งนี้เพื่อพิจารณาในข้อนี้ด้วยครับ ผมเองก็คงจะไม่มากไปกว่านี้ เนื่องจากว่า
 ท่านสมาชิกหลายท่านก็ได้พูดไว้แล้ว ก็อยากฝากว่าท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ
 ทุกท่านนั้นควรคำนึงถึง แล้วก็โดยเฉพาะกรรมการยกกว้างๆ นั้นควรที่จะคำนึงถึง
 ในส่วนของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พรบ. ท้องที่ส่วนภูมิภาคบ้างครับ ขอขอบคุณมากครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ขอขอบคุณครับ คือตอนนี้มีอยู่ ๓ ท่านนะครับ ท่านชำนาญ ภูวิสัย ท่านกฤษฎา
 ให้วัฒนานุกูล ท่านเศวต ทินกุล เพราะฉะนั้นในกรอบนี้ขอเฉพาะเท่านี้ครับ จะได้ไป
 กรอบอื่น ท่านกำนันชำนาญ ท่านติดใจอยู่ไหมครับ เชิญครับ

นายชำนาญ ภูวิสัย : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิก
 ผู้ทรงเกียรติ กระผม กำนันชำนาญ ภูวิสัย สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ -----

หมายเลข ๐๒๑ จากอุดรธานี จากสมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทยครับ ในกรอบที่ ๒ นี้ ผมก็คงจะมาขออภัยที่ท่านกำนันเสรีได้พูดไปนะครับ ว่าในเรื่องการควบคุมการเลือกตั้ง ซึ่งเป็นปัญหามาตลอดตั้งแต่มีการเลือกตั้งมาตลอดทุกครั้ง ตัวกระผมเองอยู่ในเกมการเลือกตั้งมานับสิบ ๆ ปีนะครับ ได้เห็นการเลือกตั้ง ได้เห็นการจัดการเลือกตั้ง ตั้งแต่กรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยเป็นคนดำเนินการ แล้วก็มาเห็น กกต. ดำเนินการ ความบริสุทธิ์ยุติธรรมของการเลือกตั้ง ประชาชนที่มีส่วนร่วมต่าง ๆ แทบจะหมดความหวังแล้วในเรื่องความบริสุทธิ์ยุติธรรมนะครับ แต่ว่าในสิ่งที่เราคาดหวังว่าการเลือกตั้งจะต้องบริสุทธิ์มีประสิทธิภาพ จุดเริ่มต้นที่สำคัญที่สุดก็คือหน่วยเลือกตั้งนะครับ หน่วยเลือกตั้งโดยมากจะมอบหมายให้ อบต. เป็นผู้เสนอรายชื่อโดยผ่านมาจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้านบ้าง ส่วนมากก็มีนะครับ อยากจะเสนอว่าผู้เป็นกรรมการในหน่วยเลือกตั้งไม่ควรจะมีหลายรอบ ควรจะให้เพียงครั้งเดียวแล้วก็เปลี่ยนไปใหม่เลย ไม่ต้องให้ซ้ำคนเดิมในคราวต่อ ๆ ไป ปัญหาใหญ่ในการที่จะทำให้การเลือกตั้งไม่บริสุทธิ์ยุติธรรมส่วนหนึ่งคือคณะกรรมการในหน่วยเลือกตั้ง ท่านประธานอาจจะเคยได้ยินว่า ชื้อยกหน่วย ลักษณะนี้นะครับ เพราะว่าความที่ประชาชน คุณภาพของประชาชนในท้องถิ่นเป็นเช่นใดกรรมการก็เป็นเช่นนั้น พวกเรากำนัน ผู้ใหญ่บ้านก็เหมือนกัน จะให้พวกเรามีคุณภาพมากมายเกินกว่าประชาชนก็ไม่ได้ เพราะว่ากำนัน ผู้ใหญ่บ้านคือตัวแทนมาจากพื้นที่ มาจากประชาชนแต่ละพื้นที่นะครับ ก็อยากจะนำเสนอว่าอยากจะให้สถาบันการศึกษาและบรรดานิสิตนักศึกษามีส่วนร่วมมาก ๆ เพราะวานิสิตนักศึกษาเป็นผ้าขาวที่บริสุทธิ์เป็นผู้ที่ยังไม่ผ่านชีวิตมากมายที่จะมีญาติ มีผู้เกี่ยวข้อง มีเจ้าหัวใจมากมายเหมือนฝ่ายอื่น ๆ คนกลุ่มนี้จะเป็นกลุ่มที่มีความบริสุทธิ์ตั้งใจเพื่อประเทศชาติ ยังมีอุดมการณ์มากมายในคนกลุ่มนี้ ตัวกระผมเองเคยผ่านชีวิตเป็นนิสิตนักศึกษามา เคยรู้ เคยมั่นใจว่าตัวเองมีความรัก มีความเทิดทูนสถาบัน ต้องการจะให้ประเทศชาติเจริญรุ่งเรือง เพราะฉะนั้นอยากจะให้ท่านประธานได้พิจารณาผ่านไปถึงกรมการศึกษากว่า ๆ ถ้าเป็นไปได้ก็น่าจะให้สถาบันการศึกษาร่วมกับนิสิตนักศึกษาเป็นผู้เข้ามารับผิดชอบมากขึ้นโดยให้ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ ผู้ที่มีส่วนอื่น ๆ ได้เป็นเพียงผู้ช่วย ผู้ช่วยเหลือให้เข้าไปสู่กรอบเข้าไปสู่กระบวนการที่ถูกต้องเท่านั้นนะครับ การนับคะแนนตามที่ท่านกำนันเสรีได้พูดไป

ณ

สสร ๘/๒๕๕๐

สปร ๔๕/๒

ในรัฐธรรมนูญฉบับเดิมมีข้อกล่าวหาว่าด้วยการนับคะแนนในหน่วยเลือกตั้ง เป็นปัญหา
อย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดการใช้อิทธิพล เกิดการใช้กระบวนการครอบงำประชาชนในพื้นที่
แล้วก็สามารถตรวจสอบการครอบงำของตนได้ เรื่องนี้อาจจะเป็นปัญหาเหมือนที่วานะครับ
แต่ว่าเรื่องใหญ่ที่สุดคือการครอบงำการนับคะแนนรวม -----

- ๔๖/๑

จะเป็นปัญหาเป็นอุปสรรคที่ยิ่งใหญ่กว่าเรื่องนี้มากนัก ถ้าเขาสามารถครอบงำประชาชนได้ ก็ให้เขาไปเถอะ แต่การนับคะแนนที่รวมหน่วยเป็นปัญหายิ่งใหญ่กว่าการนับคะแนนที่หน่วยมากมาย ถ้าสามารถครอบงำกรรมการในหน่วยเลือกตั้งได้ คะแนนที่ประชาชนลงไป ในหน่วยเลือกตั้งไม่มีความหมายเลยนะครับ เพราะว่าเมื่อไปถึงบริเวณที่จัดไว้สำหรับนับคะแนนรวมของเขตเลือกตั้ง การเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นไปแล้ว นี่คือการสงสัยของสังคมที่ต่อเนื่องมาสองสามครั้ง ที่มีการเลือกตั้ง นี่คือการใหญ่มาก เพราะฉะนั้นขอวิงวอนไปถึงผู้มีอำนาจรมาธิการยกراًงๆ หรือผู้ที่จะทำกฎหมายลูกในการเลือกตั้งครั้งต่อไป โปรดได้ให้มีการนับคะแนนในหน่วยเลือกตั้งเพื่อจะได้พิสูจน์ความถูกต้องโดยประชาชนในหน่วยเลือกตั้งนั้น ๆ นะครับ ประเด็นจำนวน สส. จำนวน สว. ที่ดำเนินการมา ที่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับเดิม ผมได้รับฟังความเห็นของพี่น้องประชาชนเป็นส่วนมาก จำนวนมาก ต้องการ สส. จำนวนเท่าเดิมนะครับ แต่ว่าการให้เขตเลือกตั้งละ ๑ คน เป็นปัญหามาก เป็นความกดดันอย่างมากในการลงคะแนน และก็เกิดการแบ่งแยกผู้แพ้ ผู้ชนะ ชัดเจนเกินไป น่าจะต้องให้เป็นการรวมเขต ๓ เบอร์นะครับ แล้วแต่ว่าประชาชนจะเลือกใครให้มีผู้ได้เสียอยู่ในกลุ่ม ๓ เบอร์ในเขตเลือกตั้งเดียวกัน เพื่อจะได้ลดความกดดัน ลดผู้แพ้ ผู้ชนะลง ซึ่งบรรยากาศหลังการเลือกตั้งจะเป็นบรรยากาศที่ดีมาก ซึ่งผมเคยประสบมา แต่บรรยากาศหลังจากนั้นที่มาใช้วัน แมนวัน โหวต เขตเดียวเลือกได้คนเดียวอย่างนี้ความกดดันมีสูงมาก การที่จะช่วงชิงผลแพ้ชนะนี้ใช้วิธีการที่หนักหน่วงรุนแรงมาก เป็นปัญหา เป็นความกดดันที่ส่งผลไปถึงพวกเรากำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และคณะกรรมการที่รับผิดชอบต่าง ๆ นะครับ ส่วนสมาชิกวุฒิสภาก็ยังเห็นด้วยที่จะต้องมิจำนวน ๒๐๐ คน แต่ว่าความเชื่อมั่นของประชาชนที่ผมได้สัมผัสมาเป็นจำนวนมาก ยังมีความเชื่อมั่นว่าระบบการคานอำนาจโดยการแต่งตั้งเข้าไปในจำนวนหนึ่ง หรืออาจจะเป็นครั้งต่อครั้งลักษณะนี้ จะเป็นประโยชน์อย่างมาก และจำนวนที่ดำเนินการเลือกตั้งก็ทำไป อีกจำนวนหนึ่งที่จะต้องแต่งตั้งก็ขอให้กระจายไปตามกลุ่มอาชีพในสังคม ในประเทศให้เป็นอัตราเฉลี่ยที่พอเหมาะพอควรที่จะได้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามาสู่วุฒิสภา นะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
หมดยังครับ

นายชำนาญ ภูวิสัย : ในการสนับสนุนพรรคการเมือง อันนี้เป็นความรู้สึกที่
ลึกถ้าจริง ๆ ของพี่น้องประชาชน ไม่เห็นด้วยอย่างมากในการตั้งงบประมาณมาสนับสนุน
พรรคการเมือง อาจจะเป็นความไม่เข้าใจของประชาชนหรืออย่างไร แต่ว่าโดยส่วนตัว
หรือโดยส่วนภาพรวมของประชาชนทั่วไป เขาไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะจัดสรรงบประมาณ
แผ่นดินไปสนับสนุนพรรคการเมืองนะครับ ตัวกระผมเองก็ได้ผ่านประสบการณ์ ผ่านชีวิต
การอยู่กับพรรคการเมืองมานาน ส่วนพรรคการเมืองจริง ๆ เขาก็ไม่ได้ต้องการที่จะให้
มีการสนับสนุนลักษณะนี้ แต่ว่าในการทำรัฐธรรมนูญคราวที่แล้วได้ใส่ตัวนี้เข้าไป แล้วก็
เป็นความผิดพลาดอย่างยิ่งของพี่น้องประชาชน-----

- ๔๗/๑

จึงอยากจะนำเรียนท่านประธานผ่านไปถึงคณะกรรมการยกกว้างๆ เพื่อจะได้แก้ไขปรับปรุงในจุดนี้ นอกจากนี้ผมก็ยังมีเรื่องของครูบาอาจารย์ฝากมา ขออนุญาตท่านประธานอีกสักนิดนะครับ ผมจะเอาเอกสารเกี่ยวกับการศึกษา เพราะว่าสภาแห่งนี้ไม่ค่อยได้พูดถึงการศึกษาสักเท่าไรนะครับ คือสำนักมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติที่ได้มีการว่าจ้างเอกชนไปดำเนินการเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัญหาอย่างมากในขณะนี้ แล้วก็ใช้เงินงบประมาณผ่านเอกชนไปปีละหลายพันล้านบาท ผมได้นำเอกสารนี้มาเพื่อจะยื่นต่อท่านประธาน เพื่อผ่านไปถึงคณะกรรมการยกกว้างรัฐธรรมนูญ เพื่อขอแก้ไขโดยการตั้งสภาครูขึ้นมาตรวจสอบสำนักมาตรฐานการศึกษาด้วยนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 เดี่ยวท่านส่งมาจะได้ฝากผ่านนะครับ แล้วก็ขอให้อยู่ในกรอบที่เราพิจารณาด้วยนะครับ อย่างที่ทราบเรียนนะครับว่าในการพิจารณาอยากให้ท่านสะท้อนภาพที่ท่านไปรับฟังเสียงประชาชนมา มิฉะนั้นแล้วท่านจะเสนอประเด็นเป็นส่วนตัวไป ซึ่งถ้าพูดหมด ๖ เดือนก็ไม่หมดนะครับ เพราะฉะนั้นขอให้ประเด็นที่เป็นภาพสะท้อนจากประชาชนนะครับ ท่าน สสร. กฤษฎา เชิญครับ

นายกฤษฎา ให้วัฒนานุกูล : ขอบพระคุณครับ ท่านประธานสภาที่เคารพ เพื่อนสมาชิกผู้ทรงเกียรติครับ ผม กฤษฎา ให้วัฒนานุกูล นะครับ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ หมายเลข ๐๐๓ ครับ ท่านประธานครับ จากการที่ผมในฐานะเป็นกรรมการการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของภาคกลางนะครับ ซึ่งจะต้องดูแลทั้งหมดถึง ๒๕ จังหวัด กับอีก ๑ กรุงเทพมหานครนะครับ และในฐานะที่ต้องเป็นประธานคณะกรรมการวิสามัญประจำจังหวัดราชบุรีนะครับ จากการลงรับฟังความคิดเห็นนะครับ ในหลายภูมิภาค ในทั้งซีกฝั่งตะวันตกและฝั่งตะวันออกนะครับ เราพบประเด็นสำคัญ ๆ นะครับ ที่จะนำมาเรียนเพิ่มเติมจากท่านผู้ทรงเกียรติหลายท่านได้พูดไปแล้วนะครับ เช่น กรณีคุณสมบัติของ สส. นะครับ เรามักจะพูดถึงเอาปริญญาตรีเป็นตัววัดกันว่าเอาหรือไม่เอานะครับ มีผู้ร่วมเวทีหลาย ๆ ท่านก็บอกว่าถ้าเป็นไปได้ใหม่จะให้ยึดแนวปริญญาตรีเป็นหลักไว้ก่อน แต่ในขณะเดียวกันก็เปิดช่องไว้

สักคนหนึ่ง เช่น อาจจะเป็นผู้ที่ เป็นปราชญ์ ชาวบ้าน หรือผู้ทรงคุณวุฒิ ในส่วนตรงนี้ทาง คณะกรรมาธิการก็ คงจะต้องไปทำหน้าที่ นะครับว่าจะตีความตรงนี้เพิ่มเติมได้อย่างไร เหมือนอย่างหลาย ๆ คนยกชื่อเหมือนเมื่อสักครู่ นะครับ ท่านผู้ทรงเกียรติท่านก็ยกชื่อ คุณพ่อประยงค์มาเช่นเดียวกัน นะครับ ทุกเวทีจะยกชื่อท่านคุณพ่อประยงค์เป็น ตัวหลัก เลย นะครับ ซึ่งเป็นสิ่งที่น่าสังเกตอยู่เหมือนกัน นะครับ สำหรับคุณสมบัติของ นายกรัฐมนตรี นั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดประชาชนส่วนใหญ่บอกว่าอยากให้มีกำกับเรื่องคุณสมบัติของ นาย ก ข ไร่ ด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ควรจะมีลักษณะในตัวเองกำกับ ในลักษณะความมีคุณธรรมและจริยธรรมไว้ด้วย นะครับ ทุกที่ครับไม่ต้องการให้มี ปาร์ตี้ลิสต์ครับ หรือ สส. ระบบบัญชีรายชื่อ เหตุผลก็เห็นชัดว่า สส. ระบบบัญชี รายชื่อที่ผ่านมานั้นไม่ได้ลงมาให้ความช่วยเหลือ หรือลงมาเป็นตัวแทนที่แท้จริงให้กับ ประชาชนทั้งหลายเลย นะครับ แล้วก็ไม่ได้มีปฏิสัมพันธ์เลยกับประชาชนในท้องถิ่น สำหรับ ในเรื่องของ สส. ที่จะต้องสังกัดพรรค นั้น ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าจะต้องมีความจำเป็น ในการสังกัดพรรค นะครับ แต่ในเรื่องของความอิสระในการที่จะต้องแสดงเสียง หรือในเรื่อง ของการมีมติ ตรงนี้ควรจะเป็นเรื่องของความอิสระของ สส. แต่ละท่าน นะครับ โดยที่ไม่ใช่ ว่าพรรคการเมืองมาครอบงำหรือมีบทลงโทษ เมื่อเกิดมีสภาแล้ว นะครับ คณะรัฐมนตรี หรือท่านนายกรัฐมนตรีนั้นจำเป็นอย่างไรที่จะต้องเข้าร่วมประชุมสภา แล้วก็เข้าร่วมฟัง การอภิปราย แล้วก็มีการตอบกระทู้ซักถามทุกครั้ง นะครับ สิ่งที่สำคัญครับ ประชาชน ให้ข้อคิดเห็นมาว่าในกรณีถอดถอน สส. สส. บางท่านได้เป็น สส. คะแนนเพียงแค่ ๓๐,๐๐๐ คะแนน สองหมื่นกว่าคะแนนก็ได้รับการเป็น สส. แล้ว -----

ในกรณีถอดถอนในรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่ผ่านมานั้น ต้องให้ประชาชนมีรายชื่อถึง ๕๐,๐๐๐ ชื่อ ประชาชนพี่น้องชาวตราดเขาให้ความเห็นมาว่า ถ้าจะถอดถอน สส. ถ้าเป็นไปได้ใหม่่าเพียงแค่ ๕๐ เพอร์เซ็นต์ของคะแนนที่ได้รับของ สส. นั้นก็สามารถที่จะรวบรวมรายชื่อ แล้วมีส่วนในการถอดถอน สส. ของตนเองได้ ทั้งนี้ให้ระมัดระวังนิดหนึ่งว่า โดยประชาชนที่ร่วมกันต้องไม่มีต้นทุนแห่งความเสี่ยง ต้นทุนแห่งความเสี่ยงหมายความว่าอย่างไรครับ หมายความว่ารายชื่อสมมุติว่าเราต้องใช้รายชื่อถึง ๓,๐๐๐ ชื่อ มันอาจจะมียุทธศาสตร์จากความสะดวกหรือเหตุอันใดไม่ทราบ เช่น อาจจะมีบัตรประชาชนแปลกปลอม หรืออะไรมานี้ ไม่จำเป็นจะต้องให้ตัวประชาชนที่เป็นคนดำเนินการ หรือเป็นผู้นำนั้นต้องรับผิดชอบ เพราะว่าก็ให้ตัดตรงนั้นออกไป เพราะเนื่องจากว่าจำนวนมากขนาดนั้น ผู้รวบรวมนั้นไม่สามารถที่จะรู้หรือเข้าใจได้ จึงไม่ยากให้ประชาชนผู้ที่เป็นผู้นำนั้นต้องมีต้นทุนในการรับผิดชอบต่อความเสี่ยงด้วยนะครับ ว่าถ้ารายชื่อมาผิดพลาดบางชื่อหรือบางส่วนนั้น คนรวบรวมรายชื่อก็ต้องรับผิดชอบ ตรงนั้นเป็นสิ่งที่ไม่สมควรนะครับ การเลือกตั้งสิ่งที่สำคัญเขาต้องการให้มีความบริสุทธิ์ที่ยุติธรรมเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการในการเลือกตั้ง สรรหา กกต. จนถึงขั้นการลงรับสมัคร ระบบการตรวจสอบนั้น น่าจะมีระบบที่ชัดเจน ที่จะให้ประชาชนนั้นเข้าไปมีส่วนร่วมในการตรวจสอบได้ ตั้งแต่เริ่มกระบวนการทั้งหมดทั้งปวงเลย ผมคงเพิ่มเติมในบางส่วนของท่านผู้ทรงเกียรติหลาย ๆ ท่าน ไม่ได้นำเสนอมา ซึ่งเป็นสิ่งที่ผมได้รับข้อมูลจากทั้งสี่ภาคตะวันออกของประเทศไทย จนจรดจังหวัดตราด แล้วทั้งสี่ภาคตะวันตกตั้งแต่กาญจนบุรีไปถึงประจวบฯ นำเสนอเพิ่มเติมแค่นี้ ขอบพระคุณครับท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ ในกรอบที่ ๒ นี้ท่านเสวต ท่านสุดท้ายนะครับ เชิญครับ

นายเสวต ทินกุล : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ ผม เสวต ทินกุล สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญตัวแทนเกษตรกรครับ ผมก็ไม่อ้อมค้อมเพราะเสียเวลาสภามาก ผมพินิจเลยครับ ในกรอบของสถาบันการเมือง กรอบที่ ๒ ประชาธิปไตย ประชาแปลว่าประชาชน ธิปไตยแปลว่าการปกครอง การปกครองโดยประชาชนมันชัดเจนอยู่แล้วครับ เพราะฉะนั้นต้องมาจากประชาชน ผมมีความภูมิใจภูมิใจในรัฐธรรมนูญฉบับก่อน ๆ

มันนานมาแล้วไม่ทราบว่าฉบับไหนที่บอกว่า ผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทย อันนี้กินใจผมมากเลย แต่วันนี้ผู้แทนราษฎรคือเป็นผู้แทนของคนสองสามหมื่นคน อันนี้มันผิดไปแล้ว มันเบี่ยงเบนไปแล้วครับท่านประธาน เพราะฉะนั้น สส. ก็แปลว่าสมาชิกผู้แทนราษฎร ก็แปลว่าผู้แทนของราษฎร มันก็ไม่ควรเป็นผู้แทนของคนสองสามหมื่นคน ควรจะเป็นผู้แทนราษฎรของจังหวัดไหนก็ว่าไปเลย นี่คือเป็นหลักการ ตรรกะง่าย ๆ อยากให้ฝากคิดไปยังคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ เพราะว่าเราร่างรัฐธรรมนูญ ผิดหลักธรรมะ ผิดหลักความเป็นจริง มันก็เกิดวิกฤติอย่างที่เห็น นี่แหละครับถ้าเราเอาผู้แทนราษฎรเป็นผู้แทนของปวงชนชาวไทยให้มันใหญ่เข้าไว้ มันก็จะเกิดผลดี ไม่เกิดวิกฤติอย่างนี้ คราวนี้ สส. คำว่า ผู้แทนราษฎร ผมขออนุญาตท่านประธาน ผมกินใจกับเพลงของแอ๊ดคาราบาว นะครับ เขาบอกว่านาย ก นายต้องมาจากเลือกตั้ง ไม่ได้มาด้วยกำลังและไม่ได้มาด้วยเงินทอง นี่มันขัดครับท่านประธาน คือไม่ได้มาโดยกำลัง คือรองเท้าบูต (Boot) ก็ดี ยกหีบเลือกตั้งก็ดี กำลังนะครับ แล้วก็ไม่ได้มาด้วยเงินทอง คือไม่ต้องมีเงินไปแจกหัวคะแนน แกนนำ ไม่ซื้อสิทธิขายเสียง ผมคลุกฝุ่นมาตลอด ผมก็รู้ก็เห็น รู้เช่นเห็นชาติความเป็นมาเป็นไปของพวกหัวคะแนน แกนนำ พวก สส. พวกที่ว่าเป็นผู้รักมากดี อ้างว่าเป็นเสียงสวรรค์ เสียงประชาชน แล้วก็ทำตัวน่าเบื่อหน่าย แล้วก็เอาเงินไปไล่แจกพี่น้องประชาชน ซื้อสิทธิขายเสียง แล้วก็ลอยหน้าลอยตาเข้าสภา แล้วก็มาทำผลประโยชน์ทับซ้อน ก็เกิดวิกฤติขึ้นมาครับท่านประธาน เพราะฉะนั้นผมถึงฝากว่าหลักง่าย ๆ ที่ผมนำเสนอเพลงแอ๊ดเมื่อกี้คือหลักนั้นแหละครับ

ต่อไปก็เป็นเรื่องของนายกฯ นายกรัฐมนตรีนี่เราพูดกันนักกันหนาว่ามาจากการเลือกตั้ง มาจาก สส. แล้วสรุปกันค่อนข้างจะลงมาเป็น สส. แล้วมาจากสภาผู้แทนราษฎร ก็ยังไม่รู้ว่ามันมาจาก สส. หรือเปล่า คือผมก็เรียกว่าแล้วแต่การออกแบบ ประชาธิปไตยก็มาจากประชาชน โดยผู้แทนมาแล้วออกแบบให้มาจาก สส. ก็ได้ มาจากสภาบ้างก็ได้ ก็แล้วแต่ มันไม่ได้จุดใหญ่ความสำคัญอะไร เพียงแต่ว่าจะเอาแบบไหนก็แบบนั้น จะออกแบบเครื่องยนต์ดีเซล (Diesel) ก็ไปดีเซล จะออกแบบเครื่องยนต์เบนซิน (Benzine) ก็ไปเบนซิน ถ้าจะเอานายกฯ มาจาก สส. รัฐมนตรีก็ต้องมาจาก สส. ไม่ใช่หัวมังกุท้ายมังกร อย่างนี้เป็นต้น ครบถ้วนประธาน มันไม่ได้ดูดีเลย มันไม่มีเหตุผลที่จะบอกชาวบ้านว่าทำไมนายกฯ มาจาก สส. แล้วรัฐมนตรีจะต้องมาจากคนธรรมดา มันไม่ใช่ ถ้าจะเอา ก็เอาไปทั้งเรื่องทั้งราว อย่างนี้เป็นต้น ครบถ้วนประธาน แล้วยกตัวอย่าง อย่างเช่นว่าเมื่อที่เราเลือก สว. กับ สส. กัน สส. นี่ไปนับคะแนนรวม ณ ที่ใดที่หนึ่ง รวมการนับคะแนน พอเลือก สว. นับตามหน่วย ผมบอกว่า เอ๊ะ อะไรกันแน่ ถ้าชอบแบบใดก็เอาแบบนั้น ผมก็ไม่ได้ว่า เพราะว่าเพื่อนสมาชิกได้อภิปรายเรื่องการยกหีบมาเยอะแล้ว แล้วผมก็เคยสมัย กกด. ชุดที่แล้ว ผมให้ลูกน้องไปแอบถ่ายวีซีดี (VCD – Video Compact Disc) ยกหีบจนกระทั่ง ได้ใบเหลืองมาแล้ว ใบแดงไม่ได้นะครับ ก็มีอยู่ ก็ประมาณอย่างนั้นท่านประธานครับ เพราะฉะนั้นเราก็ต้องมาดูเหตุและผลว่าเราจะออกแบบ สส. อย่างไรเรื่องพรรคการเมือง หลักก็มีอยู่ว่าถ้าเราเอาหลักอิสระปราศจากอาณัติสัญญาใด ๆ เราก็ไม่ต้องไปพูดถึงพรรคการเมืองแล้ว ไม่ต้องไปพูดถึงมีความพยายามที่จะบอกว่า สส. ไม่สังกัดพรรคการเมืองเป็น สส. ขายตัว ก็ขายตัวให้ใครละ ขายตัวให้พวกที่เป็นพรรคการเมืองบ้าง พวกอยากเป็นนายกฯ บ้าง อยากเป็นรัฐมนตรีบ้าง อยากจะออกกฎหมายนั้น ผ่านร่างงบประมาณบ้าง พูดกันว่าเขาขายตัว แต่คนซื้อไม่ยอมพูด แปลกสภาที่ผ่านมานี้ แปลกจริง ๆ เลย ทำไมไม่บอกมาว่าพรรค ก ส่งอิทธิพลไปกว้านซื้อตัว สส. คนนั้นคนนี้เพื่อจะผ่านร่างงบประมาณ ผ่านนั้นผ่านนี้ ไม่พูด พูดว่า สส. คนนั้นมันไม่ดีไปขายตัว ผมก็เคยได้ยินว่าพรรคการเมืองมันไม่ดี เพราะสิ่งที่มีมันเป็นอยู่ที่ผ่านมาก็คือว่า มันไม่ใช่พรรคการเมือง มันบริษัทพรรคการเมืองไม่จำกัด ผมไม่ต้องพาดพิงคนอื่น สมมุติผมอยากเป็น สส. ท่านครับ ท่านหัวหน้าพรรคครับ ผมอยากจะเป็น สส. เหลือเกิน คุณจะช่วยพรรคได้เท่าไรละ มีไหมเงิน ช่วยตัวเองนะพรรคไม่มีเงิน เขาก็จะพูดอย่างนี้นะครับท่านประธาน

เพราะฉะนั้นเราต้องคิดให้ดี เราต้องออกแบบให้ดีว่าเราจะเอาหลักปราศจากอาณัติสัญญาณใด ๆ คือประชาธิปไตยอย่างแท้จริง หรือจะเอาประชาธิปไตยแบบบริษัทพรรคการเมือง ถ้าจะเอาแบบบริษัทพรรคการเมืองก็ต้องมีกฎ มีเกณฑ์ เป็นสถาบันทางการเมือง ยกตัวอย่างเช่น พรรคการเมือง ก ถ้าใครอยากเป็นหัวหน้าพรรคก็เอาไปทำ ไพรมารี โหวต (Primary vote) มา โน่นมาเลยจังหวัดต่าง ๆ ผมอยากเป็นหัวหน้าพรรค ให้เขาเลือกมาทั่วประเทศ แล้วให้เป็นหัวหน้าพรรค ไม่ใช่ว่าผมอยากเป็นหัวหน้าพรรคเพราะผมมีเงินเยอะ มันไม่ใช่ แล้วใครอยากจะสมัคร สส. อย่างนี้ จังหวัดผม สมมุตินครพนม คุณเป็นสมาชิกพรรค ก มีอยู่ ๒๐ คน จัดสรรหรือว่าอยากจะทำบ้านเมืองก็สุดแต่จะพูดไป คุณก็ไป ไพรมารี โหวต มาว่าสมาชิกพรรคของจังหวัดคุณเลือกคุณเป็นหรือเปล่า อันนี้คือประชาธิปไตย คือประชาชนเลือกมา ไม่ใช่ว่าคุณมีเงินใหม่ คะแนนเสียงดีนะ เสียงดี ฐานเสียงดี ไม่ใช่ มันไม่ใช่แล้ว เพราะฉะนั้นมันเปลี่ยนแปลง บิดเบือนความเป็นจริง มันถึงเกิดวิกฤติที่ผ่านมาตลอดเวลา เพราะฉะนั้นขอฝากคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญด้วยครับในเรื่องนี้นะครับ แล้วคราวนี้เราแก้ไขว่าไม่ได้มาด้วยกำลัง ไม่ได้มาด้วยกำลังก็คือยกหีบ ยกหีบเราก็ต้องไปดูว่าเราทำอย่างไรให้ประชาชนมีส่วนร่วม เราพูดกันนักกันหนา วิธีการคือเราจะต้องติดกล้อง ซีซีทีวี (CCTV – Closed Circuit Television) ทั่วหีบเลือกตั้ง แต่เราไม่มีงบประมาณติด เราจะต้องติด ซีซีทีวี ในหัวใจ ในสายตาของพี่น้องประชาชนคนไทย ทุกคนให้ช่วยเป็นหูเป็นตาคอยดู คอยแลว่าใครโกงเลือกตั้ง ใครทำประพฤติน่าดู เพราะฉะนั้นนี่คือการที่ประชาชนมีส่วนร่วม การที่เขาจับคะแนนที่หน่วยเลือกตั้งประชาชนเขาก็จะได้ดู เขาอยู่ใกล้บ้าน เขาจะได้เป็นหูเป็นตา ชี้แจงช่วยเหลือทางราชการมันก็เป็นบริสุทธ์ยุติธรรมขึ้นมาในระดับหนึ่ง อันนี้เป็นดับเบิล สแตนดาร์ด (Double standard) สว. เลือกนับคะแนนที่หน่วย สส. ไปเลือกนับที่อำเภอ อะไรอย่างนี้ประมาณแบบนี้มันก็แย

อันนี้คือใช้ประชาชน กฎหมายเราก็ต้องออกด้วย ออกบอกว่า ใครซื้อสิทธิ ขายเสียง เป็นหัวคะแนนแกนนำ เราจะต้องให้รางวัลนำจับ โทษฐานความผิด ปง. ก็ยึดทรัพย์ เอาไปแบ่งคนที่ เป็นสายลับ นักสืบ คนที่แจ่งเบาแสะ อันนี้ให้เขาแจ่งเบาแสะเป็นกล่อง ซีซีทีวีให้ แต่สุดท้ายเขาก็ต้องเจออำนาจเถื่อน อำนาจมืด ก็เกิดความไม่รวมตัวกันขึ้นมา ลองยึดทรัพย์กันดูสิว่าคนไหนทำตัวเป็นหัวคะแนนยึดเท่านี้บาท ใครเป็นตัวการยึดเท่านี้ ยึดเท่าไร แล้วได้เงินเท่าไรเอามาแบ่งกับคนที่ไปแจ่งความ แล้วก็ทำหลักฐานให้ถึงที่สุด รักรองซี่คร้านจะมีสายลับเกิดขึ้นในบ้านในเมืองเต็มไปหมด ติดกล่อง ซีซีทีวี ทั่วประเทศ ทั่วประเทศ อย่างนี้เป็นต้นครับท่านประธาน

แล้วอย่างที ๒ เรื่องทำอย่างไรให้คะแนนมันเป็นของผู้แทนปวงชน อย่างแท้จริง ทุกวันนี้ผู้แทน ๒๐,๐๐๐ คะแนน ๓๐,๐๐๐ คะแนน เขตมันแคบเขาก็ซื้อเสียง กันสนั่นหวั่นไหว เขาก็ยิงแมนบ้าง อะไบบ้างตามเรื่องตามราว วิธีการก็คือถ้าเราทำ เขตใหญ่ เขตใหญ่นี้เขาจะต้องเอาเงินมาซื้อเสียงไม่ไหว เมื่อ สส. เขาซื้อเสียงไม่ไหว เขาก็จะเลิกซื้อ เมื่อไม่มีคนซื้อมันก็ไม่มีคนขาย เอาง่าย ๆ เราก็ต้องทำเขตให้มันใหญ่ เมื่อเขตใหญ่แล้วซื้อไม่ไหว คนแข่งกันทำความดีก็จะพยายามไปหาเสียงปราศรัย ไฮด์ปาร์ก (Hyde Park) นำเสนอแนวนโยบาย อุดมการณ์ เหตุผลต่าง ๆ ขึ้นมา ก็เหนี่ยวนำไปสู่ การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม คนดีที่อยู่ในสังคมตามซอกหลืบต่าง ๆ เขาก็จะออกมาตาม ซอกหลืบเพื่อมาแนะนำเสนอข้อคิด ความเห็นแก่ชาติบ้านเมือง ไม่ใช่ทุกวันนี้ทำเขตให้มัน แคบเข้า แล้วก็พวกนักการเมืองประเภทกระเป่า เจมส์ บอนด์ (James Bond) ก็หิวกระเป่า เจมส์ บอนด์ มาก็ยังพับ ยัดกระสุนดินดำยิงพับ เป็นอย่างนั้น

แล้วผมนำไปสู่ตุ๊กตาเกี่ยวกับเรื่องการแบ่งเขตเรียงเบอร์ ที่กำลังจะ ทำกันอยู่ ๓ เบอร์นี้ พฤศจิกายนปี ๒๕๓๙ เห็นแล้ว ผมเคยเอาไมโครโฟน (Microphone) ติดเครื่องขยายเสียงกับรถไป ฟีน้องสามอย่างบาท สามเบอร์ร้อย ผมบอกฟีน้อง สามอย่างบาท สามเบอร์ร้อย ผมไปว่ามาแล้วทั้งบ้านทั้งเมือง คือผมไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง คือเขาใช้ขาใหญ่มูมนั้น มูมนี่ มูมนี่ ๓ มูมมาแล้วก็รวมฮั่วกัน แล้วก็บอกว่าเลือก ๓ เบอร์ นะฟีน้องนะ แล้วก็ยิงกระสุนก็คือแจกเงินคนละ ๑๐๐ บาท ๓ เบอร์ แหม ซื้อถูกจริง ๆ ยิ่งซื้อถูก ถ้าประเภทเอาเบอร์เดียวในเขตเลือกตั้ง ๓ เบอร์นี้ ก็เอา วัน แหม วัน ไหวต มันก็ใช้

วิธียิงแม่นครีบท่านประธาน ศัพท์ของเขาคือยิงแม่น คือไปชาวเลียง ไปหาหัวคะแนนแกนนำ เอาญาติ เอาสมาชิก แล้วก็จ่ายหัวละ ๑๐๐ บาท ๒๐๐ บาท เอายิงแม่น เขาเรียกอย่างนี้ คะแนนมันดาวน์โหลด (Download) ลงมา ถ้าเรียงเบอร์มันก็ยังจ่ายเยอะ แต่ว่าก็บริหารเงิน จ่ายน้อย เขาเก่ง พวกนี้เขาเก่งหมด ผมมีข้อเสนอคือรวมเขตจังหวัดไปเลย มันจะซื้อทั้ง จังหวัดต้องใช้บัตรไดเนอร์ส (Diners Card) มันซื้อทั้งจังหวัด มันเอาเงินที่ไหนมาซื้อ มันไม่มีเงินมาซื้อ มันก็แข่งขันกันทำความดี แข่งขันกันปราศรัยหาเสียง ชี้แจงข้อเท็จจริง ชี้แจงนโยบาย กับพี่น้องประชาชน คราวนี้ก็จะมีความยุ่งยากอีกล่ะ จังหวัดนั้นไม่เท่ากัน จังหวัดนี้ไม่เท่ากัน คำว่า ตัวแทนของจังหวัด ก็คือให้จบอยู่ที่จังหวัด ถ้าจะเป็น อีควอลิตี้ (Equality) คือเป็น เท่ากันเป๊ะ ๆ เหมือนกับเราไปซื้อหมู ๑ กิโลกรัม (Kilogramme) ไม่มีทางได้ ๑ กิโลกรัมเป๊ะหรอกครับ ๑ กิโลกรัม ๑ มิลลิกรัม (Milligramme) ๑ ชืด ครึ่งชืด มันก็เกินกันอยู่นั่นล่ะ กรุงเทพฯ มันใหญ่ก็ไป ตามใหญ่เพราะว่าสื่อเขามันดี จังหวัดไหน มันเล็กก็ว่าไปตามจังหวัดไป กลบเกลี่ยเฉลี่ย กันไป อย่างนี้ตรงเราตั้งอยู่ที่ไหน ตรงเราตั้งอยู่ที่การไม่ให้มีการซื้อสิทธิ ขายเสียง ดังนั้นเรา จะมาแคร์ (Care) ทำไมในเรื่องว่าความเท่ากันของ ๓ คน เขตละสาม สามถึงออกแบบ เขตละสาม มันก็ต้องมีเศษเขตละสองอยู่เหมือนเดิมล่ะครับ มันก็ไม่เท่ากันอยู่เหมือนเดิมล่ะ ถ้าว่าเอาความเท่ากัน มันก็ไม่เท่ากัน เพราะฉะนั้นฝากท่านประธานถึงกรรมาธิการยกراًงๆ ด้วยว่ามันจะต้องแบบนี้ล่ะครับ ผมก็ขอเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องสถาบันการเมือง เพียงเท่านี้ ขอขอบคุณครับ สวัสดีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ขอขอบคุณครับ คือเรียนท่านสมาชิกอย่างนี้ครับว่าเดี๋ยวหลังจากที่เราพิจารณาในวาระ นี้เสร็จ เราต้องพิจารณาเกี่ยวกับร่างหลักเกณฑ์วิธีการออกเสียงลงประชามติ และการออก เสียงประชามติ ซึ่งเมื่อถึงวาระนั้นแล้วท่านสมาชิกจะต้องลงคะแนนด้วย เพราะฉะนั้นท่านที่ อยู่ที่ไหน ท่านต้องมาลงคะแนน -----

อยู่นอกห้อง ห้องไหน ไปประชุมอะไรนี่นะครับ ต้องลงคะแนนด้วยนะครับ แล้วจะบันทึกไว้ก็เลยต้องเรียนก่อน เดี่ยวท่านเข้าใจว่าพออภิปรายในวาระนี้จบแล้วก็ไม่มีการลงคะแนนอะไร กรอบที่ ๒ นี่น่าจะจบนะครับ เดี่ยวเรายังมีอีกหลายวาระ ท่านศักดิ์ชัย พอท่านขอคนหนึ่ง เดี่ยวคนอื่นก็ขออีก แล้วก็ต้องให้กันไปเรื่อย ๆ ขอความกรุณาเถอะครับท่าน เรายังมีอีกเยอะกับการที่ต้องอภิปราย ขอบพระคุณท่านศักดิ์ชัยครับ จบกรอบที่ ๒ นะครับ

กรอบที่ ๓ ว่าด้วยองค์การตรวจสอบอิสระและศาล ผมขอถามท่านก่อนได้ไหมครับว่าในห้องนี้มีท่านที่ติดใจจะอภิปรายสักกี่ท่าน ช่วยยกมือหน่อยครับ ขอทราบจำนวนหน่อยครับ ในกรอบที่ ๓ นะครับ หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า หก เจ็ด อาจารย์สมเกียรติ ท่านอาจารย์เจริญศักดิ์ นับแล้ว ผมกำลังดูอย่างนี้ครับว่าถ้าหากว่าเยอะท่าน ผมจะขอเลื่อนกรอบที่ ๓ ไปวันศุกร์ เพราะว่าหลักเกณฑ์จะต้องพิจารณากันในคราวนี้ให้จบ เนื่องจากจะต้องรับหลักการ แล้วก็ถ้าที่ประชุมเห็นด้วยก็อาจจะต้องตั้งโดยให้กรรมวิธีการชุดเดิม แล้วก็ให้ท่านแปรญัตติ เหมือนพิจารณากฎหมาย ก็เลยจะหารือ ถ้าหากว่าท่านสมาชิกยกมือเยอะผมว่าเราก็ต่อวันศุกร์ได้ เพราะอย่างไรก็ตามหลักเกณฑ์ก็คงต้องเข้าวันศุกร์อีกกรอบหนึ่ง จึงขอหารือนะครับ ถ้าจำนวน ๖ ท่าน ไม่เกิน ๑๐ ท่าน อย่างนั้นเอาวันนี้ให้จบ เพื่อเพื่อนที่อยู่ข้างนอกจะได้กลับมาลงคะแนนได้ โดยประมาณคนเท่านั้นนะครับ อย่างนั้นเชิญในกรอบที่ ๓ ครับ ถ้าคนไม่มาก เชิญท่านอาจารย์กิตติ ไช้ใหม่ครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์กิตติ ตีระเศรษฐี : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ และท่านกรรมธิการยก่างๆ ในเรื่องของกรอบที่ ๓ ว่าด้วยองค์การตรวจสอบอิสระและศาล ขออนุญาตใช้เวลาของที่ประชุมแห่งนี้เพียงสั้น ๆ ที่จะพูดถึงเรื่องประเด็นที่น่าจะมีการทบทวนหรือพิจารณา เพื่อนสมาชิกทุกท่านคงจะมีความเห็นเช่นเดียวกันนะครับว่าในเรื่องขององค์การตรวจสอบอิสระนั้น เราคงต้องการให้องค์กรเหล่านี้เป็นองค์กรที่เข้มแข็งจริง ๆ มีอิสระในการที่จะทำงานเพื่อการตรวจสอบ และก็ปลอดจากการแทรกแซง กีดกัน ไม่ว่าจะฝ่ายบริหาร ฝ่ายการเมือง บุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ๆ ก็ตาม ในอันที่จะทำให้การตรวจสอบไม่เป็นไปเป็นตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการนะครับ

ประเด็นแรกที่ผมอยากจะขอนำเสนอก็คือเรื่องของการเพิ่มคุณสมบัติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพิ่มขึ้นอีก ๑ มาตรา ในข้อ ๘.๒

ตามที่คณะอนุกรรมการที่ได้ดำเนินการพิจารณาเรื่องของกรอบที่ ๓ ได้นำเสนอ โดยได้เพิ่ม (๓) ว่า ขออนุญาตอ่านนะครับ เคยเป็นรัฐมนตรี กรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน เคยรับราชการไม่ต่ำกว่าระดับรองอธิบดีหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือน ระดับเก้า หรือผู้ที่องค์กรวิชาชีพเสนอ หรือดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่า รองศาสตราจารย์ อันนี้ของเดิมจะเป็นระดับอธิบดีขึ้นไป แล้วในส่วนนี้มีการแก้ไขให้ลดลง ซึ่งก็ต้องขอขอบพระคุณท่านอนุกรรมการที่ได้พิจารณาในเรื่องนี้ แต่อย่างไรก็ตาม ผมก็อยากจะมีข้อคิดเห็นที่ฝากนำเสนอก็คือ ในความเป็นจริงแล้วอันแรกก็อยากจะทำ พูดถึงก็คือตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ถ้าพูดถึงตามกฎหมายของข้าราชการพลเรือน ในมหาวิทยาลัย หรือข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา รองศาสตราจารย์สามารถ เริ่มต้นได้ตั้งแต่ระดับ ๗ ถ้าเทียบระดับ ซึ่งอันนี้ก็จะทำให้ระดับถูกลดลงมาจากเดิมที่กำหนดไว้ว่าเป็นศาสตราจารย์ ระดับ ๑๐ จะถูกลดลงมาเหลือที่ระดับ ๗ หรือ ๘ หรือ ๙ -----

และอีกอย่างหนึ่งก็ถ้าหากว่าเมื่อกำหนดในระดับรองศาสตราจารย์ ซึ่งถ้ามองถึงข้าราชการพลเรือนในระดับ ๙ แล้วก็จะมีตำแหน่งอีกหลายตำแหน่ง เช่น ผู้อำนวยการโรงเรียนต่าง ๆ ซึ่งปัจจุบันก็เป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งในระดับ ๙ นะครับ อันนี้ก็คงจะต้องฝากให้ท่านไปพิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่าถ้าเป็นในระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไปแล้วจะทำให้คุณสมบัติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินี้มีบุคลากรที่จะมีอยู่ในข่ายเพิ่มขึ้นมาก แล้วก็จะอาจจะทำให้เรื่องของกระบวนการในการที่จะคัดสรรก็ต้องใช้เวลามากขึ้นนะครับ

ประเด็นที่ ๒ ที่จะขออนุญาตนำหรือก็คือเรื่องของประเด็นของการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนะครับ ซึ่งแต่เดิมจะกำหนดไว้ในมาตรา ๒๕๗ นะครับว่า คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นองค์คณะชุดใหญ่ที่มีตัวแทนพรรคการเมือง มีประธานศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญ หรือตำแหน่งต่าง ๆ รวมทั้งตำแหน่งของอธิการบดีในสถาบันอุดมศึกษานะครับ ซึ่งมีจำนวน ๖ ท่าน ถ้าจำของเดิมไม่ผิดนะครับ ในส่วนนี้ก็จะถูกตัดทิ้งไป เหลือเพียงคณะกรรมการสรรหาที่มีเหลือเพียงจำนวน ๕ ท่านนะครับ เพราะฉะนั้นกรอบในการสรรหาที่จะขึ้นอยู่กับจำนวนบุคคลเพียง ๕ คน ซึ่งเดิมในอดีตจะมีการสรรหาด้วยกลุ่มคนจำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐ คนขึ้นไป แล้วหลักเกณฑ์ในการที่จะผ่านหรือได้รับการคัดเลือกก็ไม่น้อยกว่าสามในสี่นะครับ เพราะฉะนั้นเมื่อมีการลดจำนวนลงมาแล้ว ในส่วนนี้ก็คิดว่าก็อาจจะทำให้เกิดปัญหาในเรื่องขององค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาที่มีเพียงจำนวน ๕ ท่านนะครับ ก็อยากจะฝากขอให้ท่านได้ทบทวน ซึ่งอันนี้อาจจะก้าวเลยไปในกรอบที่ ๒ ในเรื่องของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เช่นเดียวกันนะครับ แล้วในประเด็นที่เกี่ยวข้องกันก็เช่นเดียวกันนะครับ ในเรื่องของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเดิมเคยมีกรรมการสรรหาที่มาจากฝ่ายวิชาการคืออธิการบดีของมหาวิทยาลัยของรัฐอยู่ถึง ๖ ท่านอยู่ในนั้นก็ถูกตัดทิ้งหมดนะครับ ฉะนั้นก็อยากจะเรียนปรึกษาไปยังท่านคณะอนุกรรมการร่างฯ ว่าในส่วนนี้น่าจะพิจารณาทบทวนใหม่ และควรจะเปิดให้มหาวิทยาลัยเอกชน หมายถึงผู้บริหารของมหาวิทยาลัยเอกชน ซึ่งก็จะมีความเท่าเทียมกันในเรื่องของเชิงวิชาการเข้ามาเป็นคณะกรรมการหรือคณะกรรมการสรรหาหรือไม่ อย่างไรนะครับ เพราะอันนี้คิดว่า

สิทธิเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญควรจะได้รับความเท่าเทียมกันในกรอบของลักษณะงานที่มีการพิจารณาในระดับเดียวกันนะครับ

ประเด็นอีกประเด็นหนึ่งที่กำหนดไว้ในกรอบ ก็คือเรื่องของการขยายเวลาของการดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาจนถึงอายุ ๗๐ ปีบริบูรณ์ โดยบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญและควรดำเนินการเช่นเดียวกันในทุกชั้นศาลนะครับ กระผมทราบว่าในปัจจุบันนี้ผู้พิพากษามีจำนวนไม่เพียงพอ เช่นเดียวกันกับตำแหน่งอัยการบดี หรือแพทย์บดี ก็จะมีจำนวนของบุคลากรในสายวิชาชีพเหล่านี้ไม่เพียงพอเช่นเดียวกันนะครับ การที่จะบัญญัติเฉพาะตำแหน่งของผู้พิพากษาก็อาจจะทำให้เกิดการมองไปในแง่ที่อาจจะทำให้ศักดิ์และสิทธิของความยุติธรรมของศาลสถิตยุติธรรมลดลงนะครับ แล้วก็สายอาชีพอื่น ๆ ก็อาจจะใช้เป็นข้อพิจารณาเช่นเดียวกันด้วยว่าจำเป็นจะต้องมีการขยายเวลารับราชการ หรือการดำรงตำแหน่งให้ยาวนานขึ้นเช่นเดียวกัน และก็เป็นเรื่องของการปิดกั้นโอกาสของบุคคลใหม่ที่จะเข้าสู่สายอาชีพทางด้านการเป็นผู้พิพากษา เนื่องจากว่าระยะเวลาของผู้ดำรงตำแหน่งจะขยายยาวนานขึ้น กรอบอัตราว่างที่จะมีอยู่เพื่อใช้ในการรองรับบุคคลเข้ามาใหม่ก็จะน้อยลงนะครับ รวมทั้งอาจจะก่อให้เกิดการบิดเบือนในเรื่องของแนวทางของการศึกษาในอนาคต ทำให้มีผู้อาจจะมาสนใจศึกษาทางด้านนี้มากขึ้น เพราะเห็นว่าสามารถรับราชการได้ยาวนาน อันนี้ก็อยากจะขอฝากไว้ครับ

และประเด็นสุดท้ายที่อยากจะเรียนด้วยความเคารพ และด้วยความเข้าใจในเจตนาที่ดีเป็นอย่างยิ่งของท่านอนุกรรมมาธิการในการที่จะให้มีการจัดทำกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญให้แล้วเสร็จก่อนที่จะมีการเลือกตั้งใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ครับ แต่อย่างไรก็ตามในส่วนนี้จะมีเขียนไว้ในหน้าสุดท้ายในข้อ ๓ นะครับ ที่เขียนว่า -----

ดังนั้นสมควรให้มีบทเฉพาะกาลให้มีการจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ให้แล้วเสร็จก่อนมีรัฐสภาชุดใหม่ตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ อันนี้เป็นสิ่งที่หลายท่าน หรือเพื่อนสมาชิกหลาย ๆ ท่านรวมทั้งผมเองก็คิดว่าเป็นเรื่องที่ดี แต่จะต้องไม่ทำให้เกิด ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนไปว่า การกำหนดให้มีบทเฉพาะกาลแล้วจะเป็นตัวเงื่อนไข ที่จะให้มีการขยายระยะเวลาของการทำงานของสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญก็ดี ของสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ดี หรือแม้กระทั่งของรัฐบาลก็ดี ให้ยาวนานเกินกว่า ๑ ปี ซึ่งจะเป็นประเด็นที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดได้ กระผมจึงขออนุญาตกราบเรียนมายัง ท่านประธานอนุกรรมการด้วยความเคารพว่า ขอให้ได้กรุณาพิจารณาในส่วนนี้ด้วย และก็ให้ความชัดเจนแก่สังคมหรือแก่เพื่อนสมาชิกทุกท่านด้วยครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ ท่านอาจารย์กิตติครับ ท่านสมาชิกครับ ตอนนี้มีคณะของนักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เข้ามาฟังการ ประชุมด้วย สภาร่างรัฐธรรมนูญขอต้อนรับทุกท่านนะครับ ท่านสมาชิกครับ ตอนนี้ท่านสมาชิก มีเสนอความเห็นรายชื่อไว้ประมาณอีก ๘ ท่านนะครับ เพียงแต่ว่าการอภิปรายนี้ ผมเข้าใจว่าการร่างรัฐธรรมนูญ การเสนอความเห็นนั้นเป็นเรื่องสำคัญ การรับฟังความ คิดเห็นนั้นถ้าฟังน้อยไปก็ไม่ดี แต่ถ้าฟังมากเกินไปประชุมก็มีปัญหา ผมขอเป็น อย่างนี้ได้ไหมครับ ขอบหรือว่าในการอภิปรายของเพื่อนสมาชิกนั้นช่วยกันบริหารนะครับ ท่านก็ตั้งหลักไว้ในใจของท่านสักคนละ ๕ นาที ตั้งหลักไว้ในใจ แต่ถ้าจะเกินอะไรก็ดูที่ เนื้อหานะครับ คงไม่ได้บังคับ เพียงแต่อยากให้เราตั้งหลักไว้ก่อน ถ้าไม่มีหลักเลยพูดไป เยอะ ๆ นี่ คนหลัง ๆ เดียวก็ไปถูกแรงรัดอีกนะครับ ช่วยกันบริหารนะครับ ท่านอาจารย์วิชา หงส์ประภัสร์ เชิญครับ

นายวิชา หงส์ประภัสร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ กระผม วิชา หงส์ประภัสร์ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ กระผมขออภิปรายในกรอบ ๓ ๒ เรื่อง ตอนนี้ สั้นจริง ๆ ครับ เรื่องที่ ๑ คือเรื่องศาลยุติธรรม กระผมเห็นว่าองค์ประกอบของคณะกรรมการ ตุลาการศาลยุติธรรมนั้นน่าจะเป็นในลักษณะของปิรามิด (Pyramid) หัวลงนะครับ คือจำนวน มาก ในศาลชั้นต้นนี้ควรจะมีกรรมการแต่จำนวนน้อย ขึ้นมาระดับศาลอุทธรณ์ก็มากขึ้นมา

นิดหนึ่ง แล้วมากที่สุดคือระดับผู้ใหญ่ ระดับศาลฎีกา โดยที่ผมมีความเห็นว่าผู้ที่ดำรงตำแหน่งเป็นคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรมนั้นน่าที่จะได้เป็นผู้ที่มีประสบการณ์สูง ได้ผ่านงานมามาก รู้ในเรื่องการบริหารงานบุคคลดี และเหตุอื่น ๆ อีกหลายสาเหตุ เพราะฉะนั้น จึงน่าที่จะมีจำนวนมาน้อยแตกต่างกันดังกล่าว สำหรับเรื่องการขยายอายุราชการของ ตุลาการนั้น กระผมไม่คัดค้านครับที่ว่าจะมีถึงอายุ ๗๐ ปี แต่ถ้าไม่สามารถจะเป็นไปได้เช่นนั้น แต่จะมีผู้พิพากษาอาวุโสเช่นในปัจจุบันนี้นั้น กระผมเห็นว่าน่าที่จะให้มีผู้พิพากษาอาวุโส ตามชั้นศาล คือผู้พิพากษาที่เกษียณอายุในชั้นศาลฎีกาก็เป็นผู้พิพากษาอาวุโสในชั้นศาลฎีกา ผู้พิพากษาอาวุโส ผู้พิพากษาที่เกษียณ ในชั้นศาลอุทธรณ์ก็เป็นผู้พิพากษาอาวุโสในชั้นศาลอุทธรณ์ ศาลชั้นต้นก็เป็นในชั้นศาลชั้นต้นครับ นี่ในเรื่องที่ผมเสนอเพิ่มเติมจากที่ได้ปรากฏ ไว้ในการทำงานของคณะอนุกรรมการครับ

- ๕๔/๑

อีกเรื่องหนึ่ง สำหรับเรื่องผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา นั้น กระผมเห็นว่า ในลักษณะงานของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาน่าจะมีการเพิ่มการติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการทำงานขององค์กรอิสระ แล้วรายงานต่อรัฐสภาเพิ่มเติมเข้ามาด้วย ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ ท่านต่อไป ท่านสมเกียรติอยู่ใหม่ครับ เพื่อเตรียมตัว ก็จะมีรายชื่อ ท่านสมเกียรติ รอดเจริญ ท่านสวิง ต้นอุดม ท่านศักดิ์ชัย อาจารย์เจริญศักดิ์ อาจารย์กรรณิการ์ ท่านแสวง ท่านการุณ ไสงาม ขอท่านนี้นะครับ รายชื่อที่แจ้งไว้แล้ว เชิญท่านสมเกียรติครับ

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : ขอขอบคุณท่านประธานครับ ผม สมเกียรติ รอดเจริญ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ก็ขออนุญาตเข้ากรอบที่ ๓ ก็เหมือนเดิมครับ จากการแสดงความคิดเห็นมาจากประชาชนภาคตะวันออก ๖ จังหวัด สมุทรปราการ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด เหมือนเดิมครับ ก็รวบรวมมาในฐานะที่ท่านมอบหมายให้พวกเราลงไป รับฟังความคิดเห็นจากประชาชน เราก็มีหน้าที่ไปนั่งฟังเขา แล้วก็เก็บรวบรวมมาตาม ประเด็นตามกรอบอย่างที่ได้นำเรียนท่านไปเมื่อช่วงเช้าแล้ว ๒ กรอบ ประชาชนส่วนมาก ก็อยากจะเห็นการกำหนดกลไกหรือมาตรการตรวจสอบการใช้อำนาจฝ่ายการเมืองที่ขณะนี้ กระทำกับข้าราชการ ข้าราชการดำเนินการอะไรทุกวันนี้ค่อนข้างจะอึดอัด ถ้าเผื่อว่ายังให้ ข้าราชการและการเมืองมีปฏิสัมพันธ์ในการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ อยู่ค่อนข้างจะ อึดอัดสำหรับข้าราชการ เพราะว่าการเมืองสามารถที่จะชี้เป็น ชี้ตาย จะชี้ย้าย ชี้โยก ชี้อะไรกับข้าราชการก็ได้ จะทำอะไรก็ถนัดที่สุด ขณะนี้เพื่อความปลอดภัย ถูกต้องครับ ใช่ครับ เหมาะสมครับ อยู่อย่างนี้ครับ ไม่กล้าที่จะดำเนินการอะไรอย่างอื่น ถ้าเผื่อว่า มีความคิดเห็นอะไรอย่างอื่นผิดแผกแตกต่างไปแล้วก็ค่อนข้างจะอันตราย เราจะมีวิธี ออกแบบอย่างไรให้ข้าราชการกับการเมืองให้มันห่างกันหน่อย ห่างกันได้ดี มีสายบังคับ บัญชาได้ แต่น่าจะมีอะไรมาปิดกั้นไว้หน่อย มาคั่นไว้เสียหน่อย อย่าสายตรงมากนะครับ เพราะว่าเขาค่อนข้างจะเสีย ไม่ทำตามแล้วเสียแน่

ส่วนการลดจำนวนประชากรเพื่อจะดำเนินการถอดถอน ไม่ว่าจะ เป็น นักการเมือง รัฐมนตรี หรือ สส. ทางการเมือง เขาบอกว่า ๕๐,๐๐๐ ชื่อ ค่อนข้างจะมากมาย

ไปเพราะกว่าจะเอารายชื่อที่ได้ ๕๐,๐๐๐ ชื่อ มาตรวจสอบครบมันก็หมดวาระของการบริหารของชุดนั้นไปแล้ว กว่าที่จะตรวจบัตรประชาชนกันครบ กว่าที่จะตรวจสำเนาทะเบียนบ้านกันครบ ๕๐,๐๐๐ ชื่อ อย่างที่พันธมิตรดำเนินการล่ารายชื่อนักศึกษาขึ้นมาเพื่อปลดท่านนายกรัฐมนตรี รัฐบาลที่แล้ว ขณะนี้ยังตรวจสอบได้ไม่ถึงกึ่งหนึ่งเลยครับ รัฐบาลก็มีอันเป็นไปเสียแล้ว ก็อยากจะลดลงมา ถ้าเผื่อว่าเป็นไปได้ลดมาเหลือสักหนึ่งในห้า จาก ๕๐,๐๐๐ เหลือสัก ๑๐,๐๐๐ มันน่าจะเป็นจำนวนที่เหมาะสมครับ

องค์กระอิสระตามรัฐธรรมนูญจะทำอย่างไรถึงจะให้ทางฝ่ายบริหารหรือฝ่ายการเมืองเข้าไปครอบงำได้อย่างคราวที่แล้วมองเห็นชัดเจนครับ ผมต้องกราบขออภัยสำหรับที่ผมจะเอ่ยถึงศาลหัวหมู มีศาล ๆ หนึ่งพวกเราได้ดำเนินการเอาหัวหมูไปตั้ง และศาลพระภูมิตั้งไว้ แล้วก็พยายามบอกว่าศาลนี้น่าจะเป็นศาลหัวหมู เพราะในการตัดสินในแต่ละครั้งค่อนข้างที่จะเป็นไปตามใบสั่งของทางฝ่ายบริหาร -----

ขออนุญาตถ้าเผื่อพาดพิงถึงใครก็ต้องกราบขออภัย ช่วงนั้นเป็นช่วงของศาลรัฐธรรมนูญที่มีการดำเนินการอะไรที่ค่อนข้างที่จะหมิ่นเหม่ต่อความรู้สึกของประชาชนมาก จึงมีการแห่แหนศาลพระภูมิ และศาลหัวหมูไปตั้งไว้ที่หน้าศาลรัฐธรรมนูญ ลักษณะแบบนี้มันเห็นชัดว่าการเมืองเข้าไปครอบงำชัดเจนนะครับ หรือไม่ก็ กกต. นะครับ อย่าง กกต. ชัดที่สุดแล้ว บทสรุปสุดท้ายชัดมากนะครับ ถึงขนาดเข้าคุกเข้าตะรางกัน เพราะว่าข้อเท็จจริงนี้ กกต. จังหวัดบอกว่า นาย ก. มีพฤติกรรมที่จะไบแดง แต่ขึ้นมาสู่ข้างบน กกต. ใหญ่บอกว่าไม่เป็นไร ไบเหลืองก็ได้ หรือบางที่อาจจะถึงเขียวเลยนะครับ บางที่ กกต. ข้างล่างบอกคนนี้บริสุทธิ์ยุติธรรมมาก ประชาชนเลือกด้วยความรัก แต่ข้างบนไม่ชอบ ให้ไบแดงเลย อำนาจอยู่ในตัวเองทั้งหมดนะครับ ทั้งทางด้านนิติ ทางด้านบริหาร ทางด้านตุลาการ ท่านตัดสินดำเนินการหมด ลักษณะแบบนี้ก็ค่อนข้างที่จะลำบากแล้วไปโดนครอบงำโดยฝ่ายบริหาร ที่นี้ก็ย้ายหัน ขวามันได้ตามสะดวก ตามที่ฝ่ายบริหารต้องการ ซึ่งก็เป็นวิกฤติที่เกิดขึ้นจากรัฐบาลที่ผ่านมาจะทำอย่างไรเราถึงจะหาวิธีที่จะดำเนินการไม่ให้ถูกครอบงำนะครับ ที่จริงขออนุญาตได้รับความเห็นมาจากผู้ใหญ่หลาย ๆ ท่านบอกว่าเขาออกแบบมาดีแล้วนะ องค์กรอิสระนี้ วิธีการต่าง ๆ ดี แต่ว่าคนที่เข้าไปอยู่ค่อนข้างที่จะมีปัญหา เราจึงน่าจะหาวิธีที่จะเอาคนเข้ามาอยู่ตรงนี้ให้มันดีขึ้น ไปออกแบบมาซิว่าจะทำอย่างไร จะหาวิธีคัดสรรคนที่เข้ามาอยู่ตรงนี้ให้มันดีขึ้น อย่างคราวก่อน ๆ อย่างคราวที่ผ่านมานี้ก็ให้อำนาจวุฒิสภา ให้อำนาจใครทั้งหลายแหละ แล้ววุฒิสภาก็โดนครอบงำเข้าไปอีกก็ยิ่งไปกันใหญ่ ละเทะไปหมด อันนี้จะทำอย่างไรถึงจะทำให้กลับมาเป็นภาพที่ดีขึ้นในส่วนขององค์กรอิสระนะครับ ถ้ามว่า กกต. สตง. ปปช. องค์กรอิสระเหล่านี้ควรจะคงไว้ใหม่ ก็ถ้าเผื่อว่าในรูปแบบอำนาจหน้าที่เดิม ถ้าเผื่อคนดีนะครับก็น่าจะคงไว้ที่สุด แล้วก็กลับมาที่เดิมก็คือหาทางปรับปรุงวิธีการที่จะนำคนเข้ามาสู่องค์กรเหล่านี้นะครับ แล้วก็ยังมีผู้เสนออันนี้จากประชาชนกรุงเทพฯ ส่วนใหญ่ นะครับ อยากเห็นว่า สตง. ไม่ควรมีบอร์ด (Board) มากำกับอีก เป็นองค์กรอิสระอยู่แล้ว แล้วยังมีบอร์ดมากำกับ บังเอิญบอร์ด ถ้าเผื่อว่าเป็นบอร์ด หรือคณะกรรมการบริหารที่มีคุณธรรม ที่มีความถูกต้อง โปร่งใส ตรวจสอบได้ กำกับอยู่ คนที่เป็นผู้ว่า สตง. ค่อนข้างจะเบาใจ ทำงานด้วยความสบายอกสบายใจ แต่ถ้าเผื่อบังเอิญบอร์ดในการกำกับดูแล สตง. เกิดเป็นบอร์ดอย่างคราวที่แล้ว

ปัญหามันก็เกิดระหว่างผู้ว่าฯ กับบอร์ดขีดกันไปขีดกันมา ผลที่จะเกิดกับประเทศชาติ กลับกลายเป็นเสียหายมากมาย อย่างที่เห็นที่ผ่านมานะครับ ก็คงจะต้องมีการนำเสนอว่า เมื่อมี สตง. แล้ว มีผู้ว่าฯ แล้ว ก็มีสมควรที่จะมีบอร์ดมากำกับอีกที แต่ถ้าเผื่อจะตั้งองค์กร ขึ้นมานะครับ ประชาชนอยากเห็นเหลือเกินว่าทุกองค์กรอิสระเหล่านี้ น่าจะออกแบบให้มี ประชาชนทุกภาคส่วนเป็นผู้มาตรวจสอบองค์กรเหล่านี้อีกทีหนึ่ง เป็นคู่ขนานครับ ขอขอบคุณครับ ท่านประธานครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับท่านสมเกียรติครับ ท่าน สสร. สวิง เชิญครับ

นายสวิง ต้นอุดม : ท่านประธานที่เคารพครับ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ ผม สวิง ต้นอุดม ครับ ผมมีเรื่องที่ยากจะตั้งข้อสังเกตกับกรอบที่ ๓ อยู่สองสามเรื่องครับ เรื่องแรกก็คือ เราไปรับฟังความคิดเห็นตามจังหวัดทั้งหลาย เขามีสังเกตเรื่องเกี่ยวกับองค์กรอิสระนะครับ -----

โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่ผ่านมานี้นะครับ องค์กรอิสระไม่ค่อยจะมีอำนาจในแง่ของการที่จะดำเนินการในเรื่องของประชาชน คือเป็นยักษ์ที่ไม่มีกระบอง ทำอย่างไรเราถึงจะเพิ่มอำนาจเรื่องนี้เข้าไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการสิทธิฯ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ได้รับเสียงสะท้อนจากทุกจังหวัด ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้คณะกรรมการยกเว้นฯ ก็คงจะคิดเรื่องนี้ไว้รอบคอบพอสมควรว่าจะทำอย่างไรจึงจะเพิ่มอำนาจเรื่องนี้ อันนี้เป็นเรื่องข้อห่วงวังกที่เขาท้วงติงมาจริง ๆ นะครับ

อันที่ ๒ ผมคิดว่าสิ่งที่เขาสะท้อนมากก็คือการที่เขาจะเข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องขององค์กรอิสระ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้ที่จะเข้ามาดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ทำอย่างไรถึงจะลดเงื่อนไขของคุณสมบัติเหล่านี้ลงมาให้มากที่สุด ผมคิดว่าเรื่องนี้บางทีเราพอไปกำหนดเกณฑ์ ไปกำหนดกรอบเราจะถูกกันประชาชนจะถูกกันออกไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปริญญาตรี ตั้งแต่วุฒินั้น ตั้งแต่ระดับชั้นนั้น ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ทำอย่างไรถึงจะเปิดช่องให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในเรื่องเหล่านี้ได้ เรามีศาล ที่ผ่านมานี้เราก็ยังสร้างศาลสมทบขึ้นมาได้ด้วย คุณสมบัติต่าง ๆ เหล่านี้ทำอย่างไรถึงจะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งผมคิดว่าอันนี้คือข้อห่วงวังกจริง ๆ ว่าประชาชนจะมีบทบาทในเรื่องนี้อย่างไร แต่ถึงที่สุด เอาละ ถ้าสมมุติว่าองค์กรอิสระต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องมีผู้ที่มีคุณสมบัติเหล่านั้นอยู่ เขาขออีกเรื่องหนึ่งได้ไหมครับ เขาขอว่าทำอย่างไรถึงจะทำให้กลไกขององค์กรอิสระต่าง ๆ เหล่านี้หยั่งรากลงไปในระดับภูมิภาค ในระดับของภาค และในระดับของจังหวัด เรื่องนี้สำคัญครับ เพราะว่าถึงที่สุดถ้าประชาชนเดือดร้อน ไม่มีทางหรือครับ ประชาชนคนยากคนจนจะวิ่งเข้ามาในกรุงเทพฯ เพื่อที่จะมาหาองค์กรอิสระซึ่งก็ไม่ว่าจะอยู่ตรงไหน ตอนนี้อันที่กรอิสระที่มีอยู่ ที่มีกลไกอยู่ในระดับจังหวัดก็อาจจะมีเฉพาะ กต. เท่านั้นเอง อาจจะมีศาลปกครองที่มีอยู่ในระดับภาคเท่านั้นเอง แต่ทำอย่างไรคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนฯ กิติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกิติ หรือองค์กรอื่น ๆ ที่จะเกิดขึ้นอย่างไรก็แล้วแต่ ทำอย่างไรถึงจะมีกลไก หรือ สตง. การตรวจสอบเงินแผ่นดิน อะไรก็แล้วแต่ที่จะมีกลไกในระดับจังหวัด และในระดับภาคที่ประชาชนสามารถที่จะเข้าถึงได้โดยง่าย มีระบบเชื่อมโยง มีระบบของท้องถิ่นได้เข้ามาในแง่ของการมีส่วนร่วม แล้วก็สร้างกลไกต่าง ๆ เหล่านี้ขึ้นมาด้วย

ซึ่งผมคิดว่าอันนี้น่ารับฟังอย่างยิ่ง เพราะไม่เช่นนั้นเองเข้าใจว่าคนที่เข้าถึงองค์ภริสระได้ ก็เป็นคนไม่ก่กลุ่มในสังคมนี้ ซึ่งอันนี้ก็ต่อจากท่านประธานผ่านไปทางกรรมาธิการยกวางฯ นะครับ

อีกเรื่องหนึ่งครับ ผมคิดว่าเรื่องนี้เขาก็ตั้งเป็นข้อสังเกตมาก็คือเรื่องเกี่ยวกับเสียงส่วนน้อย ผมคิดว่าได้ฟังมาเหมือนกันนะครับว่า จริง ๆ แล้วทำอย่างไรสังคมนี้ถึงจะได้รับการรับฟังเสียงส่วนน้อย ประเด็นก็คือว่าถึงที่สุดนี่นะครับ ถ้าสมมุติเราสร้างระบบ ๒ อันขึ้นมา ระหว่างประชาธิปไตยกับระบอบเผด็จการกันไป เพราะไม่เช่นนั้นถึงที่สุดคนก็จะไปเทเรื่องเกี่ยวกับประชาธิปไตย ถึงที่สุดประชาธิปไตยก็กลายเป็นเสียงข้างมาก และเสียงส่วนน้อย เสียงข้างน้อย ก็จะหมดความหมายไปในสังคมไทย การออกแบบรัฐธรรมนูญฉบับนี้ทำอย่างไรถึงจะทำให้ระบบของประชาธิปไตยควบคู่ไปกับระบอบเผด็จการ แล้วก็สร้างระบบของประชาธิปไตยให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะทำให้เรื่องนี้เป็นเสียงของประชาชนส่วนน้อยที่เราควรจะรับฟังในสังคมนี้อยู่นะครับ

ประเด็นสุดท้าย ท่านประธานครับ ด้วยเวลาที่จำกัด ผมคิดว่าเรื่องนี้สำคัญอย่างยิ่ง เรื่องที่เกิดมีโครงการขนาดใหญ่เกิดขึ้นในสังคมบ้านเรา โดยผู้บริหารที่ดี แล้วโครงการขนาดใหญ่ต่าง ๆ เหล่านั้น ไม่ได้รับฟังเสียงของประชาชน ไม่ได้สร้างการมีส่วนร่วม แล้วก็ถึงที่สุดไปสร้างผลกระทบมากมายในพื้นที่ ปัญหาที่เกิดขึ้นมีเต็มไปหมด หลายโครงการได้ดำเนินการ หลายโครงการก็หยุดดำเนินการไปเลย ถึงที่สุดก็ไม่มีใครสามารถที่จะชี้ได้ว่าโครงการอันนั้นเองสมควรที่จะสร้างหรือไม่สร้างอย่างไร ผมได้อภิปรายไปแล้วบ้างนะครับ เรื่องเกี่ยวกับว่าทำอย่างไรเราถึงจะสร้างคณะกรรมการประเมินผลกระทบขึ้นมาที่จะเป็นกลาง เพราะตอนนี้ถึงที่สุดก็คือว่าเจ้าของโครงการนั่นเอง เป็นผู้ว่าจ้างที่ประเมินผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม และทางด้านสุขภาพ ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ถึงที่สุดผลจะออกมาอย่างไรก็เถียงกันอยู่ดี

เราก็ไม่สามารถที่จะสร้างสังคมของเราเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ บอกไว้หน่อยได้ไหมครับ ในรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะด้วยเรื่องไหนก็แล้วแต่ที่จะมีคณะกรรมการหรือกลไกต่าง ๆ เหล่านี้เกิดขึ้นที่จะทำให้เป็นกลางในการที่จะสร้างสังคมของเราเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่จะทำให้ประเมินได้ว่าผลกระทบที่เกิดขึ้นจากโครงการขนาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นของการสร้างเขื่อนกั้นเรื่องเกี่ยวกับลิกไนต์ (Lignite) กิติ เรื่องอะไรต่าง ๆ กิติ ทำให้เกิดการยอมรับของประชาชนขึ้นมา ซึ่งผมคิดว่าเรื่องนี้ถ้าเราสามารถที่จะระบุไว้ในรัฐธรรมนูญ ได้ชัดเจนอีกกลไกหรืออีกองค์กรหนึ่ง เราก็จะแก้ไขปัญหาของชาติได้ ขอขอบคุณครับ ท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับ มีรายชื่ออยู่นะครับ เพื่อเตรียมตัวอภิปราย ท่านศักดิ์ชัย อาจารย์เจริญศักดิ์ อาจารย์กรรณิการ์ ท่านเศวต คุณการุณ นะครับ ท่าน สสร. ศักดิ์ชัย อุ๋นจิตติกุล ครับ เชิญครับ

นายศักดิ์ชัย อุ๋นจิตติกุล : กราบเรียนท่านประธาน ผม ศักดิ์ชัย อุ๋นจิตติกุล สสร. ครับ กระผมอยากจะขอฟุดถึงองค์กรตรวจสอบอิสระและศาล ก่อนที่จะไปถึงตรงนั้น ผมอยากจะกราบเรียนว่าอำนาจตามรัฐธรรมนูญนั้นในอดีตที่ผ่านมา เราจะพบว่าจะมีอำนาจอยู่เพียง ๓ ส่วนที่ใช้กัน นั่นก็คืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ เราเพียงจะมีอำนาจที่ ๔ เข้ามาในรัฐธรรมนูญ ปีพุทธศักราช ๒๕๔๐ นั่นก็คืออำนาจการตรวจสอบหรือองค์กรอิสระนั่นเอง แต่สิ่งที่เราพบเห็นก็คือว่าในองค์กรอิสระที่เกิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ นั้น ค่อนข้างที่จะเกิดขึ้นมาแล้วมีปัญหาซึ่งเราก็จะได้พบเห็นมากมาย ทีนี้ก็ตามว่าแล้วเรายังคงจะต้องมีองค์กรอิสระไว้หรือไม่ กระผมคิดว่าอำนาจการตรวจสอบนั้นเป็นอำนาจที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการถ่วงดุลของฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารที่ทำงานให้กับชาติ แต่ที่ผ่านมาเราก็จะพบว่าองค์กรอิสระนั้นเริ่มต้นจากกระบวนการสรรหาที่เป็นสิ่งที่เริ่มผิดเพี้ยนตั้งแต่ต้น เพราะกระบวนการสรรหานั้นอย่างเช่น กระบวนการสรรหา กกต. คณะกรรมการการเลือกตั้ง ปราบกฏว่ากระบวนการสรรหานั้นจะต้องมีพรรคการเมืองเข้ามาด้วย ตรงนี้แหละครับมันก็จะประเด็นว่าเมื่อเราเอาพรรคการเมืองเข้ามาแล้วเราจะบอกว่าให้มาสรรหาคนที่จะไปตรวจสอบอำนาจนิติบัญญัติและฝ่ายบริหารซึ่งมาจากพรรคการเมืองนั้นมันก็เป็นสิ่งที่เริ่มผิดแล้วนะครับ เมื่อกระบวนการสรรหาต่อมานะครับ กระบวนการสรรหาองค์กรประกอบขององค์กรอิสระต่าง ๆ นั้นในรัฐธรรมนูญ

ที่เราพบเห็นที่ผ่านมาเราจะพบว่าเราไม่มีภาคประชาชน เข้ามาเกี่ยวข้องกับองค์กรอิสระนี้เลย เราจะพบเห็นว่าจะต้องประกอบไปด้วยข้าราชการ ที่มีประสบการณ์ ที่มีระดับที่สูง ๆ ขึ้นไป ผ่านต่าง ๆ มา เคยเป็นอดีตรัฐมนตรี หรืออะไรก็ตามเหล่านี้แหละครับ ผมคิดว่าแล้วตรงนี้จะครับ เราบอกว่าต่อไปนี่เราอยากให้เห็นประชาชนนั้น มีส่วนร่วมในการที่จะดูแลประเทศชาติในการที่จะถ่วงดุลอำนาจของรัฐ แต่ปรากฏว่าตรงนี้เราก็ไม่มีภาคประชาชนเข้ามา ที่นี้มาถึงสรรหา แล้วก็มาถึงกระบวนการคัดเลือก ถามว่ากระบวนการคัดเลือกที่ผ่านมาเราก็พบว่ากระบวนการคัดเลือกนั้นก็ไปอิงอยู่กับนิติบัญญัติ หรือ สว. ประเด็นก็คือว่าถ้าการมาซึ่งอำนาจของนิติบัญญัตินั้นไม่ชัดเจน ไม่โปร่งใส มีการซื้อสิทธิขายเสียงเข้ามา แล้วมาทำหน้าที่อยู่ในอำนาจนิติบัญญัตินั้น ก็จะทำให้การคัดเลือกผู้ที่จะเข้ามาตรวจสอบนั้นก็เกิดปัญหา นี่เป็นสิ่งที่มันโยงกันไปโยงกันมาที่ไม่รู้จักสิ้นสุดนะครับ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าในกระบวนการขององค์กรอิสระนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็น แต่กระบวนการสรรหาและกระบวนการคัดเลือกนั้นยังเป็นปัญหาของเราอยู่ ที่สำคัญคือจะทำอย่างไรให้คนที่เข้ามาทำการตรวจสอบ บุคคลที่จะเข้ามาทำการตรวจสอบนั้นจะต้องมีความโปร่งใส จะต้องไม่มีประวัติในทางที่เสื่อมเสียมาก่อน สิ่งเหล่านี้ควรจะมีการตรวจสอบที่ชัดเจน -----

ประเด็นที่ ๒ ที่ผมอยากจะอภิปรายในส่วนที่ ๒ ก็คือในเรื่องของศาลเราจะพบเห็นว่าในกระบวนการร่างรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๕๐ ตรงนี้ นะครับ เราพยายามที่จะมองดูว่าเมื่ออำนาจการตรวจสอบมันมีปัญหา แล้วเราก็ไม่อยากจะให้อำนาจการตรวจสอบนั้นสามารถที่จะเป็นผู้ชี้ขาดหรือตัดสิน เราก็พยายามที่จะนำอำนาจเหล่านี้กลับขึ้นไปให้กับตุลาการ สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ดีครับท่านประธาน เรามองว่าตุลาการนั้นเป็นสถาบันซึ่งเรายังหลงเหลือที่เรายังจะเคารพและศรัทธาอยู่ แต่อย่างไรก็ตามครับท่านประธาน การถ่วงดุล กระบวนการถ่วงดุล ทุกอย่างจะต้องมีกระบวนการถ่วงดุล ไม่ว่าผู้ใดจะตรวจสอบใครก็ตาม สุดท้ายก็ต้องมีกระบวนการถ่วงดุลเพื่อตรวจสอบไม่ให้กระบวนการตรวจสอบนั้นมีปัญหา การตัดสินนั้นมีปัญหานะครับ เพราะฉะนั้นผมอยากจะกราบเรียน ๒ เรื่องที่ผ่านมาก็คือเรื่องกระบวนการศาลที่จะทำหน้าที่ในการที่จะตรวจสอบนั้น อยากให้มีการถ่วงดุลครับท่านประธาน ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอพระคุณครับ ท่านต่อไปนะครับ อาจารย์เจริญศักดิ์ เชิญครับ

ศาสตราจารย์เจริญศักดิ์ โรจนฤทธิพิเชษฐ์ : สวัสดิ์ครับท่านประธาน
ผม เจริญศักดิ์ โรจนฤทธิพิเชษฐ์ สสร. หมายเลข ๐๑๓ นะครับ ของผมมีประเด็นสั้น ๆ
๓ ประเด็น ซึ่งส่วนใหญ่ก็ได้อภิปรายมาแล้วนะครับ

ประเด็นที่ ๑ เรื่องการขยายอายุของผู้พิพากษาถึงอายุ ๗๐ ปีนี้ นะครับ
ท่านประธานผมเห็นด้วยนะครับ แต่ผมมีความเห็นว่าเราไม่ควรจะบรรจุอยู่ในรัฐธรรมนูญ
ใช่ไหมครับ เพราะว่ามีข้าราชการหลายฝ่าย ถ้าทุกฝ่ายบรรจุไว้หมดมันอยู่ในกฎหมายลูก
ได้นะครับ

ประเด็นที่ ๒ การสรรหาผู้จะมาเป็นกรรมการในองค์กรอิสระ นะครับ
อย่างท่านอาจารย์ ดร.เจิมศักดิ์เคยพูดเมื่อคราวที่แล้วว่าเรามอบอำนาจมาทาง
ผู้พิพากษา ซึ่งเป็นองค์กรที่ยังเหลือความยุติธรรมอยู่ในสังคมเราค่อนข้างจะมาก
ผมกังวลอยู่นิดหนึ่งนะครับ กังวลอยู่นิดหนึ่ง เพราะว่าผู้ใหญ่หลายท่านก็บอกมาว่า
ที่เราคงรักษาความยุติธรรมได้ เพราะไม่มีผลประโยชน์ เพราะฉะนั้นถ้าเราโยนอำนาจมา
ให้กลุ่มจากจำนวนมากเหลือเพียง ๔ - ๕ ท่านนี้ นะครับ ตามที่ภาชิตภาษาอังกฤษบอกว่า

เพาเวอร์ เทนดส์ ทู คอร์รัปต์ (Power tends to corrupt) แปลเป็นไทยง่าย ๆ ว่า อำนาจจะทำให้เสียคน อันนี้ผมไม่ได้หมิ่นประมาทใครนะครับ แต่ว่าอยากจะฝากท่านประธานว่า ผมเป็นห่วงในอนาคตนะครับ

แล้วก็อีกอันหนึ่ง สมัยเป็นนักศึกษา นะครับ ปี ๒๕๑๕ ผมรู้จัก กกต. ครั้งแรก เราไม่เคยประท้วงรัฐบาลเลย ถ้าผมจำไม่ผิดปีนั้นนี่นะครับ นักศึกษาลุกฮือเป็นครั้งแรกในรอบ ๑๐ ปี ว่า กกต. จะไม่มีอิสระเพราะว่ารัฐบาลมอบอำนาจให้ ตอนนั้นเขาเรียก กฎหมายโบว์ดำ มอบอำนาจให้รัฐมนตรีแต่งตั้ง กกต. ได้ ผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่ เมื่อคืนนี้พอมผมดู ผมเปิดรัฐธรรมนูญเก่าดูนี่นะครับ เดิมนี้มันเท่ากัน ศาลละ ๔ ท่าน เรา ๓๕ ท่าน มาแก้เป็น สาม สี่ ห้า ผมไม่ทราบ ผมอยากจะให้เรื่องนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัวว่าอยากจะให้ทางฝ่ายตุลาการทั้งหมดทุกศาลไปประชาพิจารณ์มา ไม่ควรจะมีกลุ่มน้อย ๆ มาเสนอกัน เป็นเรื่องละเอียดอ่อนนะครับ ขอบพระคุณมากครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ ท่านอาจารย์กรรณิการ์ครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร : เรียนท่านประธานค่ะ ดิฉัน กรรณิการ์ บรรเทงจิตร มีข้อคิดเห็นต่อกรอบที่ ๓ อยู่สองสามประเด็นค่ะ

ประเด็นที่ ๑ ก็คือว่าการร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้นะคะ เราก็อยากจะให้เป็นรัฐธรรมนูญที่ประชาชนมีส่วนร่วมแล้วก็เข้าถึง แล้วก็กินได้ เพราะฉะนั้นสิ่งที่อยู่ในกรอบที่ ๓ คิดว่ากินไม่ได้เท่าไร ก็หมายความว่าเมื่อพูดถึงองค์กรอิสระ สิ่งที่เราคุยกันในสภาแห่งนี้ หรือในส่วนที่อยู่ในส่วนกลางที่พูดกันมานั้นนี่นะคะ องค์กรเหล่านี้มักจะอยู่ในส่วนศูนย์กลางตรงนี้มาก การเข้าถึงต่อองค์กรอิสระเหล่านี้ค่อนข้างน้อยสำหรับต่างจังหวัดนะคะ -----

แล้วก็แม้กระทั่งเรื่องการทำ ความเข้าใจต่อองค์กรอิสระเหล่านี้เป็นไปด้วยความยากลำบาก เวลาจัดเวทีจะต้องทำความเข้าใจว่าองค์กรเหล่านี้ ไม่ว่าจะเป็น กกต. กรรมการสิทธิฯ ไม่ว่าจะเป็นศาลยุติธรรม สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาต่าง ๆ เหล่านี้ เป็นเรื่อง ที่เข้าใจยากสำหรับคนที่อาจจะประชาชนโดยส่วนใหญ่ที่ถ้าไม่ได้สนใจมากนักก็จะ ไม่ทราบ แต่เมื่อมาเขียนในรัฐธรรมนูญจะทำอย่างไรจึงจะให้การเข้าถึงองค์กรเหล่านี้ ของประชาชนในต่างจังหวัดจะเข้าถึงได้ง่ายกว่า แต่ก่อนอื่นที่จะพูดถึงเรื่ององค์กรอิสระ มีข้อคิดเห็นที่เราหยิบยกมาเป็นองค์กรอิสระที่อยู่นั้นที่บ๊อบ มันก็จะมาบล็อก (Block) ความคิดของเราว่าต้องมีองค์กรนั้น องค์กรนี้ ทำไมไม่ย้อนกลับไปดูในหลักการของ การทำองค์กรอิสระ ยกตัวอย่างเช่น องค์กรที่เรามีอยู่หน้าจะมีการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ ขององค์กรเหล่านี้ใหม่กว่าที่ผ่านมาได้ดำเนินการอย่างไร การทำงานขององค์กรเหล่านี้ ซ้ำซ้อนกันใหม่ และก็มาวิเคราะห์บทบาท และหลังจากนั้นถึงจะมาดูว่าจำเป็นต้องมีไหม ถ้ามีจะวางบทบาทหน้าที่กันอย่างไรเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานจริง ซึ่งท่านสมาชิก สสร. หลาย ๆ ท่านได้พูดคุยกันในสภาแห่งนี้หลายครั้งแล้วว่า องค์กรเหล่านี้บางองค์กรก็เป็น ดินแดนมหัศจรรย์ เป็นหลุมดำบ้าง เป็นดินแดนที่เข้าไปไม่ถึงบ้าง เพราะฉะนั้นจะทำอย่างไร จึงจะให้องค์กรอิสระเป็นจริงและก็เป็นที่พักของประชาชน การตั้งองค์กรอิสระตั้งขึ้นมาเพื่อ อะไร เพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิและก็เข้าถึงองค์กรเหล่านี้เพื่อการช่วยเหลือนอกเหนือ จากภาครัฐที่จะช่วยเหลือแล้วนะคะ เพราะฉะนั้นตรงนี้มีความเห็นว่าการจะทำกรอบที่ ๓ อยากให้มีการวิเคราะห์บทบาทหน้าที่ขององค์กรอิสระเท่าที่ผ่านมามีความจำเป็น มากน้อยเพียงใด แล้วก็ซ้ำซ้อนกันใหม่ แล้วก็ทำอย่างไรจึงจะไม่ผูกขาดเหมือนกับ ที่ท่านสมาชิกได้นำเสนอไปแล้วนะคะ แล้วทำอย่างไรถ้าจำเป็นต้องมีประชาชนจะเข้าถึง องค์กรเหล่านี้ได้อย่างไร ตรงนี้เป็นประเด็นสำคัญนะคะ เพราะว่าขณะนี้ในต่างจังหวัด ที่ไปจัดเวทีรับฟังความคิดเห็นปรากฏว่าชาวบ้านไม่สามารถเข้าถึงองค์กรเหล่านี้ได้ มีบางจังหวัดก็เรียกร้องถึงขั้นว่าน่าจะมีระดับจังหวัดไปทั้งหมดเลยเพื่อให้ประชาชน เข้าถึงองค์กรเหล่านี้ได้ ไม่ว่าจะเป็นกรรมการสิทธิฯ เอย สำนักงานทั้งหลาย หรือแม้กระทั่ง สป. ต่าง ๆ ถึงแม้จะเป็นตัวแทนจังหวัดก็ตามนะคะ แต่ว่าการที่จะลงไปทำงานในพื้นที่ เข้าถึงจริง ๆ ยังน้อย

ประเด็นที่ ๒ ก็คือว่ามีข้อเสนอว่าองค์กรอิสระจะมีองค์กรหนึ่งใหม่ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณธรรม จริยธรรมของนักการเมือง ซึ่งตรงนี้หลาย ๆ จังหวัดนะคะ มีข้อเสนอมาว่า น่าจะต้องมีองค์กรตรวจสอบคุณสมบัติในเชิงคุณธรรม จริยธรรม ของนักการเมือง ซึ่งจริง ๆ แล้วองค์กรอิสระทั้งหลายแหล่งที่เราที่อยู่ ที่ยังมีอยู่ในปัจจุบันที่ยังไม่ได้วิเคราะห์ว่าจะจำเป็นหรือไม่ ก็น่าจะต้องทำหน้าที่ในการตรวจสอบคุณธรรม จริยธรรม แต่ว่าจากประสบการณ์ที่ผ่านมาเราพบว่าองค์กรอิสระเหล่านี้ยังทำในเชิงการตรวจสอบคุณธรรม จริยธรรม ของนักการเมืองได้ไม่เต็มที่ เพราะฉะนั้นตรงนี้มีข้อเสนอว่าน่าจะได้มีองค์กรอิสระขึ้นมาตรวจสอบ ซึ่งในบางประเทศยกตัวอย่างประเทศไต้หวัน (Taiwan) ก็จะมีองค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมดูแลคุณธรรม จริยธรรม จริง ๆ ไม่ใช่เฉพาะนักการเมือง ข้าราชการทั้งหมดที่จะต้องถูกควบคุมดูแลจากสภาเรื่องของการตรวจสอบนะคะ

อีกส่วนหนึ่งที่เสนอก็คือว่า การที่เราบอกว่าประชาชนจะเข้าถึงองค์กรเหล่านี้ หรือว่าจะเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ เป็นไปได้ไหมที่จะมีองค์กรอิสระที่เป็นที่ปรึกษา ด้านกฎหมายให้กับภาคประชาชน ภาคประชาชนโดยส่วนใหญ่แล้วพอพูดถึงกฎหมายหรือแม้กระทั่งการขึ้นศาล หรือการคดีความก็จะตกใจ เพราะว่าอาจจะไม่ได้เข้าใจในกระบวนการ เพราะฉะนั้นการที่จะทำอย่างไรจึงจะให้เกิดเรียกว่า นิติรัฐ นะคะ ที่ทำให้ทางด้านกฎหมาย จะเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริง แล้วประชาชนมีผู้ได้รับความเดือดร้อน ผู้ได้รับความเสียหาย มีที่ปรึกษาอย่างแท้จริงจากองค์กรอิสระ -----

เพราะฉะนั้นตรงนี้ก็เป็นที่เราจับฟังมา และส่วนสุดท้ายนะคะถึงแม้จะไม่ได้อยู่ในกรอบที่ ๓ แต่เป็นกรอบอื่น ๆ นะคะ ที่มีคนเสนอมาก็คือว่าในการทำตรากฎหมายเพื่อเป็นไปตามรัฐธรรมนูญนั้นควรจะกำหนดกรอบระยะเวลาในการทำตรากฎหมายให้ชัดเจน ตรงส่วนนี้ถึงแม้ว่าจะไม่ได้อยู่ในกรอบใดก็ตาม แต่ว่าส่วนนี้มีคนเสนอความคิดเห็นมาว่าการตรากฎหมายซึ่งบอกว่าจะต้องถูกตรากฎหมาย ถูกบัญญัติเข้าไปตามรัฐธรรมนูญ แต่เมื่อกฎหมายถูกไม่ออกมา การปฏิบัติจริงจึงไม่มี แล้วก็ไม่มีความกำหนดด้วย เพราะฉะนั้นจึงขอเสนอให้มีกรอบระยะเวลาในการทำงานตรงส่วนของการตรากฎหมายด้วยค่ะ ขอบพระคุณค่ะ

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเสรี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ได้ลงจากบัลลังก์ โดยมอบให้นายเดโช สนวนานนท์ รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง ปฏิบัติหน้าที่แทน)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณครับ ลำดับต่อไป ท่าน สสร. เสวต นะครับ เรียนเชิญครับ

นายเสวต ทินกุล : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ
กระผม นายเสวต ทินกุล สมาชิกสภาว่างรัฐธรรมนูญ ตัวแทนเกษตรกรครับ กระผม
ไม่มีความรู้เรื่องขององค์กรอิสระ แต่ว่าผมในฐานะตัวแทนชาวบ้าน ชาวไร่ ชาวนา
ผมอยากจะสะท้อนความรู้สึกของพี่น้องประชาชนคนรากแก้วนะครับ ผมยกตัวอย่าง
เช่น ความรู้สึกของพี่น้องประชาชนรากหญ้ารากแก้วทั้งหลาย เขารู้สึกว่าองค์กรอิสระ
มันไม่เวิร์คครับ มันไม่เดินเครื่องไปได้ดีครับ มีความติดขัดอยู่หลายประการครับ
ผมยกตัวอย่างสั้น ๆ นะครับ อย่างผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา เขาจะสะท้อนออกมา
ว่าทุกเสียงร้องเรียนมีความหมาย ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา แต่ผลปรากฏว่าจับใครเข้าคุก
ไม่ได้สักคนครับ อันนี้เป็นคำพูดของชาวบ้านเขาสะท้อนออกมา นะครับท่านประธาน
อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องกรรมการสิทธิมนุษยชนนะครับ อยู่แถว ๆ ถนนพญาไท ดึกสูง ๆ
นะครับ เวลาชาวบ้านเขาจะไป เขามีซีเคียวริตี้ (Security) มียาม มีอะไรปกป้องคุ้มกัน ขึ้นไป
ก็ยาก ไม่ได้แลกบัตรแล้วไปตั้งต้นชั้นขอที่จะขึ้นไป แล้วก็ไปอยู่ในห้องอันที่ล็อกจับจำกัด
เอาเจ้าหน้าที่มารับเรื่อง รับอะไร แล้วก็พยายามผลักดันกลับไปนะครับ อันนี้ก็เป็นเรื่องที่

สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมาเป็นไปที่มันเป็นอยู่นะครับผม อีกเรื่องหนึ่งก็เป็นเรื่องของ ปปช. นะครับ ปปช. คดีก็ค้างอยู่เป็นหลายหมื่นคดี เป็นหมื่นกว่าคดี สองหมื่นคดี อะไรแบบนี้ คือเรื่อง ปปช. ผมอาจจะพูดมากหน่อยนะครับ ยกตัวอย่างเช่น เหตุเกิดที่บ้านหนองหมาว้อนะครับ อบต. เขาโก่งเขากินกัน นายอำเภอหรือว่าอะไรก็แล้วแต่ เขาก็ร้องเรียนกันไป เอาพยานหลักฐานไป ปราบฎว่าจะไปร้องอย่างไร ในเมื่อ ปปช. อยู่ข้าง ๆ ทำเนียบรัฐบาล ประมาณถนนพิษณุโลก อะไรแบบนี้ ไม่รู้เขาจะส่งไปอย่างไรแบบไหน แล้วก็ทำดีไม่ดีก็ถูกอำนาจรัฐ หรือว่าพวกที่มีอำนาจทางการเมือง หรืออำนาจเถื่อนอย่างอื่น อำนาจมีดอย่างอื่นเข้ามาครอบงำอีกให้ดำเนินการถอนเรื่องราวแจ้งความ หรือร้องเรียน หรืออะไรแบบนี้ ก็เป็นเรื่องที่หวาดผวา หวาดเกรง แล้วเขาก็ไม่รู้ว่าเขาจะไปพึ่งพาอาศัยใคร แล้วก็เรื่องราวจะเป็นอย่างไร จะตรวจสอบอย่างไร มีการสอบสวนอย่างไร เพราะฉะนั้นโครงสร้างของ ป.ป.ช. มันน่าจะมีโครงสร้างอำเภอ จังหวัดนะครับ เพื่อให้ครอบคลุมถึงพี่น้องประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศไทย ไม่ใช่มีอยู่ที่เดียวแถว ๆ ข้าง ๆ ทำเนียบอย่างนี้แล้วมากองรวมกัน เวลาอยากจะสอบสวนเรื่องอะไร ตรวจสอบเรื่องอะไรที่น่าสนใจถึงตั้งกรรมการ คณะทำงาน ไปลงพื้นที่ออกต่างจังหวัดเหมือนกรมการเรามาใช้ไม่ได้ เพราะการทุจริตประพฤติมิชอบในวงราชการมันมีอยู่ทั่ว ๆ ไปนะครับ ตราบใดที่ยังมีคนหมู่มากอยู่อย่างนี้นะครับ จึงขอฝากท่านประธานไปยังท่านกรมการยกกว้างๆ ให้ออกแบบระบบให้มันเป็นการครอบคลุม แล้วก็ส่งเสริมพี่น้องประชาชนรับฟัง หรือว่ารับเอกสารหลักฐานต่าง ๆ สอบสวนต่าง ๆ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศไทยครับ

อันดับต่อไปก็เป็นเรื่องของศาลครับ เรื่องของศาลนี้ผมค่อนข้างจะไม่สบายใจที่มีท่านผู้มีเกียรติสมาชิกของเราพูดถึงเรื่องการถ่วงดุลอำนาจตุลาการ ประมาณอย่างนี้นะครับ แล้วผมก็ไม่ค่อยสบายใจที่มีหนังสือพิมพ์ลงข่าวเกี่ยวกับการให้สัมภาษณ์ของนักวิชาการที่เป็นสมาชิกของเรา เกี่ยวกับเรื่องว่ามีแนวโน้มจะเพิ่มอำนาจตุลาการในรัฐธรรมนูญและชาวบ้านมีกระแสสนับสนุน ขออนุญาตท่านประธานอ่านนิดหนึ่งครับ เพราะเป็นเนื้อหาสาระที่จำเป็นมากนะครับ ตนรู้สึกห่วงว่าหากให้อำนาจตุลาการกันมากเกินไปจะทำให้อำนาจสั่นคลอน เพราะตุลาการไม่ได้สัมพันธ์กับประชาชน

และไม่มีระบบตรวจสอบจากประชาชน ดังนั้นจึงอยากเสนอว่าควรให้ฝ่ายนิติบัญญัติ
รับรองตำแหน่งสำคัญในฝ่ายตุลาการเพื่อจะคานและดุลอำนาจกันนะครับ -----

- ๖๑/๑

เราจะต้องตัดสินใจถ้าจะให้ตุลาการสีพันกว่าคน ในบ้านเมืองมีอำนาจปลดคนได้ทำอะไร คนก็ได้ แต่ไม่ให้มีฐานมาจากประชาชนเลย ประมาณอย่างนี้ คือผมค่อนข้างวิตกและห่วง คือรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่าน ๆ มาแล้วตั้งแต่ ปี ๒๕๔๐ ก็ดี ยกตัวอย่างเช่น มาตรา ๑๘๖ พูดถึงเรื่องการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีเป็นอำนาจของศาล ซึ่งต้องดำเนินการตามกฎหมาย และในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์ เพราะฉะนั้นก็จะมีเกี่ยวข้องกับเรื่องผู้พิพากษาไม่สามารถ เป็นข้าราชการการเมืองได้ เกี่ยวข้องเรื่องต้องมีการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากองค์พระมหากษัตริย์ นะครับ ตุลาการ แล้วก็มีเรื่องของคนเข้ารับหน้าที่ต้องให้สัตย์ปฏิญาณตน ซึ่งตุลาการ ไม่เหมือนกับข้าราชการฝ่ายการเมือง หรือข้าราชการประจำทั่วไป ซึ่งเป็นพระราชอำนาจ อย่างแท้จริง ผมวิตกว่าความคิดเห็นนั้นจะไปก้าวล่วงพระราชอำนาจหรือไม่ เป็นประเด็น ที่ตั้งข้อสังเกต ฝ่ายท่านประธานไปยังกรรมาธิการยกร่างรัฐธรรมนูญต่อข้อกังวลใจของผม ในส่วนนี้ด้วย ผมเคยได้รับความกรุณาวิสาสะจากท่านจรัญ ภัคดีธนากุล ขออนุญาตที่เอ่ยนาม ซึ่งผมก็เป็นห่วงอยู่ว่า ผมไม่ได้เคลือบแคลงสงสัยท่านตุลาการสมัยเก่า แต่สมัยใหม่นี้อาจจะ มีผิดเพี้ยนไปบ้าง ผมก็อยากจะนำเสนอ แล้วก็เรียนท่านว่าอยากให้สถาบันพัฒนาตุลาการ ทำตัวเข้มแข็งยิ่งขึ้น คืออยากจะทำโครงการที่นำเข้าไปสู่กระบวนการตุลาการที่เป็นคุณธรรม จริยธรรมอย่างแท้จริง ผมอยากให้เรื่องนี้เป็นข้าราชการของ กต. ของตุลาการเขาทำกันเอง เพราะเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน เพราะเป็นสิ่งเดียวที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบันและวินาทีนี้ ตุลาการภักดีเป็นสิ่งเดียวที่ยึดเหนี่ยวอยู่ในใจของพี่น้องประชาชนทั่วประเทศ รวมทั้งผมด้วย เพราะฉะนั้นผมก็ยังยืนยัน นอนยันว่าเราจะต้องไม่ก้าวล่วงในสิ่งนี้ ผมอยากยืนยัน เพียงแต่ว่า อยากจะฝากถึงทางตุลาการว่าให้มีสถาบันพัฒนาตุลาการที่เข้มแข็ง แล้วก็ระบบระเบียบ มีจริยธรรม มีสอน อบรมอย่างเข้มข้น แค่นี้ก็จะทำให้ประเทศชาติเราไปได้ มีที่พึ่ง ที่หวัง อย่างแท้จริง

แล้วลำดับต่อไปอันดับสุดท้าย ก็คือเรื่องของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญครับ ส่วนที่ไปที่ไปก็เห็นมาแล้วในรัฐธรรมนูญ ผมไม่กล้าซ้ำอีก แต่สิ่งที่มันเกิดขึ้นก็คือว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีหลายคน แล้วก็เสียงข้างมาก เสียงข้างน้อย แล้วทำความเข้าใจไป คนละทิศคนละทาง ผมสะท้อนถึงระบบการพิพากษาอรรถคดี เขาจะคิดถึงพื้นที่กฎหมาย พื้นที่เรื่องของเจตนาว่าเป็นเจตนากระทำผิดหรือไม่ องค์ประกอบความผิดนี้จะผิดตามกฎหมาย

แล้วต้องมีเจตนาด้วย แต่เรื่องของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีเสียงข้างมากข้างน้อยเท่าที่ติดตามก็เขียนวินิจฉัยไปคนละทิศคนละทาง แล้วก็ยกมือว่าใครได้มากได้น้อยกลายเป็นพวกมากลากไป ไม่ได้กลายเป็นว่าผิดหรือถูก ฟันธงประชาชนเขาอยากฟังว่าสิ่งที่มันเกิดขึ้นนี้ผิดไหม ถูกไหม กลายเป็นว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญกลายเป็นประชาธิปไตยแล้ว ยกมือเสียงข้างมากแล้ว เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นอย่างเช่นนี้แล้วเป็นหลักบิดเบือน เป็นหลักอวิโรจธรรม (อวิโรจ ธรรม) มันก็ทำให้เกิดวิกฤติเกิดขึ้นในชาติบ้านเมืองอย่างที่ปรากฏอยู่ ผมยกตัวอย่างเช่นมีคนไปฟ้องศาลปกครองเกี่ยวกับเรื่อง กกต. รุ่นเก่า ศาลปกครองปฏิบัติหน้าที่ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ท่านเสวตครับ นั้นมันเรื่องอดีตยกเลิกไปแล้วรัฐธรรมนูญฉบับนั้น จะเสนออย่างไรต่อกฎนาเสนอ

นายเสวต ทินกุล : ผมสะท้อนให้กรรมาธิการฟัง

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ก็สะท้อนพอแล้วละครับ เป็นที่เข้าใจแล้วครับ

นายเสวต ทินกุล : ผมสรุปลงแล้วครับ คือศาลปกครองก็วินิจฉัยตัดสินอรรถคดีแล้วว่า กกต. ผิดพลาด นี่ศาลปกครองสูงสุดนะครับ คือจบแล้ว มันน่าจะจบแต่มันไม่จบ กกต. ก็บอกว่าไปที่ศาลรัฐธรรมนูญ ศาลรัฐธรรมนูญกลับคำวินิจฉัยบอกว่า กกต. เป็นที่ยุติแล้ว ที่สุดแล้ว ด้วยเสียงข้างมากกับข้างน้อย แล้วก็ผูกพันทุกองค์กรเมื่อผูกพันทุกองค์กรก็เป็นภาระหมิ่นเหม่ ผมก็ไม่อยากจะพูดต่อเรื่องแบบนี้ ไม่รู้องค์กรไหนเพราะฉะนั้นผมก็ขอฝากท่านประธานไปยังกรรมาธิการยกร่างฯ ด้วยครับ ให้คิดถึงสิ่งเหล่านี้ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งเล็กๆ น้อยๆ แต่ว่าเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
 ขอขอบคุณครับ ขณะนี้มีแขกผู้มีเกียรติมาเยี่ยมชมฟังการประชุมของคณะเรานะครับ
 คือคณะครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านบางกลาง อำเภอบ้านนิงस्ता จังหวัดยะลา จำนวน
 ๙๒ ท่าน ขอยินดีต้อนรับนะครับ รายละเอียดท้ายครับ ท่าน สสร. การุณ ไสงาม ครับ
 เรียนเชิญครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม การุณ ไสงาม นะครับ
 สสร. คงจะพยายามรวบรัดและพูดในประเด็นที่เป็นหลัก ๆ ขององค์กฤษฎระอย่างสั้น ๆ
 โดยย่อที่มีปัญหาและควรปรับปรุงนะครับ แต่ครั้งจะพูดไม่เกี่ยวข้องกับอำนาจ
 ส่วนอื่นบ้างก็จะมองไม่เห็นภาพ จึงจะขอเรียนท่านประธานอย่างนี้ครับท่านประธานครับ
 เราคงจะต้องทำความเข้าใจกันเสียใหม่ ไม่ว่าจะองค์กฤษฎระตามรัฐธรรมนูญนั้นไม่ใช่อำนาจ
 ที่ ๔ เพราะอำนาจนั้นมีอยู่ ๓ อำนาจเท่านั้นครับ คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร
 และอำนาจตุลาการ แล้วเราจัดสร้างองค์กฤษฎระขึ้นมาคงไม่ใช่เป็นการสถาปนาหรือจัดสร้าง
 ประดิษฐกรรมใหม่ขึ้นมาเป็นอำนาจที่ ๔ คงไม่ใช่ เป็นแต่เพียงเราสร้างเครื่องมือชนิดหนึ่ง
 ขึ้นมาให้เป็นเครื่องมือในการช่วยตรวจสอบปัญหาการบริหารรัฐกิจหรือการดำเนินธุรกรรม
 ทางรัฐกิจ กิจกรรมทางรัฐกิจ เพราะการดำเนินกิจกรรมทางรัฐกิจมันมีปัญหาเยอะ มันมีทั้ง
 การเอารัดเอาเปรียบ มันมีทั้งการแทรกแซง มันมีทั้งการข่มเหงรังแก มันมีทั้งการทุจริต มันมีทั้ง
 การคดโกง มันมีทั้งคุณธรรมและไม่คุณธรรม จริยธรรมต่าง ๆ อยู่มากมายประกอบกันไปด้วย
 เราจึงสร้างประดิษฐกรรมขึ้นมาใหม่เป็นเครื่องมือของรัฐชนิดหนึ่งเพื่อทำการช่วย ๓ อำนาจ
 คือช่วยอำนาจนิติบัญญัติ ช่วยอำนาจบริหาร และช่วยอำนาจตุลาการ ให้สามารถเดินไป
 ได้อย่างถูกต้องทุกทาง เพราะฉะนั้นองค์กฤษฎระจึงไม่ใช่อำนาจอะไรเลยที่เกิดขึ้นมาใหม่
 ท่านประธานครับ ประดิษฐกรรมที่สร้างขึ้นมาเพื่อช่วย ๓ อำนาจในการทำกิจกรรมทาง
 การบริหารรัฐกิจนั้น เราอาจจะสถาปนาและตั้งชื่อขึ้นอีกมากมาย จริง ๆ ไม่จำเป็นต้องเป็น
 เจ็ดแปดสถาบัน เจ็ดแปดองค์กรที่ว่ามี เราอาจจะเพิ่มเติมเป็น ๙ เป็น ๑๐ เป็น ๑๕ หรือเป็น
 สัก ๓๐๐ องค์กรก็ได้ ถ้ามันจำเป็น แต่ถ้ามันไม่จำเป็นเราก็อาจจะตัดออกจาก ๓๐๐ ที่เรา
 ว่าเหลืออยู่ ๒๐๐ เหลืออยู่ ๑๐๐ หรืออยู่ ๗ แม้แต่มีอยู่ ๗ นี้ก็ตามเราอาจตัดเหลืออยู่ ๓ ก็ได้
 ถ้ามันจำเป็นต้องมีแค่ ๓ ประดิษฐกรรมที่ผ่านมาท่านประธานที่เคารพครับ องค์กรที่เอาออก

ยากที่สุด องค์กฤษฎีษระที่ท่านมีอยู่ที่ผ่านมาองค์กรที่เอาออกยากที่สุด ท่านทราบไหมองค์กรอะไร
 ท่านประธาน ไม่ทราบ องค์กรที่เอาออกยากที่สุดคือ ปปช. ท่านประธาน เอาองค์กร ปปช.
 เอาออกยากที่สุดเลย เพราะองค์กรอื่น ๆ นี่มันเอาเข้าคุกเข้าตาราง ก็วิธีการเอาเข้าคุก
 เข้าตารางอีกแบบหนึ่งไป วิธีการถอดถอนก็มีวิธีกระบวนการถอดถอนอีกแบบหนึ่ง
 แต่เจ้าองค์กร ปปช. นี้ ท่านประธานครับ มันมีกระบวนการ ถ้าจะถอดถอนก็เฉพาะ
 รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙๙ ถ้าจะเอาเข้าคุกเข้าตาราง ปปช. นี้ก็ต้องใช้รัฐธรรมนูญ
 มาตรา ๓๐๐ เฉพาะอย่างตนเองพิเศษเลยครับ ท่านประธาน แล้วถ้าจะถอดถอนนี้
 จะต้องใช้ทั้งผู้แทนฯ ทั้ง สว. สมคบกันนะครับ สมคบนะ ร่วมกันเซ็นชื่อถึงจะพอนะ
 จำนวนผู้แทนฯ และ สว. ที่จะมาสมคบกันเซ็นชื่อจะต้องมากเพียงพอ นะครับ ถึงหนึ่งในสี่
 ของจำนวน ๗๐๐ ท่านเห็นไหมมันยากขนาดหนักเลย แล้วถอดถอนท่านประธานครับ
 ขึ้นไปแล้วไต่สวนเสร็จกระบวนการความเรียบร้อยแล้วส่งมาถอดถอนที่วุฒิสภา มาตรา ๒๙๙
 บอกไว้ว่า -----

การถอดถอนต้องใช้เวลา ๓ สว. ถึงสามในห้า คือ ๑๕๐ เสียง ของ สว. ในจำนวน ๒๐๐ ขึ้นไป จึงจะถอดถอน ปปช. ได้ แต่ถอดถอน ท่านประธาน ถอดถอน กกต. ถอดถอน ศาลรัฐธรรมนูญ ถอดถอนนายกฯ ถอดถอนรัฐมนตรี นั้นเป็นการถอดถอนตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ มาตรา ๓๐๔ มาตรา ๓๐๕ ไปมาตรา ๓๐๖ ส่งกลับมา แล้วมามาตรา ๓๐๗ ถอดถอนโดย สว. สว. ใช้มติเพียงสามในห้า คือ ๑๒๐ ต่อ ๒๐๐ เพราะฉะนั้นท่านจะเห็นว่าถอดถอน ปปช. ใช้เสียงสามในสี่ คือ ๑๕๐ ต่อ ๒๐๐ แค่ว่าการถอดถอนก็ยากที่สุดแล้ว ถ้าจะเอาเข้าคุกอีกเหมือนที่เอา ปปช. เข้าคุก ปานนั้นก็ยังเข้าคุกไม่ได้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาฯ ยังรอลงอาญาได้ เจ็บใจมาก หลุดไปได้อย่างไรก็ไม่รู้ เอาละเป็นคำพิพากษา ศาลฎีกา ไม่วิพากษ์วิจารณ์ แต่ที่จริงถ้ามาเทียบเคียงกรณี กกต. ปฏิบัติหน้าที่มิชอบ กกต. ปฏิบัติหน้าที่มิชอบนั้นไม่รอลงอาญา ศาลอาญาพิพากษาอย่างนั้นไม่เทียบเคียงนะครับ เป็นอันว่าปล่อยผ่านไปตรงนี้ น่าเสียดายหลุดมือไป เพราะฉะนั้นท่านประธานครับ ในกรณี ปปช. ก็ตาม องค์การอิสระที่เรียกชื่อว่า กกต. ก็ตาม คตง. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก็ตาม ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาที่กำลังจะเดินทางเข้าคุกอีกไม่นานนี้ต่อไป ก็ตาม เพราะเป็นพวกที่ปฏิบัติหน้าที่มิชอบและทุจริต ผมอภิปรายในสภา ในวุฒิสภา ก็หลายครั้ง อภิปรายที่นี้ พูดในที่ชุมชน ในที่ไหนก็ตาม ในทีวีทุกแห่ง พวกนี้ควรเดินทางเข้าคุก เพราะปฏิบัติหน้าที่มิชอบและทุจริตว่าด้วยเรื่องการเงินตัวเอง ผมเขียนทั้งหมดนี้ ปปช. ก็ผมยกวางเขียนให้ไป ที่อาจารย์เจิมศักดิ์พูด ๆ นั้นผมยกวางให้ทั้งนั้น ผู้ตรวจการนี้ ก็ใช้ผมอีก ศาลรัฐธรรมนูญก็ใช้ ผมเขียนเอง ยกวางหมด ตอนนี้มีทั้งหมด กกต. ก็เหมือนกัน อยู่ที่ ปปช. ทั้งนั้นตอนนี้ เมื่อเข้าถ้ำ ปปช. ท่านกล้าณรงค์ แต่เป็นความลับ เรื่องของท่านไปคุยมาแล้วเมื่อกี้ พวกเหล่านี้ควรจะเดินทางเข้าคุกโดยด่วน ไม่ใช่ต้องมาทำหน้าที่ที่ไร้สาระ ที่เหลวไหล อย่างนี้ ๕ ปี ๖ ปีที่ผ่านมาเป็นความล้มเหลวอย่างมากของผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิฯ ศาลรัฐธรรมนูญ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่องแรกขององค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญเหล่านี้ ขอเสนอวิธีการสรรหา ท่านประธานครับ การสรรหาที่ผ่านมาเหลวไหลมาก ถ้าท่านยังขึ้นปล่อยให้มีการสรรหาอย่างที่ผ่านมาหรือใกล้เคียง ถ้าท่านจะปรับปรุงนะครับ ถ้าท่านจะปรับปรุงพัฒนาการสรรหาใหม่ และให้มีลักษณะที่ใกล้เคียงกับของเดิม ล้มเหลว บอกให้ ถ้ายังขึ้นปล่อยต่อไป องค์การอิสระ

เหล่านี้จะถูกแทรกแซงอีกเหมือนเดิม ไม่รอด กระบวนการสรรหาองค์กฤษฎีกรต่าง ๆ ทั้งหมดที่ผ่านมา ผมเห็น ผมดู ผมรู้ ผมเคยเห็นมาหมดแล้ว ถ้าปล่อยอย่างนี้ล้มเหลวหมด ท่านต้องเปลี่ยนครับ ต้องเปลี่ยนระบบคิดใหม่ เพราะถ้าท่านเปลี่ยนระบบคิดอันนี้ ท่านจะต้องเปลี่ยนระบบคิดว่าด้วยเรื่องอำนาจนิติบัญญัติด้วยว่าเอาอย่างไร ถ้าท่อมนต์คาถาเหมือนอำนาจนิติบัญญัติที่ท่านกำลังจะทำนี้ ว่าด้วยเรื่องการเลือกตั้ง วิธีการเลือกตั้ง สส. จะมี สส. เขตแบบไหน ไม่เอาเขตไหน จะมีปาร์ตี้ ลิสต์ ไม่มีปาร์ตี้ ลิสต์ ๓๐๐ หรือ ๔๐๐ ๕๐๐ มีปาร์ตี้ ๑๐๐ ใหม่ ท่องตำรา ท่อมนต์คาถาแบบนี้ แล้วควรมี สว. ถ้า สว. ควรจะเลือกตั้ง หรือควรจะต้องตั้ง ถ้าแต่งตั้งเอาเท่าไร สลับกับเลือกตั้ง ถ้ามนต์คาถาแบบนี้ อำนาจนิติบัญญัติแบบนี้ท่านก็จะเจอปัญหาแบบเดิมอีก ตำราเดิมที่มาของนิติบัญญัติก็จะกลายเป็นที่มาของนิติบัญญัติที่มาแห่งความชั่วร้าย คดโกง ซื่อเสียด พุจริต เงินไม่มา กาไม่เป็น เพราะฉะนั้นต้องปรับปรุงครับถ้าท่านคิดจะแก้ ถ้าไม่คิดแก้ตรงนั้น เอาใกล้เคียงเดิม แบบเดิม คล้ายคลึงเดิม แต่ฟังดูคล้ายแบบนี้ เพราะตรวจสอบ คุณหมอมิ คำคุณหมอมิแล้ว ฝ่ายยกร่างรัฐธรรมนูญไม่ค่อยสนใจ ท่านคำคุณหมอมิหรือยัง นี่คำคุณ มือผมคำเห็นใหม่-----

ไม่ค่อยสนใจจะฟังอะไรพวกเรา เพราะคิดเอาเองอยู่แล้ว ในใจมีอยู่แล้ว คุณจะพูดมาอย่างไรฉันก็จะเขียนตามใจข้าพเจ้า นี่ผมคลำคุณหมูกี่คนอยู่ที่นี่ หนึ่ง สอง สาม สี่ ห้า ไซ้ไหม ท่านประธาน ผมเดินอยู่ตรงนี้ ผมยืนอยู่ตรงนี้ ๒๔ ปี ไม่ใช่เพิ่งมาเขียน คุณคุณหมูกี่คนนี่ดูรู้ ประธานที่เคารพ กรรมการสรรหา การสรรหานะครับ เมื่อเป็นอย่างนี้ผมขอเสนอได้ไหม อันนี้ผมสมมุติว่านี่อำนาจนิติบัญญัติสี่ห้า อำนาจบริหารผมสมมุติว่าสี่น้ำตาล อำนาจตุลาการสมมุติว่าสี่ขาว องค์กระอิสระเป็นประติษฐกรรมชนิดหนึ่งขึ้นมาในรัฐธรรมนูญ เพื่อมาช่วย ๓ อำนาจนี้ให้ทำกิจกรรมรัฐกิจอย่างลุล่วง เพื่อให้ประชาชนร่มเย็นและเป็นสุข นี่ผมสมมุติ ประติษฐกรรมตัวนี้ถ้าท่านยังขึ้นให้เกิดการสรรหา โดยพวกที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับบริหาร สี่น้ำตาลนี้ มันก็จะสกปรกอีกเหมือนเดิม เข้าแทรกแซงอีกเหมือนเดิม ใช้ทั้งระบบอุปถัมภ์ ใช้ทั้งอำนาจ ใช้ทั้งฤทธิ์เดช ใช้ทั้งความเกื้อหนุน ใช้ทั้งความช่วยเหลือ ใช้ทั้งเงินตราซื้อ ใช้ทุกชนิด มีพื้มีน่องอยากเป็นอะไรให้เป็นหมด มีลูกมีเต้าอะไรต่าง ๆ จะฝากตำแหน่งอะไรต่าง ๆ เอาให้หมด เพราะฉะนั้นประติษฐกรรมนี้ก็ล้มเหลวอีก นี่ถ้ามาจากกลุ่มคนที่มีส่วนเป็นฝ่ายบริหาร ไม่ว่าจะคนเหล่านั้นจะเรียกมันชื่อว่าอภิศารบดี มาคัดเลือกกันเองให้เหลือเท่ากับ ไม่ว่าจะคนเหล่านั้นจะเรียกมันว่าอะไรก็ตาม เหมือนกันหมด เพราะมันเป็นกลุ่มคนที่สามารถถูกแทรกแซงโดยอำนาจของฝ่ายบริหารได้ ให้คุณ ให้โทษ ให้ประโยชน์ ให้ศักดิ์ ให้ศรี ให้เกียรติ ให้ยศ ให้ตำแหน่ง ให้เงินตรา ได้ทุกอย่าง เพราะฉะนั้นท่านต้องระวังตัวนี้ ในขณะที่เดียวกันถ้าเมื่อกลุ่มสรรหาเหล่านี้มาแล้วส่งมาให้ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายนิติบัญญัติให้ความเห็นชอบ ให้ความรับรอง ให้ทำคัดเลือกให้สรรหา จากการสรรหา ๒ เท่า ให้เหลือ ๑ เท่า กกต. ๕ ให้ส่งมา ๑๐ แล้วให้เหลือเหลือ ๕ แล้วมาให้ฝ่ายนิติบัญญัติ และนิติบัญญัติถ้าท่านออกแบบมาอย่างนิติบัญญัติที่มาอย่างทุกวันนี้ ชีวิตทุกวันนี้ เป็นทุกวันนี้ เอาอีก ก็นิติบัญญัติเหล่านี้มันสกปรกมาอีกแล้ว มันจะเอื้อมมือไปถอนส่งความสกปรกต่อไปอีก ส่งความสกปรกถ่ายทอดต่อไปอีก ท่านเห็นหรือยังครับ ถ้าอย่างนี้จะเอาอย่างไร เพราะตรงนี้ก็ดูจะไม่เข้าท่า ให้นิติบัญญัติคัดสรรแล้วจาก ๒ เท่า ให้เหลือ ๑ เท่า ก็ดูจะไม่เข้าท่า ที่นี้มันจะไปที่ไหน ท่านประธาน องค์กระอิสระเหล่านี้จะตกมาจากสวรรค์ก็คงไม่ใช่ ไม่ใช่ มันก็อยู่ในโลกมืด อยู่ในเพื่อนเรานี้ละ อยู่แถวนี้ละ ท่านประธาน ผมก็เลยมาคิดแบบนี้ เอาอย่างนี้ดีไหมครับ ไหน ๆ เป็นองค์กระที่จะช่วยทำการควบคุม กำกับตรวจสอบทั้ง ๓ องค์กร ในการทำกิจกรรมรัฐกิจแล้ว มันมีอยู่องค์กรหนึ่ง

ท่านประธานครับ คือองค์การตุลาการ ผมยังคิดว่าควรจะออกแบบกันใหม่ใหม่ เมื่อเข้าผมชอบใจมาก มีเพื่อนสมาชิกที่อภิปรายเกี่ยวกับเรื่องของการรักษาการเมื่อมีการยุบสภา เมื่อมีการยุบสภา หรือเมื่อสภาครบวาระให้เลือกตั้งใหม่ รัฐบาลที่รักษาการ หรือเฉพาะกาลนั้นมาจากไหนดี ควรให้รัฐบาลที่เป็นนักการเมืองเหล่านั้นรักษาการหรือไม่ อะไรต่าง ๆ หรือไม่ ผมชอบใจมาก มีอยู่ท่านหนึ่งอภิปรายบอกว่าควรจะให้ตุลาการดำเนินการดูแลกิจการของรัฐเป็นการชั่วคราวในระหว่างเลือกตั้ง นี่คือ หนึ่งในสามอำนาจ ท่านประธาน เมื่อนิติบัญญัติถูกยุบ หรือครบวาระ หหมดไป บริหารซึ่งมาจากนิติบัญญัติ คุณเกิดเองไม่ได้บริหาร เกิดมาจากนิติบัญญัติ สร้างมาโดยนิติบัญญัติ เป็นลูกชาย ลูกสาวของนิติบัญญัติ อย่างกระนั้นเลย เมื่อพ่อแม่ของคุณจบชีวิต ฝ่ายบริหารก็จบไปด้วย เหลืออำนาจอีกอำนาจหนึ่งที่ยังอยู่ต่อไป คืออำนาจตุลาการ -----

ท่านประธานครับให้อำนาจตุลาการเขาดูแลบ้านเมืองชั่วคราว กำหนดนโยบายไม่ได้
 สั่งนโยบายไม่ได้ ดำเนินนโยบายไม่ได้ เรียกว่า ดูชั่วคราว ดูเฉพาะกาล ให้ประธานศาลฎีกา
 ประธานศาลปกครองมาช่วยดูแล โดยมีปลัดกระทรวงแต่ละกระทรวงเป็นผู้กำกับดูแล
 แต่คุณห้ามเรื่องนโยบาย ห้ามเรื่องการเงิน ห้ามเรื่องบุคคล อย่างนี้เป็นต้น ออกแบบรัฐธรรมนูญ
 อย่างนี้ไปดีไหม มาถึงองค์กรอิสระที่ว่าที่ก่อกำเนิดเกิดขึ้นมานี้ เมื่อท่านเห็นว่าบุคคลที่
 สรรหาโดยกลุ่มบุคคลที่มาจากฝ่ายบริหารก็จะมีปัญหาอุปสรรคแน่แทรกแซงได้ แล้วให้
 สถานิติบัญญัติเห็นชอบหรือเลือกสรรหา จากสรรหา ๒ เท่าให้เหลือ ๑ เท่าก็ตามก็ยังคง
 ยุ่งอีก อย่างกระนั้นเลยครับ ให้ฝ่ายตุลาการเป็นผู้สรรหามาให้ ทุกองค์กรอิสระทั้งหมด
 แต่รูปแบบขององค์กรแต่ละองค์กร คุณสมบัติของแต่ละองค์กรไม่เหมือนกัน ลักษณะ
 กกต. ต้องทำหน้าที่อะไร บุคคลที่มีลักษณะของคนแบบนี้ที่จะไปเป็น กกต. เป็นอย่างไร
 คุณสมบัติเป็นอย่างไรก็ต้องอีกแบบหนึ่ง กลุ่มบุคคลที่จะมาเป็นคณะกรรมการตรวจเงิน
 แผ่นดิน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการตรวจเงินแผ่นดิน เกี่ยวข้องกับภาษี เกี่ยวข้องกับการเงิน
 เกี่ยวข้องกับบัญชี คนที่จะเข้ามาสู่องค์กรนี้ก็อีกแบบหนึ่ง คนที่ซื่อสัตย์สุจริตที่จะไปเกี่ยวข้อง
 กับ ปปช. ก็อีกแบบหนึ่ง คนที่จะเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาอีกแบบหนึ่ง คนที่จะ
 ไปเป็นกรรมการสิทธิมนุษยชนก็อีกแบบหนึ่ง อย่างนี้เป็นต้น อย่างกระนั้นเลยครับ เป็นไป
 ได้ไหมให้ฝ่ายตุลาการคือที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาทำการสรรหาบุคคลเข้าสู่ตำแหน่งเสีย
 ให้หมดทุกองค์กรอิสระ เรื่องนี้ไม่ใช่เป็นเรื่องที่เราไม่เคยเสนอท่านประธานครับ ตอนที่
 เกิดปัญหาเรื่องเลือกตั้ง ปปช. เรื่องพรรคการเมือง ๔ พรรค ๕ พรรค ๕ พรรคไม่มี ๕ พรรค
 แต่เหลืออีก ๔ พรรคจะทำอย่างไรดี จำได้ไหมท่านประธาน ตอนนั้นก็มาทำการแก้ไข
 รัฐธรรมนูญว่าด้วยเรื่องกระบวนการสรรหาจะทำอย่างไร รูปแบบ ตัวแบบนี้เราได้เคย
 เสนอแล้ว ท่านประธานครับ สว. พวกผมนี้แหละครับ นำโดยท่าน พลตำรวจเอก ประทิน
 สันติประภพ เราเสนอรูปแบบนี้ครับว่าเปลี่ยนการสรรหาเสียใหม่เถอะ ให้เป็นการสรรหา
 โดยที่ประชุมใหญ่ของศาลฎีกาส่งมาให้ ๒ เท่า แล้วให้ สว. เลือก ในวันนั้นรัฐธรรมนูญ
 มันมี สส. และมี สว. ในวันนั้นรัฐธรรมนูญบอกว่าในการเลือก ๒ เท่าให้เหลือ ๑ เท่า
 โดยให้ สว. เป็นผู้เลือก เราจึงบอกอย่างนี้ แต่ของผมไปไกลกว่านั้นท่านประธาน ผมเชื่อว่า
 กรรมการยกทรงฯ ก็ไม่เข้าใจและไม่เอาด้วย ถ้าให้ศาลฎีกาที่ประชุมใหญ่สรรหาองค์กรอิสระ

ให้แล้วนะครับ ส่งมาที่ไหนครับ ส่งมาฝ่ายนิติบัญญัติเป็นผู้ให้ความเห็นชอบ มันจำเป็นนี่ครับ เพราะโลกนี้มันตกมาจากที่อื่นไม่ได้แล้ว มันมี ๓ อำนาจ ให้รัฐบาลแต่งตั้ง แล้วแต่งตั้งให้คนผู้ถูกแต่งตั้งมาตรวจสอบตัวเองมันจะไปตรวจอย่างไร ไม่ได้ อันนี้ตัวการ นี่ตัวร้าย ต้องวางไว้เฉย ๆ เพราะฉะนั้นจะต้องให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาสรรหามาให้ แล้วส่งให้สภานิติบัญญัติเพื่อให้สภานิติบัญญัติรับรอง เห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบ เป็นปัญหาอยู่ว่า ถ้าส่งมาครั้งที่ ๑ ปรากฏว่านิติบัญญัติ ไม่เห็นชอบก็ให้ส่งกลับไปครับ ให้นิติบัญญัติส่งกลับไปให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาคืน ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาก็จะทำการคัดครั้งที่ ๒ หรือยืนยันแล้วส่งมาให้นิติบัญญัติรับรองเห็นชอบอีก แล้วถ้านิติบัญญัติไม่เห็นชอบอีกล่ะ ครั้งที่ ๒ ให้ตุลาการทางนี้ขึ้นทูลเกล้าฯ เลย ตอนนี้อย่างไรครับรับผิดชอบเองแล้ว รับสนองพระบรมราชโองการรับผิดชอบเอง ไม่ถือว่าการไม่เห็นชอบครั้งที่ ๒ และถ้าฝ่ายตุลาการที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกายืนยันอย่างเดิมให้ตุลาการรับผิดชอบเลย ขึ้นทูลเกล้าฯ เลย เห็นไหมครับ และการรับผิดชอบของตุลาการครั้งนี้ให้ถือว่ารัฐธรรมนูญทั้งหมดรับรองด้วย องค์กฤษฎะก็เกิดขึ้นได้โดยเร็ว ไม่ชักช้า ไม่เยิ่นเย้อ ไม่เสียเวลาเหมือนกรณีเลือกตั้ง ปปช. ไม่มีปัญหาอุปสรรคเหมือน กกต. --

ไม่มีอุปสรรคเหมือนตอนกรณี คตง. ยุ่งมากตอนนั้น โดยเฉพาะ ปปช. สับไป สับมา เสนอไปเสนอมา ตีกลับไป ตีกลับมา ๑๘ ลาออก ๑ เหลือ ๑๗ ยั้งยืนยัน ๑๗ เหมือน ๑๘ ๑๘ เท่า ๑๗ ๑๘ ลบ ๑ เหลือ ๑๘ เหมือนเดิม นี่ละเป็นการลบเลขของวุฒิสภา ลบจริง ๆ ท่านทำอย่างนั้นจริง ๆ สุดท้ายก็เลยส่งกลับมาอีกสองสามรอบเห็นใหม่ครับ เอาละครับ ท่านประธานครับ อันนี้อย่างย่อ ๆ ของวิธีการสรรหาและวิธีการกระบวนการได้มาของ องค์การอิสระ ถ้าได้มาอย่างนี้ก็คงจะพอทำเนาว่าพึงได้ ต่อจากนั้นองค์การอิสระเหล่านี้ เมื่อเป็นองค์การอิสระแล้ว พึงได้แล้วอย่างนั้นะครับ จะต้องอยู่ภายใต้กำกับตรวจสอบ ถ้าจะถอดถอนองค์การอิสระให้ถอดถอนโดยฝ่ายนิติบัญญัติ เพราะนิติบัญญัติเป็นผู้เห็นชอบ ถ้าจะถอดถอนต้องถอดถอนโดยฝ่ายนิติบัญญัติ และเสียงในการถอดถอน ท่านประธาน ผมเกริ่นมาแล้ว ถอนถอน ปปช. ใช้เสียงสามในสี่ ๑๕๐ เสียงของ สว. ใน ๒๐๐ คน ขึ้นไป เปลี่ยน ถ้าถอดถอนโดยนิติบัญญัติท่านเปลี่ยนเถอะครับ อย่าให้ถอดถอนยาก ขนาดนี้ และองค์การนั้นไม่ใช่ว่าจะเป็นองค์การ ปปช. ถอดยาก องค์การ กกต. ถอดง่าย นายกฯ ถอดง่าย ไม่ใช่ ให้มันถอดในมาตรฐานเดียวกัน ไกลเคียงกัน อย่างเดียวกัน นั่นคือ เกินกึ่งหนึ่งของฝ่ายนิติบัญญัติเห็นว่าคุณชั่ว ถอดตัวนี้ครับ หากคนใหม่มาหกลีบด้านคนยังมี อีกเยอะ คนอยากเป็นยังมีอีกเยอะ คนที่สามารถมาเป็นได้เยอะ การถอดถอนใช้อำนาจ นิติบัญญัติถอดถอน แล้วจะเอาองค์การอิสระเข้าคุกละ ก็ให้ฝ่ายตุลาการ ผู้สรรหามาทำ การพิพากษาอรรถคดี ถ้าหากว่าการกระทำความผิดนั้นเป็นอาญาและเข้าคุก ผมคิดว่า คู่ก่อนข้างจะครบแล้วครับว่าเขาเป็นอย่างไรองค์การอิสระ ถ้าเป็นอย่างนั้นะครับ

ประการที่ ๒ ครับ ปปช. กกต. มี กกต. จังหวัด แต่ต้องปรับปรุงนะครับ ไม่ใช่ปล่อยแบบเดิม แบบเดิมใช้ไม่ได้ ปปช. คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ๔ องค์การนี้นะครับ จะต้องกระจายออกไปสู่ระดับจังหวัด ท่านประธานรู้หรือเปล่าขณะนี้การละเมิดสิทธิมนุษยชน ระดับจังหวัด พี่น้องชาวบ้านถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเต็มไปหมด เยอะ งานเยอะ จังหวัดเล็ก อาจจะมีคณะกรรมการ ๓ คน ใหญ่ขึ้นอาจจะมี ๔ คน ๕ คน ๖ คน ๗ คน ท่านต้องเชื่อว่าคน ในจังหวัดเขาเก่งเหมือนกับท่านที่อยู่กรุงเทพฯ นี่แหละ ผม การุณ ไสงาม บุรีรัมย์ ไม่เลวกว่าพวกท่านอยู่กรุงเทพฯ หรอกน่า เหมือนกันละครับ ท่านต้องเชื่ออย่างนี้ ถ้าท่านไม่เชื่อ

อย่างนี้ท่านปล่อยกระจายอำนาจไม่ได้หรอก ท่านต้องเชื่อคน เชื่อว่าเขาฟังตนเองได้ เชื่อว่าเขาพัฒนาตนเองได้ เชื่อว่าเขาสร้างเนื้อสร้างตัวได้ เมื่อท่านเชื่อถือคนแล้ว เคารพคนแล้ว นะครับท่านต้องกล้ากระจาย ปปช. ท่านต้องกระจายไปอยู่จังหวัดให้หมด คดีต่าง ๆ ที่อยู่ใน การทุจริตประพฤติมิชอบ ทั้ง อบต. ทั้งเทศบาล ทั้ง อบจ. นะครับ และข้าราชการส่วนภูมิภาค เยอะแยะมากมายครับ นี่คุณหญิงจาวรพรรณบอกเลย ยอมรับเลยว่าสามารถไปตรวจสอบ เงินของการตรวจเงินแผ่นดินนะครับ ในท้องถิ่นท่านประธานรู้ไหมเท่าไรทั่วประเทศ ตรวจได้ ประมาณปีละ ๓๐๐ แห่ง แต่ท้องถิ่นนะครับ อบต. เจ็ดพันกว่า เทศบาล ทั้งเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลนครอีกพันกว่า อบจ. อีกเจ็ดสิบกว่า เบ็ดเสร็จโหล่งโจ้งก็แปดพัน กว่าแห่ง ปีหนึ่งตรวจสามร้อยกว่าแห่ง และทั้งสามร้อยกว่าแห่งเจอทุจริตหมด และแปดพัน กว่าแห่ง ไม่ได้ตรวจล่ะครับ คงตอบเหมือนกันกระมังครับ เพราะ ๓๐๐ แห่งเจอหมดเลยนี่ เอล่าะ ปปช. กกต. คตง. ผู้ตรวจการฯ กรรมการสิทธิฯ มีระดับจังหวัดเสียให้ครบถ้วน

ต่อไปครับ กกต. ครับ อีกเรื่องหนึ่ง กกต. อยากฝาก การที่ท่านมี ๓ อำนาจ ทั้งนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ อยู่ด้วยกันไม่ได้หรอกครับ กกต. ท่านจะต้องไปครับ ต้องจัดให้มีศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้ง ผมนี่เป็นทั้งทนายความ เป็นทั้งนักเลือกตั้ง ท่านครับ ผมนี่เป็นผู้ฟ้องคดีเลือกตั้งแทบจะเรียกว่ามากที่สุดในประเทศไทย -----

ทั้งระดับท้องถิ่น ทั้งระดับจังหวัด ทั้งระดับประเทศ สส. ระดับอะไรต่าง ๆ ที่ศาลยุติธรรมก็ตาม ที่อื่นก็ตามเขาฟังพยานอัยการ บางทีผมฟ้องให้เขา บางทีผมเป็นทนายให้เขา บางทีก็ไปเป็นที่ปรึกษาให้เขาในฐานะผู้เชี่ยวชาญเรื่องการฟ้องการเลือกตั้ง แต่เดิมครับ ผมไม่มี สืบพยาน โจทก์ สืบพยานจำเลย

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่ต้องยกตัวอย่างก็ได้ครับ ชัดเจนแน่นอนครับ ขอบพระคุณครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานขอใหม่ ว่าดีไหมครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ดีครับ แต่ว่าเข้าประเด็นเลยครับ

นายการุณ ไสงาม : นี่ กกต. ต้องศาลเลือกตั้งครับ ท่านประธาน ปัญหาแต่ก่อนเป็นอย่างไร ก็คือว่าจำหน่ายคดีออกจากสารบบความด้วยเหตุบัดนี้มีการยุบสภาแล้ว ไม่มี ความจำเป็นจะต้องพิจารณาคดีต่อไป ท่านผู้พิพากษาท่านยังยิ้มเลยเห็นไหม อย่างนี้ทั้งนั้น เพราะอะไร สมัยแต่ก่อนสรรพสำนวนวันที่จะเอาคนเข้าคุกมันอยู่กับผู้ต้องหา มันอยู่กับจำเลย มันอยู่บนที่ว่า การ นายอำเภอถูกฟ้อง ผู้ว่าถูกฟ้อง มันเป็นจำเลยที่ ๑ ๒ ๓ ๔ ๕ หหมดเลย ปรากฏว่าเอกสารทั้งหมดที่จะเอามันเข้าคุกมันอยู่กับจำเลยหมดเลย การสืบพยานก็โน่น ละครับ เลื่อนไปก็เลื่อนมา คนมาศาลบุรีรัมย์เห็นกล่องเลือกตั้งมา ปรากฏในกล่องไม่มีอะไรเลย สักชิ้นเดียว เปิดเลย บอกว่ามีอย่างนี้ด้วยหรือคุณการุณ บอกอย่างนี้ท่านบันทึกรายงาน ดูพิจารณาก็แล้วกัน เอาละ เป็นรายละเอียด อันนี้นะครับท่านประธาน เพราะฉะนั้นท่านจะต้อง ทำให้เกิดศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งให้ได้ด้วยความรวดเร็ว วิธีการรายละเอียดผมมีวิธีอยู่ พอจะคุยกับท่านได้เอาย่อ ๆ

ต่อไปครับ คณะกรรมการสิทธิฯ เท่าที่เราพบคืออะไร ผมไปกรณีทีกรือเซะ ไปกรณีทีตากใบ ผมไปภาคใต้หลายครั้งมาจากเหตุการณ์ที่ผ่านมา ๑ ปี ๒ ปี ผมพยายามบอกให้ผู้เสียหายฟ้องทั้งแพ่ง ทั้งอาญาเอง ในการถูกละเมิดสิทธิ ในการถูก ทำให้ตายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผมบอกให้พี่น้องผู้เสียหายทำการฟ้องเอง ท่านประธาน รู้ไหม ผู้เสียหายไม่ฟ้องครับ พูดเรื่องนี้ปีที่ไรผู้เสียหายมืออ่อน ตีนอ่อนเลยรู้หรือเปล่า เขาไม่รู้จะสู้อะไรกับอำนาจรัฐ เขากลัวมาก ว่าถ้ายื่นฟ้องปีพวุงนี้เข้าญาติเขาถูกคุมอีก

ตัวเขาถูกคุมขัง หายอีก เรียกร้องครับ ปรับปรุงเสียครับ ให้กรรมการสิทธิมนุษยชนสามารถเป็นผู้เสียหายได้ด้วย ช่วยประชาชนเถอะครับ ในกรณีประชาชนถูกละเมิดสิทธิต้องเขียนเพื่อให้กรรมการสิทธิฯ สอบพบ พบแล้วให้กรรมการสิทธิฯ สามารถเป็นผู้เสียหายได้ด้วย เพื่อช่วยชาวบ้านที่ไม่กล้าฟ้อง แต่กรรมการสิทธิฯ สามารถนำพยานหลักฐานอะไรต่าง ๆ ที่ได้มาในสรรพสำนวนทั้งหลายเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้

อีกอันหนึ่งครับท่านประธาน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เปลี่ยนเถอะครับ ไม่มีฤทธิ์มีเดชอะไรเลย ไม่ได้เรื่อง ไม่ได้ไล่ได้พ่าย ทำให้มันเป็นฤทธิ์เป็นเดชหน่อยได้ไหม ปรับปรุงเสียหน่อยให้มันเป็นสภาพพัฒนาการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติอะไรอย่างนี้ รวมเสียเลยที่กำลังจะมีแผนตั้งสภาพพัฒนาการเมืองหรือสถาบันพัฒนาทางการเมืองอะไรต่าง ๆ รวมตรงนี้เลยดีไหม ท่านประธาน แล้วก็ให้มีฤทธิ์มีเดชเสียหน่อย ไม่ใช่เสนอไปแล้วปรากฏว่ารัฐบาลไม่เคยทำตามเลย และไม่เคยมองเลย ที่ผ่านมา ๕ ปีไม่เคยฟังเลย ไม่ได้อะไรสักอย่าง ถ้าส่งไป เสนอไป มีข้อสรุปไปให้รัฐบาลจะต้องตอบภายใน ๑๕ วัน ๓๐ วัน ๓ เดือน อย่างนี้เป็นต้น ถ้าเรื่องใดทำได้ทำไม่ได้ ถ้าทำไม่ได้จะทำกันอย่างไรต่อ ถ้าสภาเศรษฐกิจยั่งยืนหลักการนี้จะสามารถทำอะไรได้อีก คือให้มันออกฤทธิ์ออกเดชได้บ้าง

ลำดับสุดท้าย ท่านประธานครับ ท่านประธานทราบไหมเรื่องกรณีที่ผมพูดบอกว่าเอาคนเข้าคุก ผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภาก็ควรเข้าคุก กกต. ก็ควรเข้าคุก ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญก็ควรเข้าคุกในกรณีขึ้นเงินเดือนตัวเอง ปฏิบัติหน้าที่มิชอบ และทุจริต ท่านประธาน กลุ่มบุคคลเหล่านี้เวลาจะเกิดกระบวนการคดีอะไร ตอนนี้นำพวกเขาไปส่งที่ ปปช. แล้วครับ ปปช. กำลังตรวจอยู่นะครับ ท่านประธานรู้ไหมเขาส่งไปศาลไหน

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
พูดเลยดีกว่า ไม่ต้องถามหรอกครับ มันจะได้ประหยัดเวลาหน่อยครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานครับ ตรวจสอบเพื่อท่านประธานจะช่วยแนะนำผมได้ -----

ท่านประธานครับ ไม่ได้ ปรากฏส่งไปศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งการเมือง ไม่ได้ เพราะบุคคลที่อยู่ในรัฐธรรมนูญ บุคคลที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเรื่องการ จัดตั้งศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นเขาบอกไว้ว่า บุคคลที่จะ ขึ้นศาลนี้ ก็คือ นายกรัฐมนตรี รัฐมนตรี ข้าราชการการเมือง ผู้แทนราษฎร สว. สมาชิก สภานิติบัญญัติแห่งชาติ องค์กรอิสระทั้งหลายเหล่านี้ไม่ขึ้น ไม่ขึ้นศาลฎีกาแผนกคดีอาญา เฉพาะ ปปช. เท่านั้นที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๐ ที่บอกว่า ให้ผู้แทนกับ สว. ยื่นเสร็จส่งศาลฎีกาเลย เฉพาะ ปปช. แต่องค์กรอิสระอื่น ๆ เหล่านี้ที่ว่าไม่ได้ส่งไปศาลฎีกา แผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ปรากฏว่าถ้าข้อมูลมีความผิดส่งอัยการ อัยการฟ้อง โน่นครับ ไปศาลอาญา ท่านประธาน กว่าจะขึ้นไปศาลอุทธรณ์ กว่าจะสืบพยานไปศาลฎีกา ท่านประธานเออ ๗ ปี นี่ละ เพราะฉะนั้นแก้ได้ไหม ปรับปรุงได้ไหมกฎหมายรัฐธรรมนูญ บุคคลที่อยู่ในองค์กรอิสระทั้งหมด ทั้งสำหรับให้ถือเป็นส่วนหนึ่งของบุคคลที่อยู่ในตำแหน่งทาง การเมือง มีสถานะใกล้เคียงหรือเป็นตำแหน่งที่กำหนดไว้ในเขตอำนาจของศาลฎีกาแผนก คดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเสีย ให้บุคคลเหล่านี้เมื่อกระทำความผิดในฐานความผิด ดังต่อไปนี้ ไม่ใช่ไปฆ่าคนตายนะ ไม่ได้ไปข่มขืนเขานะ ถ้าเป็นความผิดดังต่อไปนี้ ปฏิบัติหน้าที่ มิชอบ ททุจริต ร่ำรวยผิดปกติ อะไรต่าง ๆ เหล่านี้ ให้ขึ้นไปทีเดียวเลยครับ ไปศาลฎีกาแผนก คดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเสียเลยทีเดียว แก้ปัญหาเสีย ท่านประธานครับ ผมคิดว่า ก็ถ้าจะเอารายละเอียดมากท่านประธานก็ท้วงอยู่เลยนะ ก็เอาแค่นี้พอหอมปากหอมคอ ท่านประธานนะครับ ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ขอขอบคุณมากนะครับ ท่านสมาชิกครับก็เป็นอันว่ารายการเราหมดแล้วนะครับ กระผม ก็ถือว่าที่ประชุมก็ได้รับทราบการดำเนินงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญแล้ว นะครับ ต้องขอขอบพระคุณท่านกรรมาธิการทุกท่านนะครับ ก็เสร็จภารกิจของท่านแล้ว นะครับ เชิญกลับเข้าที่ได้อ

ต่อไประเบียบวาระที่ ๓ พิจารณารายงานความคืบหน้าในการดำเนินงาน ของคณะกรรมการร่างหลักเกณฑ์ วิธีการออกเสียงประชามติ และการออกเสียงประชามติ ขอเรียนเชิญคณะกรรมการเข้าประจำที่ครับ

(คณะกรรมการเข้าประจำที่)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ระหว่างนี้ท่านสมาชิกที่อยู่ข้างนอกกรุณาเข้ามาที่ประชุมได้นะครับ ถ้าไม่ติดธุระประชุมสำคัญ
เพื่อว่ากำลังจะพิจารณาเรื่องที่ยากจะต้องลงมติกันด้วยนะครับ ก่อนที่ที่ประชุมจะพิจารณา
ในเรื่องร่างหลักเกณฑ์และวิธีการออกเสียงประชามติ และการออกเสียงประชามติ ผมใคร่
ขออนุญาตที่ประชุมปรึกษาหารือถึงแนวทางในการพิจารณาดังนี้ครับ ว่าในการพิจารณา
เราจะพิจารณาเป็น ๓ วาระ เช่นเดียวกับการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยอาศัยอำนาจ
ตามข้อบังคับสภานิติบัญญัติแห่งชาติ พุทธศักราช ๒๕๔๙ ในหมวด ๖ ว่าด้วยการเสนอ
และการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยอนุโลม ซึ่งหลักเกณฑ์นั้นมีดังต่อไปนี้ครับ

๑. การพิจารณาให้กระทำเป็น ๓ วาระ ตามลำดับ

๒. การพิจารณาในวาระที่ ๑ ให้พิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับ
หลักการ

๓. เมื่อรับหลักการแล้วจะเป็นการพิจารณาวาระ ๒ โดยสภาจะมอบหมายให้
คณะกรรมการสามัญประจำสภาหรือคณะกรรมการวิสามัญ หรือคณะกรรมการ
เต็มสภาเป็นผู้พิจารณา

๔. ในการเสนอคำแปรญัตติ สมาชิกผู้ใดเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติม ให้เสนอคำแปรญัตติล่วงหน้าเป็นหนังสือต่อประธานคณะกรรมการภายในกำหนดเวลาที่สภาได้กำหนดไว้

๕. เมื่อคณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว ให้เสนอร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติม พร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา

๖. เมื่อประธานสภาได้รับรายงานของคณะกรรมการแล้ว ให้สภาพิจารณาโดยเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับข้อ และให้อภิปรายได้เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่แก้ไขเพิ่มเติม หรือที่ผู้แปรญัตติส่งวนคำแปรญัตติหรือที่กรรมการส่งวนความเห็นไว้

๗. เมื่อพิจารณาจนจบร่างแล้ว ให้สภาพิจารณาเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่

๘. เมื่อพิจารณาวาระที่ ๒ เสร็จแล้ว ให้สภาพิจารณาวาระที่ ๓ โดยลงมติเห็นชอบกับร่างหลักเกณฑ์ฉบับนี้หรือไม่ และก็ในการพิจารณาในวาระนี้จะไม่มีกรอภิปราย

จะมีท่านสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ

(ไม่มีสมาชิกเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ถ้าไม่มี ผมขออนุญาตดำเนินการตามนี้ ทางกรรมการพร้อมนะครับ ขอเรียนเชิญท่านคณะกรรมการแถลงนะครับ เรียนเชิญครับ

นายสวัสดิ์ โชติพานิช (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพก่อนอื่นอยากจะขออนุญาตให้นุกรรมการได้เข้าร่วมประชุมด้วยครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : นุกรรมการครับ ท่านขออนุญาตให้คณะอนุกรรมการเข้าร่วมประชุมด้วย คงไม่มีใครขัดข้องนะครับ เชิญครับ

นายสวัสดิ์ โชติพานิช (ประธานคณะกรรมการ) : ท่านประธานที่เคารพ กระผม นายสวัสดิ์ โชติพานิช ในฐานะประธานคณะกรรมการร่างหลักเกณฑ์ วิธีการ

ออกเสียงประชามติ และการออกเสียงประชามติ ขอกราบเรียนว่า ในการดำเนินการ
ยกร่างการออกเสียงประชามตินั้น เนื่องจากตามรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ปี ๒๕๕๙
ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๙ (๒) ให้ดำเนินการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ แล้วก็ออกเสียง
ประชามติ ทางสภาร่างรัฐธรรมนูญก็ได้มอบหน้าที่อันนี้ให้แก่คณะกรรมการยกร่าง
หลักเกณฑ์ วิธีการออกเสียงประชามติ และการออกเสียงประชามติ ให้ดำเนินการร่าง
หลักเกณฑ์และวิธีการเผยแพร่รัฐธรรมนูญและการออกเสียงประชามติขึ้น ซึ่งได้นำ
กราบเรียนท่านประธานแล้ววนะครับ สำหรับในร่างหลักเกณฑ์และวิธีการนี้มีทั้งหมดอยู่
๒๗ ข้อ ซึ่งรายละเอียดต่าง ๆ กระจ่างจะขออนุญาตให้ท่านประธานอนุกรรมการเป็น
คนได้กราบเรียนให้สภาได้ทราบอีกครั้งหนึ่งนะครับ ผมขอขอบพระคุณนะครับ จะให้
ท่านประธานอนุกรรมการเป็นคนชี้แจงครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท (กรรมการ) : กราบเรียนท่านประธาน กระจ่าง
นายประพันธ์ นัยโกวิท กรรมการ ประธานคณะอนุกรรมการยกร่างหลักเกณฑ์
และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและการออกเสียงประชามติ ร่างประกาศ
สภาร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ
และการออกเสียงประชามติฉบับนี้เป็นร่างซึ่งออกตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
(ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙ -----

มาตรา ๒๙ วรรค ๒ ซึ่งบัญญัติว่าเมื่อจัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วให้เผยแพร่ให้ประชาชนทราบ และจัดให้มีการออกเสียงประชามติว่าจะให้ความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ซึ่งต้องจัดทำไม่เร็วกว่า ๑๕ วันและไม่ช้ากว่า ๓๐ วันนับแต่วันที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญดังกล่าว ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาร่างรัฐธรรมนูญประกาศกำหนด จึงจำเป็นที่จะต้องมีการประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้

ในข้อ ๑ เป็นข้อ ผมอยากจะสรุปเพื่อให้รวดเร็วนะครับ เพราะมีหลายข้อ ในข้อ ๑ เป็นข้อประกาศนะครับว่าเป็นประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญเรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ....

ข้อ ๒ ประกาศนี้ใช้บังคับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ในข้อ ๓ เป็นคำนิยามครับ

ในข้อ ๔ เมื่อสภาร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วให้ประกาศกำหนดวันที่นำร่างรัฐธรรมนูญออกเผยแพร่ให้ประชาชนทราบในราชกิจจานุเบกษา วันประกาศเผยแพร่ อันนี้มีความสำคัญนะครับ เพราะว่าระยะเวลาในการลงประชามติก็จะนับจากวันประกาศในข้อ ๔ นะครับ ซึ่งต้องไม่เร็วกว่า ๑๕ วันและไม่ช้ากว่า ๓๐ วันนับจากที่มีการประกาศตามข้อ ๔ นี้ครับ

ในหมวด ๑ เป็นเรื่องการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและกระบวนการออกเสียงขั้นตอนการออกเสียง

ในข้อ ๕ ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญตาม ข้อ ๔ ให้คณะกรรมการที่รับแต่งตั้งจากสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและจัดทำเอกสารชี้แจงให้ประชาชนรับทราบ รู้สึกมีแค่แก้คำผิดนะครับ และทำความเข้าใจอย่างทั่วถึงว่าร่างรัฐธรรมนูญที่จัดทำขึ้นใหม่นั้นมีสาระสำคัญอย่างไร และมีความแตกต่างกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ในเรื่องใด นอกจากการทำเอกสารเผยแพร่แล้วให้กรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณารูปแบบแนวทางและวิธีการในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยประสานความร่วมมือกับสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เป็นไปอย่างกว้างขวางและทั่วถึง ทั้งนี้อาจมอบหมาย

ให้บุคคล หรือคณะบุคคลคณะหนึ่ง หรือหลายคณะดำเนินการในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ด้วยก็ได้

ในข้อ ๖ ในการออกเสียง ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่กระบวนการ และขั้นตอนการออกเสียงให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงโดยให้พิจารณารูปแบบ แนวทางและวิธีการในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้อาจมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคล คณะหนึ่งหรือหลายคณะดำเนินการในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้วยก็ได้ ในข้อ ๕ นี้เป็นการ เผยแพร่โดยสภาว่างรัฐธรรมนูญระดับ ซึ่งจะดำเนินการโดยคณะกรรมการต่าง ๆ ที่สภาว่างฯ แห่งนี้ได้มีการแต่งตั้งระดับ สภาว่างรัฐธรรมนูญโดยคณะกรรมการก็จะมีหน้าที่ ที่สำคัญระดับ คือทำการเผยแพร่ ทำเอกสารชี้แจง และต้องทำความเข้าใจกับประชาชน ด้วยระดับ ซึ่งเป็นภาระของกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งไปหรือจะได้รับการแต่งตั้งใหม่ได้ ดำเนินการระดับ ส่วนในข้อ ๖ นั้นให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเผยแพร่เฉพาะในส่วน กระบวนการและขั้นตอนการออกเสียง ด้วยเหตุว่าในการออกเสียงประชามติ คณะกรรมการ การเลือกตั้งจะต้องดำเนินการด้วยความเป็นกลางระดับ เหมือนกับการจัดเลือกตั้งทั่วไป ระดับ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งจะทำหน้าที่เพียงประชาสัมพันธ์ให้คนมาใช้สิทธิเท่านั้น ระดับ ประชาสัมพันธ์วิธีการออกเสียงระดับ แต่จะไม่ได้ประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ประชาชน เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบระดับ

ในหมวดที่ ๒ ระดับ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการในการออกเสียง

ในส่วนที่ ๑ บททั่วไปในข้อ ๗ ในการจัดทำประชามติตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙ ให้คณะกรรมการ การเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการจัดและควบคุมการออกเสียงให้เป็นไปด้วยความสุจริตและ เที่ยงธรรมตามที่สภาว่างรัฐธรรมนูญมอบหมาย โดยให้มีอำนาจออกประกาศและระเบียบ อันจำเป็นแก่การปฏิบัติในการดำเนินการตามประกาศนี้ วรรคสอง สภาว่างรัฐธรรมนูญ อาจแต่งตั้งบุคคล-----

หรือคณะบุคคลคณะหนึ่งหรือหลายคณะเพื่อทำหน้าที่ประสานให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน หรือให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการการเลือกตั้งในการปฏิบัติกรตามประกาศนี้

ในข้อ ๘ นะครับ เป็นเรื่องการกำหนดวันออกเสียง ซึ่งในการจัดทำประชามติ ตามข้อ ๗ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญกำหนดวันออกเสียง โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งวันออกเสียงต้องไม่เร็วกว่า ๑๕ วัน และไม่ช้ากว่า ๓๐ วัน นับแต่วันเผยแพร่ร่าง รัฐธรรมนูญตามข้อ ๔ และการออกเสียงนั้นต้องกระทำภายในวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ฉะนั้นกำหนดวันออกเสียงก็จะมีส่วนสัมพันธ์กับประกาศของสภาร่างฯ ในข้อ ๔ นะครับ ในข้อ ๔ เมื่อมีการประกาศเผยแพร่แล้ว ในข้อ ๘ ก็จะต้องกำหนดวันออกเสียง ซึ่งจะต้อง ไม่เร็วกว่า ๑๕ วัน และไม่ช้ากว่า ๓๐ วันครับ

ในข้อ ๙ การออกเสียงให้ใช้วิธีการออกเสียงโดยตรงและลับนะครับ ในส่วนต่าง ๆ ต่อมานะครับ ส่วนที่ ๒ เรื่องเขตออกเสียงและหน่วยออกเสียง เหล่านี้ จะเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการออกเสียงประชามติแล้วนะครับในส่วนต่าง ๆ ซึ่งถ้าหากว่ากระผมได้อ่านไปหรือสรุปไปก็จะใช้เวลานาน ผมก็จะสรุปหัวข้อว่า ในส่วนที่ ๒ ว่าด้วยเขตออกเสียงและหน่วยออกเสียง ซึ่งในการออกเสียงในข้อ ๑๐ ก็จะใช้เขตจังหวัดเป็นเขตออกเสียง ทำนองเดียวกับการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครับ

ในส่วน ๓ นะครับ ผู้มีสิทธิออกเสียงและบัญชีผู้มีสิทธิออกเสียง ก็คือจะ กำหนดในรายละเอียดว่าใครจะเป็นผู้มีสิทธิออกเสียง ซึ่งก็จะล้อมากับในรัฐธรรมนูญ เมื่อปี ๒๕๔๐ ในมาตรา ๑๐๕ นะครับว่าคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงจะเป็นใครบ้าง

ต่อไปในส่วนที่ ๔ เจ้าพนักงานผู้ดำเนินการออกเสียง ก็ในข้อ ๑๗ ก็ให้ คณะกรรมการเลือกตั้งมีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ บุคคลหรือคณะบุคคล คณะหนึ่ง หรือหลายคณะ หรือผู้แทนองค์การเอกชนเพื่อปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการออกเสียงตามที่ คณะกรรมการการเลือกตั้งมอบหมายได้นะครับ

ในส่วนที่ ๕ พุดถึงเรื่องหีบบัตรออกเสียงและบัตรออกเสียงประชามติ ซึ่งในแนบท้ายของประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็มีตัวอย่างของบัตรออกเสียง ประชามติไว้ด้วยนะครับ ซึ่งจะมีช่องให้ลงความเห็นว่าเป็นเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบนะครับ

ในส่วนที่ ๖ การลงคะแนนออกเสียง การลงคะแนนสำหรับผู้มีเสียงออกเสียงนอกเขตจังหวัดและการนับคะแนน ในส่วนที่ ๖ นี้ก็จะบัญญัติรายละเอียดเกี่ยวกับการลงคะแนนต่าง ๆ และการนับคะแนน รวมทั้งจะบัญญัติว่าบัตรอันไหนเป็นบัตรดีบัตรเสียต่าง ๆ ในข้อ ๓๒ นะครับ

ในส่วนที่ ๗ นะครับ ก็จะพูดถึงเรื่องการคัดค้านการออกเสียง ในกรณีซึ่งหากจะมีผู้คัดค้านการออกเสียงก็ต้องดำเนินการตามข้อ ๓๖ ข้อ ๓๗ ซึ่งจะต้องไม่ช้ากว่า ๓๐ วันนับแต่วันที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญนะครับ

ในส่วนที่ ๘ ว่าด้วยการประกาศผลการออกเสียง เมื่อได้มีการจัดออกเสียงประชามติแล้ว คณะกรรมการการเลือกตั้งต้องแจ้งผลการออกเสียงและจำนวนผู้มาใช้สิทธิออกเสียงให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญทราบโดยเร็ว เพื่อประกาศผลการออกเสียงในราชกิจจานุเบกษา การประกาศผลการออกเสียงของประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคหนึ่งให้ถือเป็นที่สุด ฉะนั้นสภาแห่งนี้โดยประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญจะเป็นผู้ประกาศผลการออกเสียง

ในส่วนบทสุดท้าย ซึ่งจะพูดว่า ผู้ใดกระทำการด้วยประการใดที่ทำให้การออกเสียงไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม ต้องได้รับโทษตามกฎหมาย อันนี้ก็ต้องการแสดงเจตนารมณ์ให้เห็นว่าการออกเสียงประชามตินี้ต้องการจะให้มีการดำเนินการด้วยความสุจริตและเที่ยงธรรม ส่วนรายละเอียดของกฎหมายคงจะต้องไปออกเป็นพระราชบัญญัติอีกฉบับหนึ่งเสนอไปที่คณะรัฐมนตรี เสนอไปยังสภานิติบัญญัติแห่งชาติครับ

อันนี้ก็สรุปสาระสำคัญคร่าว ๆ ของประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและการออกเสียงประชามติครับ ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ขอขอบคุณท่านคณะกรรมการนะครับ ต่อไปก็ต้องขอเชิญท่านสมาชิกอภิปรายแสดงความคิดเห็นกันนะครับ มีในรายการขอผู้ร่วมอภิปรายในบัญชีขึ้นมาแล้ว ๑ ราย แต่ว่าใครต้องการจะอภิปรายเรื่องนี้กรุณาขอได้ยกมือขึ้น แล้วเจ้าหน้าที่จะได้จดเอาไว้ครับ

ฝ่ายท่านเลขาฯ จดเอาไว้ ในชั้นแรกนี้ขอเชิญท่านอัครวิทย์นะครับ ท่านอัครวิทย์ซึ่งขึ้นบัญชีไว้ก่อนแล้วครับ

(นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ ไม่อยู่ในที่ประชุม)

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) :
ไม่อยู่หรือครับ ท่านสมเกียรติครับ

- ๗๒/๑

นายสมเกียรติ รอดเจริญ : กราบขอบคุณครับท่านประธาน ผม สมเกียรติ รอดเจริญ สมาชิกสภาว่างฯ ขอปรึกษาท่านประธาน เพราะว่ารายงานของคณะกรรมการ ว่างหลักเกณฑ์ วิธีการออกเสียงประชามติ และการออกเสียงประชามติ เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งพูดได้ว่าพวกเราสมาชิกสภาว่างฯ น่าจะมีส่วนร่วมในการพิจารณาร่วมกัน ถ้าเผื่อว่าดูจาก บรรยากาศในวันนี้เราคงไม่พร้อม เพราะว่าสมาชิกเราติดภาระในการประชุมกรรมการในชุด ต่าง ๆ เกือบทั้งหมด จริง ๆ ก็อยากจะปรึกษาท่านประธานว่าเรามีโอกาสที่จะเลื่อนไปสักหน่อย ได้ไหมครับ แล้วก็ได้อาเอกสารที่กรรมการชุดนี้นำมาเผยแพร่ตั้งแต่ช่วงเช้า เราจะได้ ไปศึกษา แล้วก็มาวิพากษ์วิจารณ์ ตีติง ตัด ต่อ แต่ง เติม กันตามเห็นสมควรแล้วค่อยมี มติกันต่อไป ผมขอปรึกษาหารือท่านประธานแค่นี้ครับ ขอขอบคุณครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ความจริงเรื่องนี้เป็นเรื่องที่เร่งด่วนอยู่เหมือนกันนะครับ เพราะจริง ๆ ก็ต้องไปพิจารณา กฎหมาย ซึ่งท่านประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็ออกเสียงมาแล้วว่าอยากจะให้ตัว กฎหมายนั้นออกมალ่วงหน้าสัก ๒ เดือน เพื่อมีผลในทางปฏิบัติให้ถูกต้อง เพราะฉะนั้น การพิจารณาเรื่องนี้ค่อนข้างจะเป็นเรื่องรีบด่วน ที่นี้ผมไม่แน่ใจว่าที่ขอปรึกษาหารือวันนี้ นั้น เนื่องจากที่ไม่อยู่ในที่ประชุมในที่นี้ ไม่ได้หมายความว่าไม่ได้มาประชุมวันนี้ เห็นเสียงประกาศ ว่ามีการประชุมคณะกรรมการอยู่คณะไหน ผมก็ว่าอาจจะมีการขานออกอยู่ ก็เรียนเชิญมา เข้าร่วมประชุมกันให้พร้อมหน้าพร้อมตา หรือท่านจะมีความเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับที่เขา เสนออย่างนี้ครับ เชิญครับ

นายปกรณ์ ปรียากร : ท่านประธานสภาที่เคารพ ผม ปกรณ์ ปรียากร สสร. นะครับ ความจริงอยากที่จะสนับสนุนท่านสมาชิกเมื่อสักครู่ก็คือท่านสมเกียรติ ว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก แล้วผมเองก็เพิ่งมาเห็นเรื่องของเอกสารในวันนี้เอง แล้วก็ใช้เวลาอ่าน แป๊บเดียว นะครับ พยายามจะเทกโน้ต (Take note) ว่าเรื่องอะไรบ้างที่เป็นเรื่องสำคัญ แต่ก็เข้าใจว่าเป็นเรื่องเร่งด่วนจริง แต่ว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องครั้งแรกในประเทศไทยที่เรามีเรื่อง ของการลงประชามติ แต่ความเข้าใจของผู้คนนั้นก็เข้าใจในลักษณะที่ค่อนข้างจะแตกต่างกัน ของคำว่า การลงประชามติ กับ การไปลงคะแนนเลือกตั้ง ไปลงคะแนนออกเสียงประชามติ เพราะฉะนั้นในการดำเนินการในเรื่องนี้ถ้าเป็นไปได้ เราบรรจวาระแรกของการประชุม

ในสัปดาห์หน้าหรือว่าสัปดาห์ต่อไป ก็อาจจะทำให้สมาชิกทั้งหลายสนใจและเอาใจใส่ในเรื่องนี้มากยิ่งขึ้น นี่เพราะว่ามีประเด็นหลาย ๆ ประเด็นที่มันอาจจะเป็นเรื่องที่แม้คณะอนุกรรมการยกร่างฯ จะถ่วงถ่วงแล้ว แต่บางครั้งบางคราวอาจจะมีใจไม่เข้าใจเกิดขึ้น ยกตัวอย่างเช่น เรื่องของการลงประชามติในลักษณะเช่นนี้ ในเมื่อมีประเทศอื่น ๆ ได้ทำกัน เขาทำในรูปแบบใด ในลักษณะเช่นใด แล้วมีวิธีการเรื่องใดบ้าง เท่าที่ดูร่างอย่างคร่าว ๆ มันจะมีลักษณะคล้าย ๆ กับว่าเราจะไปเน้นที่เรื่องของรูปแบบของการออกเสียง แล้วก็การลงคะแนน แต่ปัญหาใหญ่ที่มันเกิดขึ้นในขณะนี้ก็คือว่าทำอย่างไรที่เราจะเผยแพร่รัฐธรรมนูญให้เกิดความเข้าใจร่วมกันอย่างชัดเจน แล้วมีระยะเวลาที่ทอดอยู่พอสมควรระหว่าง ๒ ช่วง เช่นนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นอันนี้ก็อาจจะประเด็นที่อยากจะปรึกษาหารือในเบื้องต้นก่อนที่จะอภิปรายต่อไปครับ

นายเดโช สนวนานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่สอง) : ความจริงเรามีระยะเวลาที่แปรญัตติอีกด้วย ซึ่งยังไม่ได้กำหนดว่าจะแปรญัตติที่วัน ก็วันซึ่งมีเวลาศึกษา แต่ว่าอย่างไรก็ตามความเห็นในเรื่องนี้ก็คงพูดกันอีกหลาย ๆ ท่าน ก็มีท่านคมสัน นะครับ เชิญท่านคมสัน ครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ขอบพระคุณท่านประธานครับ ผม คมสัน โพธิ์คง สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ หมายเลข ๐๐๙ ผมขออนุญาตเห็นสอดคล้องกับท่านสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญทั้ง ๒ ท่าน ที่ได้อภิปรายเมื่อสักครู่นี้ คิดว่าเป็นประเด็นที่ปรึกษาหารือที่ควรจะต้องพิจารณาว่า -----

ในวันนี้จะพิจารณาต่อไป หรือว่าเห็นควรจะไปพิจารณาต่อในวันศุกร์นี้ครับ เพราะผมคิดว่าในร่างประกาศของสภาร่างรัฐธรรมนูญเรื่องของการออกเสียงประชามติที่ทางคณะกรรมการได้พิจารณาเสนอมา ผมคิดว่ามีประเด็นปัญหาสำคัญค่อนข้างเยอะที่จะต้องพิจารณาให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง ในเรื่องของการจัดทำหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาร่างฯ กำหนด ผมเห็นว่าในประเด็นหลายประเด็นในนั้นยังมีปัญหาในเชิงข้อกฎหมายค่อนข้างเยอะนะครับ ซึ่งในหลายเรื่องที่อาจจะต้องพิจารณาให้รอบคอบถึงแม้ระยะเวลาจะค่อนข้างเร่งก็ตาม ควรจะพิจารณาเรื่องนี้อย่างรอบคอบที่สุดนะครับ เพราะว่านี่เป็นเรื่องสำคัญแล้วก็เป็นครั้งแรกของสภาร่างรัฐธรรมนูญและของประเทศไทยที่มีการออกเสียงประชามติเพื่อลงมติรับรัฐธรรมนูญฉบับที่กำลังร่างขึ้น กระผมกราบเรียนท่านประธานอย่างนี้ครับ ผมคิดว่าในบทบัญญัติของมาตรา ๒๙ วรรคสอง เขียนในเรื่องของการจัดให้มีโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้จัดให้มีการออกเสียงประชามติให้เกิดขึ้น ซึ่งในหลักการตรงนี้ เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาร่างฯ กำหนด ในบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการจัดให้มีในบทบัญญัติเหล่านี้ก็เคยมีปัญหาในอดีตที่ผ่านมาหลายเรื่อง ในเรื่องของการเลือกตั้งที่ผ่านมา คำว่า จัดให้มี นั้นให้มากน้อยแค่ไหน แต่มีข้อสรุปจุดหนึ่งก็คือการจัดให้มันนั้นอาจจะจัดเองหรือไม่จัดเองก็ได้ แต่ว่าการไม่จัดเองต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรที่มีหน้าที่ในการจัดให้มี ผมคิดว่าในร่างตรงนี้ ขออนุญาตไปในเรื่องหานิดหน่อยนะครับ เท่าที่ได้อ่านผมคิดว่ามันยังมีประเด็นปัญหาเรื่องของการจัดให้มันค่อนข้างเยอะนะครับ และเป็นประเด็นสำคัญ เพราะว่าในนั้นเขียนเหมือนลักษณะของการมอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไปดำเนินการแทบจะทั้งหมดนะครับ โดยสภาร่างรัฐธรรมนูญเองในเรื่องหาแทบจะมีบทบาทในตัวนี้ค่อนข้างน้อยนะครับ กระบวนการในการกำกับ การดำเนินการ ตัวนี้ก็ไม่ได้มีความชัดเจนในตัวนี้นัก มีแต่ว่ามีคณะที่ปรึกษา ซึ่งการเป็นที่ปรึกษานั้นมันไม่ใช่เรื่องของกระบวนการในการกำกับ อันนี้เป็นหลักการใหญ่ที่อาจจะต้องพิจารณาให้รอบคอบนะครับ นอกจากนี้ ในการร่างประกาศตัวนี้นะครับ ในบทบัญญัติมาตรา ๒๙ วรรคสอง เป็นบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญชั่วคราวที่เขียนค่อนข้างประหลาด คือเขียนให้สภาร่างรัฐธรรมนูญซึ่งยังมีข้อโต้เถียงอยู่ว่าเป็นองค์กรนิติบัญญัติหรือไม่ ให้วางหลักเกณฑ์ตรงนี้ ตัวประกาศตัวนี้มันอยู่ในฐานะใด ประกาศตัวนี้อยู่ในสถานะกฎหมายลำดับรอง หรือว่าอยู่ในฐานะที่เป็น

ส่วนประกอบของรัฐธรรมนูญ หรือเป็นองค์ประกอบในฐานะของกฎหมายในลำดับใด ในประกาศที่ออกมาปรากฏว่ามีเรื่องของการให้ออกกฎหมายตามที่กฎหมายบัญญัติ ที่ สนช. จะเป็นผู้กำหนดและเสนอไป ผมเห็นว่าการบัญญัติอย่างนี้อาจจะมีปัญหา ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ เพราะไม่ทราบว่าประกาศของสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้น อยู่ในฐานะของกฎหมายในลักษณะอย่างไร เป็นพระราชบัญญัติหรือไม่ เพราะฉะนั้น ในประเด็นตรงนี้

(การประชุมดำเนินมาถึงตอนนี้ นายเสรี สุวรรณภานนท์ รองประธานสภาร่าง รัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง ได้กลับมาขึ้นบัลลังก์ เพื่อดำเนินการประชุมต่อไป)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : อย่างนี้ได้ไหมครับท่านอาจารย์คมสันครับ คือสิ่งที่ท่านอภิปรายนำฟังนะครับ เพียงแต่ว่า อะไรที่มันเป็นปัญหาในรัฐธรรมนูญก็บอกแล้วให้เราออกหลักเกณฑ์ ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญ ประกาศโดยออกเป็นหลักเกณฑ์ ถ้าเป็นไปได้อาจารย์ช่วยเสนอเลยได้ไหมครับ ที่มีปัญหา ทั้งหลายควรจะแก้ปัญหายังไง แล้วกรรมการท่านก็จะฟัง แล้วไปดูว่าเป็นปัญหาจริงไหม มิฉะนั้นแล้วมันก็เลยกลายเป็นโยนปัญหาเยอะไปหมดเลย แต่ไม่รู้จะแก้กันอย่างไรนะครับ อย่างไรก็ตามขอความกรุณาท่านอาจารย์ที่มองเห็นปัญหานะครับ ช่วยบอกด้วยครับว่าจะแก้ยังไง มันจะได้เดินไปได้ เชิญต่อครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ผมขออนุญาตท่านประธานเสนอต่ออนะครับ ความจริง ผมค่อนข้างเห็นด้วยในการที่จะไปพิจารณาต่อในวันศุกร์ เพราะว่ามันเป็นประเด็นเยอะนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : คืออย่างนี้ครับ เดี่ยวถ้าต่อวันศุกร์หมายความว่าอย่างนี้ครับ วันนี้เราจะพิจารณาดูว่า หลักเกณฑ์หรือประกาศ สภาร่างรัฐธรรมนูญจะรับหลักการไหม ถ้ารับหลักการก็ให้สมาชิก แปรญัตติก็อาจจะกำหนด ๒ วัน เพื่อจะให้มันทัน เพราะว่าสัปดาห์หน้ากรรมการ ยกร่างฯ เขาจะไปประชุมที่ต่างจังหวัด ก็จะไม่มีการประชุม ก็เลยคิดว่าน่าจะประชุมวันศุกร์

ถ้าประชุมวันศุกร์ สมาชิกได้รับหลักการวันนี้ ท่านก็แปรญัตติ ๒ วัน วันนี้วันจันทร์ ตกอังคาร
กับพุธ วันพฤหัสบดีกรรมการก็เชิญสมาชิกมาชี้แจง แล้ววันศุกร์ก็เอาเข้าสภา -----

-๗๔/๑

ซึ่งสอบถามความพร้อมของทางสำนักเลขาธิการแล้ว เจ้าหน้าที่บอกว่าพร้อม ถ้าเป็นไปได้
ตามกระบวนการตามนี้ วันศุกร์ที่เราจะเข้ามาเราจะเข้าวาระ ๒ โดยพิจารณาร่างฯ เพราะฉะนั้น
วันนี้อยากให้อาจารย์เสนอประเด็นปัญหาและวิธีแก้ เพื่อจะได้รับหลักการในวันนี้ขอบพระคุณ
ครับอาจารย์ครับ เชิญครับ

นายคมสัน โพธิ์คง : ขออนุญาตเสนอต่อครับ คือประเด็นรับหลักการ
หรือไม่นี้ ผมเห็นว่ายังมีประเด็นที่กราบเรียนไปเมื่อสักครู່ท่านประธานว่า มันอาจจะ
ไม่สอดคล้อง หรือบางครั้งในบางประเด็นอาจจะขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญเลยด้วยซ้ำไป
เพราะฉะนั้นในประเด็นเรื่องของรับหลักการ ไม่รับหลักการ ถ้าพิจารณาตรงนี้มันเป็นประเด็น
สำคัญนะครับ ที่ควรจะพิจารณารับหรือไม่รับด้วยซ้ำไป จึงไม่ขอให้มีการพิจารณาตรงนี้
ทีนี้ถ้าเป็นอย่างนั้นผมขออนุญาตเสนอต่อในประเด็นปัญหาที่คิดว่ามีก่อนที่ประชุมจะ
พิจารณารับหรือไม่รับ หรือว่าจะพิจารณาอย่างอื่นอย่างไรต่อไป ผมมีความเห็นอย่างนี้
ในประเด็นนอกจากเรื่องของกระบวนการในเรื่องของการจัดหรือจัดให้มีแล้ว ที่เป็นปัญหาว่า
ในร่างที่เขียน สภาร่างรัฐธรรมนูญไม่มีบทบาทตรงใดที่เขียนไว้เป็นในเรื่องของการกำกับ
การดำเนินการของคณะกรรมการการเลือกตั้งเลย เพราะว่าบทบัญญัติเรื่องการจัดให้มี
เคยปรากฏขึ้นมาแล้วในการเลือกตั้งของสมาชิกสภาท้องถิ่นตามพระราชบัญญัติว่าด้วย
การเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ที่มอบอำนาจให้หน่วยงานในระดับพื้นที่
เป็นผู้จัด โดยคณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ดำเนินการกำกับ ในรูปแบบของการจัดให้มี
อันนั้นก็เป็นการอันหนึ่ง ต่อมาก็คือในร่างนี้ปรากฏว่าคณะกรรมการการเลือกตั้ง
เป็นผู้ดำเนินการทั้งหมด รวมถึงการออกกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในทุกกรณี ซึ่งจะต้องมีการดำเนินการ
ในทุกขั้นตอน ซึ่งโดยหลักการแล้วถ้าเกิดเป็นการจัดให้มีสภาร่างรัฐธรรมนูญจะต้อง
เป็นผู้ที่ล่วงรู้ในการดำเนินการ ไม่ใช่เป็นเพียงแต่ผู้ที่เป็นให้คำปรึกษาหรือให้คำแนะนำ
การดำเนินการในการออกหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ถ้าไม่ใช่เรื่องของกระบวนการภายในแล้วนี่
กระบวนการในการบริหารจัดการของคณะกรรมการการเลือกตั้งภายใน ถ้าเป็นเรื่องของ
การดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการออกเสียงประชามติ และเกี่ยวข้องกับบุคคลภายนอกและ
สภาร่างรัฐธรรมนูญ โดยหลักการแล้วสภาร่างรัฐธรรมนูญควรมีมติ ไม่ใช่คณะกรรมการ
การเลือกตั้งเป็นผู้กำหนด การกำหนดอย่างนั้นเท่ากับเป็นการมอบอำนาจต่อให้คณะกรรมการ

การเลือกตั้งไปออกหลักเกณฑ์ ซึ่งมันจะเป็นการขัดหรือแย้งกับมาตรา ๒๙ วรรคสอง ในเรื่องการวางหลักเกณฑ์โดยสภาว่างรัฐธรรมนูญ

เรื่องต่อมาในร่างประกาศปรากฏว่ามันมีการมอบอำนาจ ในประกาศได้ กำหนดการมอบอำนาจให้คณะกรรมการ กระผมคิดว่ามีการมอบอำนาจมากเกินไป หลักเกณฑ์และวิธีการที่ควรจะต้องเขียน เพราะว่า การออกหลักเกณฑ์ในรายละเอียดในเรื่องของการออกเสียงประชามติ สิทธิต่าง ๆ มันมีปัญหาที่กระทบสิทธิของประชาชน เพราะฉะนั้นสภาว่างรัฐธรรมนูญควรจะต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในตัวนี้ให้ชัดเจนในเรื่องนี้ เช่น การเพิ่มชื่อ ถอนชื่อ ถ้าเทียบเคียงกับเรื่องของการเลือกตั้งจะให้ศาลเป็นผู้พิจารณา ในกรณีที่คณะกรรมการประจำเขตเลือกตั้งพิจารณาไม่เต็มชื่อไป หรือถอนชื่อออก ศาลจะเป็นผู้พิจารณา ในตัวนี้ปรากฏว่ามันไม่มีความชัดเจน คือให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นคนดำเนินการ แต่ในขณะเดียวกันกลับมอบให้คณะกรรมการเป็นผู้ดำเนินการจัดทำในเรื่องนี้ทั้งหมด ก็เท่ากับว่าตนเองเป็นผู้ทำเอง และเป็นผู้ชี้เองทั้งหมด ผมคิดว่าประเด็นหลักการตรงนี้ คงเป็นปัญหาอยู่พอสมควร

ต่อมาก็คือในเรื่องของการร้องคัดค้าน คัดค้านการเลือกตั้งที่เกิดขึ้น ในร่างนี้เขียนให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้ออกประกาศหลักเกณฑ์การคัดค้าน กระบวนการออกเสียงประชามติที่เกิดขึ้น ผมคิดว่าหลักเกณฑ์ตรงนี้คงไม่เป็นไปตามรัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง เพราะว่าสิ่งที่เรียกว่าการคัดค้านกระบวนการออกเสียงประชามติ มันต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการของสภาว่างรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง สิ่งเหล่านี้เขาเรียกว่าเป็นอำนาจในการวินิจฉัยชี้ขาด ซึ่งเป็นการชี้ขาดครั้งสุดท้าย สุดท้ายควรจะจบอยู่ที่สภาว่างรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่จบที่คณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่จะมาชี้ขาดการคัดค้านในกระบวนการการออกเสียงประชามติ ที่ตนเป็นผู้จัดเอง แล้วก็ให้ตนเองเป็นผู้ชี้ในกระบวนการคัดค้านในสิ่งที่ทำ ผมคิดว่าหลักการตรงนี้อาจจะต้องมาพิจารณาให้รอบคอบ

ต่อมาก็คือ เรื่องของการจ่ายค่าตอบแทนของผู้ปฏิบัติงานต่าง ๆ การใช้จ่ายงบประมาณซึ่งเป็นภาษีอากรของราษฎร ควรจะต้องดำเนินการภายใต้หลักเกณฑ์ของผู้มีอำนาจอย่างแท้จริง ซึ่งในที่นี้คือสภาว่างรัฐธรรมนูญ ----- ๗๕/๑

ในนี้มอบหมายให้คณะกรรมการการเลือกตั้งเป็นผู้กำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องของค่าตอบแทน
นะครับ ผมคิดว่าในประเด็นเหล่านี้ สภาร่างรัฐธรรมนูญคงพิจารณาด้วยความรอบคอบ
เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการใช้จ่ายงบประมาณ ซึ่งเป็นภาษีอากรของราษฎร
ในการดำเนินการออกเสียงประชามติ นะครับ แล้วก็การดำเนินการทั้งหมดในเรื่องของ
การออกเสียงประชามตินี้เป็นเรื่องของสภาร่างรัฐธรรมนูญที่จะต้องดำเนินการภายใต้
บทบัญญัติมาตรา ๒๙ นะครับ ต่อมาก็เรื่องของการนับคะแนนในหน่วย ผมคิดว่าการ
นับคะแนนในหน่วย ถ้าท่านใดที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งก็คงทราบดีว่าหวัคະແນນີ່นะครับ
ถ้าเป็นการเลือกตั้ง สส. หรือเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หวัคະແນນີ່เขาู้ครับว่าใครเลือก
หรือไม่เลือก ถ้าเกิดมีการทุจริตเกิดขึ้นในกรณีนี้จริง ๆ เขาสามารถตรวจสอบได้เลยว่าใครเลือก
หรือไม่เลือกในกรณีที่เขาต้องการ เพราะฉะนั้นในตรงจุดนี้ผมคิดว่าเป็นประเด็นที่ล่อแหลม
และค่อนข้างเป็นอันตรายในเรื่องของการนับคะแนนที่หน่วย การนำเสนอในเรื่องนี้จะเป็น
การนับคะแนนรวมหรือเปล่าในเรื่องของการออกเสียงประชามตินะครับ ในเรื่องเหล่านี้

แล้วก็สุดท้ายในเรื่องของข้อ ๓๙ ที่เขียนในเรื่องของการที่บอกว่าให้ออก
กฎหมาย ที่เขียนในข้อสุดท้ายบอกว่า ใครกระทำการฝ่าฝืนทำให้ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม
บทบัญญัติที่เขียนลักษณะเช่นนี้ มีลักษณะเหมือนการให้อำนาจในการตรากฎหมาย ให้เป็นไป
ตามกฎหมาย ต้องรับโทษตามกฎหมาย เป็นบัญญัติที่ลักษณะให้อำนาจในการตรากฎหมาย
ซึ่งกระผมกราบเรียนตอนต้นแล้วว่าประกาศฉบับนี้มีปัญหาว่าอยู่ในสถานะใด ถ้าเป็น
บทบัญญัติอย่างเช่นนี้ ผมคิดว่ามีปัญหาในเรื่องของกระบวนการในการตรา เพราะสถานะ
ของกฎหมายในลำดับศักดิ์ของประกาศสภาร่างรัฐธรรมนูญนั้น มันไม่มีความแน่ชัด
ว่าอยู่ในสถานะใด จะเป็นพระราชบัญญัติก็ไม่ใช่ จะบอกให้มีมอบอำนาจต่อการออก
กฎหมาย ผมคิดว่าหลักการตรงนี้อาจจะไม่ถูกต้องนะครับ เพราะฉะนั้นโดยสรุปแล้ว
ท่านประธานครับ ผมเห็นว่าในเรื่องนี้ผมคิดว่าประกาศตัวนี้มีปัญหาสำคัญในเรื่อง
ของการดำเนินการตามหลักเกณฑ์ตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญอยู่นะครับ
อาจจะไม่สอดคล้องหรือไม่เป็นไปตามบทบัญญัติมาตรา ๒๙ วรรคสอง ผมจึงได้เสนอ
ท่านว่าเห็นชอบด้วยกับ ๒ ท่าน ที่ได้เสนอมารว่าเพื่อให้สมาชิกได้เห็นร่างและพิจารณา
อย่างรอบคอบก่อนที่จะอภิปรายในเรื่องนี้ต่อไปครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขออนุญาตทำความเข้าใจนิดหนึ่งนะครับ อาจารย์ครับ คือตอนนี้ถ้าดูรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง อาจารย์ก็อ่านอยู่แล้วนะครับ ก็คิดว่าสภาร่างรัฐธรรมนูญอย่างไร ก็ต้องทำ ไม่ทำกระบวนการมันเดินไม่ได้ครับ เพราะฉะนั้นที่ท่านช่วยอ่าน ซึ่งเนื้อหาที่คงไม่เยอะนะครับ แล้วดูสีตรงไหนที่ผิด ท่านบอกว่าไม่ชอบไม่ถูก ผิดนะครับ ในชวงเวลานี้ ช่วยแนะนำแล้วก็แปรญัตตินะครับ จะได้แก้ปัญหาละเอียดที่ท่านเป็นห่วงเป็นใยได้ครับ ต้องช่วยกันตรงนั้นนะครับ ท่านอาจารย์วิชัย รูปขำดี ครับ มีไหมครับ หรือว่าท่านวิชัย คนละท่านกันนะครับ ส่งชื่อมาคนละนามสกุลครับ เชิญครับท่านวิชัย

นายวิชัย เรื่องเรียงกฤษฎี : ท่านประธานครับ ผม วิชัย เรื่องเรียงกฤษฎี สสร. หมายเลข ๐๕๙ ครับ กระผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องเร่งด่วน แล้วก็ก็เป็นเรื่องที่สำคัญ ซึ่งตามวาระการประชุมนั้นระเบียบวาระที่ ๓ เขียนไว้ชัด ในวรรคท้ายกระผมคงไม่พูดต่อ นะครับ ถ้ากระผมจะเรียนเสนอต่ออย่างนี้ไหมครับว่า ให้รับวาระแรกไปก่อนโดยมติ ของที่ประชุมแห่งนี้ตามที่มีสมาชิกอยู่นะครับ ในวันนี้กระผมอยากจะเสนอเป็นญัตติเลย นะครับว่าขอให้รับวาระแรกไปก่อน สำหรับรายละเอียดเนื้อในอย่างไรนั้นในโอกาสต่อไป ก็ค่อยว่ากันเพราะว่าเวลาเราจำกัดครับท่าน อยากจะกราบเรียนเสนออย่างนี้ท่านครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ คือไม่ต้องถามญัตติครับ เดี่ยวอย่างไรต้องถามแน่นอนนะครับว่า ท่านจะรับหลักการนี้หรือไม่ครับ คือหลักการเข้าใจว่าหลักการก็คือหลักที่รัฐธรรมนูญ บอกว่าให้มีหลักเกณฑ์ตรงนี้ซึ่งจะประกาศหรือเรียกชื่ออะไรก็ได้แต่นะครับ คือต้องมี แน่ ๆ อยู่แล้ว เพียงแต่ว่ามีแล้วมันถูกต้องไหม มันดีไหมนะครับ มันใช้ได้หรือไม่ ผมว่าอันนั้น คือสิ่งที่สภาจะต้องพิจารณา คือรับมาแล้วเราก็ไปแก้ไข ไปตัดทอน ไปเพิ่มเติมนะครับ นี่คือกระบวนการ แต่ถ้าให้อ่านไปแล้วบอกออกมาแก้มันก็คือวันนี้ มันก็กลับมาวันนี้อีก นะครับ มันก็ใช้เวลา ก็ลองพิจารณากันดูนะครับ ท่านอาจารย์อัศววิทย์ อยู่ไหมครับ อาจารย์ครับ เชิญครับ

นายอัครวิทย์ สุมาวงศ์ : ผมเห็นว่าอย่างไรก็คงต้องรับหลักการ แต่ว่าในร่างที่เสนอมานั้นมันน่าจะยังมีข้อขัดข้องอยู่นอกเหนือจากที่ท่านอาจารย์คมสันได้กล่าวแล้วนะครับ ในหลักการที่อาจจะไปขัดกับรัฐธรรมนูญอยู่ข้อหนึ่งคือรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) มาตรา ๒๙ นอกจากวรรคสองแล้วยังมีวรรคสามที่กำหนดว่า การออกเสียงประชามติต้องกระทำภายในวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร แต่ว่าตามร่างที่กำหนดนั้นได้กำหนดในข้อ ๓๕ เอาไว้ว่า ในกรณีที่การลงคะแนนเสียงในหน่วยออกเสียงแห่งใดไม่สามารถกระทำได้ เนื่องจากเกิดเหตุจลาจล อุทกภัย อัคคีภัย หรือเหตุสุดวิสัยอย่างอื่น ถ้ามันเกิดก่อนวันออกเสียงก็ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดสามารถกำหนดหน่วยออกเสียงใหม่ให้ผู้มีสิทธิออกเสียงสามารถไปลงคะแนนได้โดยสะดวก แต่ถ้าหากเกิดในวันออกเสียงก็ให้คณะกรรมการประจำหน่วยออกเสียงประกาศลงคะแนนในหน่วยออกเสียง แล้วรายงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง และให้คณะกรรมการการเลือกตั้งแจ้งประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญโดยพลันเพียงแค่นี้ไม่มีปัญหา แต่พอไปเขียนต่อในวรรคสามว่า ให้คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนดวันลงคะแนนใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้น นับแต่วันที่ได้รับทราบสาเหตุที่ทำให้ไม่อาจลงคะแนนได้นั้นสงบลงแล้ว ทั้งนี้ต้องไม่เกินกว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ อันนี้น่าจะขัดกับรัฐธรรมนูญดังที่ผมได้กล่าวมา ซึ่งได้กำหนดไว้ว่าการออกเสียงประชามติต้องกระทำภายในวันเดียวกันทั่วราชอาณาจักร ฉะนั้นจะไปกำหนดวันอื่นภายหลัง ไม่ว่าจะเกิดเหตุอะไรขึ้นมาก็ทำไม่ได้ นอกจากข้อ ๓๕ วรรคสามแล้ว ในข้อ ๓๗ ซึ่งพูดถึงเรื่องของการคัดค้านการออกเสียงว่าไม่สุจริตหรืออะไรก็ตามที่ ก็ยังได้เขียนเอาไว้ด้วยว่า ถ้าเห็นว่าการออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้นไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีคำสั่งให้ดำเนินการออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้น ทั้งนี้ต้องไม่ช้ากว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ อันนี้ก็เช่นเดียวกันกับที่กล่าวมาแล้ว น่าจะขัดกับรัฐธรรมนูญ มาตราที่ได้อ้างถึง นอกจากนั้นก็คงเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ซึ่งอาจจะเป็นเรื่องของแปรญัตติเท่านั้น คงไม่ต้องมากแล้ว ณ ที่นี้

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอขอบคุณครับ ท่านกรรมาธิการยกร่างหลักเกณฑ์ฯ ช่วยนำไปพิจารณาด้วยนะครับ

แล้วถ้าอาจารย์จะกรุณาช่วยแปรญัตติให้ด้วยนะครับ ถ้าเห็นว่ามีข้ออะไรที่ควรต้องแก้ไข อาจารย์วิชาา เชิญครับ

นายวิชาา หงส์ประภัสสร : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นายวิชาา หงส์ประภัสสร ในเรื่องหลักเกณฑ์ก็คงหมายความว่า จะสมควรออกเป็นหลักเกณฑ์ และในเรื่องหลักการก็หมายความว่า จะต้องพิจารณาถึงว่ามีหลักเกณฑ์และวิธีการที่ สภาร่างรัฐธรรมนูญประกาศกำหนดหรือไม่ ซึ่งผมเห็นว่าควรที่จะมี แล้วควรที่จะออกเป็น ในรูปแบบนี้แบบที่ทำมานี้ แต่เนื้อหาสาระ เช่น ในข้อ ๗ ซึ่งท่านสมาชิกผู้มีเกียรติได้กรุณา กล่าวไปว่า ให้อำนาจช่วงไปแก่คณะกรรมการเลือกตั้งให้มีอำนาจออกประกาศและ ระเบียบอันจำเป็นเกี่ยวกับการปฏิบัติในการดำเนินการตามประกาศนี้ ซึ่งดูเหมือนว่าจะโอน อำนาจในการออกหลักเกณฑ์ไปให้แก่ผู้อื่น ซึ่งไม่น่าจะกระทำได้ อันนี้กระผมก็เห็นว่าน่าจะ อยู่ในเรื่องที่แปรญัตติได้ แต่ในเรื่องหลักการที่ว่า จะสมควรมีหรือไม่ในเรื่องหลักเกณฑ์นั้น กระผมเห็นว่าสมควรที่จะมี และก็ค่อยมาแก้ไข หรือแปรญัตติกันต่อไป ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านการุณ เชิญครับ

นายการุณ ไสงาม : ท่านประธานที่เคารพครับ ผม การุณ ไสงาม สสร. ข้อเสนอของผมน่าจะไม่ค่อยเหมือนกับเพื่อนสมาชิกนะครับ อาจจะแตกต่างไปเสียเลย ก็ได้ ข้อเสนอที่ ๑ เพื่อทำคู่กันไปนะครับ ก็ควรจะรับหลักการแล้วก็เข้ากรรมาธิการจะช้า หรือเร็วก็แล้วแต่ที่ประชุมจะกำหนดว่าไป อันนี้เรียกว่าทำคู่ขนาน แต่ข้อเสนอสัญคัญคือ -----

-

ข้อที่ ๒ ท่านประธาน การลงประชามติครั้งนี้มันเป็นการลงประชามติทั่วประเทศ ซึ่งไม่เคย
 ทำเลยในประวัติศาสตร์การเมืองไทย ครั้งนี้จะเป็นครั้งแรก แล้วค่าใช้จ่ายท่านประธานครับ
 พอ ๆ กันกับการเลือกตั้งทั่วไป ๑ ครั้ง พอ ๆ นะครับ สูสีนะครับกับการเลือกตั้งทั่วไป ๑ ครั้ง
 ทั่วประเทศ แต่ที่สาเหตุที่หนักนั้นคือการต้องรณรงค์ พิมพ์เอกสารร่างรัฐธรรมนูญต่าง ๆ
 ท่านไปให้เขาลงประชามติโดยที่เขาไม่เห็นร่างรัฐธรรมนูญ เขาก็จะเรียกร้องท่านได้ ยังไม่เห็น
 ร่างรัฐธรรมนูญเลย ยังไม่ได้อ่านเลย อ่านยังไม่ทัน อ่านยังไม่ทั่วเลย เห็นไหม เพราะฉะนั้น
 ท่านจะถูกเรียกร้องให้ส่งร่างรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่ครบครันละ ๑ ฉบับนะ คนละฉบับนะที่นี้
 เพราะผมก็มีสิทธิ เมียอ่านก็เรื่องของเมียสิ ผมอ่านก็เรื่องของผม พ่ออ่านก็เรื่องของพ่อ แม่อ่าน
 ก็เรื่องแม่สิ ก็เรื่องของผม ผมลูกชาย ฉันทลูกสาว จะขออ่านเหมือนกัน ท่านมีสิทธิอะไรที่จะ
 ไม่ให้เขา เขาจะไปลงประชามติ ไม่อ่านรัฐธรรมนูญจะไปลงได้อย่างไร เห็นไหม เผลอ ๆ
 ค่าใช้จ่ายเอกสารนี้เอง บวกเบ็ดเสร็จใจหลงใจ้ง ผมว่าอาจจะมากกว่าค่าใช้จ่ายในการเลือกตั้ง
 ทั่วไป ประมาณสองพันห้าร้อยล้านบาท น่าเสียดายมาก เสียหาย ซีดปากเลย มีทางใหม่ท่านประธาน
 ครับ ทำความเข้าใจกับพี่น้องประชาชนอย่างทั่วถึง ยกร่างรัฐธรรมนูญนี้อย่างมีส่วนร่วม
 ทำอย่างมีส่วนร่วม ทำการแสดงความเห็นอย่างทั่วถึง อย่างละเอียดลออ ก็พอสมควร
 แล้วทำความเข้าใจ ท่ามกลางการมีส่วนร่วม และการให้ประชาชนมีความเห็นนี้ละ บอ
 พี่น้องประชาชนครับ เพื่อประหยัดสองพันห้าร้อยล้าน จะได้เอาไปสร้างโรงพยาบาล จะได้
 เอาไปสร้างโรงเรียน จะเอาไปสร้างถนน จะเอาสร้างแหล่งน้ำ จะเอาไปให้ค่าปุ๋ย ว่างการ
 ออกเสียงประชามติ ท่านประธานก็มาคิด เอ๊ย ชัดรัฐธรรมนูญ ก็แก้สิครับ ฉีกทั้ง
 เล่มยังฉีกได้เลย เล่มใหญ่ ๆ สามร้อยกว่ามาตรา ของท่านประธาน เกิดยิงเลย ไม่มี
 เหลือภายในพริบตา ก็อันนี้ก็ไม่ยาก ผมทำให้แล้ว นี่ท่านประธานมาดู ผมแก้อยู่ สอง
 สามมาตรา แก้ที่มาตรา ๒๙ รัฐธรรมนูญชั่วคราวฉบับนี้แก้รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรค
 สอง และวรรคสาม ตัดทิ้งทั้งหมดเลย ว่าด้วยเรื่องการลงประชามติ ไปแก้มาตรา ๓๑ วรรค
 หนึ่ง บรรทัดแรกกับบรรทัดที่ ๒ ในการออกเสียงประชามติ ถ้าประชาชนผู้มีสิทธิ เลือกตั้ง
 โดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับใหม่มา
 ใช้บังคับแล้ว ตัดออกเสีย ก็ให้เหลือต่อไปเลย ให้ประธานสภาธิบดีบัญญัติ นี้เหลือไว้
 มาตรา ๓๑ ไปตัดมาตรา ๓๒ เสีย ๒ วรรค คำว่า หรือในการออกเสียงประชามติ ตามมาตรา

๓๑ ประชาชนโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบ ให้ใช้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ก็ดี แล้วก็มาตัด คำว่า นับแต่วันออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบ มาตรา ๓๒ ท่านประธานบอก เอ๊ะ จะใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้แก้ไขเพิ่มเติมได้ที่ไหน ไม่เห็นมีหมวดว่าด้วยเรื่องการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเอาไว้ ไม่ยาก ไปเอามาตรา ๓๘ ท่านประธาน มาตรา ๓๘ บอกไว้ในเมื่อไม่มีบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญนี้บังคับแก่กรณีใด เห็นใหม่ ให้วินิจฉัยกรณีนั้น ไปตามประเพณีการปกครองประเทศไทย ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข นั่นก็คือรัฐธรรมนูญฉบับเก่า ๆ เขามีวิธีการเขียนไว้ว่าวิธีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญให้ทำอย่างไร โดยเสียงข้างมากของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำอย่างไร แล้ววาระหนึ่งเป็นอย่างไร ต่อไปถึงไว้ ๑๕ วัน มาประชุมวาระสองอย่างไร ต่อจากนั้น จึงลงมติเห็นชอบวาระสามอย่างไร แก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ แล้วท่านจะประหยัดสองพันห้าร้อยล้านบาทโดยประมาณ ข้อที่ ๑ ข้อที่ ๒ ท่านก็จะไม่ยุ่งยากเกี่ยวกับเรื่องโกลาหล เกี่ยวกับเรื่องประชามติทั้งประเทศ ๒ ข้อ สำคัญที่สุด ข้อที่ ๓ อีกประโยค ประโยคข้อที่ ๓ สำคัญมาก ท่านประธานไม่เป็นเงื่อนไขของการใช้รัฐธรรมนูญ ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไม่เป็นเงื่อนไขที่ จะเอาไปใช้เป็นเกม (Game) การเมือง สำคัญมาก เกมอย่างไรท่านประธานครับ เกมเพื่อจะทำลาย คมช. บอกฉันไม่เห็นด้วยกับ คมช. กับ คปค. ที่ยึดอำนาจการปกครอง ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาล ไม่เห็นด้วยกับ สนช.-----

ที่ตั้งขึ้นมาโดย คมช. ไม่เห็นด้วยกับสภาร่างฯ และไม่เห็นด้วยกับร่างรัฐธรรมนูญ ทำได้ทั้งนั้นละ เอาจริงรัฐธรรมนูญฉบับนี้ไปเป็นเกณฑ์และคว่ำรัฐธรรมนูญทิ้ง เชิญ คมช. เอาจริงรัฐธรรมนูญเลย เลือกละเอา แก้ไข เพิ่มเอา ประกาศใช้ แล้วเลือกตั้งเสร็จอย่าเถียงนะ ถ้าฉันชนะเลือกตั้งครั้งนี้ ผ่านเกมการเมืองโดยใช้ร่างรัฐธรรมนูญนี้ ไม่ใช่ไม่มีในโลกนี้นะครับ มันเคยเกิดขึ้นจริงในโลกนี้แล้ว ธรรมนูญยุโรปที่ฝรั่งเศส ตอนนั้นฝ่ายบริหารของฝรั่งเศสกำลังลงเต็มที่ ประชาชนฝรั่งเศส ไม่เห็นด้วยกับรัฐบาลฝรั่งเศส ธรรมนูญยุโรป ประชาชนฝรั่งเศสคว่ำธรรมนูญทิ้ง เพียงแค่ ต้องการประกาศให้ผู้บริหารของประเทศฝรั่งเศสรู้ว่าประชาชนไม่เอา contigo เขาทำแล้ว เกม ๆ ข้อสำคัญข้อที่ ๓ เพราะฉะนั้นถ้าท่านตัดสิ่งเหล่านี้ได้เท่ากับท่านช่วยรักษาชาติบ้านเมือง ให้ร่มเย็นเป็นสุข แต่ถ้าท่านดันไปไม่แน่ะ ถ้าบ้านเมืองไกลหลในวันข้างหน้าแล้วท่านประธาน อย่าอู้อย่าเสียตายคุณการุณ ถ้าฟังคุณการุณสักหน่อยวันนี้นะก็คงจะไม่เกิดปัญหาแบบนี้ ตอนนั้นเสียตายก็ไกลหลแล้วนะ แล้วตอนนั้นผมไม่ช่วยท่านประธานนะผมจะบอกให้ ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ ท่านไพโรจน์ พรหมสาส์น เชิญครับ

นายไพโรจน์ พรหมสาส์น : ท่านประธานที่เคารพ ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติ กระผม ไพโรจน์ พรหมสาส์น สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ กระผมอาจจะมีความคิดเห็นที่อาจจะแปลกแยกหรืออาจจะที่เราคิดนอกกรอบในอีกแง่มุมหนึ่ง ตามรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนั้น ในมาตรา ๒๙ ได้เขียนบอกว่า เมื่อจัดทำรัฐธรรมนูญ เสร็จแล้วให้มีการออกเสียงประชามติว่าจะให้มีความเห็นชอบหรือไม่เห็นชอบร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ ซึ่งต้องจัดทำให้เร็วกว่าสิบห้าวัน และไม่ช้ากว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่เผยแพร่รัฐธรรมนูญดังกล่าว ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนด กระผมจะขออนุญาตกราบเรียนต่อที่ประชุมอันทรงเกียรติแห่งนี้ว่านี่เป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ชาติไทยเราที่ไม่เคยมีการกระทำลักษณะเช่นนี้มาก่อน เพราะฉะนั้นเมื่อเป็นครั้งแรกมันก็ต้องยุ่งยาก ต้องหาวิธีการ ต้องมีค่าใช้จ่าย ท่านการุณก็บอกแล้ว สองพันห้าร้อยล้าน อย่างน้อยนะครับ ถ้าไปทำตามวิธีการที่กำหนดตามร่างที่ว่ามานี้ ก็ด้วยความเคารพต่อคณะกรรมการร่างฯ คณะกรรมการในเรื่องนี้ที่กำหนดหลักเกณฑ์การออกเสียงประชามตินั้นต้องทำภายในวันเดียว ในมาตรา ๒๙ นี้ไม่ได้บอกเลยว่า

ทำโดยวิธีลับหรือวิธีเปิดเผยนะครับ ผมรับราชการในกระทรวงมหาดไทยตั้งแต่เป็นปลัดอำเภอ จนเป็นผู้ว่าราชการจังหวัด จนเกษียณอายุตำแหน่งรองปลัดกระทรวงมหาดไทย เราเลือกตั้ง ผู้ใหญ่บ้านครับ โดยปกติให้ทำโดยวิธีเปิดเผยนะครับ แล้วก็เว้นแต่ที่ประชุมจะเห็นโดยวิธีลับ กระผมอยากจะเสนอต่อที่ประชุมแห่งนี้ว่า ถ้าเราแทนที่จะไปมุ่งเน้นว่าจะต้องทำประชาพิจารณ์ แบบโดยวิธีลับ จะต้องออกเสียง จะต้องไปพิมพ์บัตร จะต้องประชาสัมพันธ์ เวลามันกะทันหัน กระชั้นชิดมากนะครับ และก็เสี่ยงต่อการที่จะรับหรือไม่รับ จะมีปัญหาอย่างที่ท่านถามว่า ผมเห็นด้วยทุกอย่าง แต่ผมไม่เห็นด้วยกับการที่จะไปแก้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งไม่รู้จะแก้โดย วิธีใดนะครับ สถานิติบัญญัติเขาจะแก้ให้หรือไม่ คมช. จะแก้หรือไม่ เรื่องมันเยอะเลย เราเล่นตามกฎเกณฑ์กติกาที่เขาวางไว้นะครับ ใช้วิธีประชามติโดยวิธีเปิดเผย เปิดหน่วย เลือกตั้งหกหมื่นกว่าหมู่บ้าน ทุกหมู่บ้านเลย เอาข้าราชการ ประชาชน นิสิตนักศึกษา ไปเลยครับ วางในห้องประชุมตรวจสอบเลย ใครมีคุณสมบัติผ่านเข้ามา หรือทำประกาศ บัญชีรายชื่ออะไรก็สุดแล้วแต่ เสร็จแล้วก็โหวตในที่ประชุมแห่งนั้น ใครเห็นด้วยยกมือ ใครไม่เห็นด้วย มันจะง่ายที่สุดและรวดเร็วที่สุด ทำได้วันเดียวทั่วทั้งประเทศ รับรอง ค่าใช้จ่ายอาจจะไม่ถึงห้าร้อยล้านบาทด้วยซ้ำไป ไม่ต้องไปอะไรมากมาย ซึ่งวิธีการอย่างนี้ ไม่ใช่ผมคิดเองนะครับ มีหลายคนเสนอผ่านมากบอกว่าทำไมเราจะต้องไปทำตรงนี้ และเป็น ครั้งแรกด้วย และคิดว่าอาจจะทำได้แล้วเรียบร้อยราบรื่นหรือ แล้วก็เดี๋ยวอีกไม่กี่วัน ข้างหน้าเดี๋ยวก็ต้องอีกสองสามพันล้านบาท ถ้าการเลือกตั้ง เพียงวัตถุประสงค์ เป้าหมายสุดท้ายก็คือเราต้องการให้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ผ่านโดยวิธีใดก็สุดแล้วแต่ โดยที่ ไม่ได้เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนี้เลยว่าจะต้องโดยวิธีลับหรือโดยเปิดเผย ถ้าหาก ที่ประชุมแห่งนี้จะได้กรุณาในหลักการ ก็อาจจะไม่ใช่ปฏิบัติ ผมอาจจะเสนอเป็นญัตติภายหลัง ก็ได้ว่าจะเห็นว่าควรจะทำการออก เพราะว่าทำโดยสภาร่างรัฐธรรมนูญของเรา ไม่จำเป็น จะต้องมอบกรรมการเลือกตั้ง หรืออาจจะมอบกรรมการเลือกตั้งช่วย หรือจะไปให้ทางจังหวัด ทางอำเภอ ทุกส่วนราชการหน่วยงานช่วยดำเนินการเรื่องนี้ ผมคิดว่าอยู่ในวิสัยที่เป็นไปได้ เพราะทุกคนก็อยากจะร่วมมืออยู่แล้วว่าถ้าเช่นนั้นนะครับ สมมุติโดยวิธีเปิดเผยก็ไปคิดกัน

๑๕๘

สสร ๘/๒๕๕๐

নীชชา ๗๘/๓

ว่าวิธีเปิดเผยจะทำอะไร อย่างไร มันจะประหยัดงบประมาณ จะรวดเร็ว และทำได้ทุกอย่างถึง
รวดเร็ว นี่เป็นแนวคิดที่อยากจะนำเสนอต่อที่ประชุมแห่งนี้ -----

- ๗๙/๑

ท่านสมาชิกผู้ทรงเกียรติอาจจะลองพิจารณาดูนะครับ ถ้าเป็นเช่นนั้นผมคิดว่าหลักการนี้ ต้องมาว่ากันใหม่และจะเอาอย่างไร ถ้าโดยวิธีลับก็คงจะยี่ด่างนี้เป็นหลักแล้วไปแปรญัตติอะไรก็แล้วแต่ ซึ่งความจริงในนี้ก็ไปเขียนเอาไว้ในข้อ ๙ การออกเสียงให้ใช้วิธีออกเสียงลงคะแนนโดยตรงและลับ แล้วก็เขียนบอกให้โดยวิธีเปิดเผย แล้ววิธีการนอกจากนั้นก็ไปเขียนเหมือนเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเราทำกันมาตั้งแต่กฎหมายลักษณะปกครองท้องที่ ปี ๒๔๕๗ จนถึงทุกวันนี้ก็ยังใช้อยู่และใช้ได้ผลดีด้วย และความก้าวหน้าของกฎหมายฉบับนั้นถึงขนาดเรียกว่า ผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งเกินกว่ากึ่งหนึ่งสามารถที่จะโหวตเอาผู้ใหญ่บ้านออกด้วยวิธีเปิดเผยที่ว่านี้ได้ด้วย เพราะฉะนั้นผมอยากจะเรียนข้อเสนอนี้ต่อที่ประชุมแห่งนี้เพื่อที่ท่านสมาชิกจะได้รับไปพิจารณา ถ้าเป็นเช่นนั้นเราสามารถจะทำประชามติได้โดยไม่ต้องวิตกกังวลอะไรเลย แล้วก็ประหยังบประมาณอย่างมากมายด้วย กราบขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ ถ้าเอาอย่างที่ท่านไพโรจน์ว่าก็เริ่มใหม่ นะครับ ที่นี้จะทันใหม่ นะครับ หรือท่านจะช่วยแปรญัตติก็จะดี นะครับ ขอบพระคุณครับ ท่านไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ เชิญครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ กระผมไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ สสร. นะครับ ขออนุญาตกราบเรียนข้อพิจารณาในบางประการนะครับ ในเรื่องของหลักการตามที่คณะกรรมการกร่างหลักเกณฑ์วิธีการออกเสียงประชามติ และการออกเสียงประชามติได้นำเสนอในรูปของประกาศ กระผมก็เห็นควรสนับสนุนในหลักการที่ต้องเร่งดำเนินการให้เป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ โดยเฉพาะวรรคสอง

ในประการต่อมา ก็มีสมาชิกบางท่านอภิปรายในเรื่องของสถานะของประกาศ ซึ่งทางกระผมเองก็ยังมีข้อสงสัยและยังติดใจในส่วนนี้อยู่ นะครับ ก็อยากจะฟังคำที่แจ่มจากท่านกรรมาธิการในส่วนนี้อยู่ด้วย นะครับ ในส่วนสำคัญของถ้อยคำใน มาตรา ๒๙ วรรคสองที่ว่า ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาร่างรัฐธรรมนูญประกาศกำหนดเรื่องหลักเกณฑ์วิธีการที่สภาร่างรัฐธรรมนูญต้องประกาศกำหนดในจุดนี้นะครับ ทางกระผมเองเนื่องจากว่าได้รับร่างกระชั้นชิด นะครับ ยังไม่ได้ศึกษาโดยละเอียดในเรื่องนี้ ทางกรรมาธิการไม่ทราบ ว่าหลักเกณฑ์วิธีการในจุดนี้เป็นเรื่องของสภาร่างฯ ได้กำหนดขึ้นเอง หรือมอบอำนาจในส่วนนี้

ไปให้กับองค์กรอื่น เช่น กกต. ในการที่จะกำหนด ถ้ากำหนดอย่างนั้นนะครับ มันจะมีปัญหา อยู่บ้างบางประการ ผมยกตัวอย่างในคราวที่แล้วนะครับ รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๕๐ ในมาตรา ๖๘ นะครับ ในมาตรา ๖๘ วรรคสอง ได้บัญญัติว่า บุคคลซึ่งไม่ไปเลือกตั้ง โดยไม่แจ้งเหตุอันสมควรที่ทำให้ไม่อาจไปเลือกตั้งได้ ย่อมเสียสิทธิตามที่กฎหมายบัญญัติ ในบทบัญญัตินี้เองนะครับ ก็มีปัญหาว່ทาง กกต. จะบัญญัติเรื่องเสียสิทธิไว้ได้หรือไม่ เพียงไร ก็มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยไว้ว่า บทบัญญัติในจุดนี้ กกต. จะใช้อำนาจโดยกำหนดหลักเกณฑ์ขึ้นเองไม่ได้ เพราะว่ารัฐธรรมนูญเขียนว่า ตามที่กฎหมายบัญญัติ ก็ต้องให้องค์กรนิติบัญญัติก็คือรัฐสภาออกกฎหมายมาบัญญัตินะครับ และก็มีกรปฏิบัติโดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอร่างกฎหมายในจุดนี้ให้รัฐสภาบัญญัติในเรื่อง ของเสียสิทธิไปเรียบร้อยแล้วนะครับ เพราะฉะนั้นในถ้อยคำมาตรา ๒๙ วรรคสอง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาร่างรัฐธรรมนูญประกาศกำหนด ผมก็ยังสงสัยว่าในตัวอย่าง ประกาศนะครับ ทางสภาร่างรัฐธรรมนูญได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นชัดเจน โดยไม่ได้มอบอำนาจให้หน่วยงานใดอย่างนั้นใช้หรือไม่ครับ

ในประการต่อมา ในส่วนของบทวิเคราะห์ศัพท์ บทนิยามเราจะพบว่า มีอยู่หลายคำด้วยกัน เช่น คำว่า การออกเสียง ผมก็ยังเห็นว่าในส่วนนี้การออกเสียงประสามติคำนี้มันเป็นคำกลาง ๆ ซึ่งบัญญัติในรัฐธรรมนูญ ก็อยากจะให้ลงรายละเอียดว่ามีความหมายว่าอย่างไร เนื่องจากว่าประกาศนี้ต้องประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประชาชนก็อาจจะไม่เข้าใจว่าประสามติมันหมายความว่าอย่างไร ไม่ใช่รู้กันอยู่ในเฉพาะผู้ร่างเท่านั้นนะครับ

ในเรื่องของวัตถุประสงค์ของการประสามติ ในขั้นนี้จะพิจารณากำหนดหรือไม่ เนื่องจากว่าในการรับหลักการมันก็ประกอบด้วยเหตุผลที่ออกประกาศฉบับนี้มาก็อาจจะเป็นเรื่องของวัตถุประสงค์ที่จะใส่ในตัวประกาศหลักเกณฑ์ในจุดนี้ หรือว่าเราจะทำเหตุผลคล้าย ๆ กฎหมาย ซึ่งประกาศไว้ทำยประกาศหลักเกณฑ์ในเรื่องนี้ไว้ว่ามีเหตุผลในการออกเรื่องนี้อย่างไร ในกรณีที่น่าจะมีปัญหาเกิดขึ้นจากการใช้ประกาศหลักเกณฑ์ฉบับนี้ ผมสำรวจดูก็ยังไม่พบว่า ถ้ากรณีมันมีปัญหาคือต้องวินิจฉัย หรือที่ต้องตีความตรงจุดนี้ จะให้องค์กรใดเป็นผู้ชี้หรือวินิจฉัยชี้ขาด เช่น อาจจะมีเพิ่มในข้อ ๕ ว่า กรณีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามประกาศนี้ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นผู้มีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างนี้เป็นต้น ส่วนในเรื่องของการมอบอำนาจให้กับคณะกรรมการการเลือกตั้ง ตรงจุดนั้นผมก็ยังไม่แน่ใจว่าสภาร่างรัฐธรรมนูญจะมอบอำนาจโดยใช้เกณฑ์ในจุดนี้แล้วยุติหรือไม่ หรือว่าจำเป็นที่จะต้องให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ประกาศที่จะออกกฎหมายขึ้นมารับรองในส่วนนี้ ซึ่งมันจะรวมถึงการเป็นเจ้าภาพที่จะใช้งบประมาณรายจ่ายในการจัดทำกรประสามติ ซึ่งมันมีงบประมาณค่าใช้จ่ายเกิดขึ้น ในส่วนนี้ในฐานะที่ กกต. ก็เป็นนิติบุคคลอยู่ทางสภาร่างรัฐธรรมนูญโดยสำนักงานเป็นนิติบุคคลหรือไม่ หรือว่าจะใช้ทางสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งซึ่งเป็นนิติบุคคลอยู่ ในการที่จะรับผิดชอบในส่วนของงบประมาณรายจ่าย ในขั้นนี้ผมฝากประเด็นตามที่ผมได้อภิปรายมาไว้ในเบื้องต้นก่อน นะครับ ในหลักการผมยินดีที่จะสนับสนุนและขอขอบคุณทางท่านกรรมาธิการครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบคุณครับ ท่านอาจารย์ปกรณ์ ปรียากร ครับ

นายปกรณ์ ปรียากร : ท่านประธานที่เคารพ ผม ปกรณ์ ปรียากร ในรอบแรกผมถามว่าวันนี้เราจะเลื่อนการพิจารณาไปได้หรือไม่ แต่ว่าเท่าที่ท่านประธานได้พูดก็คือว่า

ถ้าเราสามารถพิจารณาได้และรับหลักการไปก่อนก็จะเป็นเรื่องที่ดี แต่ก็มีปัญหาอีกว่า ข้อสงสัยที่สมาชิกถามเมื่อสักครู่นี้ ก็คือเรื่องของการออกเสียงประชามติกับการไปลงเหมื่อนกับการออกไปลงเลือกตั้ง มันจะเป็นลักษณะเดียวกันหรือไม่ ซึ่งอันนี้ก็ประเด็นที่ถกเถียงกันในหลายประเทศ และรูปแบบของการดำเนินการของการออกเสียงประชามติในแต่ละแห่งก็แตกต่างกันออกไป เพราะฉะนั้นในกรณีอย่างนี้มันก็มีประเด็นที่เมื่อสักครู่ ขอภัยที่เอ่ยชื่อท่านไพโรจน์ ที่บอกว่าการออกเสียงประชามติอาจจะไม่จำเป็นต้องทำในรูปแบบลักษณะที่เรา กำลังคิดเหมือนกับที่ในประกาศหลักเกณฑ์อันนี้ได้เสนอขึ้นมาคือเหมือนกับไปลงในการเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นตรงจุดนี้ก็เป็นจุดที่ทำให้เกิดภาวะที่ว่า ถ้าการออกเสียงประชามติเป็นไปในอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งไม่ใช่เป็นการลงคะแนนลับอย่างนี้ แล้วสามารถกระทำได้ในลักษณะเหมือนกับที่เราทำในกรณีของการทำประชามติที่ดี หรือการทำเรื่องอื่น ๆ ก็ตาม รูปแบบของการจัดการมันก็จะแตกต่างออกไป ความจริงผมไม่ค่อยเป็นห่วงเรื่องที่เราจะไปเสียตายนเรื่องเงินงบประมาณ เพราะเราคิดกันอีกครั้งหนึ่งว่า เรามักจะประหยัดงบประมาณกับเรื่องของรัฐธรรมณูญค่อนข้างมาก แต่แล้วก็มีปัญหาในท้ายที่สุดของการที่ประชาชนโดยส่วนใหญ่ไม่รู้เรื่องเกี่ยวกับรัฐธรรมณูญ -----

ประเด็นปัญหาที่มันเป็นปัญหา ซึ่งมันต่อเนื่องกันก็คือว่ามันมีอยู่ ๒ ชั้นตอนนะครับ ในทรรคนะผม ในชั้นตอนแรกก็คือเมื่อเราร่างรัฐธรรมนูญเสร็จแล้วนี่ต้องเผยแพร่ให้ประชาชน เข้าใจนะครับ โดยใช้เวลาตามเงื่อนไขของกฎหมาย คือไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน และไม่เกิน ๓๐ วัน ตรงนี้ที่เราต้องใช้งบประมาณแน่นอน เพราะว่าถ้าไม่ใช้เราจะไปเผยแพร่ในลักษณะไหน แต่เมื่อไปดูแล้วยี่ ก็ต้องเผยแพร่ให้กับประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เพราะเขาเป็นผู้มีสิทธิ ในการออกเสียงประชามติ จำนวนมันก็อาจจะอยู่ในจำนวนตามที่กำหนด หรือเราจะใช้ คริวเรือในการเผยแพร่ เท่าที่คุยกันตรงนี้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก็ยังไม่ได้มี ข้อยุติใด ๆ แต่เท่าที่คุยกันเป็นการทั่วไป คล้าย ๆ กับว่าอาจจะเป็นคริวเรือตามที่มีอยู่ ณ ขณะนั้น ซึ่งก็ต้องไปตรวจสอบกับของกรมการปกครองอีกครั้งหนึ่ง ถ้าเป็นคริวเรือก็มี อยู่ประมาณ สักสิบแปดถึงสิบเก้าล้านคริวเรือ ก็ต้องพิมพ์รัฐธรรมนูญประมาณสิบแปดหรือสิบเก้า ล้านฉบับ ซึ่งมันก็จะมีเวลาของการจัดพิมพ์อีกประมาณไม่น้อยกว่า ๒๐ วัน เท่าที่ผมคุย กับบรรดาผู้คนที่ถนัดชัดเจนในเรื่องของการจัดพิมพ์ เมื่อพิมพ์แล้วก็ต้องเผยแพร่ ใช้เวลา อีกประมาณสัก ๑ เดือน เผยแพร่แล้วจึงจะมาเริ่มคิดในเรื่องของการออกเสียงประชามติ เงื่อนไขของเวลาตรงจุดนี้ก็ประเด็นที่ค่อนข้างจะสำคัญอยู่พอสมควร แต่ที่นี้พอมาถึงเรื่อง การออกเสียงประชามติ ผมค่อนข้างจะมีความเห็นไปในทิศทางเดียวกับท่านไพโรจน์ ก็คือ ไม่จำเป็นที่จะต้องไปลงคะแนนลับ แต่ว่ารูปแบบในการจัดการนี้มันจะทำให้เราสามารถ ที่จะจัดการในลักษณะที่ค่อนข้างจะดีกว่า แล้วบางครั้งอาจจะเสียค่าใช้จ่ายในส่วนของการ ออกเสียงประชามติน้อยกว่าลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่อันนี้ก็ขึ้นอยู่กับความคิดของที่ประชุม นะครับ เพราะว่าถ้าดำเนินการโดยมีลักษณะเช่นเดียวกับการเลือกตั้งนี้ แน่แน่นอนที่สุด ผมไม่ขัดข้องที่จะให้คณะกรรมการการเลือกตั้งไปดำเนินการ ทั้งนี้ เพราะว่าถ้าเราดำเนินการ เองนี่มันเป็นไปไม่ได้อยู่แล้วของสมาชิกสภาผู้ร่างรัฐธรรมนูญในการดำเนินการในลักษณะนั้น ถ้าสมาชิกเห็นว่าต้องลงคะแนนลับเหมือนกับที่ในร่างฉบับนี้ เพราะฉะนั้นการโต้แย้งที่ มันจะเกิดขึ้นในขณะนี้ก็คืออาจจะเสีย ๒ ด้านนะครับ ในลักษณะนี้เพียงแต่ว่า คณะกรรมการร่างฯ อาจจะจำเป็นต้องชี้แจงให้พวกเราเข้าใจถึงเจตนารมณ์ที่ ท่านได้พยายามที่จะคิดออกมาในรูปแบบนี้ หรือท่านได้มีการศึกษาในลักษณะของการ ออกเสียงประชามติในรูปแบบอื่นที่ประเทศต่าง ๆ ทำหรือไม่ ขอกังวลของท่านสมาชิกการุณ

นี่ก็เป็นข้อกังวลอันหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นในสหภาพยุโรป ในการออกเสียงประชามติของประชาชนว่าเขาจะเข้าร่วมเป็นสมาชิก หรือร่วมใช้เงินสกุลตราเดียวกันหรือไม่ ซึ่งรูปแบบในการออกเสียงประชามติของแต่ละประเทศก็แตกต่างกันออกไป มีทั้งเปิดเผย มีทั้งลงคะแนนลับ มีรูปแบบของการดำเนินการที่ค่อนข้างจะหลากหลาย มันก็ขึ้นอยู่กับขอบเขตและประเพณีปฏิบัติของแต่ละประเทศเป็นสำคัญ แต่บังเอิญในประเทศไทยเรานี้อย่างที่หลายท่านได้ทราบ ก็คือว่าเรายังไม่เคยมีการทำการออกเสียงประชามติ ผมไม่อยากจะให้ใช้คำว่า ลงคะแนนเลือกตั้งนะครับ มันเป็นออกเสียงประชามติ ถ้าเรามองในลักษณะนี้มันก็สามารถตีความได้ค่อนข้างกว้าง เพียงแต่ว่าข้อจำกัดของรัฐธรรมนูญก็คือว่าต้องทำวันเดียวกันทั่วประเทศ ซึ่งอันนี้ก็เลยทำให้เราก็คงติดกับดักอยู่กับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ความจริงถ้าเราจะทำในลักษณะที่ลงคะแนน คือออกเสียงประชามติโดยเปิดเผย มันก็มีข้อจำกัดว่าจะทำอย่างไรถึงจะเอาคนมาทั้งหมด มันก็เลยกลายเป็นเรื่องที่มีประเด็นได้หลายประเด็น ซึ่งก็ทำให้เมื่อสักครู่นี้ ผมถึงจะเสนอว่าถ้าเรามีเวลาศึกษาสักนิดหนึ่ง แต่ก็เห็นใจท่านประธานที่ท่านประธานบอกว่าข้อจำกัดของเวลาของเรามีจริง ๆ เพราะมันจะไปติดเงื่อนไขอีกนิดหนึ่งว่าหลังจากนี้สภาพของประกาศนี้จะเป็นอย่างไร ผมไม่ค่อยไปติดใจเรื่องนั้น เพราะว่าในกฎหมายรัฐธรรมนูญก็บอกว่าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่สภาร่างรัฐธรรมนูญประกาศกำหนด เข้าใจว่าเท่ากับว่าเราให้อำนาจของเราเต็มที่ แล้วเราก็สามารถที่จะกำหนดในการที่เราจะถ่ายโอนอำนาจของเราไปสู่การปฏิบัติในรูปแบบใด โดยขอความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่วนในเรื่องงบประมาณนั้นเข้าใจว่า สภาร่างรัฐธรรมนูญน่าจะต้องประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ -----

แล้วเท่าที่เคยได้ยินมา ก็คือว่าทางคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เคยมีการเตรียมการในเรื่องของการนี้อยู่แล้วอยู่บ้าง เพียงแต่ไม่แน่ใจว่ามันมีงบประมาณอยู่ส่วนใด แต่ปัญหาใหญ่ของเรา ก็คืองบประมาณในการที่จะเผยแพร่และรณรงค์ หน้าทีของสภาร่างฯ ก็คือเป็นเรื่องของการเผยแพร่และรณรงค์ และในเวลานี้เท่าที่เราทำการรณรงค์อยู่ในการรับฟังความคิดเห็น เราก็ทำงานกันค่อนข้างเต็มที่ เพียงแต่ว่าต้องมากำหนดรูปแบบของวิธีการเผยแพร่และรณรงค์ ในประกาศอันนี้มีอยู่ ๒ ข้อที่พูดถึง ผมจะสนใจเรื่องของการเผยแพร่และรณรงค์มากนะครับ ในส่วนของการออกเสียงหรือการลงคะแนนตรงนั้นเดี๋ยวเราไปดูกันอีกทีหนึ่ง ก็จะมีอยู่ ๒ ส่วนนะครับ คือ

ในข้อ ๕ ในการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ ตามข้อ ๔ ให้คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจากสภาร่างรัฐธรรมนูญทำหน้าที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ และจัดทำเอกสารชี้แจงให้ประชาชนได้รับทราบ ตรงนี้ก็เปิดช่องไว้ชนิดหนึ่งว่าถ้าเราสามารถที่จะเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วครัวเรือน ตามหลักฐานที่ปรากฏในขณะนั้นรับทราบ มันก็อาจจะช่วยทำให้ชัดเจนมากขึ้น แต่คณะกรรมการชุดนี้จะมีองค์ประกอบหลักที่สำคัญในการทำงาน หรืออาจจะมีคณะกรรมการชุดเดียวหรือไม่ในเรื่องนี้ ในวรรคสองของข้อ ๕ บอกว่า นอกจากการจัดทำเอกสารเผยแพร่แล้วให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง พิจารณารูปแบบ แนวทาง และวิธีการในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยประสานความร่วมมือกับสื่อประชาสัมพันธ์ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ตรงนี้การใช้คำว่า ประสานความร่วมมือ ในนี้มันยากมากครับ เพราะว่าถ้าอย่างนั้นมันแทบจะไม่มีเครื่องมือเครื่องมือในการทำงานที่ชัดเจนเลย แม้ว่าจะมีเจตนาดีก็เป็นเรื่องที่เราน่าจะคิดถึงเรื่องงบประมาณรายจ่ายที่มันจะเกิดขึ้น ผมอาจจะมีความเห็นแย้งท่านการุณนิดหนึ่งบอกว่า เราต้องไปเสี่ยงงบประมาณหลายพันล้านบาทในการเผยแพร่ ผมกลับเห็นตรงกันข้ามว่าเราควรจะเสี่ยงงบประมาณตรงนี้ เพราะถ้าเราเห็นความสำคัญของรัฐธรรมนูญจริง ๆ แล้วก็มิไพล่ออกมาบอกว่า คนส่วนมากไม่เคยได้เห็นรัฐธรรมนูญเลย แต่ที่น่าตกใจมากท่านทั้งหลายครับ ข้าราชการจำนวนหนึ่งไม่เคยอ่านรัฐธรรมนูญเลย ในส่วนนี้เราก็จะได้ปิดช่องว่างของสิ่งที่มันเคยเกิดขึ้นในอดีต อาจจะมีมองได้ว่าเจตนารมณ์ที่ดีของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ปี ๒๕๔๙ นี้ ก็คือต้องการให้ความสนใจของรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีอย่างจริงจัง และถึงขนาดพยายามที่จะสร้างเรื่องของการออกเสียงประชามติขึ้นมาเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วม

ถ้าเราจะยอมเสี่ยงงบประมาณอีกสักหมื่นล้านบาท เพื่อให้ประเทศชาติไม่ต้องสูญเสียงบประมาณอันมหาศาลหลายแสน หลายล้านบาท และความสูญเสียอันเนื่องมาจากการที่เราต้องมาฉีกรัฐธรรมนูญกันบ่อยครั้ง มันก็เป็นการลงทุนที่จำเป็น ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้คนได้เห็นภาพว่ารัฐธรรมนูญมีความสำคัญจริง ๆ เพราะฉะนั้นในกรณีอย่างนี้ผมคิดว่าในข้อ ๕ ข้อ ๖ มันก็อาจจะเป็นเรื่องที่จะต้องพิจารณากลับกรอง หรืออาจจะแปรญัตติได้ในลักษณะนี้ ถ้าว่าจะต้องการที่จะลงรับหลักการในวันนี้ ส่วนในรายละเอียดในเรื่องหลังนี้ ผมคิดว่าผมอาจจะจำเป็นต้องไปศึกษาอยู่พอสมควร เพราะว่าถ้ากรอบความคิดเป็นไปตามที่คณะกรรมการยกร่างฯ หรืออนุกรรมการยกร่างฯ ยกมา มันก็จะกลายเป็นเรื่องลักษณะคล้ายกับการเลือกตั้ง และการดำเนินการก็เหมือนกับการเลือกตั้ง แต่ถ้ากรอบความคิดของผมซึ่งอาจจะเสี่ยงส่วนน้อยก็ได้ ออกไปในอีกทางหนึ่งมันก็อาจจะเป็นรูปแบบที่น่าสนใจในอีกทิศทางหนึ่งก็ได้ แต่มันก็จะเข้าไปสู่จุดที่มันเป็นประเด็นที่ท่านไพโรจน์ได้เสนอ ก็คือว่าประกาศฉบับนี้อาจจะไม่ได้รับการยอมรับเลยก็ได้ ก็คงอภิปรายในชั้นต้นแค่นี้ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ ท่านวัชรา เชิญครับ

นายวัชรา หงส์ประภัสสร : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผมวัชรา หงส์ประภัสสร กระผมจำเป็นที่จะต้องลุกขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งนะครับ เนื่องจากว่าเมื่อได้ฟังท่านอัศวินวิทย์ แล้วก็ท่านไพโรจน์แล้ว ผมมีความคิดว่า ๑. การส่งเอกสารรัฐธรรมนูญที่ทำเสร็จเป็นเล่ม ๆ นี้ไม่มีความจำเป็นที่จะต้องส่งถึงรายบุคคล -----

เมื่อมาอ่านตามมาตรา ๒๙ วรรคสอง ใช้คำว่า ให้เผยแพร่ และประกอบกับย้อนไปอ่านมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ ซึ่งมีคำว่า เอกสาร ซึ่งใช้ถ้อยคำผิดกัน เพราะฉะนั้นตามมาตรา ๒๙ การเผยแพร่ให้ประชาชนทราบอาจจะเผยแพร่ทางวิทยุ อาจจะเผยแพร่โดยพิมพ์เป็นเล่ม แล้วแจกไปที่หมู่บ้านละ ๕ เล่ม ให้ผู้ใหญ่บ้านนำไปติดไว้ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน อันนี้ก็น่าจะถือว่าเป็นการเผยแพร่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในขณะนี้เมื่อมีการไปรณรงค์ให้ประชาชนแสดงออกซึ่งความเห็น เราก็ได้ให้ความรู้ควบคู่ไปด้วย แล้วก็หลังจากวันที่ ๑๙ พอร์ัฐธรรมนูญฉบับแรกเสร็จ เราก็มีการเผยแพร่ให้ความรู้ เพราะฉะนั้นเป็นที่แน่นอนเหลือเกินว่าเมื่อรัฐธรรมนูญแล้วเสร็จ การเผยแพร่โดยทั่วถึงถึงข้อความย่อมมีถึงประชาชนเป็นแน่แท้ครับ

ประการที่ ๒ เกี่ยวกับเรื่องการออกเสียงประชามติ เพื่อให้เป็นไปตามที่ท่านอัครวิทย์เป็นห่วงว่าทำอย่างไรให้เกิดวันเดียวกันได้ เราก็ใช้ประโยชน์ก็ได้นี้ครับ ท่านไพโรจน์ก็บอกแล้วว่าเรามาผูกมามัดตัวเราเองทำไมว่าโดยลับและโดยตรง เราก็ส่งทางไปรษณีย์ก็ได้ โดยที่ว่าเป็นไปรษณีย์ไปลงคะแนนไปล่วงหน้า การส่งไปลงคะแนนล่วงหน้านี้ให้ผู้ใหญ่บ้านลงชื่อกำกับไว้ด้วยว่าได้ส่งให้คนนั้นคนนี้แล้ว เพื่อเป็นการกำกับแล้วว่า เขาได้รับใบลงคะแนนไปแล้ว ส่วนการที่เขาจะทอดคะแนนลงมาหรือไม่ อันนี้เป็นสิทธิครับ แล้วประกอบกับว่ามาตรา ๒๙ ก็ให้เรากำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการได้เอง เพราะฉะนั้นเรากำหนดอย่างไรก็ได้เป็นเรื่องของเรา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่จะไปกำหนดโทษหรือกำหนดเป็นสิทธิ ไม่ใช่หน้าที่นะครับ มันเป็นเรื่องของเรา เราจะกำหนดก็ได้ ไม่กำหนดก็ได้ ผมมีความเห็นเพิ่มเติมดังนี้ครับ แต่ยืนยันยืนยันว่าให้รับหลักการในหลักเกณฑ์อันนี้ไปก่อน แล้วเราค่อยมาแปรญัตติ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ น่าสนใจนะครับว่าลงคะแนนทางไปรษณีย์ได้ไหม ท่านวิทยา คชเชื่อน ครับ

นายวิทยา คชเชื่อน : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพ ผม วิทยา คชเชื่อน
หน่วยงานหนึ่งที่ท่านทั้งหลายอาจจะคิดไม่ถึงว่า องค์กรกานั้น ผู้ใหญ่บ้านมีอยู่
ทั่วประเทศถึง ๘๐,๐๐๐ หมู่บ้าน นั่นก็คือมีผู้ใหญ่บ้าน มีหอกระจายข่าวอยู่ทุก ๆ หมู่บ้าน
การประชาสัมพันธ์นี้คงจะง่ายขึ้น และความร่วมมือที่จะให้ในการเป็นกรรมกร เมื่อถึง
วันเลือก เมื่อถึงวันที่ลงประชามติมันก็คงจะง่ายขึ้น และคิดว่ามันคงไม่แพงถึงขนาดไป

สองสามพันล้านบาทนะครับ อยู่สักเจ็ดแปดร้อยล้าน ที่เคยทำมาแต่ก่อนมันก็คงจะพอ นะครับ นี่เป็นส่วนที่จะเซฟ (Save) งบประมาณลงไป และให้ความสะดวกที่จะให้ในการประชาสัมพันธ์ ในการเข้าไปถึงพี่น้องประชาชนจริง ๆ ก็เรียนฝากท่านประธานไปถึง กรรมการ ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ คือเดี๋ยวต้องทำความเข้าใจนิดหนึ่งนะครับ อภิปรายกันไปเดี๋ยวประชาชนหรือท่านผู้ฟังก็จะฟังกันไปว่าเราหรือสภาร่างรัฐธรรมนูญไม่ประหยัดงบประมาณ หรืออาจจะเสียงบประมาณเยอะ ๆ ก็ต้องทำความเข้าใจกันว่า พวกเราไม่ได้อยากจะเสียเงินเยอะ ๆ นะครับ อะไรประหยัดได้ก็ประหยัดกันเต็มที่ เพียงแต่กระบวนการที่จะทำเราเป็นผู้ปฏิบัติรัฐธรรมนูญเขียนมาให้เรามาเป็นสภาร่างรัฐธรรมนูญเราก็ต้องปฏิบัติตามที่รัฐธรรมนูญเขียนไว้ ส่วนมาทำหน้าที่แล้วเห็นว่ารัฐธรรมนูญไม่ถูกต้องหรือต้องการจะแก้รัฐธรรมนูญก็ไม่ใช้หน้าที่ของเรา มิฉะนั้นแล้วเราก็จะเสนอแก้รัฐธรรมนูญฉบับชั่วคราวนะครับ-----

ก็แก้ไปเรื่อย ๆ มันก็ไม่สำเร็จลุล่วงนะครับ ก็เลยทำความเข้าใจกันว่าเป็นหน้าที่ภารกิจ ส่วนงบประมาณจะเสียเท่าไรก็คงต้องประหยัดกันนั่นแหละ คงไม่มีใครอยากเสียงบประมาณ เยอะ ๆ นะครับ ท่านกรรมาธิการจะชี้แจงอะไรไหมครับ เชิญครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธาน กระผม ประพันธ์ นัยโกวิท กรรมาธิการ ก็ต้องขอขอบคุณท่านสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรมนูญทุกท่าน นะครับที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ มีหลายท่านถามหลายประเด็นนะครับ โดยเฉพาะ ประเด็นที่ว่า การเลือกตั้งโดยตรงและลับ กับเปิดเผย อันนี้อยู่ที่ท่านเลยครับว่าท่านจะใช้ วิธีการไหน แต่ที่คณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่าในการออกเสียงประชามติคราวนี้เราคิดว่า น่าจะใช้รูปแบบของการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา แล้วการออกเสียงโดยตรงและลับมันทำให้เกิดความมั่นใจ ทำให้กระบวนการการออกเสียงประชามติเป็นไปด้วยความเอาจริงเอาจัง นะครับ หมายความว่าได้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง เพราะว่าในการออกเสียงโดยตรงและลับ นี้จะต้องมีการทำบัญชีผู้มีสิทธิ ซึ่งจะมีขั้นตอนรายละเอียด ถ้าออกเสียงแบบทำประชามติ เฉย ๆ ไม่ทราบว่ามีจำนวนคนที่มาเท่าไร อันนี้อย่างไรก็ตามก็สุดแต่ที่ประชุมที่จะพิจารณา แต่ทางกรรมาธิการเห็นว่าอันนี้เป็นหลักการที่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำประชามติในคราวนี้ ส่วนเรื่องการมอบหมายหน้าที่ต่าง ๆ นี่นะครับ ก็สุดแล้วแต่ที่ประชุมของสภาผู้แทนฯ ในส่วนของ คณะกรรมการการเลือกตั้งเองเขามีกฎหมายเดิม กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย คณะกรรมการการเลือกตั้ง ซึ่งในกฎหมายนั้นเขากำหนดให้มีหน้าที่ในการจัดการเลือกตั้ง และการจัดออกเสียงประชามติไว้แล้ว คือเขามีกลไกไว้แล้ว อันนี้ก็สุดแล้วแต่ที่ประชุมของ สภาผู้แทนฯ นี่นะครับ ส่วนข้อสังเกตอื่น ๆ อย่างของท่านอัครวิทย์ เรื่องการคัดค้านการเลือกตั้งก็ดี หรือว่ากรณีที่ไม่สามารถเลือกตั้งได้เพราะมีเหตุสุดวิสัย อย่างเช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ อันนี้ ทางคณะกรรมการก็ได้มีการพิจารณาเหมือนกันว่าถ้ามีเหตุอย่างนี้แล้วเราน่าจะให้สิทธิ ประชาชนเขา อย่างเช่น มีน้ำท่วมอย่างนี้ ซึ่งประชาชนเขาก็ควรจะมีสิทธิที่แสดงความคิดเห็น แต่ถ้าเขาทำไม่ได้ ถ้ายังสามารถจัดได้ก็ควรจัด ก็คิดในประเด็นนี้นะครับ ในส่วนของการคัดค้านการเลือกตั้งเหมือนกัน ถ้าเกิดมีการทำอะไรที่ไม่สุจริตเที่ยงธรรมในหน่วยนั้น น่าจะมีการจัดออกเสียงประชามติใหม่ในหน่วยนั้นนะครับ ก็น่าจะทำ แต่ถ้าหากว่าทางที่ประชุม

เห็นว่าไม่น่าจะมี เพราะอาจจะขัดกับมาตรา ๒๙ วรรคสอง ก็แล้วแต่ที่ประชุมจะพิจารณาครับ
ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เชิญอาจารย์วุฒิสารครับ

รองศาสตราจารย์วุฒิสาร ต้นไชย (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานครับ
ผม วุฒิสาร ต้นไชย กรรมาธิการครับ ผมขออนุญาตกราบเรียนความเห็นต่อความเห็นที่
ท่านสมาชิกได้กรุณาให้ความเห็นในเรื่องของการลงประชามติแบบเปิดเผยนะครับ ผมคิดว่า
จริง ๆ แล้วในการหารือกันก็ได้มีการพิจารณา และที่สำคัญคือนอกจากคิดเรื่องการประหยัด
และความสะดวก แต่อีกส่วนหนึ่งที่คิดก็คือการคุ้มครองเสรีภาพของประชาชนในการแสดง
ความเห็นนะครับ การที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนลงมติด้วยการเปิดเผยก็อาจจะมีผลต่อ
เสรีภาพทางความคิดของประชาชนอีกส่วนหนึ่ง เพราะฉะนั้นกระบวนการในแง่ของการคุ้มครอง
เรื่องเหล่านี้ผมคิดว่าที่กรรมาธิการเสนอเรื่องของการให้ลงมติโดยตรงและลับนั้นก็เพื่อเหตุผล
ในการคุ้มครองเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นอย่างตรงไปตรงมา เพราะว่า
การเปิดเผยย่อมอาจจะมีผลกระทบที่เปลี่ยนแปลงหรือโน้มน้าวได้ง่ายขึ้นนะครับ

ประการที่ ๒ ถ้ามองในทางปฏิบัติแล้วกระผมยังคิดว่าในแง่ของการจัดการที่
จะทำให้เกิดการทำงานพร้อมกัน การลงมติพร้อมกันนี้ที่วราชอาณาจักรอาจจะดูมีปัญหา
มากกว่าด้วยซ้ำไปนะครับ

ประการที่ ๓ กระผมยังเห็นด้วย แม้ว่าอาจจะต้องใช้งบประมาณในการ
ทำประชามติแต่ว่ากระบวนการอันนี้จะเป็นกระบวนการอันหนึ่งที่สร้างความเป็นเจ้าของ
ของประชาชนในเรื่องของการรับหรือไม่รับรัฐธรรมนูญฉบับนี้ค่อนข้างชัดเจน ก็อยากฝาก
กราบเรียนท่านประธานไปสู่ท่านสมาชิกครับ ว่าในแง่ความคิดเห็นต่าง ๆ นั้นด้วยความ
เคารพว่าหลายเรื่องกระผมเห็นด้วย แต่ว่าอีกหลาย ๆ ประการนั้นก็ยังมีความเห็นที่
อาจจะไม่สอดคล้องกัน ก็ขออนุญาตกราบเรียนความเห็นในฐานะกรรมาธิการครับ
กราบขอขอบคุณครับ

๑๓๑

สสร ๘/๒๕๕๐

สมร ๘๔/๓

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ และท่านประดิษฐ์ ไช้ใหม่ครับ ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ เชิญครับ

- ๘๕/๑

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : เรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผมมีความเห็นต่อวิธีการออกเสียงประชามติ และการออกเสียงประชามตินี้ อยู่สองสามประการนะครับ ที่ผมไม่ได้มาแต่ต้นเพราะว่าผมมีประชุมกรรมวิธีการอยู่ ท่านประธานครับ ผมคิดว่าในหลักการสำคัญที่ผมยึดอยู่ก็คือว่าการที่ผลของการลงประชามติจะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ผมถือว่าไม่สำคัญเท่ากับว่าอยากเห็นประชาชนไปลงประชามติด้วยความรู้ ถ้าประชาชนจะลงประชามติเห็นด้วย แต่ไม่รู้หรือว่าตัวเองนั้นเห็นด้วยเนื้อหาคืออะไร ผมคิดว่าผมจะเสียใจมาก แล้วจะยิ่งเสียใจยิ่งขึ้นถ้าเขาบอกว่า เขาไม่เห็นด้วย ทั้ง ๆ ที่เขาไม่รู้เลยว่าสิ่งที่เราร่างกันนั้นเป็นอย่างไร แล้วจะยิ่งเสียใจหนักยิ่งขึ้นไปอีก ก็คือว่าเขาบอกว่าไม่เห็นด้วย เพราะเขาติดใจอยู่เพียงแค่ว่ามาตราเดียว เรื่องเดียว โดยที่เขาไม่พิจารณาทั้งฉบับ และไม่รู้เลยว่าเนื้อหาทั้งฉบับมันคืออะไร ท่านประธานครับ ผมยึดหลักอันนี้นะครับ เพราะฉะนั้นเราจะลงประชามติอย่างไร ถ้ายึดหลัก อันนี้แล้วมันก็มีข้อพิจารณาอยู่สองสามเรื่องที่ผมอยากตั้งข้อสังเกต แล้วผมก็คิดว่าควรจะต้อง มีการช่วยกันดูแล

ประการที่ ๑ ผมคิดว่าทำอย่างไรที่จะให้ประชาชนได้มีความรู้ในร่างรัฐธรรมนูญทั้งฉบับอย่างง่ายและอย่างเข้าใจได้ และเข้าใจได้เร็วที่สุด เพราะว่าเรามีเวลาน้อยมาก จริง ๆ แล้วกระบวนการนี้ต้องใช้เวลานานพอสมควรที่จะทำให้เขาเข้าใจทั้งฉบับ ผมเรียนถามมาเยอะ และผมชอบเปิดเผยตัวผมเองก่อน เพราะว่าเวลาที่ผมไปพบกับชาวบ้านในต่างจังหวัด อย่างเช่น เมื่อวันเสาร์นี้ผมพบกับชาวบ้านที่จังหวัดระยอง ผมก็บอกเขาตรง ๆ ว่าตัวผมเองได้อ่านรัฐธรรมนูญทั้งฉบับครั้งแรกในชีวิต เมื่อปี ๒๕๔๐ เมื่อ ๑๐ ปีที่แล้ว เพราะว่าผมจำเป็นที่จะต้องออกรับฟังความเห็นจากประชาชนโดยใช้ทีวี (TV – Television) ออกตระเวนสายรับฟัง ผมเลยจำเป็นที่จะต้องรู้เรื่องรัฐธรรมนูญ ก่อนหน้านั้น ผมจบปริญญาเอกเศรษฐศาสตร์ แต่ผมไม่เคยอ่านรัฐธรรมนูญทั้งฉบับ และไม่ค่อยรู้เรื่องข้างในเลย ผมก็เลยถามเขาว่าถามประชาชนที่นี่ ถ้าพูดอย่างไม่อาย ไม่ดัดจริต มีใครเคยอ่านรัฐธรรมนูญทั้งฉบับมาแล้วบ้างยกมือขึ้น ไม่ใช่ถามที่นี้ นะครับ ผมถามที่ระยอง ไม่มีใครยกเลย นะครับ ผมก็เลยบอกนี่ท่านกำลังพูดเหมือนผมเลย เพราะว่าก่อนปี ๒๕๔๐ ผมก็ไม่เคยอ่าน เพราะฉะนั้นนี่คือข้อเท็จจริงครับ แล้วถามว่ามีใครเคยอ่านบ้าง บางมาตรามีนิดหน่อย

นี่คือเรื่องจริงทั้งหมดเลย ท่านประธานครับ เราทำอย่างไรที่จะทำให้ประชาชนได้มีความรู้เรื่องรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่เพื่อการลงประชามติเท่านั้นนะครับท่านประธาน แต่เพื่อการเรียนรู้เรื่องการเมืองในระบบประชาธิปไตยที่มีรัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายแม่บท เราน่าจะฉวยโอกาสโอกาสนี้ที่เรามีหนึ่งร้อยกว่าวัน ในขณะที่มีอยู่หนึ่งร้อยกว่าวันนิดหน่อย ทำอย่างไรให้ประชาชนได้เรียนรู้ในกระบวนการให้การศึกษาที่สำคัญที่สุด ผมมองว่ามันเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตรงนี้ แต่ท่านประธานครับ ถ้าท่านประธานหวังแต่เพียงแค่ว่าให้พวกผมเดินสาย ๗๖ จังหวัด ท่านประธานรู้ไหมว่าผมเดินให้ทุกวันเลยให้ตายเลย จนกระทั่ง ๑๘๐ วัน ท่านว่าผมได้ก็แสนคนได้เป็นจำนวนแสนก็นับว่าเก่งสุดยอดแล้ว ท่านประธานเห็นประเด็นผมแล้วใช่ไหมครับ ท่านประธานส่งเอกสารสืบเท้าล้านฉบับไปที่บ้าน ผมถามว่าคนที่อ่านจริง ๆ สักกี่แสนฉบับ สืบเท้าล้าน ผมถามเป็นแสนเท่านั้น อ่านจริง ๆ เลยนะครับ -----

- ๘๖/๑

ผมไม่ถามว่าก็ล้านฉบับนะครับ ผมถามว่าก็แสนฉบับ ตกลงท่านประธานถ้าตามผมมาก็จะพอมองเห็นใช่ไหมครับ ว่าปัญหามันเป็นปัญหาเรื่องของการสื่อที่จะทำให้เขาเข้าใจในเวลาอันสั้น ผมก็บอกเวลาอันสั้นนะครับ เรื่องรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องสัมพันธ์กับชีวิตของคนทุกคน เขายังไม่เข้าใจเลยว่ามันสัมพันธ์กับชีวิตของคนทุกคนอย่างไร ถ้าเขาไม่เห็นปัญหา ไม่เห็นความสำคัญเขาก็ไม่อ่าน ผมในฐานะผู้นำสื่อ หนังสือมันมาสุดท้าย แต่มันต้องถูกกระตุ้นก่อนให้เขาเห็นความสำคัญเขาจึงไปอ่าน ผมถามท่านทั้งหลายอยู่ดี ๆ ท่านเอารัฐธรรมนูญมานั่งอ่านเล่นใหม่ ผมบอกได้เลยผมเป็นสมาชิกวุฒิสภาพร้อมกับท่านประธาน เมื่อไรก็ตามที่เรามีปัญหา เราก็จะควักลิ้นชักนี้ใช่ไหมครับ แล้วเราก็หยิบขึ้นมาใช่ไหมครับว่ารัฐธรรมนูญว่าอย่างไร เทียบกันใช่ไหมครับ แต่อยู่ดี ๆ เราเคยเอามาใหม่ แต่ท่านส่งไปให้ชาวบ้าน ชาวบ้านเขาจะอ่านไหมครับ เขาก็พอลึกดูว่ามันสวยดี อ้อรัฐธรรมนูญหน้าตาเป็นอย่างนี้เอง รู้ว่า เขาก็จะเห็นว่ามันเป็นอย่างนี้เอง แต่อ่านแล้วง่ายไหมครับ มาตรานี้ให้ไปใช้มาตราไหน โดยอนุโลม อะไรวะ โดยอนุโลม ที่ผมพูดตรงนี้เพื่อที่กำลังจะบอกนะครับว่ามันไม่ใช่ของง่ายที่จะสื่อให้ประชาชนฟัง แล้วเรื่องรัฐธรรมนูญเป็นเรื่องของแนวคิด เรื่องของผลประโยชน์ของคนแต่ละอาชีพที่แตกต่างกัน ผลประโยชน์ของข้าราชการก็เป็นอย่างหนึ่ง ก็มีแนวคิดอย่างหนึ่ง ผลประโยชน์ของพ่อค้านักธุรกิจก็เป็นอย่างหนึ่ง ผลประโยชน์ของเกษตรกรก็เป็นอย่างหนึ่ง ผลประโยชน์ของผู้ใช้แรงงานก็เป็นอย่างหนึ่ง ผลประโยชน์ของคนสูงอายุเป็นอย่างหนึ่ง คนอายุน้อยเป็นอย่างหนึ่ง ผู้หญิงเป็นอย่างหนึ่ง ผู้ชายเป็นอย่างหนึ่ง เพราะรัฐธรรมนูญไปเกี่ยวข้องกับเรื่องความเสมอภาคหญิงชายก็ใช่ กฎหมายครอบครัว กฎหมายมรดกก็ใช่ ถ้าขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญแล้วมันใช้ไม่ได้เลย เขาทำอย่างไรให้เขาเข้าใจตรงนี้ว่ารัฐธรรมนูญมันเกี่ยวข้องกับชีวิตเขาอย่างไร เขาจึงไปเปิดดูใช่ไหมครับท่านประธาน แต่อยู่ดีดีท่านส่งไป ๑๙ ล้านฉบับ เขาก็คงจะเอาไปพับถุงขายบ้าง เอาไปเก็บไว้ที่บ้าน โชว์ (Show) ว่านี่คือรัฐธรรมนูญแค่นั้นเอง คนที่จะดูจริง ๆ ก็แสนคนครับที่จะดูทั้งฉบับ เพราะฉะนั้นท่านประธานครับ ผมเห็นด้วยกับคุณวัชรานะครับว่าการใช้สื่อที่มีประสิทธิภาพที่สุดคงไม่ใช่สื่อสิ่งพิมพ์ แต่สื่อที่จะมีประสิทธิภาพที่สุดคือสื่อทีวี โทรศัพท์วิทยุ และหนังสือพิมพ์ ตามลำดับ คนไทยเขาชอบดู ชอบฟัง แต่ไม่ชอบอ่าน ชอบดูชอบฟังครับ แล้วก็ชอบพูด ไม่ชอบเขียน ตกลงการดู การฟัง การพูด เป็นของที่คนไทยนิยม เราจึงต้องเปิดเวทีให้ชาวบ้านมาพูด มาฟัง มาดู

แต่มันไปได้อย่างมากก็แสนคน ผมถามเรียนท่านประธาน ให้พวกผมวิ่งกันให้ตาย
มันก็ได้ไม่กี่แสนคน เพราะฉะนั้นทีวีและวิทยุ และสื่อพวกนี้เป็นของสำคัญที่สุด
ที่ทั้งกระตุ้นให้สนใจ กระตุ้นให้รับรู้ถึงปัญหาว่ารัฐธรรมนูญมันเกี่ยวพันกับชีวิตเขาอย่างไร
กระตุ้นให้รู้ว่าถ้าเขาไม่มีส่วนร่วม และเขาไม่ลงมติดีมารับ หรือไม่รับด้วยบริสุทธิ์ใจ
เมื่อไร บ้านเมืองจะมีปัญหาอย่างไร ถ้าเราทำให้เขาพอจะเข้าใจในเรื่องพวกนี้ ผมก็เชื่อว่า
เอกสารที่เราจะแจกจะมีคนอ่าน แต่ท่านประธานครับ อยู่ดีดีเราพิมพ์สลิปแก้ล้านฉบับ
ผมไม่เชื่อว่าจะเกิดประโยชน์ คุณวัชรบอกว่าหมู่บ้านหนึ่งจะก็ฉบับ อาจจะไม่จำเป็น
ต้องถึงสลิปแก้ล้านฉบับ แต่เราใช้การกระตุ้นให้เกิดประโยชน์ และให้แต่ละหมู่บ้านนำ
รัฐธรรมนูญดังกล่าวมาล้อมวงคุยกัน มาคุยกันแล้วใช้สื่อทีวีและวิทยุที่มันแทรกเข้าไป
ในบ้านคนได้ทุกบ้านนั้น ให้มันเกิดประโยชน์และให้เขารวมตัวเอารัฐธรรมนูญมาดู
เอาผู้นำชุมชนเอามาถกกัน มันน่าจะเกิดประโยชน์กว่าไหม เพราะฉะนั้นตรงนี้นะครับ
ท่านประธานก็มาถึงเรื่องการพิมพ์ที่เราพูดกัน แล้วก็การใช้สื่ออย่างที่ผมกราบเรียน -----

ประเด็นถัดไปก็เกี่ยวข้องกับอีกข้อหนึ่ง ผมไม่ต้องอ้างว่าข้อไหน มาตราไหน แต่ในหลักการแล้วผมทราบมาว่า ที่ท่านร่างนี้ท่านมีช่องแต่เพียงแค่นี้เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย ท่านประธานครับ ผมอาจจะขออนุญาตคิดต่างมุมกับท่านที่เป็นผู้ร่างนี่นะครับ ผมถามตัวเองครับท่านประธาน ถ้าผมไม่รู้จริง ๆ ว่ารัฐธรรมนูญมันเป็นอย่างไร ถึงเวลาลงประชามติ แล้วผมก็ยังไม่รู้จริง ๆ ว่ามันเป็นอย่างไร มันยังไม่เข้าใจ แต่ท่านบังคับผมบอกต้องไปบอกว่าเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย ทำไมผมต้องถูกมัดมือชกละครับ ก็ในเมื่อผมยังไม่รู้ ทำไมไม่มีช่องที่บอกว่าที่ผมไม่รู้ได้ไหมครับ ก็คือผมยังไม่มีความเห็นได้ไหมครับ แต่ถ้าท่านบังคับว่าผมต้องมีความเห็นไม่ว่าจะไม่ว่าจะรู้หรือรู้ ผิด ๆ ผมก็ลงว่าผมไม่เห็นด้วย เพราะว่าผมก็ต้องเพลย์ เซฟ (Play safe) ก่อน ผมไม่รู้จะลงไปทำไมว่าเห็นด้วย แล้วผมจะเจ็บปวดไหมครับ เพราะผมพูดแล้วในหลักการ ผมจะเจ็บปวดมากที่สุดถ้าประชาชนลงว่าไม่เห็นด้วยทั้ง ๆ ที่ตัวเองไม่รู้เรื่อง แต่เขาลงว่าไม่เห็นด้วยทั้ง ๆ ที่มันดี หรือมีคนเขาบอกว่าเรื่องนี้มันไม่ดีขึ้นแค่เรื่องเดียว เอ็งก็อย่าไปรับเลย ตกลงเมื่อบังคับผม ผมไปถึงในคูหาผมต้องตัดสินใจ ผมจะเห็นด้วยก็เพื่อนมันบอกว่ามาตรานี้เรื่องนี้มันไม่ดี ผมรู้เรื่องเดียวที่เพื่อนมาบอก ผมก็เลยลงว่าไม่เห็นด้วย เพราะว่าตามเพื่อนมันมาบอก ตกลงมันก็เลยมีปัญหาว่าสิ่งที่ผมปฏิเสธแต่ต้นในหลักการว่า ผมจะเสียใจมากถ้าหากว่าเขาไม่เห็นด้วยในขณะที่มันดีโดยที่เขาไม่รู้เรื่อง เพราะฉะนั้นถ้าเรากันออกไปเสียได้ไหม ว่ามีอีกช่องหนึ่งที่บอกว่าไม่ออกเสียงหรือไม่รู้เรื่องก็ได้ หรือบอกว่าไม่ขอแสดงความคิดเห็นก็ได้ คราวนี้ท่านก็จะไปติดอยู่กับรัฐธรรมนูญ ผมทราบ เพราะรัฐธรรมนูญที่เราใช้ฉบับชั่วคราวไปเขียนว่า ถ้าร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ผ่านการรับรองหรือเห็นด้วย จะต้องเห็นด้วยเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มาใช้สิทธิ ท่านก็เกรงว่าถ้าไปลงในช่วงนั้นเยอะไปบวกกับไม่เห็นด้วยมันก็เยอะกว่าเห็นด้วย ผมทราบใจท่านคงคิดอย่างนั้น แต่ผมก็ยังไม่เห็นด้วยอยู่ดี เพราะว่าถึงแม้ว่าท่านจะไปคิดอย่างนั้น ท่านก็ต้องคิดแต่เฉพาะผู้ที่เห็นด้วยกับผู้ที่มาใช้สิทธิทั้งหมด ไม่ว่าท่านจะมีช่องหรือไม่มีช่อง แต่ผมไม่อยากจะเฟือ ฟลุค (Fluke) ว่าคนไม่รู้เรื่องเลยไปกาเห็นด้วยบ้าง ถ้าคนไม่รู้เรื่องแล้วเขาอยากจะทำหน้าตัวเขาแล้วไปกาว่าเห็นด้วย เขาก็ทำอยู่แล้วไม่ว่าจะมีช่องนั้นหรือไม่ หรือบางที่ท่านอาจจะกลัวประเภทโน โหวต (No Vote) กลัวว่าจะมีการรณรงค์โน โหวตเกิดขึ้น ผมคิดว่าไม่เห็นต้องกลัวเลยครับ นี่คือความจริง ความจริงก็คือความจริง ถ้าเขาไม่เห็นด้วยหรือเขาไม่มีความเห็น ก็ใส่ในช่อง

ไม่มีความเห็น ในหลักการผมพูดในหลักการมาก ๆ เลยครับ ผมไม่พูดทางการเมือง
ท่านประธาน ผมอยากเห็นสิ่งที่ไม่บังคับประชาชน ให้ประชาชนสามารถที่จะบอกจาก
ความรู้สึกของเขาได้ว่า เขายังไม่มีความเห็นเขามีช่องกรอก เขามีความเห็นว่าเขาเห็นด้วย
เขากรอกช่อง เห็นด้วย เขามีความเห็นว่าเขา ไม่เห็นด้วย เขากรอกช่อง ไม่เห็นด้วย เราจะได้
ความจริงมากที่สุด ถึงแม้ว่ารัฐธรรมนูญฉบับที่ใช้ปัจจุบันจะบังคับไว้ว่า เห็นด้วยจะต้องมีเสียง
เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มาใช้สิทธิก็ตาม เราก็จะได้ความจริงเพิ่มมากขึ้นว่าถ้ามันตก
มันตกเพราะอะไร ผมคิดว่ามันจะได้ความจริงนะครับท่านประธาน

- ๘๘/๑

ประเด็นถัดไปที่ผมอยากจะเรียนอีกข้อเดียว ท่านประธานครับ เรื่องการลงประชามตินี้เราจะพอเปิดโอกาสให้มีการลงประชามติในต่างจังหวัด ในที่ทำงานบ้างได้ไหม ทำไมจะต้องให้ประชาชนที่อยู่ไฮดรแล้วมาทำงานอยู่ที่สุราษฎร์ธานี ต้องเดินทางจากสุราษฎร์ธานีไปไฮดร เพื่อที่จะไปลงในทะเบียนบ้านตัวเอง ท่านประธานเห็นใช่ไหมครับ สมัยนี้เขาอยู่สุราษฎร์ธานีเขาสามารถจะถอนเงินได้ เงินฝากเขาอยู่ไฮดร เขากด เอทีเอ็ม (ATM – Automated teller machine) เขาสามารถที่จะถอนได้ แล้วถามว่าเขาถอนเข้าได้ไหม พอถอนเสร็จแล้วย้ายไปอีกจังหวัดหนึ่ง ไปเข้าอีกที่หนึ่งได้ไหม ก็ไม่ได้ เพราะฉะนั้นเราทำเหมือนกันได้ไหมครับ แต่อย่าเข้าใจผิดนะครับ วันก่อนผมพูดที่หนึ่งมีคนเข้าใจว่าต้องไปประสานกับธนาคารและใช้เครื่องเอทีเอ็ม ผมยกตัวอย่างเท่านั้น ในหลักการก็คือว่าเราใช้คอมพิวเตอร์ (Computer) ได้ไหม ถ้าหากว่าทุกหน่วยเลือกตั้งมีคอมพิวเตอร์ ๑ เครื่องเท่านั้นเอง และสร้างโปรแกรมเน็ตเวิร์ก (Network Program) ต่อกันทุกเครื่องในประเทศไทย ถ้านายเสรี สุวรรณภานนท์ ไปลงที่เขตใดก็ตาม ก็เพียงแค่ลงว่า นายเสรีได้มาใช้สิทธิเรียบร้อยแล้วมันก็จะขึ้นทั่วทุกเขตพร้อม ๆ กันว่านายเสรีได้ใช้สิทธิเรียบร้อยแล้ว นายเสรีจะเดินสายไปอีกเขตหนึ่งในอีก ๕ นาทีถัดมาจะไปใช้สิทธิอีกที่หนึ่งก็ไม่ได้ เจกเช่นเดียวกันกับการถอนเงิน ท่านถอนเงินเครื่องเอทีเอ็มเครื่องหนึ่งแล้วไปถอนเงินอีกเครื่องหนึ่งแล้วจะขอถอนอีก เมื่อเงินหมดก็ไม่ได้เหมือนกัน เพราะฉะนั้นบัญชีสามารถที่จะทำได้ไหมถ้าใช้คอมพิวเตอร์ให้เป็นประโยชน์ แล้วสร้างเน็ตเวิร์ก มันน่าจะพอทำกันได้ไหม ลองคิดดูนะครับ จะช่วยประหยัดเงินและทำให้คนสะดวกในการที่จะลงประชามติอย่างมากมาย

และประการสุดท้ายครับ ผมขออีก ๑ นาที ผมได้เห็นรายงานของคณะกรรมการการยกร่างฯ แล้วก็เห็นว่าข้อ ๓๖ และ ข้อ ๓๗ ผมต้องขอชื่นชมนะครับ อย่างน้อยทำให้คนมีสิทธิที่จะคัดค้านผลของการลงประชามติ ในส่วนที่ ๗ ผมไม่ต้องอ่าน ท่านลองอ่านดู แต่จริง ๆ อ่านสักนิดหนึ่ง เพื่อท่านผู้ชมทางบ้านจะได้รู้ว่าเขาร่างมาดี มาก ๆ ข้อ ๓๖ บอก เมื่อสิ้นสุดการลงคะแนนเสียง หากผู้มาใช้สิทธิออกเสียงจำนวนไม่น้อยกว่าสิบคน ในหน่วยออกเสียงใด เห็นว่าการออกเสียงในหน่วยออกเสียงนั้น เป็นไปโดยไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีสิทธิยื่นคำร้องคัดค้านพร้อมทั้งแสดงหลักฐานต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในยี่สิบสี่ชั่วโมง นับแต่การลงคะแนนออกเสียงสิ้นสุดลง และข้อ

๓๗ เมื่อคณะกรรมการการเลือกตั้งได้รับคำร้องคัดค้านแล้ว ให้ดำเนินการไต่สวนและ
 แสวงหาหลักฐานทั้งปวงเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงโดยพลัน ถ้าเห็นว่าการออกเสียงในหน่วยออกเสียง
 นั้น ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ให้มีคำสั่งให้ดำเนินการออกเสียงใหม่ในหน่วยออกเสียงนั้น ทั้งนี้
 ต้อง ไม่ช้ากว่าสามสิบวัน นับแต่วันที่เผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญ เว้นแต่การออกเสียงใหม่จะไม่
 ทำให้ ผลการออกเสียงของทั้งประเทศเปลี่ยนแปลงไป ให้มีคำสั่งยกคำร้องคัดค้านนั้นเสีย
 การพิจารณาคำร้องคัดค้านการออกเสียงให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการ
 การเลือกตั้งกำหนด หลักการดีมากที่สุด มีค่าเดียวคือ โดยพลัน นั้นนะครับ ประเทศไทยผมร่าง
 กฎหมายอยู่ในวุฒิสภามา ๖ ปี คำว่า โดยพลัน มันถูกต้องความที่เราพยายามจะตีความโดย
 ไม่ชักช้าใช้ใหม่ครับ แต่พอไม่กำหนดเงื่อนไขมันจะมีหัวหมอตันที ก็คำว่า โดยพลัน นี้ ฎก็พลัน
 แล้ว แค่นี้ก็พลันแล้ว ตกลงจะเอาอย่างไรละ ก็พลันแล้ว โดยพลัน ท่านใส่เสียให้มันชัดเจน
 ดีกว่าไหม อันนี้ตั้งคำถามนะครับ ท่านจะขอให้แก้แปรรูปตีตรงนี้ดีไหม เพราะว่าโดยพลัน
 ผมเจอมาเยอะแล้ว พลัน ประเทศไทยหัวหมอมันเยอะ มันพลันเรื่อย แค่นี้ก็โดยพลัน ๓ วัน
 ก็โดยพลัน ๑๐ วัน ก็โดยพลัน และที่ผมชมมาก ๆ ทำไม่รู้ใหม่ครับท่านประธาน ท่านประธาน
 จำสภานึงห้อยของพวกเราได้ไหม จำสมาชิกของพวกเราได้ไหม เราไปออกเสียงเลือก
 กันเองเหลือ ๒๐๐ คน แต่มีกฎเกณฑ์ว่าห้ามไม่ให้คัดค้านการออกเสียง ไม่ว่าจะเห็นว่
 การออกเสียงนั้นชอบหรือไม่ชอบก็ตาม ท่านประธานจำได้ไหมครับ ห้ามไม่ให้เราอภิปราย ๑ ---

ไม่ต้องแสดงความเห็นกัน พอลงเสียงแล้วเจอดีปกติใครจะไปกาข้างนอก กาข้างใน
 กากอย่างไรก็ตาม ห้ามไม่ให้คัดค้านใด ๆ ทั้งสิ้น ออกมาได้อย่างไร ท่านประธานครับ เทียบกัน
 แล้วนี่ ผมต้องขมนะครับ สสร. นี่ยังร่างกฎเกณฑ์ที่เคารพประชาชน แล้วก็เห็นประชาชน
 มีน้ำหนักพอสมควร ๑๐ คน ก็คัดค้านได้ แล้วก็ร่างหลักเกณฑ์ค่อนข้างจะดี ตรงนี้
 ขอขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ครับ ขอบพระคุณครับ ยังมีสมาชิกนะครับ มีท่านประดิษฐ์ กับท่านสุรชัย เดี่ยวกรรมาธิการ
 ตอบทีเดียวก็แล้วกันนะครับ อีก ๒ ท่านนะครับ เชิญครับท่านประดิษฐ์ครับ

นายประดิษฐ์ เหลืองอร่าม : ขอบคุณท่านประธานครับ ผมมีสั้น ๆ นิดเดียวครับ
 คือประเด็นที่ ๑ ผู้ที่มากออกเสียงลงประชามตินั้น คือถ้าผู้ที่สนใจนั้นก็มาลงในลักษณะ
 เห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย อีกกลุ่มหนึ่งคือผู้ที่ไม่สนใจก็จะไม่มาใช้สิทธิ กลุ่มนี้อาจจะถูกชักจูง
 ได้ง่าย เพราะว่าสถานการณ์ปี ๒๕๔๐ กับ ปี ๒๕๕๐ ต้องยอมรับว่ามันต่างกัน คลื่นใต้น้ำ
 ไม่เหมือนกัน เพราะฉะนั้นตรงนี้ขอให้เราคำนึงถึงว่า ในช่วงสถานการณ์ขณะนี้กับช่วงที่จะ
 ลงประชามตินั้น ผมว่าสถานการณ์ทางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงไป ซึ่งเรายังคาดการณ์
 ไม่ได้ ถ้าเรากระทำการที่รัดกุมจะดูว่ามีความเรียบร้อยมากกว่านะครับ

อีกประเด็นหนึ่งคือ บางท่านที่จะให้ใช้ไปรษณีย์นั้นถือว่าดี แต่ว่าถ้าเรามีการ
 ตรวจสอบได้ว่าไปรษณีย์นั้นมีปลอมหรือไม่ ขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ขอบพระคุณครับ ท่าน สสร. สุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย เชิญครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขอบคุณครับท่านประธานครับ ผม สุรชัย
 เลี้ยงบุญเลิศชัย สสร. กราบเรียนที่ประชุมอย่างนี้ครับว่า ผมได้นั่งฟังเพื่อน สสร. แล้วก็
 ท่านกรรมาธิการทั้งอภิปรายและชี้แจงแล้ว กระผมมีความเห็นอย่างนี้ครับว่าปัญหาที่เป็น
 ประเด็นหลักในขณะนี้ต่อการพิจารณาร่างระเบียบฉบับนี้ก็คือ เรื่องของรูปแบบในการ
 ทำประชามติ ซึ่งมีทั้งที่เสนอให้ทำแบบเปิดเผย แล้วก็ทำแบบลับ ซึ่งก็เป็นไปอย่าง
 ที่ร่างระเบียบเสนอมาตรงนี้ ผมถือว่าเป็นประเด็นสำคัญมากในเรื่องของรูปแบบการทำประชามติ
 ซึ่งถ้ารูปแบบเปลี่ยนไปแล้วนี้ ร่างระเบียบนี้เปลี่ยนหมดเลยครับ ใช้ไม่ได้เลย แล้วผมเห็นว่า

ปัญหานี้เป็นปัญหาสำคัญที่พวกเราเพิ่งจะหยิบยกมาอภิปรายกันช่วงบ่ายวันนี้เอง ตัวร่างฯ นี้เราก็ตเห็นกันวันนี้เอง เชื่อว่าทุกคนยังไม่มีเวลาเพียงพอในการศึกษาให้มีความเข้าใจ แล้วก็ให้ความคิดตรงนี้ตกผลึกนะครับ ประเด็นหนึ่ง

ประเด็นที่ ๒ ก็คือนอกจากเรื่องของรูปแบบแล้วนี้ ร่างฯ ที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๓ เกี่ยวกับบุคคลผู้มีสิทธิออกเสียงนะครับ ผมไม่อยากจะอภิปรายลงในรายละเอียด เนื่องจากว่าเป็นเรื่องละเอียดอ่อน แล้วอาจจะก่อให้เกิดเป็นกระแสขึ้นมาได้ ตรงนี้ก็ประเด็นสำคัญอีกประเด็นหนึ่งซึ่งผมเชื่อว่าน่าจะให้ออกโอกาสแก่ สสร. ทั้งหลายไปพิจารณาในรายละเอียดเกี่ยวกับผู้มีสิทธิออกคะแนนเสียงอีกด้วยด้วยนะครับ

ต่อไปจะเป็นประเด็นที่ ๓ ก็คือประเด็นเรื่องของการระบอบการในการจัดทำประชามติ ซึ่งตามร่างฯ นี้ในข้อ ๓๔ กำหนดให้ท่านประธาน สสร. เป็นผู้ประกาศ ซึ่งถ้าเอาข้อเท็จจริงในขณะนี้เป็นตัวตั้งที่เราได้ประมาณการไว้ว่า เราจะมีการทำประชามติกันในวันที่ ๓ กันยายน พร้อมกันทั่วประเทศ การนับคะแนนเสียงตามระเบียบฉบับนี้ไม่ได้กำหนดว่าจะเสร็จกันเมื่อไร กำหนดแต่ว่าเมื่อทราบผลแล้วให้เสนอให้ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญประกาศ ก็ไม่ทราบว่าตามระเบียบนี้ไม่ปรากฏอีกเช่นเดียวกัน เพราะฉะนั้นก็ไม่ทราบว่าเมื่อประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญได้รับผลคะแนนแล้วจะต้องมีการเรียกประชุมสภา สสร. แห่งนี้อีกหรือไม่ กระบวนการต่าง ๆ เหล่านี้มันจะมีการเชื่อมโยงกับอายุของสภา สสร. ซึ่งกำหนดให้อยู่ในมาตรา ๓๑ วรรคท้ายนะครับว่า อายุของสภา สสร. นั้นจะสิ้นสุดลงเมื่อไร ซึ่งเมื่อผมเทียบเคียงระยะเวลาแล้วดูท่าว่าจะไปด้วยกันไม่ได้ ถึงเวลาลงประชามติแล้ว คะแนนเสียงออกมาแล้วนี้ เกรงว่าสภา สสร. นี้จะสิ้นสุดอายุลงก่อนตาม มาตรา ๓๑ วรรคท้าย ก็เป็นประเด็นที่อยากจะฝากเรียนเพื่อน สสร. และท่านกรรมาธิการว่าท่านดูประเด็นตรงนี้ให้ดีอีกครั้งหนึ่งนะครับ -----

ทั้งหมด ๓ ประเด็น ที่ผมกราบเรียนเสนอ ก็เลยมีความเห็นที่อยากจะเสนอต่อที่ประชุมว่า เป็นอย่างนี้ดีไหมครับ เราอย่าเพิ่งลงมติกันเลยในวันนี้ ทุกคนช่วยกันไปศึกษาดูรายละเอียด ทั้งหมดให้มันชัดเจน อย่าให้เกิดข้อบกพร่องผิดพลาด แล้วเราค่อยมาลงมติกันในวันศุกร์ อีกครั้งหนึ่งจะดีไหมครับ กราบเรียนที่ประชุมครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ คือลงมติหรือไม่ลง มันไม่ต่างกันหรอกครับ เพราะถ้าท่านลงมติดังวันนี้ ท่านก็แปรญัตติได้ เดี่ยวส่วนแปรญัตติอย่างไรเดี๋ยวเรามาว่ากันอีกที ถ้าไม่ลงเลยมันก็ไปวันศุกร์ แล้วเราก็ต้องแปรญัตติอีก ค่าเท่ากัน ท่านวุฒิสชาติมีอะไรเพิ่มเติมไหมครับ เชิญครับ

นายวุฒิสชาติ กัลยาณมิตร (กรรมาธิการ) : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นายวุฒิสชาติ กัลยาณมิตร ในฐานะกรรมาธิการ ท่านประธานครับ จริง ๆ แล้ว ต้องขอขอบคุณท่านสมาชิกหลายท่านที่กรุณาให้ความเห็นไว้ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อ คณะกรรมาธิการร่างหลักเกณฑ์ ที่จะนำไปพิจารณาปรับปรุงแก้ไขในส่วนของคุณเห็น ของท่านสมาชิก แต่ว่าขออนุญาตนะครับ ประเด็นที่อาจารย์เจิมศักดิ์ ขอภัยที่ต้องเอ่ยนามท่าน ในกรณีที่ว่าเรื่องช่องที่ว่า เห็นด้วย แล้วก็ ไม่เห็นด้วย และท่านก็อยากจะให้มีช่องว่า ไม่แสดงความคิดเห็น คือจริง ๆ แล้ววันนั้นในที่ประชุมท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ก็เคยแสดง ความคิดเห็นเรื่องนี้ไว้ แล้วก็ได้มาพิจารณากันพอสมควรเหมือนกัน และก็มีการประเด็นในเรื่อง ของเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในมาตรา ๓๑ และมาตรา ๓๒ ซึ่งในการออกเสียงประชามติ ถ้าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมาก ของผู้มาออกเสียงประชามติ ผมขออนุญาต ตรงนี้คนหนึ่ง ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมาก ก็คือหมายถึงว่าเขาเอาคะแนนเสียง ข้างมากเป็นหลัก ซึ่งแพ้ชนะกันก็คือแค่ ๑ คะแนน ก็ถือว่าแพ้ชนะกัน เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบ แล้วก็ผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบให้นำร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มาบังคับใช้ ให้ประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาตินำร่างรัฐธรรมนูญขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และเมื่อทรงลงพระปรมาภิไธยแล้วให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ที่นี้มันจะต่อเนื่อง มาในมาตรา ๓๒ ในกรณีที่สภาร่างรัฐธรรมนูญจัดทำร่างรัฐธรรมนูญไม่แล้วเสร็จตาม กำหนดเวลาที่ดี หรือในการออกเสียงประชามติ ตามมาตรา ๓๑ ประชาชนโดยเสียงข้างมาก ของผู้มาออกเสียงประชามติไม่เห็นชอบให้ใช้ร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ก็ดี ก็ให้สภา

ร่างรัฐธรรมนูญสิ้นสุดลง และให้คณะมนตรีความมั่นคงแห่งชาติประชุมร่วมกับคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยที่ได้เคยประกาศบังคับใช้มาแล้วฉบับใด ฉบับหนึ่งมาปรับปรุงแก้ไขให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวัน ซึ่งตรงนี้ก็มองให้เห็นอยู่แล้วครับ ผมว่าตัวนี้เขาอยากจะสะท้อนเจตนารมณ์ว่าประชาชนมองเห็นอย่างไร ซึ่งไม่จำเป็นว่าสิ่งที่เราทำนี้ประชาชนจะเห็นด้วยหรือไม่ เขาอาจจะไม่ชอบรัฐธรรมนูญฉบับที่เรากำลังทำอยู่เลยก็ได้ แต่ว่าผมว่ามันจะสะท้อนให้เห็นว่าจริง ๆ แล้วประชาชนทั่วประเทศต้องการอะไร ตรงนั้นต่างหาก ที่นี้ถ้าเว้นไปในช่องที่ ๓ อีกมันก็จะเกิดความคลุมเครือ และก็จะเกิดการตีความอีกว่าที่ไม่ออกเสียงนี้เพราะเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย

แล้วก็ในส่วนเรื่องของออนไลน์ (Online) คือจริง ๆ ประเด็นนี้เราก็ได้คิดเหมือนกัน และก็ประสานไปยังกรมการปกครอง ทางกรมการปกครองก็แจ้งว่ายังไม่สามารถทำเรื่องนี้ได้ เพราะยังไม่มีระบบออนไลน์ที่ใช้ทั่วประเทศ และก็ยังติดต่อหน่วยงานอื่นอยู่ เพื่อมีความเป็นไปได้ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ คือท่านกรรมาธิการครับ พอตีมาเปิดเจอนะครับ ส่วนช่องของแบบการออกเสียงนะครับ ช่องลายพิมพ์นิ้วมือหรือลายเซ็นชื่อเล็กเกินไปนะครับ ถ้ารูปแบบตามนี้พอพิมพ์ไปปั๊บจะไปเจอกับตัวหนังสือ เส้นบรรทัด ก็จะไม่ชัดเจนนะครับ น่าจะขยายให้กว้างกว่านี้ ท่านสมาชิกครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ขอทำความเข้าใจกันนิดหนึ่งนะครับ ผม เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง นะครับ มาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญนี้เขียนไว้ว่าในการออกเสียงประชามติ ถ้าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบ แปลว่าอะไรครับ แปลว่าประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งโดยเสียงข้างมากของผู้มาออกเสียงประชามติเห็นชอบ แต่ว่าดูผู้ที่กาว่าเห็นชอบเกินจำนวนผู้มาออกเสียง ซึ่งต่างกันนะครับ ต่างกันกับที่ผมไปพบในหลายประเทศ อย่างสวิตเซอร์แลนด์ เขาเป็นอย่างไรที่ท่านพูดอย่างเมื่อสักครู่ที่ท่านชี้แจงว่า -----

มาเทียบกันระหว่างเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย แล้วข้างใดมากกว่า ๑ เสียงข้างนั้นชนะเลย แต่ทีมนี้นี้ในรัฐธรรมนูญไปล็อกไว้แบบนี้ ผมจึงถามไถ่ครับ ท่านจะเริ่มเห็นแล้วนะครับ ถ้ามี ๓ ช่องเสีย บางทีเห็นด้วยมากกว่าไม่เห็นด้วย แต่มันตก ที่มันตกเพราะว่าเห็นด้วย มันน้อยกว่าช่อง ๒ กับช่อง ๓ รวมกัน ผมจะไม่เสียใจเลยถ้ามันตกเพราะอย่างนั้น การที่มันตก เพราะเหตุว่ามีคนเห็นด้วยมากกว่าคนที่ไม่เห็นด้วยแล้ว แต่มีคนยังไม่รู้เรื่องอีกจำนวนหนึ่ง ใช่ไหมครับ ท่านเริ่มมองเห็นประเด็นที่ผมพูดแล้วนะครับ

ประเด็นที่ ๒ อยากจะกราบเรียนท่านประธานอย่างนี้นะครับว่ามีเพื่อนสมาชิกหลายคนยังไม่เข้าใจว่าการลงมติในวาระหนึ่งของเราในวันนี้มีความหมายว่าอย่างไร เดี่ยวจะพาเข้าใจว่าเราลงมติรับแล้วหมายความว่าเรารับ ผมเรียนอย่างนี้นะครับ เมื่อกี้มีคนมาคุยกับผมข้างนอกนะครับ ผมก็ต้องกราบเรียนว่าการรับวาระหนึ่งไม่ได้หมายความว่ารับไปแล้วแก้ไขอะไรไม่ได้นะครับ รับเพื่อที่จะเข้ากรรมาธิการ เพื่อที่จะขอให้สมาชิกนั้นแปรญัตติ แปลว่าขอแก้ไขเพิ่มเติมตัดต่อได้ เพราะฉะนั้นอย่าได้เข้าใจว่ารับแล้วหมายความว่าเราแก้ไขไม่ได้ นะครับ รับหรือไม่รับ คือรับในหลักการเท่านั้นเอง คราวนี้ก็จะมีความว่าในหลักการเรื่องนี้ ๑. เราควรจะมีนะครับ มีข้อกำหนดอย่างที่เรา จะเรียกว่าข้อกำหนด หรือเราเรียกว่าอะไรนะครับ ผมก็ไม่ทราบที่ท่านเรียกว่าอะไรนะครับ ประกาศ ๑. เราควรมีประกาศใหม่เรื่องของการลงประชามติ เราก็เห็นว่าต้องมี แต่ ๒. ผมพยายามพลิกดูว่ามันมีหลักการและเหตุผล คำว่ารับหลักการ มันต้องมีหลักการ ปรากฏว่าไม่มีหลักการ ตกลงรับหลักการในวาระหนึ่งจะให้ผมรับอะไร ต้องกรุณาชี้แจง ถ้ายังไม่เขียน ถ้าชี้แจงแล้วผูกมัดนะครับ ผมรับหลักการแค่นั้น ผมแก้หลักการไม่ได้ แต่ผมรับแล้ว แต่ผมแก้เนื้อหาได้ คราวนี้ที่ว่าหลักการท่านบอกว่าเป็นหลักการที่จะลงประชามติโดยลับหรือโดยเปิดเผย ทีมนี้นี้ก็จะผูกมัดเลย ที่นี้ใครแก้ไขไม่ได้ หรือท่านจะประกาศอันนี้หลักการคืออะไร ท่านบอกให้ชัดเจนหนึ่งได้ไหมครับ หลักการและเหตุผลนิดหนึ่ง พอออกชัดแล้วพวกผมได้โหวตได้ถูกว่าจะรับหลักการใหม่ ขอแค่นั้นละครับ ท่านประธานครับ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ขอบพระคุณครับ คือหลักการเข้าใจว่าเป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ก็คือให้มีหลักเกณฑ์และวิธีการว่าด้วยการเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญและการออกเสียงประชามตินะครับ หลักการมันอยู่ตรงนี้

ละครับ ส่วนรายละเอียดจะเป็นอย่างไร ท่านก็ช่วยกันเสนอว่าวิธีการที่จะให้มีการเผยแพร่ที่ดี การออกเสียงประชามติที่ดีจะทำอย่างไร หลักการมีอยู่เท่านี้ครับ เชิญครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ ผม เจิมศักดิ์ นะครับ ต้องขอโต้แย้งท่านประธานนิดหนึ่งนะครับ ท่านประธานอย่าเพิ่งพูดเองนะครับว่าหลักการมันเป็นอย่างนั้นนะครับ แล้วถ้าเกิดผิดพลาดขึ้นมาท่านจะต้องรับนะครับ ผมคิดว่าให้กรรมการเขาบอกหลักการมาดีกว่า ว่าหลักการมันมีแค่นั้นจริง ๆ หรือเปล่า เพราะว่าถ้าหลักการเป็นอย่างนี้ พวกผมรับหลักการแล้วผมแก้หลักการท่านไม่ได้นะครับ ผมแก้ได้แต่รายละเอียดนะครับ เกมในสภามันจะมีอย่างนี้กันนะครับ แต่ผมต้องขมนะครับว่าที่ท่านไม่เขียนนี้ท่านใจกว้าง เพราะผมเคยดูพระราชบัญญัติหลายฉบับ เขาเล่นเอาเนื้อหาเล็ก ๆ ไปใส่เป็นหลักการหมดเลย จนกระทั่งพอผมรับหลักการแล้วผมแก้อะไรไม่ได้เลย นั่นคือฝีมือเนติบริกรชั้นยอดที่เขาเอามาผูกมัดสภา ผมจะบอกให้ แต่เที่ยวนี้การที่ท่านเปิดกว้าง ผมชื่นชมนะครับ แต่ก็ขอให้ท่านแถลงสักนิดหนึ่งว่าหลักการแค่นี้ จะเป็นหลักการอย่างประธานเสรีพูดหรือเปล่า ถ้าแบบประธานเสรีพูดผมแก้ได้หมดนะ ขอให้มีการตีความแล้วกัน ผมจะเปิดเผยก็ได้ ลับก็ได้ จะโดยแบบไหนก็ได้ ผมแก้ได้หมดเลย แต่ถ้าท่านจะเอาแค่นี้ให้พอดี ๆ อยากรจะฟังตรงนี้ละครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : ขออนุญาตท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :

ท่านสุรชัย

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : สั้น ๆ นิดเดียวครับ ท่านประธาน

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :

ถ้าอย่างนั้นเดี๋ยวกรรมการรอนิดหนึ่งครับ เชิญครับ

นายสุรชัย เลี้ยงบุญเลิศชัย : เพื่อให้ต่อเนื่องกับท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ นะครับ ผมสนับสนุนสิ่งที่ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์อภิปรายไปนะครับ และก็ทั้งหมดนั้นคือเหตุผลที่ทำไมเมื่อสักครู่ผมจึงเสนอที่ประชุมว่าให้ชะลอการลงมติในวันนี้ไปวันศุกร์นะครับ -----

เนื่องจากว่าถ้าเรารับหลักการวันนี้มีได้หมายความว่าไม่มีความต่างกันระหว่างการลงมติรับหลักการวาระที่หนึ่งกับการเลื่อนการลงมติไป เพราะถ้าเรารับหลักการไปแล้วนี่หมายความว่าหลักการนี้มันแก้ไขไม่ได้ มันแปรญัตติได้แต่รายละเอียดนะครับ สิ่งที่ผมได้นำเสนอเป็นประเด็นที่ ๑ ไปก็คือว่าเริ่มต้นเรื่องรูปแบบเราก็มีความเห็นต่างกันเสียแล้ว นั่นคือหลักการสำคัญเลยครับว่าหลักเกณฑ์และวิธีการในการลงประชามติที่รัฐธรรมนูญ ฉบับปี ๒๕๔๙ บอกว่า ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญเป็นคนกำหนดนั้น มีรายละเอียดหลักการสำคัญสำหรับหลักเกณฑ์และวิธีการนั้นอย่างไร นั่นเป็นเรื่องที่เราจะต้องพิจารณากันในวาระหนึ่งก่อนนะครับ ซึ่งเมื่อผมเห็นว่าที่ประชุมนี้ยังมีความเห็นต่างกันในเรื่องของหลักการสำคัญ ซึ่งถ้าหลักการมันเปลี่ยนไปสู่การลงมติแบบเปิดเผยแล้ว เมื่อผมกราบเรียนไปแล้วครับ ว่าร่างฉบับนี้ใช้ไม่ได้ทั้งฉบับเลย แล้วเราจะมานั่งแปรญัตติไม่รับกันตั้งแต่ข้อ ๑ ถึงข้อ ๓๘ ข้อ ๓๙ นี้ ผมคิดว่ามันคงไม่ใช่ที่นะครับ ก็กราบเรียนที่ประชุมว่านี่คือเหตุผลที่ผมเสนอที่ประชุมว่าให้เลื่อนการลงมติไปก่อน ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
 ครับ เดี่ยวท่านไพโรจน์รอดเดี่ยวนะครับ คือเรียนท่านสมาชิกอย่างนี้ครับ คือสิ่งที่ผมเสนอนี้ว่าหลักการมีอยู่เท่านี้แหละครับ เข้าใจว่ารัฐธรรมนูญกำหนดเกณฑ์ไว้ แต่สิ่งที่ผมเสนอนั้นคือช่วยสมาชิกและก็ช่วยสภา เพราะว่าก่อนหน้านี้ครับ วิธีการออกกฎหมายของรัฐสภาเราใช้เวลาออกแล้วนี้ครับ ก็คือจะใช้หลักสำคัญว่าให้มีกฎหมายฉบับใดเท่านั้นเอง แต่ระยะหลังนี้ นะครับ พอมีรัฐธรรมนูญ ปี ๒๕๔๐ ตอนแรก ๆ ทางฝ่ายรัฐบาลเองนั้นพอเราเสนอกฎหมายมานี้ก็เสนอแบบกว้าง ๆ แบบที่ผมเสนอนี้ ปรากฏว่าสมาชิกอย่างที่อาจารย์เจิมศักดิ์พูดถึงนี้ แก่ทั้งฉบับเลย คือเปลี่ยนใหม่ได้หมดเลย ตอนหลัง ๆ เขาก็เลยเปลี่ยนเกณฑ์ว่าให้มีรายละเอียดเสีย ก็คือบีบบังคับสภาให้พิจารณาเฉพาะในหลักการที่เรานำเสนอ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมเสนอไปนี้ผมว่าท่านอาจารย์เจิมศักดิ์เข้าใจดีนะครับ ผมมาช่วยสมาชิก ช่วยสภา อยู่แล้วละว่าท่านนี้สามารถแก้ไขอะไรได้ ได้ทั้งหมดนะครับ แล้วก็มาพิจารณากัน เพราะเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ไม่เคยมีมาก่อน ถ้าไม่ให้สมาชิกเปิดกว้างในการที่จะแก้ไขนี้ นะครับ เราไม่รู้ว่ามันถูกหรือผิดที่กรรมาธิการยกร่างมาแก้ไขใหม่ครับ เพราะกรรมาธิการก็ศึกษามาอยู่ระดับหนึ่งนี่คือสิ่งที่อยากให้มีมันเกิดขึ้นนะครับ เพราะฉะนั้นสิ่งที่ผมเสนอนั้นไม่ใช่ไปแก้หรือเสนอ

แทนกรรมการหรือออก แต่มีประสบการณ์ในสภานี้ นะครับ ว่าสิ่งที่มันเกิดขึ้นนี้ว่าพอไปล็อก
หลักการไว้แล้วนี่ นะครับ ก็เลยแก้ไม่ได้ หรือแก้ได้บางส่วน แต่ถ้าเสนอแบบกว้าง ๆ นี่ก็จะแก้
ได้หมด นะครับ ท่านไฟโรจน์ครับ

นายไฟโรจน์ พรหมสาส์น : กราบเรียนท่านประธานครับ กระผมต้อง
ขออภัยครับ เป็นคนเปิดประเด็นในเรื่องนี้ขึ้นมา นะครับ ก็ด้วยความที่อยากจะเห็นว่าการ
ออกเสียงประชามติครั้งนี้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยราบรื่นและกับบรรลุผลอย่างที่เราทุกคน
ต้องการ นะครับ และก็โดยเหตุที่ว่าในช่วงห้วงเวลาของการออกเสียงประชามตินั้น ผมคิดว่า
ต้น ๆ กันยายน นะครับ นับจากวันนี้ไปก็ ๖ เดือนเศษ เรายังพอมีเวลาที่เดี๋ยวน่าจะ
พิจารณาเรื่องนี้ด้วยความละเอียดรอบคอบ นะครับ และก็เมื่อสักครู่ผมออกจะเห็นด้วยที่
ท่านสุรัชย์ก็ดี ท่านเจิมศักดิ์ก็ดี ได้อภิปราย นะครับว่าเราน่าจะพิจารณาเรื่องนี้ด้วยความรอบคอบ
เพียงเสนอวันนี้ แล้วในวาระนี้ก็บอกว่าพิจารณาความคืบหน้าของการดำเนินงานว่าไปถึงไหน
อย่างไร นะครับ ท่านกรรมการต้องขออภัยครับ ด้วยความเคารพท่านกรรมการ ท่านคง
ไม่มุ่งหวังว่าจะเสนอวันนี้และให้รับหลักการวันนี้ เรามีเวลาพอสมควร นะครับ แม้กรรมการ
ยกกว้างๆ เราก็ยังจะต้องไปประชุมสัมมนาไปพูดไปคุยอะไรกันละเอียดพอสมควร เรื่องนี้
ถ้าหากสมมติว่าหลักการมันเปลี่ยนไป โดยวิธีเปิดเผยอย่างที่ว่านะ การวางกฎเกณฑ์
รายละเอียดต่าง ๆ มันจะเปลี่ยนหมดเลย นะครับ และคงจะไม่ต้องใช้เวลามากมายขนาดนี้
ที่จะต้องไปทำอะไรละเอียดมากอย่างที่เราเรียน ฉะนั้นผมยังอยากจะคิดว่าหันซ้ายแลขวานั้น
นับทั้งข้างบน ข้างล่าง ตอนนี้อยู่ไม่ถึงครึ่ง นะครับ ไม่ใช่เสนอให้รับรองประชุม นะครับ ผมคิดว่า
เพื่อความรอบคอบ พวกเรา ๔๐ กว่าท่านที่อยู่ในที่นี้ และอีก ๕๐ กว่าท่านมาบอกเขาไม่ได้
อยู่ในนี้ และเกิดว่ารับไปแล้ว จริงอยู่มันแปรได้ ไปเขียนอะไรก็ได้ แต่ว่ามันไม่ควรจะเปลี่ยนอะไร
มากมายจากหลักการหรือวิธีการที่นำเสนอมานี้ กระผมก็ยังอยากจะขอสนับสนุนท่านสุรัชย์
ที่ได้กล่าวเมื่อสักครู่ ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ไป ๆ มา ๆ ผมเลยมานั่งชี้แจงกับสมาชิก ขออภัยด้วย นะครับ คือสิ่งที่เราพิจารณาดอนนี้
นี่ นะครับ ท่านประธานนรนิติ -----

ท่านประธานสภารัฐธรรมนูญก็ได้ชี้แจงไว้ที่ประชุมตั้งแต่แรกว่าเราจะพิจารณาเป็น ๓ วาระ แล้วก็ยังมีท่านใดเห็นเป็นอื่นใหม่ ก็ไม่มี ก็เท่ากับสภามีมติให้พิจารณาเป็น ๓ วาระ อันนี้คือที่ท่านประธานได้แจ้งต่อที่ประชุม ที่นี้ส่วนที่ท่านจะชะลอ ผมว่าท่านลองพิจารณาดูว่า ถ้าเกิดเข้าไปเดี๋ยวดต่อไปจะมีกฎหมายเป็นพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการประชามติเกิดขึ้น ระยะเวลาที่เราจะมีจำกัดตอนนี้ถ้าเราใช้เวลาตอนนี้มาก แล้วพอไปช่วงท้ายผมไม่แน่ใจว่ากฎหมายจะเสร็จทันใหม่ แต่ถ้าเราช่วยเร่งตอนนี้ตั้งแต่แรก ตอนหลังทำงานจะสะดุด นี่คือนี่ที่กังวลคือจริง ๆ ไม่อยากเร่งหรือกนะครับ แต่ก็ยังกังวลอยู่ว่าถ้าเร่งแปรญัตติ ๒ วันอย่างนี้ชี้แจงนี้ยังปรึกษาท่านอาจารย์เดโช ท่านรองประธานว่าถ้าเราเร่งไปตอนนั้นงานเราจะเสียใหม่ ก็ยังอยากบอกว่าถ้าเรารับหลักการวันนี้ก็คือรับเรื่องนี้มาเป็นตุ๊กตาเท่านั้นเอง พอรับมาแล้วท่านก็ไปอ่าน ไปศึกษา จะเขียนมาให้ใหม่ทั้งฉบับก็ยังได้ ผมว่ามันน่าจะเดินไปอย่างนี้ ถ้าวันนี้บอกไม่รับหลักการแล้วไปรับวันศุกร์มันเสียไปเลยอาทิตย์หนึ่ง และวันศุกร์มา มาลงแค่รับหลักการแล้วก็แปรญัตติอีกใช้ใหม่ครับ มันก็ไปยาวเลยคราวนี้ ผมว่าสิ่งที่อยากจะเสนอก็คือรับหลักการ แต่เดี๋ยวลองพิจารณาเวลาดูสิว่าเวลากับการที่เราจะนำเสนอหรือแปรญัตติอะไรจะใช้เวลาสมควรสักเท่าไร ผมว่าอันนี้น่าจะดีที่สุดนะครับ เมื่อก่อนท่านกรรมาธิการ เชิญท่านอาจารย์สวัสดิ์

นายสวัสดิ์ โชติพานิช (ประธานคณะกรรมาธิการ) : ท่านประธานที่เคารพ และท่านสมาชิกผู้มีเกียรติครับ ผม สวัสดิ์ โชติพานิช ประธานกรรมาธิการยกร่างหลักเกณฑ์วิธีการออกเสียงประชามติและการประชามติ อยากจะขอกราบเรียนประเด็นนี้ถึงความเป็นมา มันก็ค่อนข้างจะสับสนกันนิดหน่อย เริ่มที่เดี๋ยวลูกใหญ่ทางสภาบอกว่าต้องการจะได้พระราชบัญญัติก่อน พระราชบัญญัติเกี่ยวกับประชามติ เพราะเนื่องจากว่าจะต้องส่งไปยังสนช. ซึ่งจะต้องกินเวลา ลูกใหญ่ทาง สนช. ก็เร่งรัดมา พวกผมก็ลงมือทำกันไป ประชุมกันไป อะไรไป เร่งรัด ต่อมาท่านก็บอกว่าจะต้องออกหลักการเรื่องนี้มาเสียก่อน ถ้าไม่ออกหลักการเรื่องนี้มาก็จะไปออกกฎหมายไม่ได้ เพราะกฎหมายนี้จะต้องเป็นไปตามหลักการ เราก็มาเริ่มต้นทำเรื่องนี้กันใหม่ ทำกันใหม่เนื่องจากอย่างที่หลายท่านได้อภิปรายไปแล้ว ซึ่งความจริงเราก็ได้พูดกันในที่ประชุมกันมาแล้วเหมือนกันว่าเรื่องนี้มันเป็นเรื่องใหม่ การทำประชามติเราไม่เคยมีมาก่อน ครั้งนี้เป็นครั้งแรก แล้วก็ยังมาเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญชั่วคราวบอกว่า

ให้สภาร่างรัฐธรรมนูญมาเป็นผู้ร่างหลักการในการทำประชามติด้วย ทุกสิ่งทุกอย่างมันเป็น เรื่องใหม่หมด ทางกรรมาธิการก็พยายามฟังความคิดเห็นทั้งท่านสมาชิกและก็นักคิดภายนอก ที่มีความรู้เรื่องเกี่ยวกับกฎหมายรัฐธรรมนูญนี้มาประกอบการพิจารณา แล้วก็แก้ไขปรับปรุง เพื่อเร่งรัด เนื่องจากทางสภานี้บอกว่าต้องเข้าให้ได้ในวันที่ ๒๖ ต้องเข้าให้ทัน เมื่อวันศุกร์เราก็ ยังมาประชุมกันอยู่จนมีมติแล้วเพื่อที่จะให้มันเสร็จออกมาให้ได้ เพราะฉะนั้นบางสิ่งบางอย่าง มันก็อาจจะมีความผิดพลาดอะไรไปบ้าง มันจะต้องมีแน่นอน ที่นี้อย่างที่ท่านสมาชิกผู้มีเกียรติ ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์พูดถึงเรื่องหลักการอะไรนี้ เรื่องเหตุผลในการออกอะไรนี้ -----

- ๙๔/๑

ไม่ใช่ใจกว้างใจอะไรหรอกครับ ความจริงไม่รู้เรื่อง พูดกันตรง ๆ เกอะนะครับ คือไม่รู้เรื่อง เข้าใจว่านี่มันไม่ใช่พระราชบัญญัติ นี่กว่ามันเป็นเรื่องหลักเกณฑ์ของเราภายในที่ทางสภา เราร่าง ออกกันนี้ เราออกกันมาอย่างไรก็ได้ ก็เลยไม่ได้เขียนด้วยว่าเหตุผลในการออก ร่างหลักเกณฑ์เรื่องนี้มีว่าอย่างไร แต่อย่างไรก็ตามนะครับ ในเมื่ออาจารย์เจิมศักดิ์ท่านเรียน ถามหลาย ๆ ท่านก็สงสัย ผมก็ขอทราบเรียนว่าก็ต้องใช้ยื่นอยู่ในมาตรา ๒๙ วรรคสอง นั่นเอง จะไปออกนอกกลุ่มนอกทางกว่านี้เราก็คงไปไม่ได้ ท่านรับหลักการไปในวันนี้ ท่านก็สามารถที่จะไป แปรญัตติได้ทุกตัว ทุกข้อ ว่าอย่างนั้นเกอะนะครับ และกระผมเองก็ขอยืนยันว่าทางกรรมาธิการ ควรจะรับข้อสังเกตต่าง ๆ ไป ที่จริงเกือบจะทุกข้อเราได้เคยหยิบยกขึ้นมาอภิปรายในที่ประชุม ของเราแล้ว ได้ประชุมพิจารณากันเฉพาะเรื่องนี้แหละครับ ทั้งอนุกรรมาธิการ ทั้งกรรมาธิการ แล้วก็ทั้งคณะทำงานรู้สึกประมาณ ๙ ครั้งนะครับ แก่กันไปแก่กันมา เพื่อให้เป็นที่ยุติกันให้ได้ นะครับ เพราะความคิดในเรื่องนี้เนื่องจากเป็นของใหม่หลากหลายมาก ในความคิดของ นักกฎหมายนี่นะครับ ตั้งแต่เรื่องรูปแบบและกีสาระในตัวหลักการและเหตุผลนี้ครับ มีอยู่ทั้งนั้น พวกผมก็เลยต้องมาปรับ เพราะว่าเอาไว้ให้มันปฏิบัติงานให้ได้ ถ้ามันเกิดมีปัญหาอย่างไร เราก็เข้าใจกันในเรื่องต้นว่ามันเรื่องของสภาเราเอง เราก็ปรับปรุงแก้ไขได้ มันไม่ใช่เป็น ตัวกฎหมายที่จะส่งไปแก้ไข ข้างนอกซึ่งมีความยุ่งยาก เอาตรงนี้ให้มันทำงานให้ได้กันเสียก่อน เพราะเนื่องจากเวลามันน้อย เวลามันจำกัด ทุกอย่างนี่ที่จริงได้พุดกันแล้วทั้งนั้น อย่างที่ ท่านอัครวิทย์พุดว่า เรื่องวันประกาศวันเดียวกัน เลือกลงตั้งทั่วราชอาณาจักร แล้วทำไมถึงมา เลื่อนไป เกิดเหตุสุดวิสัยอะไรต่าง ๆ พุดกันแล้วทั้งนั้นนะครับ แม้กระทั่งท่านพุดเรื่องเสียง ข้างมาก ที่จริงก็มีท่านสมาชิกผู้มีเกียรติท่านหนึ่งนั่งอยู่ที่นี้ ท่านยังพุดว่าถ้าคะแนนเท่ากัน จะว่าอย่างไรด้วยซ้ำไปนะครับ ท่านยังถาม ผมยังตอบท่านไม่ได้เหมือนกันว่าถ้าคะแนนเสียง เท่ากันจะว่าอย่างไรนะครับ มันมีปัญหาทั้งนั้น แต่เราก็คิดว่าเอาให้ทำงานให้ได้ไปเสียก่อน ทำอย่างไรให้มันทำงานให้ได้ออกไปเสียก่อนให้มันทำงานให้ได้ เพื่อที่จะไปดำเนินการในเรื่อง พระราชบัญญัติประชามตินะครับ เพราะเนื่องจากประชามตินั้นอย่างที่ผมได้ทราบเรียน แล้วว่าทางสภานั้นมันต้องมีเวลา ทาง สนช. ต้องมีเวลา เราก็เลยเร่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ขอประทานโทษ ท่านประธานเสรีเอง ท่านก็เร่งบอกว่าให้ออกนี้มาเสียก่อน ออกหลักการนี้ มาเสียก่อน ไม่อย่างนั้นแล้วมันจะออกประชามติไม่ได้ เรื่องก็เป็นอย่างนี้ครับ แต่พวกผม

ขอยืนยันว่าท่านสามารถที่จะแก้ไขได้ และพวกผมนี้ทั้ง ๑๒ ท่าน และรวมทั้งอนุกรรมการด้วยก็จะรับข้อคิดเห็นของท่านวันนี้เอาไปพิจารณาทบทวนกันอีก และท่านมีอะไรเพิ่มเติมอีกก็เสนอมานะครับ พวกผมพร้อมที่จะรับฟัง ไม่มีปัญหาอะไรครับ งานในวงงานของเราเราก็จะทำให้ดีที่สุดนะครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณครับ ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์มีอะไรค้างหรือครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : มีนิดหน่อยครับ เพื่อที่จะให้งานมันราบรื่น นะครับ กระผมคิดว่าต้องพูดอยู่สัก ๒ ประเด็น แต่ก่อนอื่นที่จะพูด ๒ ประเด็นนี้ เรื่องที่ท่านประธานคณะกรรมการถามว่า คะแนนเสียงเท่ากันนี้ รู้สึกว่าในที่นี้ก็ยังไม่ได้ระบุให้ไหมครับว่าคะแนนเสียงเท่ากันจะเอาอย่างไร เท่าที่ผมเคยไปศึกษาของประเทศ สวิตเซอร์แลนด์ (Switzerland) เขาระบุไปเลยว่า ถ้าคะแนนเท่ากันให้ถือว่าไม่ผ่าน อันนั้นเขา ระบุนะครับ เราจะกำหนดอย่างไร ก็สามารถจะเขียนได้ จะให้ถือคะแนนเท่ากัน ให้ถือว่าผ่าน ก็ได้ ก็แล้วแต่ท่านจะแปรญัติติ หรือท่านจะแก้ไขเพิ่มเติมตรงนั้นนะครับ ที่นี้มาถึงประเด็นที่ท่าน บอกว่า สนช. นั้นนะครับ ผมก็พอจะเข้าใจว่าที่ต้องการให้ทางสภานิติบัญญัติแห่งชาตินี้ ออกเป็นพระราชบัญญัติก็เพื่อที่จะให้มีบทลงโทษได้ เพราะว่าสภาร่างรัฐธรรมนูญคงไม่สามารถจะไปกำหนดบทลงโทษผู้อื่นได้ -----

ผมเองคิดว่าอยากจะเรียนบันทึกไว้เป็นหลักฐานในที่นี้เท่านั้นเองที่ลุกขึ้นมาพูดตรงนี้ ผมคิดว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติคงจะมีคนที่ไม่เข้าใจ แล้วก็คงจะมีแน่นอนที่จะไปขอแปรญัตติ อีกในรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ อย่างที่เรากำลังจะแปรญัตติกัน ผมกราบเรียนในที่นี้เสียเลยว่า สภานิติบัญญัติแห่งชาติคงทำไม่ได้ ที่จะไปแปรญัตติเล็ก ๆ น้อย ๆ ตามประกาศ ถ้าเรา ออกมาแล้วเราส่งสภานิติบัญญัติแห่งชาติ สภานิติบัญญัติแห่งชาติก็คงจะร่างลักษณะ เป็นพระราชบัญญัติที่มีบทลงโทษ แต่ผมเรียนเสียเลยว่าในหลักการแล้วสภานิติบัญญัติ แห่งชาติควรที่จะออกกฎหมายเพียงแค่หลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่สภา ร่างรัฐธรรมนูญประกาศกำหนด ทั้งนี้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ วรรคสอง ถ้าเป็น เช่นนั้นจะหมดปัญหา แต่ถ้าหากว่าพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าวลงรายละเอียดเหมือนกับที่เรา กำลังพิจารณาอยู่ ย่อมมีผู้หลงผิดหรือเข้าใจผิดไปขอแปรญัตติ แล้วมันจะวุ่นวายไปหมดเลย ที่นี้สภาร่างรัฐธรรมนูญกับสภานิติบัญญัติแห่งชาติก็จะมีความเห็นที่ต่างกัน แล้วเราก็จะ ไม่มีรัฐธรรมนูญใด เขียนว่า หากมีความเห็นต่างกันให้มีการประชุมร่วมระหว่าง ๒ สภา ทำอะไรไม่ได้เลยที่นี้ เพราะฉะนั้นอันนี้ผมอยากจะให้บันทึกไว้ ที่พูดตรงนี้หวังว่ากรณีนี้จะไม่เกิดปัญหา จะต้องมีการประสานร่วมมือกันให้ดี เพื่อให้เขาเข้าใจรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ เสียก่อน จะได้ไม่มีคนในสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ผมเรียนตรง ๆ ว่าสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ก็ย่อมมีคนหลากหลายประเภท บางคนก็ใหม่ บางคนก็เก่า แล้วบางคนก็จะขอแปรญัตติ มันจะยุ่งกันใหญ่ เพราะฉะนั้นกฎหมายควรจะสั้นและเขียนว่า หลักเกณฑ์และวิธีการ ให้เป็นไปตามที่สภาร่างรัฐธรรมนูญประกาศกำหนด แล้วก็ค่อยลงเรื่องบทลงโทษเสียก็จบ กฎหมายฉบับนั้นจะสั้นมากและทำได้อย่างรวดเร็ว นั้นเป็นประการที่ ๑

ประการที่ ๒ อยากจะกราบเรียนกรรมาธิการที่นั่งอยู่ข้างบนนี้คิดหนึ่ง นะครับ เวลาพวกผมแปรญัตติ ขอความกรุณาท่านอย่าทำเหมือนกับสมัยที่ผมอยู่วุฒิสภา บางกรรมาธิการนะครับ ผมไม่ได้เหมารวมทุกกรรมาธิการ เขาจะไม่สนใจคนแปรญัตติเลย เขาจะบอกว่าคุณพูดมา คุณมาชี้แจงคุณพูดมา พูดมาเสร็จเขาบอกเอาไว้คุณไปชี้แจงที่ประชุม ใหญ่ก็แล้วกัน แสดงว่าเขายึดของเขาเป็นหลักอย่างเดียว ให้พวกผมนี้ไปแก้ ๆ ไปนั่งอธิบาย แทบตายในกรรมาธิการ และเขาก็บอกว่า เขาเป็นว่าท่านไปชี้แจงในที่ประชุมใหญ่ก็แล้วกัน ก็เลยกลายเป็นไม่มีการลงมติ ไม่มีการถกกันอย่างจริงจัง ผมก็นั่งถามว่าผมก็เป็นสมาชิก

เหมือนพวกท่าน และท่านไม่ยอมฟังผมเลย ไม่ยอมมาถกเถียงกันเลย ท่านจะได้รวบรัด ๆ และพอเข้าที่ประชุมใหญ่เสร็จก็อาศัยวิปี่บ พวกผมก็แพ้ทั้งปี ผมนี้เจ็บปวดมา ท่านประธาน ก็รู้ ผมหวังนะครับ ผมเห็นคุณภาพของ สสร. นี่ผมหวังนะครับ เมื่อท่านแปร ท่านขอให้พวกผม แปรญัตติ ผมแปรญัตติไปแล้วท่านต้องถกกับผมจริง ๆ ว่าทำไมผมเห็นอย่างนี้ แล้วท่านต้อง โหวตกันว่าท่านจะเอาตามผมไหม ถ้าโหวตของท่านเห็นตามผม ท่านต้องแก้ทันทีว่าเป็น กรรมาธิการเสียงข้างมากเห็นด้วยกับผู้แปรญัตติทันที ให้แก้ไขข้อความอย่างนี้ แล้วกรรมาธิการ เสียงข้างน้อยอยากจะสงวน กลายเป็นเสียงข้างน้อยสงวนไป ที่ผ่านมามีกลายเป็นเสียงข้าง น้อยตลอดปีตลอดชาติ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ คราวนี้คงได้เป็นเสียงข้างมากนะครับ ท่านสมาชิกครับ ผมจะขอมติจาก ที่ประชุมนะครับว่าจะรับหลักการแห่งร่างหลักเกณฑ์ฯ ฉบับนี้หรือไม่ ท่านสมาชิกกรุณา เสียบบัตรประจำตัวของท่านเพื่อแสดงตนก่อนนะครับ ผมจะให้ท่านสมาชิกลงคะแนน นะครับ

(นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) มีสัญญาณให้สมาชิกที่มาประชุมทราบก่อนลงมติ)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เดียวนี้ก่อนครับท่านกรรมาธิการ บัตรท่านอยู่ใหม่ครับ อยู่ข้างล่างหรือครับ ได้ครับ อย่างนั้นตามสะดวก ท่านจะลงไปกดข้างล่างก็ได้ครับ ขอบพระคุณมากนะครับ ข้างบน ก็ได้ ข้างล่างก็ได้ -----

ผมจะถามท่านนะครับ ท่านฟังคำถามก่อนก็ได้ครับ ท่านสมาชิกท่านใดเห็นควรรับหลักการโปรดกตปุม เห็นด้วย นะครับ

นายสุนทร จันทร์รังสี : ท่านประธานครับ ผมมีเรื่องด่วนนะครับ ท่านยังไม่ได้บอกเลยนะครับว่าจะแปรญัตติภายในกี่วันครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เดียวทีหลังครับ เดียวรับก่อนนะครับ ถ้าหากว่าท่านสมาชิกท่านใดเห็นควรรับหลักการโปรดกตปุม เห็นด้วย นะครับ ท่านสมาชิกท่านใดเห็นว่าไม่ควรรับหลักการ โปรดกตปุม ไม่เห็นด้วย ครับ

(สมาชิกทำการเสียบบัตรแสดงตนและกตปุมลงคะแนน)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : มีท่านใดยังไม่ได้ลงคะแนน มีไหมครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : สอบถามนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เอาอะไรครับ ท่านปริญญาครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : การลงคะแนนมันเป็นการล็อกไว้หรือเปล่าครับ พอผมกดปุ่มสีแดง เห็นด้วย ขึ้นเลย โดยไม่ได้กดปุ่มอะไรเลย เสียบบัตรปุ่มมันขึ้นเลย

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ไม่มีล็อกหรือครับ ท่านต้องกดแสดงตนก่อนครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : ผมกดแสดงตนมันก็ไม่เห็นอะไร มันก็สีแดง เห็นด้วย ขึ้นตลอดเวลา ผมไม่แน่ใจ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านลองกดเลือกดูครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : มันไม่ได้อะไรเลยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : เจ้าหน้าที่ช่วยดูก่อนครับ ได้ไหมครับ ลองเปลี่ยนที่เสียบบัตรดูนะครับ เจ้าหน้าที่เป็นอย่างไรครับ ใช้ได้ไหมครับ บัตรเสียหรือครับ ทั้งแถวหรือครับ อย่างนั้นเดี๋ยวล็อกคู่นะครับ

ได้ใหม่ครับ ท่านติดอยู่คนเดียวใช่ไหมครับ เดี่ยวรวมคะแนนแล้วท่านค่อยบอกคะแนนท่าน
แล้วกันนะครับ เจ้าหน้าที่รวมคะแนนเลยครับ รวมคะแนนแล้วนะครับ ทางท่านสมาชิกท่านใด
ที่ยังไม่ลงจะบอกคะแนนตัวเองไหมครับ เชิญท่านกรรมาธิการ วุฒิสภา ครับ

นายวุฒิสภา กัลยาณมิตร : ท่านประธานครับ ผม นายวุฒิสภา กัลยาณมิตร
นะครับ พอดีบัตรผมอยู่ข้างล่าง ขออนุญาต เห็นด้วย ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านชนินทร์ ครับ

นายชนินทร์ บัวประเสริฐ : เรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผม นายชนินทร์
บัวประเสริฐ เห็นด้วยครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : เห็นด้วยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ท่านปริญาลงแล้วนะครับ ขอบพระคุณครับ ผลการลงคะแนนนะครับ มีผู้เข้ามาลงคะแนน
ขณะนี้ ๔๕ ท่านนะครับ เห็นด้วย ๓๘ ไม่เห็นด้วย ๔ งดออกเสียง ๓ นะครับ ถือว่าเสียง
ส่วนใหญ่ในที่ประชุมรับหลักการร่างหลักเกณฑ์ฯ ดังกล่าวนี้นะครับ-----

ท่านสมาชิกครับ ในการพิจารณาร่างหลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้ สภาจะมอบหมายให้คณะกรรมการสามัญประจำสภา หรือคณะกรรมการวิสามัญ หรือคณะกรรมการเต็มสภาเป็นผู้พิจารณาตามข้อบังคับ ซึ่งที่ผ่านมาผมเห็นว่าควรให้คณะกรรมการร่างหลักเกณฑ์ วิธีการออกเสียงประชามติและการออกเสียงประชามติเป็นผู้พิจารณาก็คือชุดเดิมนะครับ เพราะว่าท่านได้พิจารณามาตั้งแต่แรกนะครับ จะมีท่านสมาชิกท่านใดเห็นเป็นอย่างอื่นหรือไม่ครับ ท่านสุนทร เชิญครับ

นายสุนทร จันทน์รังสี : ท่านประธานที่เคารพ ผมก็อยากให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว แต่เห็นว่ามันน่าจะไม่ต้อง เพราะว่ามีผู้เข้าประชุมในสภาแห่งนี้ไม่ถึงกึ่งหนึ่งจะทำอย่างไรดีครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ครับ

รองศาสตราจารย์เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง : ท่านประธานครับ เมื่อสักครู่นี้ท่านประธานดูจากผู้กดบัตรเฉย ๆ แต่ว่ามีผู้ที่ขานออกมาอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้ดูจากสถิติที่คอมพิวเตอร์นับนะครับ เพราะฉะนั้นนั่นเป็นประการที่ ๑ ที่ผมคิดว่าองค์ประชุมไม่น่าจะมีปัญหาแล้วขณะเดียวกันก็ยังมีเพื่อนสมาชิกถ้าอยากจะนับองค์ประชุม ก็คงจะต้องกดเรียกแล้วดูคะแนนที่ห่างกันขนาดนี้ผมว่าไม่น่าจะมีปัญหา เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเรื่องการรับหลักการเพียงแค่วาระหนึ่ง ไม่น่าจะเป็นเรื่องอะไรที่จำเป็นที่จะต้องขอองค์ประชุมกันตรงนี้นะครับ เพราะฉะนั้นผมว่าถ้าผ่านไปได้อีกกรุณาเถาะครับ แล้วก็ไปแปรญัตติกันดีกว่า ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ คืออย่างนี้ครับ ดีครับท่านสุนทรพูด ขอบคุณท่านอาจารย์เจิมศักดิ์ นะครับ คือเมื่อก็คะแนนทั้งหมด ๔๕ ที่ประกาศออกมาจากการใช้บัตร แล้วมีอีก ๓ ท่านเพิ่มเติมก็เป็น ๔๘ แล้วผมกับอาจารย์เดโชอีก ๒ ก็ ๕๐ พอดี ก็ถือว่าครบองค์ประชุมนะครับ ขอบพระคุณครับ เมื่อสักครู่นี้ที่ถามว่าจะให้กรรมการคณะใดพิจารณา ผมก็ขอเสนอกรรมการชุดเดิมนะครับ มีท่านสมาชิกท่านใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ถ้าไม่มี ก็ใช้กรรมมาธิการชุดเดิมนะครับ ขอรื้อที่ท่านสมาชิกนะครับว่าจะกำหนดระยะเวลา
การแปรญัตติที่วันครับ ถ้าตามข้อบังคับคือ ๗ วันนะครับ ท่านอาจารย์อัศววิทย์ เชิญครับ

นายอัศววิทย์ สุมาวงศ์ : เสนอ ๗ วันครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ตามข้อบังคับนะครับ ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
มีท่านสมาชิกท่านใดเห็นเป็นอย่างอื่นไหมครับ

(ไม่มีสมาชิกมีความเห็นเป็นอย่างอื่น)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่มีนะครับ เพราะฉะนั้นถือว่าที่ประชุมให้เวลาการแปรญัตติ ๗ วัน เพียงแต่ว่าอย่างไรครับ
๗ วัน ถ้าดูวันที่เพื่อไม่ให้เกิดปัญหากับการทำงานนะครับ ๗ วันก็จะไปตกประมาณวันอาทิตย์
หรือวันจันทร์หน้า ซึ่งวันจันทร์หน้าก็จะเป็นวันที่กรรมมาธิการยกร่างฯ เขาไปยกร่างที่ชะอำ
เพราะฉะนั้นขอตกลงกับกรรมมาธิการนะครับ ถ้าหากว่าท่านทำเสร็จในอาทิตย์หน้าได้ร่างนี้
จะกลับเข้ามาพิจารณาอีกครั้งหนึ่งในวันที่ ๑๒ ตรงกับวันจันทร์ วันจันทร์ที่ ๑๒ นะครับ
ครบ ๗ วัน วันจันทร์ เพราะฉะนั้นในช่วงสัปดาห์หน้าท่านก็ต้องเชิญสมาชิกไปแปรญัตติ
แล้วก็ต้องทำร่างให้เสร็จเพื่อนำเข้าที่ประชุมนี้อีกครั้งหนึ่งในวันจันทร์ที่ ๑๒ นะครับ
แต่จะมีปัญหาในเรื่องกรรมมาธิการยกร่างฯ บางท่านซึ่งเป็นสมาชิกไม่อยู่ ขออนุญาตตกลง
กับท่านนะครับ ให้ท่านติดต่อดูว่ากรรมมาธิการยกร่างฯ ท่านใดที่ประสงค์จะแปรญัตติหรือไม่ ---

แล้วถ้าหากว่ากรรมาธิการมาชี้แจงไม่ได้ให้มอบอำนาจหรือมอบหมายมานะครับ เพราะฉะนั้นท่านก็สามารถจะทำงานได้เสร็จภายในสัปดาห์หน้านะครับ ท่านอาจารย์ไพบูลย์ครับ เชิญครับ

นายไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ : กราบเรียนท่านประธานที่เคารพครับ ผมไพบูลย์ วราหะไพฑูรย์ เช้ควันที่แล้วนะครับ วันจันทร์มันตรงกับวันหยุดชดเชย วันมาฆบูชาเดี๋ยวยี่นแปรญัตติจะมีปัญหานะครับ เพราะว่าไม่ได้เปิดราชการครับ ถ้าจะภายในวันศุกร์ไปเลยดีไหมครับ ไม่ต้องไป ๗ วัน หรือจะเป็นวันอังคารก็สุดแต่สะดวกครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : คือที่ประชุมรับรองไปแล้วนะครับ รับรอง ๗ วันไปแล้วนะครับ ถ้าหากว่าท่านเห็นว่าจะมีปัญหา ก็หารือได้ ก็ทบทวนดูว่าเป็นอย่างไร แต่ก็ต้องใช้ที่ประชุมตัดสินนะครับ ถ้าวันจันทร์เป็นวันหยุดนะครับ ถ้าวันอังคารได้ไหมครับ ให้เวลาหน่อยดีกว่า ผมว่าอย่าไปร่นเข้าเลย เพราะเรามีเวลาอยู่นะครับ ก็ให้ท่านยื่นจาก ๗ วัน ก็เป็น ๘ วันนะครับ ที่ประชุมไม่ขัดข้องนะครับ ถ้าอย่างนั้นก็แปรญัตติ ๗ วัน วันสุดท้ายคือวันอังคารนะครับ แล้วสัปดาห์หน้ากรรมาธิการก็เชิญสมาชิกมาชี้แจงพร้อมกับจัดทำร่างให้สมบูรณ์นะครับ เพื่อนำเข้าที่ประชุมวันจันทร์ที่ ๑๒ นะครับ ถ้าอย่างนั้นก็เสร็จวาระการพิจารณาร่างในวันนี้นะครับ ขอบคุณท่านกรรมาธิการทุกท่านนะครับ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ นะครับ

๔.๑ เรื่องแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัดนครพนมนะครับ

ในการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญที่ประชุมได้มีการพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัดรวม ๗๕ จังหวัดไปแล้ว ยังคงเหลือคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นประจำจังหวัดนครพนม บัดนี้คณะทำงานได้พิจารณาแต่งตั้งเสร็จแล้วนะครับ จึงขอเสนอต่อสภาเพื่อพิจารณานะครับ ท่านอาจารย์กรรณิการ์ครับ เป็นเจ้าภาพให้หน่อยนะครับ สืบเนื่องจากการประชุมคราวก่อนและที่ประชุมของคณะกรรมการประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือ นะครับ ก็ได้แจ้งแล้วก็ยืนยันรายชื่อเดิมนะครับ ท่านวุฒิสภาติ เชิญครับ

นายวุฒิชชาติ กัลยาณมิตร : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพ กระผม นายวุฒิชชาติ กัลยาณมิตร สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญครับ ท่านประธานครับ เพื่อความรวดเร็วของสภาแห่งนี้ สำหรับการรับรองชื่อกรรมาธิการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัดนครพนม นิดเดียวครับท่านประธานครับ อย่างที่ผมเรียนนะครับ ผมตั้งใจหมายเลข ๑ นะครับ ซึ่งคราวที่แล้วกรรมาธิการการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำภาคก็รับปากจะเอากลับไปพิจารณา กลับมาก็ยังเห็นเพื่อนสมาชิกอยู่นะครับ แต่ได้มีการพูดคุยกันแล้วเพื่อนก็บอกว่าไม่ประสงค์ที่จะเป็นประธานกรรมาธิการประจำจังหวัดนครพนม ผมขอคำยืนยันแล้วจบเลยครับ นิดเดียวครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ท่านเศวตครับ เชิญแถลงต่อที่ประชุมครับ

นายเศวต ทินกุล : ท่านประธานที่เคารพ ผม เศวต ทินกุล ครับ สมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญ ผมยืนยันครับ ผมไม่เป็นประธานแน่นอน เพราะยืนยัน นอนยัน บอกมาทั่วพรรคพวกภาคอีสานผมก็บอกหมด ตั้งแต่ก่อนที่จะเข้ามาอาทิตย์ที่แล้ว ผมก็บอกแล้วครับ ถ้าผมยังตั้งต้นซึ่งขอว่าจะเป็น เอาผมไปตัดคอ ผมจะฆ่าตัวแทนครับ ขอขอบคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอบพระคุณครับ ยืนยันแล้วนะครับ เชิญท่านเลขาฯ หรืออาจารย์กรรณิการ์จะอ่านรายชื่อครับ เชิญอาจารย์กรรณิการ์ครับ

นางกรรณิการ์ บรรเทงจิตร (คณะทำงาน) : ขอเรียนท่านประธาน ดิฉัน กรรณิการ์ บรรเทงจิตร คณะทำงาน พิจารณารายชื่อตรงนี้นะคะ ก็จากที่คณะทำงานได้มีการพิจารณาเพิ่มเติมแล้วก็พิจารณาในส่วนที่ยังไม่เรียบร้อยคือจังหวัดนครพนม ซึ่งได้ปรากฏตามรายชื่อคณะกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัดนครพนมจำนวน ๒๑ คน ซึ่งเข้าใจว่าอยากให้ทางเลขาฯ เป็นคนเสนอแนะคะ กับอีกส่วนหนึ่งก็คือการเสนอตั้งกรรมาธิการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนประจำจังหวัดเพิ่มเติมอีก ๒ จังหวัดคือจังหวัดชัยนาทและจังหวัดตราด

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนุญ คนที่หนึ่ง) :
เดี่ยวเอาที่ละจังหวัดนะครึบ ขอจังหวัดนครพนมก่อนนะครึบ ท่านเลขาฯ เชิญอ่านรายชื่อครึบ

- ๙๙/๑

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ
สภาร่างรัฐธรรมนูญ) : รายนามคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วม
ของประชาชนประจำจังหวัดนครพนม ครับ

๑. นายเศวต ทินกุล
  ๒. นายเกรียงไกร สุวรรณใจ
  ๓. นายเกษมศักดิ์ ปริบุญโญ
  ๔. นายจำลอง บัวสาย
  ๕. นายชนะ สุสิงห์
  ๖. นายธีรเดช วงษ์ราช
  ๗. นายนคร คงนวล
  ๘. นายนิยม สาระวิถี
  ๙. นายประภาศน์ จิวส์ดา
  ๑๐. นายผดุงศักดิ์ พอบุตรดี
  ๑๑. นายไพรัช หอมกลิ่น
  ๑๒. นายมงคล ตันสุวรรณ
  ๑๓. นายเศรษฐีศิษฏ์ วันนาพ้อ
  ๑๔. นางสรานภักค์ พวงเพชร
  ๑๕. นายสิทธิพร ศิริวรรณกุล
  ๑๖. นายสุเทพ อติวรรณกุล
  ๑๗. นายสุพจน์ ส่งเสริม
  ๑๘. นายเหล่า สุญราช
  ๑๙. นายอาทิตย์ บุตรบุรี
  ๒๐. นายเอกอนันต์ จันทะสิน
  ๒๑. นายโสภาส สุขนารถ
- นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :

ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ผู้รับรองถูกต้องนะครับ ถือว่าที่ประชุมรับรองคณะกรรมการฯ ประจำจังหวัดนครพนม นะครับ นอกจากนี้คณะทำงานได้เสนอให้มีการแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมในจังหวัดชัยนาท และจังหวัดตราดนะครับ เชิญท่านเลขาฯ ครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ สภาว่างรัฐธรรมนูญ) : รายนามคณะกรรมการวิสามัญประจำจังหวัดชัยนาท เพิ่มเติม ๑ ท่าน นะครับ คือ นางเพ็ญสุรัสมิ์ เพ็ญสุภา ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ผู้รับรองถูกต้องครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ สภาว่างรัฐธรรมนูญ) : คณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นประจำจังหวัดตราด เพิ่มเติม ๑ ท่านนะครับ คือ พันจ่าเอก วีรทัศน์ ศรีเมือง ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) : ผู้รับรองถูกต้องครับ

นายพิฑูร พุ่มหิรัญ (เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เลขาธิการ สภาว่างรัฐธรรมนูญ) : และมีคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นประจำจังหวัดสระบุรี นะครับ ตั้งแทนกรรมการที่ลาออก ๑ ท่าน คือแทน คุณองอาจ วงษ์ประยูร นะครับ ท่านที่ตั้งใหม่ ๑ ท่าน คือ นายธวัชชัย พิกุลแก้ว ครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอผู้รับรองครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ผู้รับรองถูกต้องนะครับ ขอบพระคุณนะครับ

เรื่องการแต่งตั้งกรรมการนะครับ ในคณะกรรมการวิสามัญ
วันที่กเจตนาหมายเหตุและตรวจรายงานการประชุม ซึ่งมีท่านรองประธาน
อาจารย์เดโช เป็นประธานนะครับ ได้เสนอแต่งตั้งกรรมการเพิ่มเติมจำนวน ๓ ราย
นะครับ คือ ๑. รองศาสตราจารย์ ดร.เจริญผล สุวรรณโชติ ๒. ศาสตราจารย์ ดร.มนตรี
รูปสุวรรณ ๓. คุณฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร

เสนอเพิ่มเติม ๓ ชื่อครับ เพราะขณะนี้ทำงานหนักครับ ต้องตรวจเอกสาร
เยอะมาก แล้วต้องทำบันทึกการประชุมจดหมายเหตุอะไรด้วยครับ จึงขอเสนอเพิ่ม
ทั้ง ๓ รายชื่อครับ ขอผู้รับรองด้วยครับ

(มีสมาชิกยกมือขึ้นรับรอง)

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอบพระคุณนะครับ ถู่ว่าที่ประชุมรับรองกรรมการทั้ง ๓ ท่านนี้ครับ ท่านปริญญา
วาระอื่น ๆ มีอะไรครับ เชิญครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : ท่านประธานครับ ผมปริญญา ศิริสารการ สสร.
นะครับ เนื่องจากคณะกรรมการวิสามัญรับฟังความคิดเห็นฯ ประจำจังหวัดชัยภูมิ
มีคณะกรรมการที่ชื่อนามสกุล ซ้ำกัน ๒ ท่าน ตามหลักการที่สภานี้ถือไว้ อย่าให้มีหรือว่า
ไม่สมควรนะครับ ผมก็เลยขอเปลี่ยน นายประทีป พลมณี ซึ่งชื่อนามสกุล กับ ท่านอำนาจ
พลมณี เป็น นายองอาจ หล่มเพชร ครับ ซึ่งเป็น สนช. ด้วยครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เป็น สนช. นะครับ เดียวท่านจะเสนอรายชื่อให้คณะทำงานก่อนดีไหม คงไม่ขัดข้อง
นะครับ แต่ให้เป็นขบวนการของจังหวัดนี้ให้ดูรายละเอียด

นายปริญญา ศิริสารการ : จังหวัดเขาพิภรณ์ ส่งมาให้ผมเองครับ
คณะกรรมการของจังหวัดเขาประชุมแล้ว เขาบอกเขาส่งชื่อมาครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ไม่ขัดข้องนะครับ แต่ในกระบวนการให้คณะทำงานเขาคนใดหนึ่งได้ไหมครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : คณะทำงานไหนครับ ผมนี้กว่าถ้าจะตัดสินใจในนี้
เขาจะได้ทำงานได้เลย เพื่อเป็นการรวบรัดก็ขอมติจากคณะกรรมการในนี้ ถ้ามีอยู่ก็ผ่าน
ได้เลยนะครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
เดี่ยวมาตรฐานเราจะเสียครับ

นายปริญญา ศิริสารการ : ได้ครับ เพื่อรักษามาตรฐาน ผมยินดีรับหลักการครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ขอขอบคุณครับ คือที่มีอยู่ท่านทำงานได้อยู่แล้วนะครับ เดี่ยวเพิ่มซ้ำนิดหน่อยนะครับ
ท่านวัชราเชิญครับ

นายวัชรา หงส์ประภัสร์ : กราบเรียนท่านประธานสภาที่เคารพครับ กระผม
นายวัชรา หงส์ประภัสร์ สสร. เนื่องจากในวันที่ ๕ ถึง ๑๐ เป็นที่ทราบว่าจะมีการประชุม
เพื่อที่จะยกร่างรัฐธรรมนูญขึ้นที่จังหวัดเพชรบุรีนะครับ -----

-

สสร. หลายท่านได้ปรารภกันว่าอยากจะได้มีโอกาสได้เข้าฟัง โดยเฉพาะในครั้งแรกไม่ทราบว่า ท่านประธานพอที่จะให้คำตอบได้ใหม่ว่าจะไปเป็นผู้สังเกตการณ์ได้หรือไม่ ในการประชุมของ คณะกรรมาธิการยกร่างฯ ที่จังหวัดเพชรบุรี ขอบพระคุณครับ

นายเสรี สุวรรณภานนท์ (รองประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง) :
ผมได้สอบถามทางกรรมาธิการยกร่างฯ ถามท่านอาจารย์สมคิด ท่านอาจารย์สมคิดก็ไม่ขัดข้อง กับสมาชิกที่จะไปฟังในการทำงานของกรรมาธิการยกร่างฯ ส่วนค่าใช้จ่ายก็อยู่ในแต่ละ กรรมาธิการใดก็ของแต่ละกรรมาธิการ ท่านก็ไปบริหารกันเอง แต่ในส่วนกรรมาธิการยกร่างฯ ไม่ขัดข้อง

สุดท้ายขอแจ้งให้สมาชิกได้ทราบ เมื่อเราทำงานเสร็จวันนี้วันศุกร์เราก็ ไม่มีประชุม แล้ววันจันทร์ที่ ๕ มีนาคม มงดประชุมด้วยเพราะเป็นวันหยุด วันนี้หมดวาระแล้ว ระเบียบวาระการประชุมครบถ้วนแล้ว ขอขอบคุณท่านสมาชิกที่มาประชุมทุกท่านนะครับ ผมขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๐๐ นาฬิกา

การประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๘
วันจันทร์ที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๕๐

รายชื่อผู้จัดรายงานการประชุม

นางสาวสุพิชชาย์ เนืองพิมพ์	นางสาววิรุทัย ผาสุขเวชพร
นางสาวปติตตา ธีรนนท์	นางสาวกุลนที หวังประเสริฐ
นางสาวนงลักษณ์ คู่	นางสาวสมร เกตุศรี
นางสาวรัตนา ภูระหงษ์	นางสาวเกษราภรณ์ จันทร์บำรุง
นางสาวรัศมี บานเย็น	นางสาวรสรินทร์ กนกอุดม
นายพรเทพ ไชยสงวนสุข	นางสาวอุทัยวรรณ จำนงศาสตร์
นางสาวนัชชา ไนไฮสง	

รายชื่อผู้ตรวจทานรายงานการประชุม

นางนัยนา เปรมประพันธ์	ผู้อำนวยการกลุ่มงานชวเลข ๓
นางบังอร วิบูลโกศล	เจ้าหน้าที่ชวเลข ๘
นางนนท์สภรณ์ ขุนทองจันทร์	เจ้าหน้าที่ชวเลข ๘
นางสาวฐานวีร์ เกิดโสดศรี	เจ้าหน้าที่ชวเลข ๗

กลุ่มงานชวเลข ๓

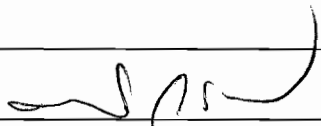
สำนักรายงานการประชุมและชวเลข

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

คณะกรรมการวิสามัญบันทึกเจตนารมณ์ จดหมายเหตุ และตรวจรายงานการประชุม
สภาาร่างรัฐธรรมนูญ

ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ลายมือชื่อ
๑.	นายเดโช สวานานนท์	
๒.	นายคมสัน โพธิ์คง	
๓.	นายวิระ โรจน์พจนรัตน์	
๔.	พลตำรวจเอก มีชัย นุกุลกิจ	
๕.	นายวัชรินทร์ ปังเจกวิญญูสกุล	
๖.	นายเจษฎา อุนจारी	
๗.	รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี	
๘.	นางเรืองรวี เกตุผล	
๙.	นายคณิต วัลยะเพ็ชร	
๑๐.	นายจำเริญ วราภรณ์	
๑๑.	นางถวิลวดี บุรีกุล	
๑๒.	นายทวิชา หวังโกคา	
๑๓.	นายประโกชน์ สภาวสุ	
๑๔.	นางรัชฎาภรณ์ แก้วสนิท	
๑๕.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์วชิรญา บัวศรี	
๑๖.	นางศรีวิการ์ เมฆธวัชชัยกุล	
๑๗.	นางสาวศศิธารา พิชัยชาญณรงค์	
๑๘.	นายศาสตรา โตอ่อน	
๑๙.	นายสุวิษญ์ รัศมิภุติ	
๒๐.	นายอภิชัย ตรังคิณินาถ	
๒๑.	นายอาร์กฤษ สังहितกุล	

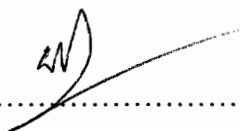
ลำดับที่	รายชื่อคณะกรรมการ	ลายมือชื่อ
๒๒.	นางฉวีรัตน์ เกษตรสุนทร	
๒๓.	รองศาสตราจารย์เจริญผล สุวรรณโชติ	
๒๔.	รองศาสตราจารย์มนตรี รูปสุวรรณ	
๒๕.	ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมเกียรติ วรปัญญาอนันต์	

ตรวจแล้ว วันที่ ๒๗ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๐

สภารับรองในคราวประชุม

ครั้งที่ ๒๒ / ๒๕๕๐

วันที่ จันทร์ ที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๕๐

(นายณรนิติ เศรษฐบุตร)

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ